

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK
ANA BİLİM DALI

**TÜRKİYE'DE POLİSİYE ROMAN:
Osman Aysu Romanları**

Yüksek Lisans Tezi

Elif Güliz Bayram

Ankara - 2004

T.C.
ANKARA ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
GAZETECİLİK
ANA BİLİM DALI

**TÜRKİYE'DE POLİSİYE ROMAN:
Osman Aysu Romanları**

Yüksek Lisans Tezi

Elif Güliz Bayram

Tez Danışmanı
Prof. Dr. Korkmaz Alemdar

Ankara - 2004

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	I
GİRİŞ	1
1. BÖLÜM: POLİSİYE ROMANIN TARİHSEL GELİŞİMİ	6
1. Polisiye Romanın Batı’da Gelişimi	9
2. Polisiye Roman Tarihinde Önemli Eserler	16
3. Polisiye Romanın Türkiye’deki Gelişimi	19
2. BÖLÜM: OSMAN AYSU ROMANLARI	28
1. Uluslararası Olayları Konu Alan Kitaplar	29
2. Aile Sırlarını Konu Alan Kitaplar	36
3. Seri Katilleri Konu Alan Kitaplar	39
4. Diğer Kitaplar	41
5. Romanlarda Ortak Unsurlar.....	45
6. Osman Aysu Romanları Hakkında	72
SONUÇ	88
EKLER	91
EK-1: Robert Knox “Polisiyenin 10 Emri”	92
EK-2: S. S. Van Dine “Polisiye Romanın 20 Kuralı”.....	93
EK-3: Kitap Özetleri	97
KAYNAKÇA	136
ÖZET	144
RESUME	146

GİRİŞ

Bu çalışmanın konusu Osman Aysu'nun romanlarının incelenmesidir. Osman Aysu¹, 1994 yılından itibaren yirmi sekiz roman yayınlamıştır. Genel olarak polisiye roman türünde olan bu çalışmalardan on dördü² heyecan ve gerilim dozunun yüksek tutulduğu, polisiye romanın *thriller* türünün örnekleridir.³ Bu romanların dışında kalan diğer on dört roman⁴ ise gerçek anlamda *thriller* türünde olmasalar da romanın en önemli iki unsuru olan gerilim ve macera dozunun yüksek olduğu romanlardır.

Thriller türü romanlar, 2. Dünya Savaşı sonrasında bilimsel, teknik, teknolojik ve politik alanlarda yaşanan gelişimlerin Batı ama özellikle A.B.D. edebiyatına yansımaları sonucunda ortaya çıkmıştır. Bu türün önemli özelliği kendisinden önce romanın kahramanları arasına giren casusların maceralarında gerilim ve macera dozunun yüksek tutulmasıdır. Bu özelliğinin de bir sonucu olarak, okurdan yoğun ilgi gören bu romanların sayıları 1980'lerden sonra önemli bir artış göstermiş ve diğer dillere çevirileri yapılmıştır. Gazete, dergi ve televizyonlarda tanıtımının yapılması, hatta birçoğunun senaryolaştırılması sonucunda okurun yanı sıra izleyici ile de buluşması ve böylece ilginin oluşmasıyla *thriller* romanlar çok satan kitaplar arasına girmiştir. Bunun iki sonucu olduğu söylenebilir. Birincisi; *thriller* türünde yazılan romanlar "popüler" oldukları için, uluslararası siyasetteki gelişmeler, teknolojik yenilikler, bilimsel çalışmalar gibi konular bu kitaplarda yoğun olarak ele alınmaktadır. İkincisi ise; gördüğü ilgi bu türde eserlerin daha çok yazarca, daha çok yazılmasını ve çevirilerinin yayımlandığı ülkelerde yerli yazarlarca da örnek alınmasını sağlamaktadır. Bu da

¹ Romanlarında yer alan özgeçmişinde yazar şöyle tanıtılmaktadır: "Osman Aysu, 1936'da İstanbul'da doğdu. Üç asırdan beri İstanbul'da yaşayan bir Osmanlı ailesine mensup olan yazar, ilk ve orta öğrenimini bu şehirde tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesinden mezun oldu.

1994 yılından bu yana kaleme aldığı polisiye ve gerilim romanlarıyla tanınıyor. Aynı biyografi için bkz: <http://www.yazar.com/a/detay.asp?bid=236>

² *Havyar Operasyonu*, İstanbul, Altın Kitaplar, 1994; *Kurt Sığınağı*, İstanbul, Altın Kitaplar, 1995; *Sır Duvarları*, İstanbul, Altın Kitaplar, 1995; *Mavi Beyaz Rapsodi*, İstanbul, Altın Kitaplar, 1996; *Lenin'in Mangası*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1998; *Çöl Akrebi*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1998 ; *Yanık Yüz*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1999; *Kuşkunun Ötesi*, İstanbul, Evrim Yayınları, 1999; *Nemrut'un Gazabı*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2000; *Ayışığı*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2000; *Londra&Moskova Hattı*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2000; *Odak Noktası*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2001; *Terörün Gölgesinde*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2002; *Yedinci Uzman*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2003.

³ Yazar kitap tanıtlarında çoğunlukla gerilim-macera romanı tanımlamasını kullanmıştır.

⁴ *Sorguç*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1996; *At Kuyruklu Adam*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1997; *Cellat*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1997; *Karanlıkta Fısıltılar*, İstanbul, 2. baskı, Evrim Yayınları, 1999; *Şeytanın Maskesi*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1999; *Bir Aşk Masalı*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2000; *Yazar ve Aşkı*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001; *Güvercin Kayalıkları*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001; *Miras*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001; *Bıçak Sırtı*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001; *Taşplak*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2002; *Aşk Oyunu*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2003; *Tilkiler Savaşı*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2003; *Saklı Gerçek*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2003

kimi zaman doğrudan taklit, kimi zaman da ülke koşullarına uyarlama yoluyla söz konusu olmaktadır. Osman Aysu da Batı'da ortaya çıkan bu türün Türkiye'ye uyarlamalarını yapan yazarlardan biridir. Aysu, türün Batı'daki örneklerini Türkiye'de yaşanan siyasal, sosyal, ekonomik vb. gelişmelere uyarlamış romanlarında yazdığı dönemin gündemini yakalamasının yanı sıra heyecan ve gerilimi de yüksek dozda tutmayı başarmıştır.

Son dönemde polisiye yazınında pek çok örneklerinin –telif, çeviri, uyarlama vb. şekilde – görüldüğü *thriller* roman, 2. Dünya Savaşı sonrasında ürünüdür.

Polisiye roman başlıca iki ana unsura sahiptir. Bunlardan biri devrik öyküleme tekniği, diğeri ise tündengelimdir. Devrik öyküleme tekniğinde roman sondan başa doğru gelişmektedir, örneğin, polisiye romanda cinayet romanın başında işlenmiştir, ancak romanın asıl sorusu bu cinayetin neden ve kim tarafından işlendiğidir. Buna da geriye dönük olarak cevap aranır. Romanın diğeri ana unsuru olan tündengelim de romanın aradığı cevabı bulmak için kullanılan tekniği ifade eder. Bu iki ana unsurdan, devrik öyküleme tekniğini ilk kez Godwin *Caleb Williams* (1748) adlı eserinde kullanmıştır –ki bu da bir cinayetle ilgili araştırmanın hikayesidir; tündengelim diğeri bir deyişle çıkarsama unsurunun kökleri ise çok daha eskiye dayanır. Dini kitaplarda, pek çok eski kültürde yer alan hikaye ve efsanelerde rastlanılan bu unsuru içeren ve en bilinen hikaye *Serendip Prensleri*'dir. Bu hikaye Voltaire'e de ilham vermiş, o da *Köpek ve At* adlı hikayesinde çıkarsama, yani tündengelim tekniğini kullanmıştır. *Gotik roman*, *kara roman* gibi kavramlar polisiye türün gelişiminde ortaya çıkan türler olarak bilinir. Ancak klasik polisiye roman kentleşmenin, adalet-yargı-emniyet örgütlerinin kurulmasıyla ortaya çıkacaktır. Toplumsal koşullara bağlı olarak ilk örneklerin verilmeye başlandığı klasik polisiye romanda zaman içinde yaşanan toplumsal değişim ve gelişmeler alt türlerin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Klasik polisiye romanda önceleri bireysel nedenlerle işlenen suçların soruşturulması dedektiflere bırakılmış, ancak 1. Dünya Savaşı döneminde yaşanan değişimlerin sonucunda örgütlü suçlara karşı mücadelede, arkasında örgüt desteğini bulan polis ve dedektif ortaya çıkmıştır. İki dünya savaşı arasında bireysel dürtülerle işlenen suçlardan ayrı olarak casuslar eliyle devlete karşı işlenen suç türü doğdu. Teknolojinin ve iyi örgütlenmenin desteğini alan casuslar, roman kahramanı oldu. Soğuk Savaş döneminde de önemini koruyan casusların maceralarının yanı sıra, polisiye romanda mafya, siyaset gibi konular da yer almaya başladı. Böylece 2. Dünya Savaşından sonra polisiye romanda üstün teknoloji savaşlarının, kimi zaman devletlerarası ve devlet içi, kimi zaman da bireysel, sosyal, ekonomik vb. çıkarlar nedeniyle yaşanan mücadelelerin yer aldığı, aşk, cinsellik, sapkınlık gibi unsurlarla desteklenen gerilim ve heyecan dozu yüksek hikayeler yani *thriller*'lar yazılmaya başladı.

Batı'da polisiye roman toplumsal gelişimler ve değişimler sonucu böyle bir evrim geçirirken, Osmanlı İmparatorluğu'nda, 1800'lerin sonunda Batı'yla yakın ilişkiler kurulmaya başlandı ve Batılılaşma çalışmalarının etkisiyle gelişen Osmanlı edebiyatına, polisiye roman önce çeviriler yoluyla geldi daha sonra, ilginin artmasıyla telif romanlarla gelişti. Pek çok ünlü edebiyatçının eserler verdiği bu alanda Cumhuriyet'in ilanı ile birlikte polisiye roman türünde eserlerin hem çeviri hem de telif olarak yayınlarına devam edilmiştir. Özellikle 1980'den sonra ülkede "köşeyi dönme" politikalarının da bir sonucu olarak yaşanan kara para aklama, hayali ihracat, gizli örgütlenmeler ve bunlara bağlı olarak çıkar ilişkileri, terör vb. olayların etkisiyle suç ortamı gelişmiş ve suç türlerinde çeşitlilik meydana gelmiştir. Yabancı yazarlardan çevrilen polisiye romanlara ilgi artmış bunun yanı sıra bu yazarların romanlarının sinemaya uyarlanmasının da sonucu olarak daha çok kişi tarafından bilinmesi ve ilgi toplaması söz konusu olmuştur. Bu ortam da Türk polisiye yazarlarına uygun zemin hazırlamış ve bu alanda yazılan telif eserlerde ve çevirilerde artış olmasını sağlamıştır. Özellikle 1990'lardan sonra pek çok yazar bu türde eserler vermeye başlamıştır. Bu yazarlardan biri olan Osman Aysu'nun da 1994'de yazmaya başladığı genel olarak polisiye türünde nitelendirilebilecek romanları kendi içinde çeşitlilik göstermektedir. Bu çeşitlilik içinde yazar yoğun olarak *thriller* türünün gerilim ve macera unsurlarına yer vermiştir. Ancak Aysu'nun romanlarının tümüne *thriller* demek mümkün değildir. Yazarın bazı yapıtları tamamıyla A.B.D.'de gelişen ve tüm dünyaya yayılan gerilim ve macera dozunun yüksek olduğu casus hikayeleri dolayısıyla da uluslararası olayları konu edinmekte ise de yazarın bu türe dahil olmayan aile sırları, seri katiller gibi konuları ele aldığı, konu ve içerik olarak farklı da olsa *thriller* türünün bazı öğelerini taşıyan romanları da vardır.

Bu çalışma ile Aysu romanlarındaki bu çeşitliliğin nereden kaynaklandığının ortaya çıkarılması ilginç olacaktır. Bu nedenle Aysu'nun sadece *thriller* türündeki değil tüm eserleri incelenmiştir. Osman Aysu'nun yapıtlarının sayısının fazla olması da sağlıklı bir değerlendirme yapmaya izin verecektir. Çalışmada, Osman Aysu romanları ele alınarak polisiye romanın bir toplumsal olgu olduğu, dolayısıyla hangi toplumda ortaya çıkıyor ise, o toplumun izlerini taşıyacağı ortaya konulmaya çalışılacaktır. Osman Aysu'nun eserlerinin incelenmesiyle, Türkiye'de polisiye romanın gelişimi, özellikleri ve niteliği değerlendirilecektir.

Tezin varsayımları şöyle sıralanabilir:

1. Polisiye romanlar, kent yaşamının karmaşık ilişkilerinin yarattığı bir yazın türüdür.
2. Türkiye'ye çevirilerle gelmiş ve gelişmiştir.
3. Türkiye'de polisiye romanların çoğalmasında 1980 sonrasında rastlar.

4. Osman Aysu'nun romanları klasik polisiye roman değil, zaman zaman "thriller" türüne benzer yapıtlardır.
5. Osman Aysu romanları, toplumsal gelişme koşullarının yarattığı polisiye romanların çok başarılı uyarlamaları olarak nitelenebilir.

Çalışma için, Osman Aysu'nun romanları ve aynı alanda eserler veren diğer yazarların yapıtları okunmuş, incelenmiş ve konu ile ilgili yapılan çalışmalar gözden geçirilmiştir.

Çalışma sırasında bazı güçlüklerle karşılaşmıştır. Bunun en önemlisi Türkçe yazınla ilgili çalışma ve kaynak azlığıdır. Batılı yazarların bu türü inceledikleri çalışmalarında ise milliyetçi bir tavır sergiledikleri görülmüştür. Fransız yazarlar türü Fransız, A.B.D.'li yazarlar Amerikan ve İngiliz yazarlar da İngiliz kökenli olarak ele almış ve anlatmışlardır. Öte yandan çoğu polisiye romanın Osmanlıca tercümesi yapılmışken bu çevrilerin Türkçeleştirilmesi söz konusu olmamıştır. Bunun sonucu olarak da özellikle 1928 Harf Devriminin sonrasında Türkiye'de polisiye romanın tarihsel incelemeleri ile ilgili kaynak bulmakta güçlükler yaşanmıştır. Osmanlıca kaynaklara ulaşmakta yaşanan sorunlar ve bunun yanı sıra Osmanlıca bilmemenin getirmiş olduğu bir sorun olarak da 1928 öncesi kaynakların değerlendirilmesi ancak ikincil kaynaklar aracılığıyla mümkün olmuştur. Çalışma ile ilgili bir başka sorun internetin kaynak olarak gösterilmesine ilişkindir. Tezi okuyanlar açısından, internetin gelişmeye devam eden bir teknoloji olması ve verilerle ilgili arşivleme konusunda düzenlemelerin yetersiz olması nedeniyle şu an için değil belki, ama ilerde atıfta bulunulan ve web adresleri verilen kaynaklara ulaşmada sorunlar yaratabilecektir.

Bir diğer sorun kavram konusundadır. Çalışmada ele alınan edebiyat türünün Fransızca'da "le roman policier", yani "polis romanı", İngilizce'de ise "detective novel" yani "dedektif romanı" olarak adlandırılması Türkçe'de doğrudan bu karşılıkların kullanılıp kullanılmayacağı sorunun yanı sıra alışlageldiği üzere "polisiye roman" kavramının tercih edilmesi gerekip gerekmediği gibi bir sorunu da beraberinde getirmiştir. Türk Dil Kurumu'nun yayınladığı Türkçe sözlükte yer alan "polisiye" kavramının karşılığı olarak "konusu polisin ilgilendiği alanlarda olan"⁵ açıklamasını da dikkate alarak, bu çalışmada türü daha iyi ifade ettiğine inanılan "polisiye roman" kavramı kullanılmıştır. Çünkü incelenen tür yalnız polis veya dedektifi, yani işi yapanı değil, polis veya dedektifin yaptığı işi, işin yapılış şeklini kendisine konu etmiştir.

⁵ EREN, Hasan, *Türk Dil Kurumu Türkçe Sözlük Cilt: 2*, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, Ankara, 1988, s. 1193

1.BÖLÜM

POLİSİYE ROMANIN TARİHSEL GELİŞİMİ

Polisiye roman, okura bir sorunu sunan ve amatör veya profesyonel bir araştırmacının tündengelim metotlarıyla ulaştığı sonuçla sorunun çözümünü veren romandır.⁶ Joseph Wood Krutch, polisiye romanın düz yazının biçimce mükemmel olan modern türü olduğunu söyler. W.H. Auden'a göre polisiye roman bir cinayet sonrasında, gerçek katil dışındaki tüm şüphelilerin elenmesi ve katilin yakalanması öyküsüdür. Howard Haycraft polisiye romanın sonunda suçu ortaya çıkarma amaçlı yapıt olduğunu yazar.⁷

Polisiye roman genel anlamda edebiyatın ve özel anlamda gerçekçi romanın aksi olarak ortaya çıkmıştır. Polisiye roman, her eserin boyut ve kapak şeklinin kesin olarak önceden belli olduğu ve her kitabın genellikle önceden belirlenmiş içeriği, benzeşik ve tutarlı bir dizi içinde yer alır.

Polisiye roman, bir yandan da geleneksel romanın ters yansıması olarak ortaya çıkar. Geleneksel romanın baştan sona gelişen olaylar zincirini anlatmasının tersi olarak, sondan (cinayet) başa (cinayetin nedenleri) giden, alışıla gelmiş dramatik olayları (cinayetin ve cezanın tasviri) ve tek gerçek karakteri ölünün gerçek kişiliği bir anlatımdır. İşte bu devrik öyküleme tekniği (récit à rebours) – ki ilk olarak Godwin'in 1794 yılında yazmış olduğu

⁶ SYMONS, Julian, *Bloody Murder: From The Detective Story To The Crime Novel*, New York, Viking, 1985, s.

13

⁷ A.g.e., s. 14

Calep Williams adlı romanda kullanılmıştır- polisiye romanın ilk ana ögesidir.⁸ Romanın anlatıcısı *Calep Williams* fakir bir gençtir ve *Falkland* adlı bir adamın yanında sekreter olarak çalışmaya başlar. *Falkland*, *Calep*'in yanında çalışmaya başlamasından önce merhametsiz komşusu *Tyrell*'i bıçaklayarak öldürmekle suçlanmış ama yargılama sonucu temize çıkmıştır. Onun temize çıkmasının ardından haklarındaki tek delil, kaldıkları yerde bulunan bıçak sapının, yaranın üzerindeki bıçak ağzına uyması olan *Tyrell*'in kiracısı *Hawkins* ve oğlu yargılanır ve asılır. Ancak olaydan sonra *Falkland*'in yanında çalışmaya başlayan *Calep*, patronunun bu cinayete bir ilgisinin olduğuna inanır. Karşı konulamaz ve tükenmez bir merakla araştırma yapan *Calep* sonunda *Falkland*'in *Tyrell*'i öldürdüğünü ve suçlanması için delilleri *Hawkins* aleyhine ayarladığını anlar. Bunu anlayan *Falkland*, *Calep*'i hırsızlıkla suçlar ve onun hapse girmesine neden olur. Kaçmayı başaran *Calep*'i *Falkland* ve ajanı *Gines* amansız bir şekilde takip eder. Ancak sonunda *Calep*, *Falkland*'i mahkemeye getirmeyi başarır, suçunu kabul eden *Falkland* ölmek üzeredir ve af diler.⁹ Konusu böyle özetlenebilecek bu romanın, önceden olmuş bir cinayetin çeşitli ipuçlarıyla araştırılan ve sonunda asıl suçluya ulaşılan kurgusu polisiye romanın da önemli bir ögesini oluşturur.

Romanın ikinci ana ögesi ise kehanet, çıkarsama, yani tündengelimdir ve bu da köklerini bir çok eski hikayede bulur. Bu hikayelere Yahudi Talmud'unda, Kore, Ukrayna, Sırp, Hırvat ve Hint kültürü gibi pek çok kültürde rastlanmaktadır.¹⁰ Bu hikayelerden en bilineni ise *Serendip*¹¹ *Prensleri*'dir.¹²

Babaları güçlü *Sultan Cafer*'in tahtını bırakmak istediği üç prensin yolculukları sırasında başlarından geçen bir takım olayların anlatıldığı bu hikaye şöyle özetlenebilir.

⁸ A.g.e., s. 28 ve ÜYEPAZARCI, Erol, *Korkmayınız Mr.Sherlock Holmes: Türkiye'de Yayınlanmış Çeviri ve Telif Polisiye Romanlar Üzerine Bir İnceleme (1881-1928)*, İstanbul, Göçebe Yayınları, 1997,s. 18

⁹ SYMONS, Julian, *Bloody Murder: From The Detective Story To The Crime Novel*, New York, Viking, 1985, s. 29

¹⁰ BOYLE, Richard, "The Three Princes Of Serendip - Part Two", http://livingheritage.org/three_princes_2.htm, 2000

¹¹ Leo A. Goodman'a göre, Serendip, Seylan ve Saradip gibi Hintçe isimlerin bozulmasının sonucu ortaya çıkan ve efsaneye göre altından şehrin kurulu olduğu "Altın Ada" anlamına gelir. Bknz: GOODMAN, L.A., "Notes On The Etymology Of Serendipity and Some Related Philological Observations", *Modern Language Notes*, 1961, s. 456 ve FINE, Gary ve DEEGAN, James, "Three Principles of Serendip: Insight, Chance, and Discovery in Qualitative Research", www.ul.ie/~philos/vol2/deegan.html. *Serendip Prensleri*, "anlama, tesadüf ve ortaya çıkarmak" anlamına gelen Serendipity kelimesine de ilham kaynağı olmuştur. Ünlü gotik romanı *The Castle of Otranto*'nun yazarı Horace Walpole, bu hikayeyi okumuş ve prenslerin sürekli olarak bazı şeyleri görüp anlamalarını, kazara veya tesadüfi olsa da bazı sonuçlara ulaşır bir şeyler keşfetmesini *serendipity* diyerek ifade etmiştir.

¹² *Serendip Prensleri* Venedik'te 1557 yılında Michele Tramezzino adlı bir yayıncı tarafından basılmıştır. Christoforo Armeno kitabı Farsça'dan İtalyanca'ya çevirmiştir. Daha detaylı bilgi için bakılabilecek kaynaklar: BOYLE, Richard, "The Three Princes Of Serendip - Part One", http://livingheritage.org/three_princes.htm, 2000, BOYLE, Richard, "The Three Princes Of Serendip - Part Two", http://livingheritage.org/three_princes_2.htm, 2000 ve NORMAN, *Three Princes: From The Peregrinaggio of 1557*, University of Oklokhama Press, 1964

Sultan Cafer artık yorulmuştur ve tahtını oğullarına bırakmak ister. Eğitimcilerinden öğrendiği kadarıyla oğulları doğuştan sahip oldukları üstün zekaları sayesinde sanat ve bilimde çok iyi eğitim almışlardır. En büyük oğlunu yanına çağıran ve tahtı ona bırakacağını söyleyen *Cafer*, oğlundan tahtı bırakmaması gerektiği, kendisinin de çok zeki olduğu ve ölene kadar tahtta kalması gerektiği cevabını alır. Diğer iki oğlu da aynı şekilde onun isteğini reddedince, onları uzun bir yolculuğa göndermeye karar verir, böylece uygulamalı deneyime sahip olacaklarına inanmaktadır. Ülkelerinden ayrılan üç prens, *Beramo* adlı büyük ve güçlü imparatorun topraklarına girer. Şanssızlık onları develerinden biri kaybolan deve güdücüsünün durdurmasıyla yakalar. Prenslere devesini görüp görmediklerini sorunca prensler ona deveyi görmediklerini ama o yoldan bir deve geçtiğine dair izleri gördüklerini söylerler. Deve güdücüsüne kayıp devenin bir gözünün kör, bir dişinin kayıp ve bir bacağının da topal olup olmadığını sorarlar. Pek çok arama sonucu deve bulunamayınca, onu görmediklerini söylemelerine rağmen çok iyi tarif eden prensler deveyi çaldıkları gerekçesiyle hapsedilirler. *Beramo*'nun karşısına getirilen prensler deveyi görmeden nasıl tarif edebildiklerini açıklıkla anlatırlar. Deve diğer tarafta otlar daha iyi olmasına rağmen, yolun sadece bir tarafındaki otları yemiştir ve bu da onun tek gözünün kör olduğunu göstermektedir. Devenin yürüdüğü yollarda çiğnenmiş ot topakları vardır ki bu da onun ağzında bir dişin eksik olduğunu dolayısıyla da topakların oradan düştüğünü göstermektedir, devenin diğer üç ayağının izi çok net çıkmasına rağmen bir ayağının siliktir ve bu da onun topal olduğunu gösterir. Öte yandan devenin bir tarafında yağ taşıdığını karıncaların ve diğer tarafında da bal taşıdığını sineklerin yol boyunca toplanmış olmasıyla açıklarlar. Bunun yanı sıra deveyi hamile bir kadının sürdüğünü kadının idrar yapışından çıkarırlar. Sürücünün idrarını koklayan prens bu kokudan garip bir cinsel arzu hissetmesinin sürücünün kadın olduğunu anlamasını sağladığını, öte yandan idrarını yaptıktan sonra, ayağa kalkarken ellerinden destek aldığına dair el izlerini görünce de hamile olduğunu anladıklarını söyler.¹³

Buradaki gibi üç prens hikayeleri ve onların zekice çıkarsamaları pek çok hikayede yer almaktadır. Orta Doğu kökenli bir başka hikayede çok güzel bir prenses kendisiyle evlenmek isteyen üç taliplisini benzer bir yolculuğa gönderir. Çok yakın tarihte Isaac Asimov da *Magic: The Final Fantasy Collection* adlı eserinde yer alan *The Fable of Three Princes* adlı

¹³ BOYLE, Richard, "The Three Princes Of Serendip - Part One", http://livingheritage.org/three_princes.htm , 2000

hikayesinde *Micrometrica Kralı Hilderic* ve *Kraliçesi Ermentrude*'un oğullarından hangisinin başarılı bir kral olacağını anlamak için yolculuğa göndermelerini anlatmıştır¹⁴.

Ama hiç kuşkusuz *Serendip Prensleri*'ne benzeyen ve en tanınan hikaye Voltaire'in 1746'da yazdığı *Zadig ve Başka Hikayeler* adlı eserinde yer alan *Köpek ve At* adlı öyküsüdür.¹⁵ İşte bu iki ana öğenin birleşimiyle polisiye romanın ruhu da kurulmuş olur.

Buna ek olarak polisiye roman yapı bakımından modern romanın tam tersi bir gelişim izlemiştir: “yeni roman” gitgide daha belirsiz bir yapıyı benimser, belirli kişilikleri ve psikolojik ayrıntıları reddederken, polisiye anlatım, tek yönlü kahramanlarıyla gitgide daha kodlanmış, çift anlamlılığın yalnızca okuyucuyu şaşırtmak amacıyla kullanılan işaretler üzerinde yüklendiği bir tarz halini almıştır.¹⁶ Polisiye romanın klasik örneklerinde genellikle şu özelliklere rastlanır:

- Kusursuz biçimde işlendiği izlenimi veren bir suç
- İkinci dereceden kanıtlarla yanlışlıkla suçlanan bir kişi
- Polisin beceriksizliği
- Dedektifin yüksek gözlem gücü ve üstün zekası
- Dedektifin suçluyu nasıl ortaya çıkardığını anlattığı şaşırtıcı sonuç bölümü

1. Polisiye Romanın Batı'da Gelişimi

Polisiye romanın temel konusu suç ve/veya esrar, dolayısıyla suçlu kim?/esrar ne? ve tabii suçun ve/veya esrarın aydınlatılmasıdır. İşte bu çerçeve içinde gelişen polisiye romanda temel konunun işlenişi açısından zaman içinde bazı farklılıklar meydana gelmiş ve bu da polisiye romanın alt türlerinin oluşumuna katkıda bulunmuştur.

Polisiye roman içinde olduğu toplumun özelliklerinden etkilenmiştir. Bu da polisiye romanın tarihinin aynı zamanda toplumsal tarih de olduğu gerçeğini kabullenmeyi gerektirir.

Suç ve suçlu öteden beri vardır. Kutsal kitaplarda da suç hikayeleri yer alır. Tarihçiler polisiye romanın ortaya çıkışı konusunda ikiye ayrılmıştır. Bir kısmı polisiye romanın ortaya çıkması için polis ve dedektif gibi kavramların ve örgütlerin ortaya çıkması gerektiğini söyler. Onlara göre polisiye roman 19'uncu yüzyılda kent yaşamının gelişmesi, suçun ortaya çıkması, adalet, yargı, emniyet vb. örgütlerin kurulmasıyla ve bunun sonucu olarak da Edgar Allan Poe

¹⁴ Asimov'un bu eseri 1996 tarihlidir. BOYLE, Richard, “The Three Princes Of Serendip - Part Two”, http://livingheritage.org/three_princes_2.htm , 2000

¹⁵ ÜYEPAZARCI, *Korkmayınız...*, s. 18 vd. ve BOYLE, Richard, “The Three Princes Of Serendip - Part Two”, http://livingheritage.org/three_princes_2.htm , 2000

ile başlar. Ancak daha önce değinilen çıkarsama hikayelerini İncil, Talmud vb. dini kitaplarda ve çeşitli kültürlerde yer alan eserlerde bulan tarihçiler polisiye romanın tarihini de daha önceki zamanlardan başlatırlar¹⁷.

Polisiye romanın tarihi toplumsal bir tarihtir ama aynı zamanda ölümün toplumsal bir tarihidir de. İlkel toplumlarda doğanın bir sonucu olarak kabul edilen ölüm, modern toplumda “afet kabilinden kaza”¹⁸ kabul edilir ve tabii burjuvazinin emek ve kazancın aleti olan beden bütünlüğüne karşı en büyük tehlikedir, dolayısıyla en büyük korkudur. İşte bu ölüm korkusunda bulur polisiye roman ideolojisini. Bu ideoloji şöyle ifade edilebilir:

*“Düzensizliğin, düzene kavuşması, düzenin düzensizliğe dönüşmesi, irrasyonelliğin rasyonelliği yerinden etmesi, irrasyonel altüst oluşlardan sonra rasyonelliğin yeniden sağlanması.”*¹⁹

Bu bağlamda bakacak olursak her toplumun yaşadığı dönem içinde kendisi için kabul ettiği düzen, düzensizlik, rasyonellik ve irrasyonellik anlayışı toplumsal tarihini dolayısıyla da polisiye romanın tarihini etkilemiştir.

Polisiye romanın çıkarsama ve devrik öyküleme tekniği unsurları daha önceleri kendini göstermekte ve polisiye romanın da temellerini oluşturmaktadır, bunun yanı sıra kara roman (le roman noir) da klasik polisiye romanın atalarındandır. Kara romanın ilk örneklerine, gotik roman adı ile bilinen ve esrarengiz şatolarda, yer altı dehlizlerinde geçen komplo hikayeleri, kesik kafalar, kollarla, dehşet veren öykülerde rastlanır.

Fransız Devrimi döneminin krizleri içinde gelişen kara romanda dönemin de etkisiyle, bir belirsizlik, bir düzensizlik hakimdir. Bu romanda olay olmuş ve bitmiştir, son bölümde de yaşanan düzensizlik, düzene dönüşemez ve adalet belirsizliğini korurken, suçluluk durumları da görelidir. Geçmiş ilkelerin ve belirsizliğin alanı olan kara roman, kriz romanı olması dolayısıyla da eleştirelliği içinde taşır. Şu anki dünyadan söz ederken kara roman, araştırma, gazetecilik, röportaj ve yerinde inceleme iddiasındadır. Bu romanın okuyucusu, zamanının tanığı konumundadır. O halde kara romanın aslında gerçekçiliğe karşı bir akım olarak ortaya çıkmasına karşın, bir gerçekçilik iddiasında olduğunu da söylemek yanlış olmayacaktır.

Temellerini kara romanda bulan polisiye romanın ilk örneklerinde, feodal rejime karşı koyan “iyi haydut” kahramanları görürüz. “Zenginden alıp, fakire veren” Robin Hood iyi haydudun en tanınmış örneklerindedir. İyi haydut hikayeleri feodalizmin gerilemesi ve kapitalizmin yükselmesinin edebiyata yansımalarıdır. Bu haydutlar feodal devlete karşı

¹⁷ SYMONS, Julian, *Bloody Murder: From The Detective Story To The Crime Novel*, New York, Viking, 1985, s. 27

¹⁸ MANDEL, *Hoş Cinayet ...s. 60 vd.*

çıkarken, köylünün gözünde, yine köylünün ahlak sınırları içinde kalarak kahramanlaşmaktadır.

Bu hikayelerin kahramanı iyi haydut, bir yandan feodalizme, diğer yandan doğuş halindeki kapitalizme karşı popülist bir isyanı temsil etmektedirler. Hatta bu ikili karşı koyuş, bu türün tüm dünya edebiyatında yer bulmasını da sağlamıştır. Bu tür hikayelere Avrupa'da olduğu kadar Asya'da da rastlanmaktadır. Bu ikili isyanına rağmen iyi haydutla, devrimci burjuvazi feodal yönetimin adaletsizliği noktasında görüş birliği ediyorlardı. Bu birlik de burjuva yazarların bu hikayeleri, burjuva devriminin ideolojisi ile özdeşleştirmesini de beraberinde getiriyordu. Böylece burjuva, halka şu mesajı iletebiliyordu: toplumsal düzenin akıldışı kurumlarından kaynaklanan ve mülkiyete, beden bütünlüğüne yapılan saldırılar gibi tüm korkulan, olumsuz haller ancak akıl yoluyla aşılacak ve akılcı yönetimle çözüme kavuşacaktır.

O halde şunu söylemek yanlış olmayacaktır: iyi haydut hikayeleri ve devrimci burjuvazi, ortak düşmanları olan feodal devlete karşı başkaldırıyla ortak bir noktada birleşmişlerdir. Devrimci burjuvazi ideolojisi ile iyi haydudun isyanı birbiriyle özdeşleşmişti. Böylece devrimci burjuvazi ideolojisini köylü sınıflara anlatma olanağı bulmuştu.

Bu hikayelerde olaylar Hıristiyan inançları çerçevesinde çözüme kavuşuyor ve sorunların çözümünde dedektif veya polise -ki bu dönem böyle bir uzmanlaşma yoktu- ihtiyaç duyulmuyordu, sorunların cevabı Hıristiyan öğretilerinde yer alıyordu.

19'uncu yüzyılda ise feodal devletin çözülmesi, basın özgürlüğünün gelişmesiyle 18'inci yüzyıldan farklı bir döneme geçilmişti. 18'inci yüzyıl boyunca feodal devletin etkisiyle basında yer almayan suç haberleri, bu dönem özellikle basın özgürlüğünün gelişmesi, burjuvazinin çıkarlarına uyduğu için de onun isteği ve desteğiyle gazetelerde yer almaya başladı. Bu haberler bir yandan da okuyucuların endişesine sebep oluyordu. Kendilerini yoğun bir suç ortamının içinde gören halk düzen istiyor, güven istiyordu. Bu da burjuvazinin karşılayacağını vaat ettiği ihtiyaçlardan biriydi. Burjuvazinin akılcı düzeni geldiğinde, suçlar ve dolayısıyla da korku ortadan kalkacaktı.²⁰

Bu haberler okuyucunun yoğun ilgisini de kazanmıştı. Bu dönem cinayet zihinleri daha çok meşgul etmeye başlamıştı.

¹⁹ A.g.e., s. 64

²⁰ Hall ve arkadaşları *Krizlerin Denetimi(Policing The Crisis)* çalışmasında İngiltere'de Thatcher iktidarının sokak soygunları haberlerini kendi iktidarını pekiştirmede nasıl kullandıklarını ortaya koymuştur. Burjuvazi de o dönem yaşanan suç olaylarının gazetelerde yoğunlukla yer almasını sağlayarak Thatcher hükümeti ile aynı politikayı izlemiştir. Hall'un çalışması ile ilgili bknz: "The Reat Moving Right Show", www.newint.org/issue133/show.htm .

“Cinayetin zihinleri daha çok meşgul etmesine en iyi örnek, Thomas De Quincey’in 1827’de çıkan (sonundaki not 1854’te eklenmiştir) Güzel Sanatlardan Biri Olarak Sayılan Cinayet Üzerine adlı kitabıdır. De Quincey 1818 ve 1819’da Westmoreland Gazete’nin editörü olmuş, sütunlarını cinayetler ve cinayet davalarıyla ilgili hikayelerle doldurmuştu. 1827 tarihli denemesinde, gerçekte “amatörler ve meraklılar” arasında cinayetten zevk alınmasını ve dedektif romanları hakkında kafa patlatılmasını ısrar ederek böylece Edgar Allan Poe, Gabariou ve Conan Doyle’ye yolu açtı. Ayrıca popüler gazetecilikle cinayet hakkında yazı yazmak arasında bağlantıyı kurdu ve bu yolda Dickens, Poe, Conan Doyle ve Dashiell Hammett, E. Stanley Gardner ve öteki çağdaş yazarlar gibi birçok polisiye roman yazarı geçti.”²¹

Burjuvazinin iktidara gelmesiyle ve kendi egemenliğini kurmasıyla birlikte “iyi haydut” hikayelerinin kahramanları yerlerini “kötü adama” bıraktı. Bu yeni toplumda, suç işleyen, toplum için baş belasıdır, dolayısıyla kötüdür. Bu yeni devlet için tek tek bireyler, kendi iradeleriyle bir araya gelmiş , belli bazı haklarını –ama tüm haklarını değil- toplum sözleşmesi vasıtasıyla devlete devretmişlerdir. O halde, sözleşme ile sağlanan toplumsal düzeni bozanlar, suçlu ve kötüdür. Buna göre düzene isyan eden “iyi haydut” artık yoktur, toplumsal düzene karşı koyan, mülkiyet hakkına, yaşama hakkına tecavüz eden kişi, sözleşmeye de aykırı davranarak toplumsal düzeni bozmaktadır, o zaman da bu kişi düzen bozucu, kötü, cezalandırılması gerektir; yine bunların işlediği suçlar da adi kimselerin eylemleridir. Ancak buradaki roman kişiliği bir geçiş tipini oluşturmaktadır. Kendilerinden önceki kahramanlar gibi soylu değillerdir ama kendilerinden sonraki kahramanlar gibi de kalpsiz değillerdir, bunlar daha çok toplumsal hayatın aksaklıklarının kurbanlarıdır.

1830-1848’li yıllarda yoksulluğa ve kapitalist sömürüye karşı işçi sınıfının ilk isyanlarıyla birlikte burjuvazi, kendi iktidarının tehdit edildiğini düşündü ve derhal savunma ihtiyacı hissetti. Bunun için de devletin ve polis kuvvetinin güçlenmesi gerekiyordu. Yine bu dönemde polis, düzenin sağlanmasında, suçlarla baş etmede önemli bir güç olarak görülmeye başladı. Ancak polisler aşağı-orta sınıftan gelmekte idiler ve onların karmaşık olayları da çözmesi beklenemezdi. Dolayısıyla da soruların cevabını, sorunların çözümünü ancak ve ancak üst sınıftan gelen, zeki hafiyeler, dedektifler bulabilirdi. Böylece polisiye romanda, asıl kahraman konumuna “dedektif” yerleşiyordu. Dedektif, beceriksiz polisin çözemediği sorunları çözüyor, ipuçlarını yakalıyor ve üstün zekasıyla romanın asıl konusunu oluşturan muammayı açıklıyordu. İşte bu dedektif, klasik polisiye romanın asıl kahramanıydı. Artık eski dönemdeki gibi romanın sonu belirsizlik değildi. Suçu işleyen bellidir, adalet sağlanmıştır. Suçun neden, nasıl ve kim tarafından işlendiğini dedektif anlatır. Dedektifin aklı soruların üstesinden gelmiştir, tıpkı burjuva rasyonelliğinin tüm sorunları “alt ettiği” gibi.

²¹ MANDEL, *Hoş Cinayet ...*, s. 2

Orta sınıfın gelişmesiyle birlikte yaşanan bu kendini koruma güdüsü polisiye romana bu şekilde yansırken, 1. Dünya Savaşının öncesinde ve sonrasında, burjuvazide yaşanan değişimlerin ve örgütlü suçların etkisiyle, polisiye romandaki bireysel psikolojik dürtülerle işlenen suçlar da yerlerini vahşete ve örgütlü gangsterliğe bıraktılar. Bu örgütlü suçlarla baş edecek ise arkasında örgüt desteği bulunan polis olacaktır. Artık polisiye romanda özel dedektif yerini normal polise bırakmıştı ama sona da ermemişti, o da hala gerçek ve adalet adına, gerçek ve adaletin peşinde koşmaya devam ediyordu. Ancak dedektiflerin de çalıştığı, bağlı olduğu örgütler vardı. Bu da artık dedektifliğin de örgütlü bir meslek olduğunu, eski bir güzel sanat olan dedektifliğin yerini örgütün aldığını gösteriyordu.

Bu dönemde üst sınıfın polise bakışı da değişmiştir. Polis, burjuvazinin gözünde toplumsal iyiliğin cisimlenişiydi. Burjuvazinin bakışındaki bu değişim, polisiye romanın yeni kahramanını “polis memurları” yapmıştır. Artık tümü olmasa da bazı polisler üst sınıftan geliyorlardı. Polis teşkilatındaki hiyerarşik yapı, toplumsal hiyerarşinin bir yansıması olarak ortaya çıkıyordu.

Polisin yeni kahraman olmasının hiç kuşkusuz en önemli sebebi ise polisi halkın gözünde meşrulaştırmaya duyulan ihtiyaçtı. Polis, özel mülkiyetin koruyucusu, düzenin savunucusudur, o halde polis meşru kılınmalıdır.

Örgütlü suçun çözülmesinde polis teşkilatının teknik ve bilimden faydalanarak, takip mekanizmasını kurması onu, özel dedektifin yanında daha üstün bir konuma yerleştiriyor ve böylece romanda da onun yerini almasını sağlıyordu.

Öte yandan iki dünya savaşı arasında yeni bir suç türü doğdu: devlete karşı işlenen suçlar. Bunlarda, suçlular için bireysel çıkarlar yoktur, onlar başka hükümet ve devletlerin “ajanları” olarak suç işliyorlardı. Böylece polisiye romanda yeni bir aşamaya gelindi: casus romanları. Bu dönemde pek çok aydın İngiliz ve Amerikan gizli servislerinde görev aldılar ve bu da romanda yansımasını bulmakta gecikmedi. Düşman ülkenin kötü casusunu alt etmeye çalışan, bizim ülkenin iyi, yetenekli, akıllı casusu, ki bu casus daha iyi örgütlenme ve daha üstün teknolojiye sahip olması sayesinde kazanan taraf olur.

“Süper kahramanlar burjuva toplumunun genel gelişimi ile daha yüksek bir düzeye çıkartılmalıdırlar: makineleşmenin artması, teknolojinin ve üretici güçlerin daha da gelişmesi, meta üretiminin daha da çeşitlenmesi, tüketim toplumunun doğuşu, bireyin daha da yabancılaşması ve bu yabancılaşmanın yeni ve önceden tahmin edilmeyen boyutları. Bir süper casusun yalnızca analitik bir süper beyinle donanmış olarak

yaşayamayacağı açıktır. Ve üçüncü teknolojik devrim sırasında böyle yapması da beklenemez.”²²

Casus devletin gücünü temsil etmektedir. O, sorunları çözmede, düşman casusu alt etmede ne kadar iyi ise, devlet de o kadar güçlü olacaktır.

Soğuk Savaş döneminde de casuslar önemlerini korudular, ancak bu arada mafya üzerine yazılan romanlar kendini göstermeye başladı.

*“İnsanları savaşıma sürükleyen ama yine de işadamlarının dökülen kanlardan kar etmelerine izin veren bir topluma nasıl uyum sağlayabileceğiz? ... toplum giderek daha suçlu oldukça iyi-uyum sağlamış vatandaşı da, tanım gereği, giderek daha suçlu olmak zorunda. Bu nedenle son adımı atmaya göze alalım. (Puzo, s. 79) Son adım en tepedeki Amerikalı suçluyu, en uyumlu Amerikan vatandaşı olarak sunmaktır”*²³

Bu gelişmelerin ardından ve soğuk savaşın da sona ermesiyle birlikte dedektif ve polis olumlu kahramanlık konumunu kaybetti. Artık onlar kurulu düzenin hizmetinde çalışan ve bu düzene inanan trajik kişilikler haline aldılar. Polisiye romanda kanun dışı kahraman tipine dönüş böylece yaşanmaya başladı. Bunun da gerisinde devlet, yasa ve düzen kavramlarına kuşkulu bakış yatmaktadır. Polisiye romanın yeni kahramanı neye karşı savaştığını, ne için savaştığını bilmeyen, bireysel, geçici mutluluklar peşinde koşan asilerdir artık.

Sonuç olarak, polisiye romanın kahramanı, burjuva ideolojisinin ve burjuva toplumsal ilişkilerinin evriminin yansımasıyla, iyi hayduttan, kötü suçluya, dedektiften, polise, polisten, casusa, casustan mafyaya evrim geçirmiştir.

İşte bu evrim içinde başta belirtilen temel konuya yani suç ve esrara yönelik yaklaşım polisiye romanın tarihinin ve dolayısıyla türlerin oluşmasında etkili olmuştur. Konuyu yine suç ve esrar temelinde ele alan Andre Vanoncini ise polisiye romanın türlerini şöyle ele almaktadır.²⁴ Polisiye romanda temel konu suç ve esrardır. Eğer romanda ceset ve tabii cinayet üzerine kurulan suç ve esrar, soruşturucunun, soruşturması sonucunda, suçlunun bulunması dolayısıyla çözüme kavuşuyor ise ve tüm kurgu sınırlı bir yer içinde, donuk bir yapıda ve geçmişi ele alıyor ise o zaman bu *sorun romandır*. Sorun romanın başlıca amacı suçlunun bulunmasıdır. Ancak romanda dinamik ve geçirgen bir yapı içinde görev verilmiş bir soruşturucunun soruşturması katil/suçlu ve yardımcıları tarafından baltalanıyor, ilk suçun/cinayetin ardından yeni suçlar/cinayetler işleniyor bu anlamda da suçlunun hem geçmiş fiili ortaya çıkarılırken hem de gelecek fillerinin önlenmesi çabası sarf ediliyor ise ve sonuç

²² A.g.e., s. 82 - 83

²³ A.g.e., s. 124 - 125

hem psikolojik hem de sosyal ise bu *kara romandır*. Kara romanın amacı suçlunun bulunmasının yanında cinayete yol açan sosyal ve psikolojik durum ve koşullarla da ilgilenmektir. *Suspenseli romanda* ise okura yükselen bir gerilimin yaşatılmasının yanı sıra kendine, katile, kurbanı özgü psikolojik sorunsalı derinleştirmek olanağı sağlanmıştır. *Suspenseli* romanın amacı okurda heyecan ve gerilimi arttırmak, ona bireysel sorunları anlama olanağını da sunmaktır. İşte bu bireysellik çözümlemesi, sıkıştırılan, kovalanan bireyin öyküsünün anlatımı onu *thriller*den ayırır. *Thriller romanda* önemli olan heyecan ve gerilimin en üst düzeyde tutulmasıdır. *Thriller roman*, 2. Dünya Savaşı sonrası dönemde teknolojik gelişmeler, uluslararası siyasetin giderek önem kazanması ve bu bağlamda ülkelerarası mücadele gibi unsurlardan da destek alarak dozu giderek artan gerilim ve heyecanın romanıdır.

Tüm bunlara ek olarak Erol Üyepazarcı bir de *hareketli dizilerden* söz etmektedir.²⁵ Hareketli diziler kalıplaşmış, dozu ustaca ayarlanmış cinsellik, sadizm, marazi davranışlar içeren, kaba saba ama çekici serüvencilerin hikayelerinin anlatıldığı romanlardır. Bu romanlar *thriller* türüne çok benzerlik göstermekle birlikte, Üyepazarcıya göre *hareketli diziler* daha çok tek kahramanın birden çok macerasını konu almakta ve süreklilik göstermektedir.

2. Polisiye Roman Tarihinde Önemli Eserler

Polisiye romanın temel özelliklerinin ilk görüldüğü romanlar devrik öyküleme tekniği ile Godwin'in *Caleb Williams*'ı (1794) ve tümdengelim metodu ile *Serendip Prensleri*, ona çok benzeyen diğer hikayeler ve Voltaire'in *Zadig ve Başka Hikayeler*'inde (*Zadig ou la Destinée*, 1746) yer alan *Köpek ve At* hikayesidir.

Polisiye roman öncesi bu türde geriye doğru kurgu, gerilimi diri tutma çıkarsama ve tümdengelim, romanın ana öğeleri olarak yapılanmaya başlamıştı. Eugene Sue'nün 1843'de yazdığı *Paris'in Esrarları*, Ponson du Terrail'in 1859'da yazdığı *Racomble'un Maceraları* ve 1863'de yazdığı *Racomble'un Dirilişi* ile romanın unsurları arasına “melodramdan ödünç alınan beklenmedik bir olay” (coupe de théâtre) tekniği de girdi.

Ancak tam anlamıyla bir polisiye roman özelliğini taşıyan ve tüm araştırmacıların polisiye romanın başlangıcı olarak kabul ettiği eser Edgar Allan Poe'nun *Morg Sokağı Cinayeti*'dir. (*The Murders In The Rue Morgue*, 1841) Poe, bunun yanı sıra 1840'da yazmış

²⁴ VANONCINI, André, *Polisiye Roman*, Çev. Galip Üstün, İstanbul, İletişim Yayınları Cep Üniversitesi, Nisan 1995

²⁵ ÜYEPAZARCI, *Korkmayınız ...*, s. 33

olduğu *İşitilmemiş Öyküler (Thales of The Grotesque and Arabesque)* –ki bu kitapta en ünlü hikayelerinden *Altın Bokböceği, Kızıl Ölümün Maskesi, Amantillado Fıçısı* vb. öyküleri vardır- 1842’de yazdığı *Marie Roget’in Esrarı* ve 1845’de yazdığı *Çalınmış Mektup* ile polisiye romana kendi kurduğu yedi aşamalı sırayı getirmiştir. Bu aşamalar; problem, ilk çözüm, düğüm, karışıklık dönemi, ilk pırıltı, çözüm ve açıklamadır. Hikaye dışındaki diğer üç romanında Poe Fransız *Vidocq*’dan esinlenerek yarattığı Dedektif Şövalye *Auguste Dupin*’in maceralarına yer vermiştir. Ancak *Dupin, Vidocq*’u eleştirmekten de çekinmemiştir.²⁶

Fransız melodram ustası Paul Féval’in²⁷ sekreterliğini yapan Emile Gaboriau²⁸ 1866’da *L’affaire Lerouge*’u yazarak polisiye roman dünyasına adımını atmış ardından *Le Crime d’Orcival*, *Le Dossier No: 113* ve *Monsieur Lecoq* adlı eserlerle ele aldığı *Müfettiş Lecoq* tiplmesiyle bu alanda önemli bir isim haline gelmiştir.

İngilizlerin polisiye romandaki önemli ismi ise Arthur Conan Doyle’dur. Doyle’un kahramanı *Sherlock Holmes* ve yardımcısı *Watson* o kadar çok beğeni kazanmıştır ki yaşadıklarına inananlar dahi vardır. Doyle’un Gabariau ve Wilkie Collins’den²⁹ esinlenerek yarattığı *Sherlock Holmes* tipi, temel aldığı kahramanları beceriksiz, acemi görür. Bunun yanında kendisinin analitik zekasının üstünlüğüne inanır. Doyle’un *Sherlock Holmes* ile polisiye romana kazandırdığı yeni bir özellik ise muamma romanına korkuyu getirmesi ve soruşturmalarının cinayeti önlemeye yönelik olmasıdır.³⁰

Hem bir hırsız hem de bir hafiye olan *Arsène Lupin*’in maceralarını yazan Maurice Leblanc, gazeteci *Joseph Rouletabille*’in farklı çözümlerini ele alan Gaston Leroux ve *Fantômas* serisi ile organize suç örgütünü polisiye romana kazandıran Marcel Allain & Pierre Souvestre ikilisi türün diğer kurucu babaları arasında sayılabilir.

Burada ilk kez “dedektif romanı” ifadesini kullanan Anna Katharina Green’in adını anmak da doğru olacaktır.³¹ Green, *Leavenworth Davası* (1878) adlı kitabında bu ifadeyi kullanmıştır.

Türün adını ilk kez kullanan A.B.D.’li bir kadın yazardır. Ama türün “kraliçesi” İngiltere’den çıkmıştır. Agahta Christie klasik polisiye romanın tüm kurallarına uygun yazdığı

²⁶ MANDEL, *Hoş Cinayet ...*, s.26 ve ÜYEPAZARCI, *Korkmayınız ...*, s. 35

²⁷ Paul Féval’in en önemli iki eseri *Paris’in Esrarları*’ndan esinlenerek yazdığı *Londra’nın Esrarları* ve *Kambur*’dur.

²⁸ Emile Gabariau (1832-1873), polisiye romanın babası olarak tanınan bir yazardır, Fransa’nın Edgar Allan Poe’su olarak nitelendirilmiştir. 13 yıl içinde dizi olarak yayımlanan 21 roman yazmıştır. Diğer ünlü eserleri ise şunlardır: *Les Esclaves de Paris* (1868, Paris Esirleri), *La Vie Infernale* (1870, Cehennem Hayatı), *L’Argent des Autres* (1874, Başkalarının Parası)

²⁹ Wilkie Collins’in 1868’de yazmış olduğu polisiye romanlar arasında önemli yere sahip *Aytaşı* adlı eserinden esinlenmiştir.

³⁰ ÜYEPAZARCI, *Korkmayınız ...*, s. 25

³¹ MANDEL, *Hoş Cinayet ...*, s. 39

eserlerinde okurun büyük ilgisini çekmiştir. Bu yazımda kurgular görenekselleşmiş ve belirginleşmiştir, sınırlı karakterlerin hepsi cinayet sahnesinde mevcuttur ve roman boyunca da orada kalırlar, romanda “olay-yer-zaman birliği” vardır, ilk cinayet olayın can damarıdır ve romanın başında gerçekleşir, dolayısıyla ölüm romanın muammasını, yani tüm gizemini oluşturur, cinayete konu olan tutkular –hırs, intikam, kıskançlık, karşılıksız aşk ve nefret- sınırlıdır. Burada suçlu-sanık tek bireydir ve suçun formel ispatı hedeflenmektedir, yani suçlunun kim olduğu önemlidir³² ki bu onu “ciddi edebiyat”tan ayıran noktadır; ciddi edebiyatta temel sorun “fail kim?” değil, insan güdüleniminin ve yazgısının trajik muğlaklığıdır.³³

Avrupa’da ve İngiltere’de böyle bir gelişim gösteren polisiye roman A.B.D.’de de dikkat çekmiştir. Kendisi de bir dedektif öyküleri yazarı olan Robert Knox 1929 yılında “Polisiyenin 10 Emri”³⁴ diyerek kaleme aldığı makalesiyle polisiye romanın altın çağıının (1920’li ve 1930’lu yıllar) temel kurallarını ortaya koymuştur. S. S. Van Dine bu alanda hem önemli eserler vermiş hem de “Polisiye Romanın 20 Kuralı”³⁵’nı yazmıştır.

Burada A.B.D.’de ortaya çıkan ve polisiye romanın ilgi çeken bir türü olan *dime novels*lardan bahsetmek yerinde olacaktır. Bu öyküler için *10 paralık öyküler* demek de mümkündür. Bunlar küçük hacimli kitaplar olup, aynı kahramanların öykülerini ele alır ve pek çok yazarın ortak ürünüdür. Çok ucuz kitaplar oldukları için bunlara *on paralık* denmiş ve kötü hamur kağıttan basıldıkları için de *pulp* diye adlandırılmışlardır. Mekanik edebiyatın ürünü olan bu kitaplarda kahraman, görevli polis ya da polis ile arası iyi olan özel polis hafiyeleridir ve olaylar çok basit bir çerçeve içinde gelişir. Bu türün en ünlü kahramanları *Nick Carter*, *Nat Pinkerton*, *Ethel King*, *Pick Vick*, *Nick Vinter* ve *Gik Tam*’dir.

3. Polisiye Romanın Türkiye’deki Gelişimi

Osmanlı İmparatorluğu’nda polisiye romanla tanışma 1881 yılında Ahmet Münif tarafından çevrilen, Fransız Ponson du Terrail’in yazdığı *Paris Faciaları* adlı kitapla olmuştur. Bu tarihte bir polisiye romanın tercüme edilmesi bir tesadüf değildir. 1839’da

³² Agatha Christie, polisiye romanın klasik kurgusuna sadık kalmadığı yönünde eleştiriler almıştır. Bu kural ihlalini Roger Ackroyd Cinayeti adlı romanında anlatıcının katil olması ile yapmıştır. Bu konuda daha detaylı bilgi için bkz: BAYARD, Pierre, *Roger Ackroyd’u Kim Öldürdü? Agatha Christie’nin Büyük Yanılgısı*, İstanbul, Doğan Kitap, Haziran 2003

³³ A.g.e., s. 46

³⁴ Bknz EK – 1 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/5/148.htm>

³⁵ Bknz: EK – 2. Amerikalı yazar Willard H. Wright, S.S.Van Dine takma adıyla yazdığı bu makalede, polisiye türünün ana kuralları olarak gördüğü yirmi ilkeyi formüle etmiştir. Söz konusu makale *American Magazine*’in 106.sayısında 3 Eylül 1928’de, Fransızcası ise *Mystéere Magazine*’in 38. sayısında Mart 1951’de yayınlanmıştır.

Tanzimat Fermanının ilanı ve Kırım Savaşı'nın ardından Osmanlı İmparatorluğunun Batı ile olan ilişkileri artmış, toplumsal ve siyasal yapılaşmada Batı'yla benzeşme yaşanmaya başlamıştır. 1844'de Batılı anlamda kent polisi örgütlenmesi olarak Zaptiye Nezareti kurulmuştur. Bu kurumun önemi anlaşılınca Zaptiye Nezareti 1846'da Zaptiye Müşirliği haline getirilmiştir. Daha sonra şer-i mahkemelerin yanında laik mahkemelerin kurulması, çok hukuklu sistemden tek hukuklu sisteme geçiş çalışmalarının başlaması, Batı'ya oranla az da olsa ticaret, kentleşme, iç göç vb. nedenlerle oluşan kozmopolit ortam ve edebiyatta Batılılaşma³⁶ çalışmalarının etkisi ile polisiye romanın Türk edebiyatında yer alması için uygun zemin hazırlanmış oldu.

1881-1908 yılları arasında özellikle Fransızca metinlerden yapılan polisiye roman çevirileri dikkat çekmektedir. Dönemin önemli bir özelliği de II. Abdülhamid'in polisiye romanlara olan ilgisi ve bu ilgisi nedeniyle de polisiye roman çevirilerini teşvik etmesidir. 1888-1891 yılları arasında çeviri yoğun iken 1900'den itibaren ilgi azalmış, 1903 ve 1908 arası hiç polisiye roman çevrilmemiştir.³⁷ Yine bu dönem yapılan çevirilerde dikkati çeken bir husus da çeviri yapanların, dipnotlar aracılığıyla okuyucuyu bilgilendirmesi ve kendi yorumlarını okuyucuya aktarmasıdır. Bu dönem yoğunluklu olarak Fransız yazarların eserleri tercüme edilmiştir. Bunda dönemin Türk aydınlarının çoğunun tek yabancı dil olarak Fransızca biliyor olmasının, dolayısıyla kültür dilinin Fransızca olmasının etkisi büyüktür.

1908'de II. Meşrutiyet'in ilanı sonrasında *Sherlock Holmes* tercümeleri ile polisiye romanların çevrilmesinin yoğunlaştığı yeni bir döneme girilmiştir. Bu dönem hem yazarlarda hem de eserlerde büyük bir çeşitlilik görülmeye başlanmıştır. Latin harflerinin kabulüne yani 1928'e kadar olan bu dönemde klasik romanların yanı sıra *dime novelların* da yoğun bir şekilde tercümesi yapılmıştır.

Tercüme romanlarda bu gelişim gözlenirken, ilk telif polisiye roman ise tercüme romanlar ile hemen hemen aynı yıllarda, ilk tercümenin hemen iki yıl sonrasında 1883 yılında yayınlanmıştır. Ahmet Mithat Efendi'nin yazdığı *Esrar-ı Cinayât* 1883'de yazarın sahibi olduğu *Tercüman-ı Hakikat*'de tefrika edilmiş, hemen bir yıl sonra 1884'de de kitap olarak basılmıştır. Ahmet Mithat Efendi en zayıf romanlarından biri olan *Hayret*'i 1884'de

³⁶ İlk telif roman Şemsettin Sami'nin 1872'de yazdığı *Taaşuk-i Tal'at ve Fitnat*'ıdır. İlk çeviri roman 1862'de Yusuf Kamil Paşa tarafından Fénélon'dan yapılan *Tercüme-i Telemak*'tır. Bunu Victor Hugo'nun *Sefiller*'i izlemiştir. ÜYEPAZARCI, *Korkmayınız ...*, s. 65

³⁷ 1881-1889 yılları arasında yılda 1 kitap çevrilirken 1889'da bu sayı 7'ye çıkmış, 1890'da 14 kitap olmuş, 1891'de ise 13 ve 1892-1900 yılları arasında her yıl 1 kitaba düşmüştür. 1900'de 6 kitap tercüme edilirken, 1900-1902 yıllarında yılda 1 kitap çevrilmiş. 1903 -1908 yılları arasında hiç tercüme yapılmamıştır. A.g.e., s. 66

Tercüman-ı Hakikat'de tefrika etmiş ve 1885 yılında kitap olarak basmıştır. Ancak yazarın en başarılı polisiye romanı 1887'de gazetesinde tefrika olarak yayınladığı ve 1888'de kitap olarak basılan *Haydut Montari*'dir.

1895 yılında Selanik'te yayınlanmaya başlayan *Asır Gazetesi*'nin ve Yeni Asır Matbaasının sahibi Fazlı Necip, 1901'de melodram ile polisiye roman arasında bir eser niteliği taşıyan *Cani mi? Masum mu?* ile polisiye türünde eserler vermeye başlamıştır. II. Meşrutiyet'in ilanının hemen ardından yayınlamaya başladığı *Roman Hazinesi Dizisi*'nin ilk 6 cildinde *Arsène Lupin* çevirilerine³⁸ yer veren Fazlı Necip, dizinin 7, 8 ve 9'uncu ciltlerini kendisinin kaleme aldığı *Dehşetler İçinde*'ye ayırmıştır.

Fazlı Necip'in ardından 1912'de Yervant Odyan Efendi *Abdülhamid ve Sherlock Holmes*'ü yazmıştır. 1913'de ise ilk yerli polisiye dizi kaleme alınmıştır. Takma adı Ebülbehzat (Behzat'ın babası) olan yazarın *Beyoğlu Cinayâtı Serisi* başarılı bir dizi olamamış ve *Bir Polisin Hatıratı-İki Kapılı'da Bir Cinayet* adlı tek kitapta kalmıştır. Bunun ardından 1913'de Ebu Süreyya Sami *Türkler'in Sherlock Holmesi* diyerek *Amanvermez Avni* dizisiyle başarılı olmuştur. Bu dizinin taklitleri 1928 yılında *Amanvermez Sabri* ve 1944 yılında *Amanvermez Ali* adları ile yazılmıştır. *Amanvermez Avni*'nin ardından 1914 yılında ilk yerli *Arsène Lupin* serisi E. Âli ve Süleyman Sudi tarafından kaleme alınmıştır. *Gece Kuşları* adını taşıyan bu roman her ne kadar *Arsène Lupin* dizisi olarak anılsa da polisiye romandan daha çok erotik roman niteliğini taşımaktadır. Bir *Fantômas* uyarlaması olan ve Hüseyin Nadir tarafından yazılan *Fakabasmaz Zihni* 1922'de yayınlanmıştır.³⁹ Bu türün başarılı bir diğer örneği ise Server Bedi imzasıyla Peyami Safa'nın 1924'de yazdığı *Cingöz Recai* dizisidir. Bu dizi aynı zamanda sinemaya uyarlanan ilk Türk polisiye roman kahramanı olma özelliğini de taşımaktadır.⁴⁰

1926'da ise *dime novel* kahramanı *Nat Pinkerton*'un Türkçe uyarlaması *Türklerin Nat Pinkerton'u Kan Dökmez Remzi*'yi Osman Nuri yazmıştır.

1928 Harf Devriminin ardından da polisiye roman çevirilerine devam edilmiştir. Bu dönemde tüm dünyada altın çağını yaşayan “muamma” romanının “kraliçesi” Agatha Christie'den ilk çeviri 1936 yılında *Şark Ekspresi Cinayeti* ile yapılmıştır.⁴¹

³⁸ Fazlı Necip ilk kez *Arsène Lupin* çevirilerini yapan Türk mütercimidir. Üstelik ilk *Arsène Lupin* hikayesinin 1905'de yayınlanmasının hemen 3 yıl ardından, 1908'de çeviriyi yapmıştır. A.g.e., s. 111

³⁹ Her ne kadar bu eserin yazarı Hüseyin Nadir olarak anılsa da, bu bir takma ad mı yoksa gerçekten Hüseyin Nadir adlı bir yazarın eseri mi olduğu kesin değildir. Çünkü daha önceden Ebüsüreyya Sami böyle bir dizi yazacağını okurlarına duyurmuştur. Dolayısıyla bu ismin onun takma adı mı olduğu yoksa onun fikrini hayata geçiren bir yazar mı olduğu anlaşılamamıştır. A.g.e., s. 190 vd.

⁴⁰ 1954 yılında Metin Erksan tarafından sinemaya uyarlanmıştır. A.g.e., s. 199

⁴¹ ÜYEPAZARCI,Erol, “Türkiye’de Polisiye Romanın 129 Yıllık Öyküsü”, <http://members.fortunecity.com/bilgistan/okunasi/polisiye.htm>

Özellikle 1950'lerden sonra polisiye romanın her türü çeviriler aracılığıyla Türk okuruyla buluşmuştur. 1950'li yıllarda başladığı *Mike Hammer* çevirilerinin ardından kendisi de F.M. takma adıyla telif *Mike Hammer* romanları yazan Kemal Tahir bu anlamda önemli bir isimdir.

Kemal Tahir'in kendi kahramanı *Sam Krasmer*'i yaratarak *Mike Hammer* serisi yazmayı bırakmasıyla onun yerini Muzaffer Ulukaya takma adını kullanan Afif Yesari almış ve *Mike Hammer* öykülerini devam ettirmiştir.

Bunların yanı sıra pek çok yazarımız, takma isimle polisiye roman türünde eserler vermiştir. Örneğin Aziz Nesin, Nuruhayat imzasıyla, başarılı olmayan bir diziyi *Beyaz Mendil*'i yayınlamıştır.

1928'den önce yayınlanmaya başlayan *dime novel* türündeki polisiye romanlara yeni tipler eklenerek, bu türde eserler verilmeye devam edilmiştir.

“Örneğin Murat Akdoğan'ın yazdığı “*Polis Hafiyesi Orhan Çakıroğlu'nun Maceraları*” gibi yeni tipler de eklenmiştir. Bunun dışında örnek isimler ise, yarattığı “*Meshedi*” tipini polis dedektifi olarak kullanan Ercüment Ekrem Talu. “*Gavur Memet*” tiplmesiyle II. Abdülhamit döneminin ilginç bir panoramasını çizen Ziya Şakir, *Polis Memuru Ali Karaefe* tiplmesiyle başarılı yapıtlar yazan Zeyyad Ebüzziya; çeşitli polisiye yapıtlarıyla Vâlâ Nurettin(Vâ-Nû) ve eşi Nihal Karamağralı,⁴² Cingöz Recai dışındaki polis romanlarıyla Server Bedi, İskender Fahrettin Sertelli, Hamdi Varoğlu, Hikmet Münir, M. Cahit Gündoğdu, Bedirhan Çınar, Vural Sözen ve diğerleridir. Bu yazarlar arasında en ünlenen ise gazeteci Murat Davman tiplmesiyle Ümit Deniz'dir.”⁴³

Polisiye Romanın önemli bir türü olan casusluk romanlarında da Harf Devriminin ardından eserler verilmeye devam edilmiştir. 1946 yılında Esat Mahmut Karakurt, *Ankara Ekspresi* ile eli yüzü düzgün ilk Türk casusluk romanını yazmıştır.⁴⁴

1950'lerin ikinci yarısında Recai Sanay tarafından yazılarak başlayan *İngiliz Kemal'in Maceraları* isimli dizi ile de Türkiye'de casusluk romanlarının önemli bir örneği verilmiştir.⁴⁵

Son dönem yabancı yazarların eserleri yoğunlukla çevrilirken -Patricia Highsmith, Dean R. Koontz, Robert Ludlum, Frederick Forsyth, John Grisham, Sue Grafton vb.- diğer

⁴² Vâlâ Nurettin (Vâ-Nû) ve eşi Nihal Karamağralı hakkında makale için bkz: TÜRKEŞ, A. Ömer, “Vâlâ Nureddin Kim Zehirliyor Bunları”, <http://www.pandora.com.tr/sahaf/eski.asp?pid=39>

⁴³ ÜYEPAZARCI,Erol, “Türkiye’de Polisiye Romanın 129 Yıllık Öyküsü”, <http://members.fortunecity.com/bilgistan/okunasi/polisiye.htm>

⁴⁴ Esat Mahmut Karakurt'un *Ankara Ekspresi* adlı romanı hakkında makale için bkz: TÜRKEŞ, A. Ömer, “Esat Mahmut Karakurt Ankara Ekspresi”, <http://www.pandora.com.tr/sahaf/eski.asp?pid=11>

yandan da son yıllarda polisiye roman alanında Türkiye’de de nitelikli telif eserlerin verilmeye başladığı görülmektedir. Çetin Altan’ın *Rıza Beyin Polisiye Öyküleri*⁴⁶, Sadık Yemni’nin *Amsterdam’ın Gülü*⁴⁷ ve Akif Pirinçci’nin *Felidae*⁴⁸ serisi ile öncülük ettiği bu alanda, 90’lı yıllarda büyük bir gelişme görülmektedir.

“90’lı yıllarda ise önce Osman Aysu, polisiye romanın “gerilim” türünde, bu türün uluslararası ünlülerinin yapıtlarıyla başabaş nitelikte eserleri peşpeşe vererek kendine özgü bir okuyucu tipini yakalamış ve polisiye romanın geniş bir kitleye hitap ettiğinin kanıtını ülkemizde de vermiştir... Son yıllarda dikkati çeken bir diğer polisiye roman yazarı Ahmet Ümit ise “kara roman” türünün büyük ustalarını anımsatacak şekilde, muammanın yanı sıra eserlerini (*Sis ve Gece*, *Kar Kokusu*, *Agatha’nın Anahtarı*), toplumsal ve insan psikolojisiyle ilgili öğelere de ağırlık vererek yazmaktadır. Kanımızca önümüzdeki yıllar, Türk edebiyatında polisiye romanın hak ettiği yeri alacağı yıllar olacaktır... Celil Oker’in, kahramanı emekli pilot Remzi Ünal olan iki kitabı: “Çıplak Ceset” ve “Kramponlu Ceset” ile Cenk Eden’in “Rüzgarsız Şehir” ve Birol Oğuz’un “Siyah- Beyaz” adlı kitapları bana bunun ilk kanıtları gibi geldi.”⁴⁹

Üyepazarcı’nın da belirttiği gibi son dönem Türk polisiye romanında önemli isimler arasında Ahmet Ümit, Celil Oker, Birol Oğuz ve Osman Aysu yer almaktadır.

Bu yazarlardan Ahmet Ümit’in⁵⁰ ilk polisiye öykü kitabı *Çıplak Ayaklıydı Gece*, 1992 yılında yayınlandı. 1994’de *Bir Ses Böler Geceyi*, 1999’da *Agatha’nın Anahtarı* ve 2002’de *Şeytan Ayrıntıda Gizlidir* adlı kitaplarında da polisiye öyküler yer aldı. Ahmet Ümit’in ilk polisiye romanı *Sis ve Gece* 1996’da yayınladı, onu 1998’de *Kar Kokusu*, 2000’de *Patasana*, 2002’de *Kukla* ve 2003’de *Beyoğlu Rapsodisi* izledi.

Birol Oğuz, *Bir Suat Erez Polisiyesi* adı ile iki roman yayınlamıştır: *Siyah Beyaz* ve *Siyah Mavi*.⁵¹

⁴⁵ Recai Sanay , *İngiliz Kemal’in Maceraları* ve diğer casus romanları hakkındaki makale için bkz: TÜRKES, A. Ömer, “Recai Sanay İngiliz Kemal’in Maceraları”, <http://www.pandora.com.tr/sanat/eski.asp?pid=99>

⁴⁶ ALTAN, Çetin, *Rıza Bey’in Polisiye Öyküleri* , İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1998

⁴⁷ YEMNİ, Sadık, *Amsterdam’ın Gülü*, Metis Yayınları, İstanbul, 1996. Yazarın ayrıca şu romanları vardır: *Öte Yer*, Metis Yayınları, İstanbul, 1997; *Muska*, Metis Yayınları, İstanbul, 1997; *Metros*, Everest Yayınları, İstanbul, 2002 ve *Çözücü*, Everest Yayınları, İstanbul, 2003

⁴⁸ PİRİNÇCİ, Akif, *Felidae*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 1999; *Francis*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2001; *Cave Canem*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2002; *Düello*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2003 yazarın diğer romanları; *Gövde*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2000 ve *Sonu Hep Gözyaşı*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2001

⁴⁹ ÜYEPAZARCI, Erol, “Türkiye’de Polisiye Romanın 129 Yıllık Öyküsü”, <http://members.fortunecity.com/bilgistan/okunasi/polisiye.htm>

⁵⁰ Ahmet Ümit’in romanları pek çok yayın evi tarafından birkaç kez yayınlanmıştır. Bu kitapların en son yayımlandıkları yayınevlerine göre künyelerinin listesi: *Çıplak Ayaklıydı Gece*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2003; *Bir Ses Böler Geceyi*, Doğan Kitapçılık, İstanbul,2003; *Agatha’nın Anahtarı*, Can Yayınları, İstanbul, 1999; *Şeytan Ayrıntıda Gizlidir*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2002; *Sis ve Gece*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2002; *Kar Kokusu*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2003; *Patasana*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2002; *Kukla*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2003; *Beyoğlu Rapsodisi*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2003

⁵¹ OĞUZ, Birol, *Siyah Beyaz*, İstanbul, Oğlak Yayıncılık, 1999 ve *Siyah Mavi*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2001

Celil Oker ise yarattığı emekli pilot *Remzi Ünal* karakteri ile polisiye yazarları arasına katıldı. *Bir Remzi Ünal Polisiyesi*⁵² başlığını taşıyan dizide *Çıplak Ceset*, *Kramponlu Ceset*, *1000 Lotluk Ceset* ve *Rol Çalan Ceset* adlı kitaplar bulunmaktadır. Oker, 1999 yılında düzenlenen Kaktüs Kahvesi Polisiye Roman Yarışması'nda *Çıplak Ceset* ile birincilik ödülünü aldı.

*“Okuyucuda alışkanlık yaratma potansiyeli taşıyan kahramanı Remzi Ünal ise, Hava Kuvvetleri’nden emekli, alkol sorunu nedeniyle THY’den atılma bir özel dedektif. Yazar, Turgut Özal döneminde Cumhurbaşkanı tarafından veto edilen Özel Dedektiflik Yasası “ya veto edilmeseydi” diye düşünüp bu karakteri yaratmış. Kaktüs Kahvesi’nin yarışması da, konusunu uzun süre kafasının bir köşesinde dolaştırdıktan sonra yazmaya başladığı kitabı tamamlamış. Elde ettiği sonuçlarla ilgilenmiyorsa benzeyen kahramanını bir uyuşturucu ticaretinin içine sokan Celil Oker, Radikal’den Sema Uludağ ile yaptığı söyleşide şöyle diyor: Çünkü popüler kültür ürünlerinde devamlılık çok önemli. Popüler kültür ürünlerinde bir doku yaratmak sürekliliğe bağlı. Dolayısıyla Çıplak Ceset de Remzi Ünal polisiyelerinin ilki. İkincisi Kramponlu Ceset. Şu günlerde onun üzerinde çalışıyorum”*⁵³

Popüler kültür ürünlerinde devamlılığın önemini böyle vurgulayan ve polisiye romanların da popüler kültür ürünü olduğunu söyleyen dolayısıyla da onlarda da devamlılığı sağlamak gerektiğine inanan Celil Oker’in birincilik ödülünü kazandığı yarışmada jüri özel ödülünü Cenk Eden *Rüzgarsız Şehir*⁵⁴ adlı romanıyla aldı.

*“Rüzgarsız Şehir, kapağında da yazdığı gibi, bir Kim Kessler “Uzay” polisiyesi. Çok popüler bir internet programı ve herkesin aşık olduğu sunucusu Ayça, bilgisayar dahisi Nevres, rüya uzmanı Tupac, Viking, Swan, Pippo, Watanabe, Zekiye, Mo ve sair kahramanlarıyla “ağır bir ruh çöküntüsünün altında çaresizce” inleyen bir şehri mekan ediniyor. Kim ise, bütün varlığını adadığı küçük kız bebeğini kaybetme korkusuyla paniğe kapılırken fark etmeden onu boğmak gibi bir yükü taşıyor kalbinde. Bir de anlamsız görünen ama azimle süren cinayetler var, elbette. Eden, gelecekte bir dünya yaratmış. Ama bu sefer komiserler Yüzbaşı”*⁵⁵

Cenk Eden’in uzay polisiyesinden sonra dünya polisiye literatüründe ilk travesti dedektifi yaratan da bir Türk olmuştur.⁵⁶ Mehmet Murat Somer *Hop Çiki Ya Ya* adını verdiği, kahramanı bir travesti olan polisiye diziyi 2003 yılında yayınlamaya başlamıştır. Bu serinin ilk üç kitabı *Peygamber Cinayetleri*, *Buse Cinayeti* ve *Jigolo Cinayeti*⁵⁷ dir.

Bu türde kadın yazarlar da eserler vermiştir. Pınar Kür’ün 1994’de yayınlanan *Sonuncu Sonbahar* ve 1996’da yayınlanan *Bir Cinayet Romanı* adlı romanlarını⁵⁸, Nihan Taştekin’in 2000 yılında yazdığı *Kertenkelenin Uykusu*⁵⁹ ve 2001 yılında yayınlanan Perihan Mağden’in *Haberci Çocuk Cinayetleri*⁶⁰, Alev Alatlının *Schrödinger’in Kedisi 1. Kitap:*

⁵² OKER, Celil, *Bir Remzi Ünal Polisiyesi Çıplak Ceset*, Maceraperest Kitaplar Oğlak Yayınları, İstanbul, Nisan 1999; *Kramponlu Ceset*, Oğlak Yayınları, İstanbul, 1999; *1000 Lotluk Ceset*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2000; *Rol Çalan Ceset*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2001

⁵³ “Kaktüs’ün Dedektifleri”, <http://www.radikal.com.tr/diger/ekler/cumartesi/1999/06/12/kitap/kak.html>

⁵⁴ EDEN, Cenk, *Rüzgarsız Şehir*, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 1999

⁵⁵ “Kaktüs’ün Dedektifleri”, <http://www.radikal.com.tr/diger/ekler/cumartesi/1999/06/12/kitap/kak.html>

⁵⁶ YILMAZ, İhsan, “İlk Travesti Dedektifin Babası”, *Hürriyet Gazetesi Cumartesi Eki*, 17 Mayıs 2003, s. 1 ve s. 15

⁵⁷ SOMER, Mehmet Murat, *Peygamber Cinayetleri*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003; *Buse Cinayeti*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003 ve *Jigolo Cinayeti*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003

⁵⁸ KÜR, Pınar, *Sonuncu Sonbahar*, Can Yayınları, İstanbul, 1994 ve *Bir Cinayet Romanı*, Can Yayınları, 1996

⁵⁹ TAŞTEKİN, Nihan, *Kertenkelenin Uykusu*, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2000

⁶⁰ MAĞDEN, Perihan, *Haberci Çocuk Cinayetleri*, Everest Yayınları, İstanbul, 2001

*Kabus*⁶¹ ve Esmehan Aykol'un *Kitapçı Dükkanı*⁶² adlı eserleri izlemiştir. Nihan Taştekin'in ikinci polisiye romanı *Yağmur Başlamıştı*⁶³ ise 2002 yılında yayımlanmıştır. Esmehan Aykol da 2003 yılında *Kelepir Ev*'i⁶⁴ yazmıştır. Aynı yıl Sibel Atasoy'un *Venüs Bağlantısı*⁶⁵ adlı romanı yayımlanmıştır.

Bu dönem vurgulanması gereken bir diğer nokta da şudur; Türk yazarların yanı sıra yabancı yazarlar da kahramanı Türk olan veya konusu Türkiye'de geçen romanları kaleme almışlardır. Bunların başında Jakop Arjouni'nin Almanya'da yaşayan *Türk Dedektif Kemal Kayankaya* tiplmesiyle yazdığı *İyi Ki Doğdun Türk*⁶⁶ adlı romanı gelir. Arjouni'nin yanı sıra İngiliz yazarlar Barbara Nadel ve Julian Rathbone da Türk kahramanlara romanlarında yer vermiş ve Türkiye'yi romanlarına mekan olarak seçmişlerdir. Barbara Nadel'in *Türkiye Polisiyeleri*'nde *Müfettiş Çetin İkmen*'in maceraları konu edilmiştir. Bu romanlar *Belşazzarın Kızı*, *Uyuşturucu Kafesi* ve *Arabesk*'tir⁶⁷. Julian Rathbone ise *Bıçak Atmada Üstüme Yoktur*, *Ölüm İlacı*, *Elmas Pazarı* ve *Tuzak* gibi romanlarında Türkiye ve Türklere yer vermiştir.⁶⁸

1990'lardan sonra yoğun bir şekilde gerek telif gerek çeviri olsun pek çok polisiye romanın yazıldığı bu dönemde, aynı zamanda yaşanan toplumsal gelişmeler de hem polisiye romanı hem de inceleme çalışmalarını etkilemiştir.

Özellikle 1996 yılı sonunda Susurluk'ta meydana gelen ve "Susurluk Skandalı" olarak adlandırılan trafik kazası sonucunda devlet-mafya-siyasetçi üçgeninde yaşanan ilişkiler ortaya çıktı. Böylece devlet içinde derin devlet, kontgerilla vb. kavramlar gündelik hayata girdi. Yine bu ilişkiler ağı içinde çeşitli yazarlar MİT, derin devlet, kontgerilla gibi konularda inceleme kitapları yayınladılar.

Bu yazarlardan biri de Soner Yalçın'dır.⁶⁹ Yalçın 1996'da, öldürülen Kürt işadamı *Behçet Cantürk*'ün *Anılarını: Beco* adıyla kitaplaştırdı ve *Binbaşı Ersever'in İtirafı* adlı kitabında da öldürülen JİTEM görevlisi Cem Ersever'in hayatıyla bağlantılı olarak kontgerilla ile ilgili inceleme çalışmalarına yer verdi. Araştırmacı yazar daha sonra Doğan Yurdakul⁷⁰ ile önce *Reis: Gladio'nun Türk Tetikçisi* adlı kitabı yazarak, devletin adam öldürmek, gizli operasyonlar vb. işlerde kullandığı bir tetikçi olan ve Susurluk kazasında ölen Abdullah Çatlı'nın hayatını ve onun devlet tarafından kullanılmasını gerektiren yapıyı ve ortamı incelemiştir. İkili daha sonra *Bay Pipo: Bir MİT Görevlisinin Sıradışı Yaşamı: Hiram Abas* adlı kitaplarında bu kez öldürülen istihbaratçı Hiram Abas'ın yaşam öyküsünün yanında MİT ile ilgili bilgileri vermiş ve hatta kitabın arka kapağında çalışmayı "MİT'in gayri resmi tarihi" olarak tanımlamıştır.

⁶¹ ALATLI, Alev, *Schrödinger'in Kedisi 1. Kitap: Kabus*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2001

⁶² AYKOL, Esmehan, *Kitapçı Dükkanı*, Everest Yayınları, İstanbul, 2001

⁶³ TAŞTEKİN, Nihan, *Yağmur Başlamıştı*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2002

⁶⁴ AYKOL, Esmehan, *Kelepir Ev*, Everest Yayınları, İstanbul, 2003

⁶⁵ ATASOY, Sibel, *Venüs Bağlantısı*, Ölümsüz Öyküler Yayım ve Reklamevi, İstanbul, 2003

⁶⁶ ARJOUNI, Jakop, *İyi Ki Doğdun Türk*, Çev. Dilek Zaptçioğlu, Can Yayınları, İstanbul, 1993

⁶⁷ NADEL, Barbara, *Belşazzarın Kızı*, Çev. Mehmet Harmancı, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2001; *Uyuşturucu Kafesi*, Çev. Mehmet Harmancı, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2002 ve *Arabesk*, Çev. Mehmet Harmancı, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2003

⁶⁸ RATHBONE, Julian, *Bıçak Atmada Üstüme Yoktur*, Çev. Şen Süer Kaya, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2001; *Ölüm İlacı*, Çev. Zeynep Seyhan, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2001; *Elmas Pazarı*, Çev. Şen Süer Kaya, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2001 ve *Tuzak*, Çev. Zeynep Seyhan, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2002

⁶⁹ YALÇIN, Soner, *Behçet Cantürk Anıları: Beco*, Öteki Yayınevi, İstanbul, 1996; *Binbaşı Ersever'in İtirafı*, Kaynak Yayınları, İstanbul, 1996

⁷⁰ YALÇIN, Soner ve YURDAKUL, Doğan, *Reis: Gladio'nun Türk Tetikçisi*, Su Yayınları, İstanbul, 1999; *Bay Pipo: Bir MİT Görevlisinin Sıradışı Yaşamı: Hiram Abas*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 1999

Soner Yalçın bu çalışmalarının yanı sıra, ülkede son yıllarda izleyiciden büyük ilgi toplayan ve mafya, çete, siyaset ve bunlar arasında yaşanan çıkar ilişkilerini anlatan iki televizyon dizisine; *Deli Yürek* ve *Kurtlar Vadisi*'ne danışmanlık yapmıştır.

Ülkede son yıllarda yaşanan bu gizli ilişkilerin yoğunlaşması ve bunların da Susurluk gibi kazalarla ortaya çıkmasının ardından yazarların incelemelerine konu olması sonucu alenileşmesi gerek görsel medyada gerek de polisiye romanda ilgi çeken konular olarak yansımalarını bulmuştur.

Hatta öyle ki ülkede yaşanan bu gelişmeler Fransız yazar Jean Christophe Grangé'nin de dikkatini çekmiş ve yazar *Kurtlar İmparatorluğu*⁷¹ adlı romanında Türkiye'de adı Susurluk kazasına karışan pek çok isme ve ülkücülere yer vermiştir.

Osman Aysu da bu ortamda yazmaya başladığı romanlarında zaman zaman bu gibi ilişkileri kendisine konu etmiştir. Onun da romanlarında mafya, çıkar ilişkileri, derin devlet, MİT başlıca temalardır.

2. BÖLÜM

OSMAN AYSU ROMANLARI⁷²

Osman Aysu'nun ilk kitabı 1994 yılında yayınlanan *Havyar Operasyonu*'dur. Bunu 1995'te iki kitap izlemiştir: *Kurt Sığınağı* ve *Sır Duvarları*. *Mavi-Beyaz Rapsodi* ve *Sorguç* adlı romanları 1996'da, *At Kuyruklu Adam* ve *Cellat* 1997'de, *Lenin'in Mangası* ve *Çöl Akrebi* de 1998'de yayımlanmıştır.

⁷¹ GRANGE, Jean Christophe, *Kurtlar İmparatorluğu*, Çev. Şevket Deniz, Doğan Kitapçılık, 2003

⁷² Kitapların özetleri için bkz EK-3

Dört yıllık polisiye roman yazarlığı sırasında, yılda iki kitap yayımlayan Osman Aysu, 1999'dan itibaren bu sayıyı dörde çıkartmıştır. 1999 yılında *Yanık Yüz, Karanlıkta Fisiltılar, Kuşkunun Ötesi* ve *Şeytanın Maskesi*'ni yayımlayan Aysu, 2000 yılında *Nemrut'un Gazabı, Bir Aşk Masalı, Ayışığı* ve *Londra&Moskova Hattı*'ni yazmıştır.

2001 yılı, Osman Aysu'nun beş kitapla en verimli olduğu yıldır: *Yazar ve Aşkı, Odak Noktası, Güvercin Kayalıkları, Miras ve Bıçak Sırtı*.

Terörün Gölgesinde ve *Taşplak* 2002 yılında, *Aşk Oyunu, Yedinci Uzman Tilkiler Savaşı* ve *Saklı Gerçek* ise 2003 yılında yayımlanmıştır.⁷³

2003 yılı sonu itibariyle toplam 28 romanı yayımlanan Osman Aysu'nun, bu romanlarını işledikleri konular açısından üç başlık altında toplamak mümkündür: uluslararası olaylar, aile sırları, seri katiller. Aysu'nun bir de bu kategorilere girmeyen altı kitabı vardır.

1. Uluslararası Olayları Konu Alan Kitaplar

Osman Aysu *Havyar Operasyonu*(1994), *Kurt Sığınağı* (1995), *Sır Duvarları* (1995), *Mavi Beyaz Rapsodi* (1996), *Lenin'in Mangası* (1998), *Çöl Akrebi* (1998), *Yanık Yüz* (1999), *Kuşkunun Ötesi* (1999), *Nemrut'un Gazabı* (2000), *Ayışığı* (2000), *Londra&Moskova Hattı* (2000), *Odak Noktası* (2001), *Terörün Gölgesinde* (2002) ve *Yedinci Uzman* (2003) adlı 14 kitabında uluslararası olayları konu etmiştir.

Macera romanlarındaki gerilim ve heyecanı diri tutan bu romanlarda dozu çok ustaca ayarlanmış bir cinselliğe, sadizme, şiddete ve marazi davranışlara başvurulmuş ve bu romanlarda polis veya özel dedektifin yerini belki kaba saba ama çekici serüvenciler almıştır. Aysu'nun bu romanları *thriller* türünün

⁷³ AYSU, Osman, *Havyar Operasyonu*, İstanbul, Altın Kitaplar, 1994; *Kurt Sığınağı*, İstanbul, Altın Kitaplar, 1995; *Sır Duvarları*, İstanbul, Altın Kitaplar, 1995; *Mavi Beyaz Rapsodi*, İstanbul, Altın Kitaplar, 1996; *Sorguç*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1996; *At Kuyruklu Adam*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1997; *Cellat*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1997; *Lenin'in Mangası*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1998; *Çöl Akrebi*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1998; *Yanık Yüz*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1999; *Karanlıkta Fisiltılar*, İstanbul, 2. baskı, Evrim Yayınları, 1999; *Kuşkunun Ötesi*, İstanbul, Evrim Yayınları, 1999; *Şeytanın Maskesi*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1999; *Nemrut'un Gazabı*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2000; *Bir Aşk Masalı*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2000; *Ayışığı*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2000; *Londra&Moskova Hattı*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2000; *Yazar ve Aşkı*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001; *Odak Noktası*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2001; *Güvercin Kayalıkları*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001; *Miras*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001; *Bıçak Sırtı*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001; *Terörün Gölgesinde*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2002; *Taşplak*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2002; *Aşk Oyunu*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2003; *Yedinci Uzman*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2003; *Tilkiler Savaşı*, İstanbul, Evrim Yayınları, 2003; *Saklı Gerçek*, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2003

⁷⁴ Bu tür romanlara Üyepazarıcı "hareketli diziler" demektir. Bknz, ÜYEPAZARCI, *Korkmayınız...*, s. 33, Yazarın kendi kitap tanıtımlarında ise kitaplar şöyle sınıflandırılmıştır: *Havyar Operasyonu*: gerilim, *Kurt Sığınağı*: gerilim, *Çöl Akrebi*: macera ve casusluk romanı, *Sır Duvarları*: macera ve gerilim, *Mavi Beyaz*

A. Kahramanlar

Osman Aysu'nun bu romanlarında yer alan kahramanlar iyi-kötü karşıtlığı temelinde şekillenmiştir. Burada iyi kahramanlar “biz”i, kötü kahramanlar ise “onlar”ı temsil eder. Romanların erkek kahramanları ön plandadır, onlara güzel kadınlar eşlik eder.

a. “İyi” kahramanlar: Romanların iyi erkek kahramanlarını mesleklerine göre üç gruba ayırmak mümkündür: öğretim üyeleri (bunlar doçenttir), istihbarat görevlileri ve diğerleri.

Kurt Sığınağı (Doç. Dr. Orhan Alkan-Hukuk), *Nemrut'un Gazabı* (Doç. Dr. Altan Gürel-Jeoloji), *Londra&Moskova Hattı* (Doç. Dr. Sinan Koru-Tarih) ve *Terörün Gölgesinde* (Doç. Dr. Orhan Tözek –Tarih) adlı romanlarda “iyi” kahraman öğretim üyesi doçentlerdir.

Havyar Operasyonu (Cevat Erkal – MİT Ajanı), *Mavi- Beyaz Rapsodi* (Kenan Pamir – Emekli MİT Ajanı), *Lenin'in Mangası* (Ertan Göreç – MİT Ajanı), *Kuşkunun Ötesi* (Yavuz Balkır – Emekli MİT Ajanı), *Ayıışığı* (Emre Dereli ve Cengiz Tamer – MİT Ajanları), *Odak Noktası* (Orhan Yüce-Emekli MİT Ajanı), *Yedinci Uzman*'da (Aykut Sarp ve Korhan Tepe – MİT Ajanları) ise istihbarat görevlileri (emekli-veya aktif) “iyi” kahramandırlar.

Üçüncü grup mesleğinde başarılı insanlardan oluşur. *Sır Duvarları*'nda ilaç fabrikasında çalışan bilim adamı *Selim Alper*, *Çöl Akrebi*'nde Avukat *Engin Mert* “iyi” kahramandır.

Bu romanlardan yalnız *Yanık Yüz*'de İstanbul Terörle Mücadele Şubesinde çalışan *Kenan Işık*, geleneksel polisiye roman kahramanını çağırıştırır. Ancak konunun işleniş yönünden *Yanık Yüz* klasik polisiye romandan çok uzak macera romanlarına (“hareketli dizilere”⁷⁵) daha yakındır. Öyle ki Osman Aysu, Ian Flemming'in kahramanı *James Bond* gibi konuşturur *Kenan Işık*'ı, *Bond*'un kendini “*Bond. James Bond*” olarak tanıtmaması gibi “*Işık, Kenan Işık*” diye kendisini tanıtır:

“ Biz yine de hazırlıklyız Bay van Der Hesp. Adı nedir bu adamın?

Işık. Kenan Işık”⁷⁶

“Adın ne senin?

Işık. Kenan Işık”⁷⁷

“Adın nedir yabancı?

Işık. Kenan Işık”⁷⁸

Rapsodi: gerilim, *Lenin'in Mangası*: casusluk ve gerilim, *Nemrut'un Gazabı*: gerilim, *Ayıışığı*: gerilim, *Odak Noktası*: aşk ve macera, *Yanık Yüz*: gerilim, *Kuşkunun Ötesi*: başyapıt, *Londra&Moskova Hattı*: Osman Aysu romanı, *Terörün Gölgesinde*: gerilim ve macera, *Yedinci Uzman*: casusluk macerası.

⁷⁵ A.g.e., s. 33

⁷⁶ *Yanık Yüz*, s. 484

Osman Aysu'nun bu romanlarında roman kahramanlarına genel olarak baktığımızda şöyle bir tablo ile karşılaşmaktayız: Romanın “iyi” kahramanı erkekler ve onlara eşlik eden kadınlar, genellikle örnek alınacak, normal seviyenin üstünde bir hayata, hatta özenilecek, sıra dışı bir fiziğe sahiptirler.

Havyar Operasyonu'nda *Cevat Erkal* 30 yaşlarında, yakışıklı, sarışın, Siyasal Bilgiler Fakültesi mezunudur, MİT'in dışarıdan görevlendirdiği *Nilgün* ise kalkık burunlu, sütun gibi bacaklı, siyah saçlı, renkli gözlü ve çok güzeldir. *Kurt Sığınağı*'nda *Orhan Alkan* her ne kadar giydikleri hep İngiliz markası olsa da, Fransız tipli, hoş sayılabilecek bir doçenttir. *Burberry* palto, *Oxford* gömlek, *Sebago* ve *Bostonian* ayakkabıları, *Sergio Tacchini* eşofman giyer, *Borkumm Riff* tütün, *Efes Pilsen* bira, *Kavaklıdere şarabı*, *Courvosier konyak* içer, *Old Spice* tıraş losyonu sürer, *Toyota* araba, *Browning* silah kullanır. *Selim* ve *Selma Alper* ise *Sır Duvarları*'nin iyi kahramanlarıdır. 5 yıllık evli ve bir kızları olan bu çift hoş fizikleri ile de uyumu yakalamışlardır. *Selim Mazda 626*, *Selma Honda Civic* araba kullanır. Maaş zammı kutlamasını *Dom Perignon* şampanya ile yaparlar. *Mavi Beyaz Rapsodi*'nin “iyi” kahramanı *Kenan Pamir* ise MİT'te muavindir. Hukuk mezunu olan *Pamir* 54 yaşındadır ve iki çocuğu vardır. Genç ajan *Soner Artan* ise sarışın, yakışıklı, 36 yaşında ve bekardır. Hikayenin başında “kötü” kadın kahraman olan esmer bomba *Anjelika Evangelidis*, ise *Soner'e* aşık olacak ve böylece “iyiliğin yolunu” seçecektir. *Lenin'in Mangası*'nin aşıkları Türk *Ertan Göreç* ve Rus *Sonya Dunayev* de hoş bir çift oluştururlar. *Ertan Göreç*, 35 yaşında, yakışıklı ve 10 yıldır MİT'te çalışan bir ajandır. *Sonya Dunayev* ise bir KGB ajanının çok güzel kızıdır. *Engin Mert* ise yakışıklılığı, dalgalı saçları ve sportif yapısı ile *Çöl Akrebi*'nin avukat kahramanıdır. Onun eski eşi güzel *Selda* ise her ne kadar kötü *Şükrü*'nün yeni karısı ise de hem güzel hem de iyidir. Zaten o da hala eski kocasını sevmektedir. *Engin*'in arabası *Honda*, saati *Rolex*, silahı *Smith Wesson*'dur. *Selda* ise *3.16 BMW* araba kullanır, *Pall Mall* sigara içer. *Yanık Yüz*'de ise “iyi” kahraman *Kenan Işık*'tır. İri yarı yapılı, kumral, yakışıklı ve 32 yaşındaki polis, İstanbulludur. İyi kahramanların yakışıklı olmasının istisnası kendini *Kuşkunun Ötesi*'nde gösterir. Emekli MİT ajanı *Yavuz Balkır*, kilo almış, hantal, saçları ağarmış ve 55 yaşındadır. Gerçi yine de çekiciliğinden bir şey kaybetmemiştir. Zira eski aşkı, CIA ajanı, sarışın, yeşil gözlü, oval yüzlü, uzun boylu, 43 yaşındaki *Melanie Kerr* ondan yine etkilenmiştir. *Yavuz*'un yardımcısı *Mine Doğançay* ise Hukuk mezunu, uzun boylu, kısa kumral saçlı, siyah gözlü, hafif kalkık burunlu, 29 yaşında bir MİT ajanıdır. *Yavuz*'un *Toyota* marka arabası, *toplu Smith Wesson* silahı vardır. *Mine* ise *Kırıkkale* marka silah

⁷⁷ A.g.e., s. 520

⁷⁸ A.g.e., s. 543

kullanmaktadır. *Nemrut'un Gazabı*'nda her ne kadar bir bacağı diz altından kesik de olsa, yakışıklılığında hiçbir şey kaybetmemiş eski askeri pilot, Jeoloji Doçenti *Altan Gürel* ve ona sırlıklam aşık, 1.70 boyunda, çok güzel, endamlı asistanı *Belma Göksel*'i "iyi" kahramanlar olarak görürüz. Çift *Çankaya* şarabı içer. *Belma*'nın *Porsche* marka arabası vardır. *Cengiz Tamer* ve *Emre Dereli* adlı iki MİT ajanı ile *Ayşe Chung* adlı doktorun iyi karakterleri temsil ettiği *Ayışığı*'nda *Emre* ve *Ayşe* uyumlu çifti de oluşturmaktadır. *Cengiz*, genç ama deneyimli bir ajandır ve evlidir. *Emre* ise partneri ile aynı özelliklere sahiptir tek farkla ki o bekar. *Ayşe Chung* ise Annesi Manadolu, Babası Çinli ve eski bir doktor olan, 30 yaşında ama genç gösteren hoş bir kızdır. *Londra&Moskova Hattı*'nın "iyi" ve uyumlu çifti ise 42 yaşında, hafif kilo almış, eski kürekçi, yakışıklı *Sinan Koru* ve 30 yaşında, kömür karası iri gözlü, oval yüzlü *Tatyana Yelisev* adlı tarih doçentleridir. *Tatyana*, ufak ve eski model *Chaika* kullanır. İkili kırmızı biber aromalı *Pentsovka Votkası* ve *Obotniçya* adlı aromalı votkayı içerler. *Orhan Yüce* ve *Mehveş Kalkan* ise *Odak Noktası*'nda birbirlerine aşık olan "iyi" çifttir. *Orhan*'ın 42 yaşında, saçları aklaşmış, hafif kambur ama dikkat çekici, havalı olmasına karşılık, *Mehveş*, orta boylu, hafif kalın bacaklı, sarı saçlı, masum suratlı, iri ve renkli gözlü, hoş bir kızdır. *Orhan*, *Renault* araba, *38'lik Smith Wesson* silah kullanır, *Hürriyet* okur, buna karşılık *Mehveş*, *Ford* araba kullanır, evinde *Stanley* koltukları vardır. *Terörün Gölgesinde*'de *Orhan Tözek* yakışıklı bir doçenttir. Ona aşık olan asistanı *Burcu* ise kısa kesilmiş düz saçlı, hoş ve güzel bir kızdır. *Burcu*, *Renault Clio*, *Orhan Mazda* kullanır. *Kavaklıdere* şarabı içerler.

b. "Kötü" kahramanlar: Romanların "kötü" karakterleri –bunlar kimi zaman karşı taraf ajanı iken, kimi zaman da örgüt şefleri olmaktadır- cinsel anlamda bozuk, sapkın kişilik özellikleri göstermektedirler. Zira romandaki dozu ayarlanmış cinselliğe, sadizme, marazi davranışlara çoğunlukla bunların fiillerinde rastlanır. Bu kötü karakterler kadın ise, çoğunlukla güzel, ama sadist, erkekler ise yapılı, yakışıklı ama ürkütücüdürler. Örgüt şefleri ise toplumda üst seviyeye yükselmiş, tanınmış ancak çoğunlukla zayıf ve hastalıklı kişiliğe sahip, bu kusurlarını da kurdukları örgüt, koydukları kurallar, mali güç ve elemanları aracılığıyla işledikleri suçlarla bastıran kahramanlardır.

Havyar Operasyonu'nda VUŞ Dış Operasyonlar Dairesi Başkanı *Ivan*, zayıf, kısa boylu, esmer bir Rustur, klasik Rus tipinden çok uzak bir görünümdür bu. Kırımlı, VUŞ Ajanı *Boris* ise kıvrık saçlı, kara, hafif çekik gözlü, sert bakışlı, 30 yaşlarında, görenlerde ürküntü yaratan biridir. İstanbul Başkonsolosluğunda görevli, VUŞ üyesi Bulgar *Antuan* ise kısa boylu, tıknaz, saçları iyice dökülmüş, göbeği yağ bağlamış ve 50 yaş üzerindedir. *Antuan*'ın sevgilisi ise Türk bir kadındır. Orta yaşlı olan bu kadın çekici ve hoş ise de onun görünümü *Nilgün*'ün aksine bayağıdır. *Kurt Sığınağı*'nın örgüt başı, "kötü" kahramanı *Rauf Akyol*, uzun boylu, yanık tenli, kır saçlı, ince metal çerçeveli koyu yeşil renk gözlük kullanan, otoriter,

genç ve bakire kızlarla ilişkiye girmekten zevk alan ancak çevresinde zengin ve iyi bir işadamı olarak tanınan 60 yaş civarı bir adamdır, Tahtakale’de züccaciye dükkanı sahibi olan *Hacı* lakaplı, kaçakçı *Abdurrahman Kalaycı* ise beyaz top sakallı, kel, şişman, iri kıyım, yapılı, burnunda Antep çıbanının izi olan, iki yüzlü, güvenilmez havaya sahip ve 60 yaşlarındadır, tetikçi *Kıl Mahmut* ise uzun boylu, zayıf ve esmerdir, romanın *Bombacı* lakaplı *Suphi*’si ise bekar, uzun saçlı, saçında ve sakalında aklar olan at kuyruklu bir teknedir. *Sır Duvarları*’nda ise, “kötü” *Muhtar Basmacı*’nın fizik özellikleri verilmemiştir. Ancak ortakları fabrika müdürü *Karl Weber* beyaz sarı saçlı, 1.90 boyunda, sol el yüzük parmağı kesik ve genetik mühendisi *Otto Hann*, eşcinsel, sinirli mizaçlı, az konuşan adamlardır. *Mavi Beyaz Rapsodi*’nin başta kötü olan kadını *Anjelika Evangelidis* esmer bir bombadır. Rus, Moskova Mafyasının ünlü temsilcisi, mavi gözlü, sol elinin serçe parmak tırnağı çok uzun *Igor Pavlechenko*, *Lenin’in Mangası*’nın kötü adamıdır. *Çöl Akrebi*’nin kötü kadını siyah saçlı, hafif oval yüzlü, simsiyah iri gözlü, kalın dudaklı *Leyla Ahmedî* tüm güzelliği ve çekiciliğine rağmen öldürmekten en az seks kadar zevk alan, öldürmeyi adeta kendisi için bir eğlence, tatmin aracı haline getirmiş bir katildir. SİMKA’nın eski patronu *Ahmet Özveren*, mağrur bakışlı, siyah saçlı, gür kıllı, keçi sakallı, ufak tefektir. SİMKA’nın yeni patronu *Şükri Namlioğlu* ise Arap kökenli (Suriye), şişman, kel, göbekli, çirkin, en büyük gücü para olan 60 yaşlarında bir doktordur. *Yanık Yüz*’ün, yanık yüzlü “kötü” adamı *Harry Capshaw* uzun boylu, ince zarif yapılı, acımasız, malulen emekli komando subaydır. Acımasız militanı *Ingrid* ise –ki bu onun takma adıdır- uzun boylu, sarışın, kalın dudaklı, mavi gözlü, güzel vücutlu, cilalı gibi bir tene sahip ama bunun yanında ruh hastası, cinayet ve sekse aşırı düşkün bir katildir. Tıpkı *Çöl Akrebi Leyla* gibi. *Kuşkunun Ötesi*’nde Mardinli tüccar olarak tanınan, esmer tenli, Suriyeli, kısa boylu, şişman *Muharrem Cemil*, El-Muhaberattan “temizlikçi”, kara kuru, uzun suratlı, çok ufak kara gözlü *Abdullah* kötü adamlara örnek olarak verilebilir. Bilinen yakışıklı İtalyan erkeği tipinin aksine kısa boylu, zayıf, çelimsiz *Giovanni Zagarino* da *Nemrut’un Gazabı*’ndaki kötülerdendir. *Ayıışığı*’nın örgüt başı *Muhammed Osuwa*, ablak yüzlü, çekik gözlü, koyu esmer tenlidir. İranlı *Ahmed Hamid* orta boylu, esmer ve çok gür saçlıdır. Fahişeler *Sepu* ve *Gina* nam-ı değer *Okua Kardeşler* uzun boylu, güzel vücutlu biri çikolata diğeri kızıl saçlı beyaz tenli kızlardır, “kötü” kadın *Erika Müller* ise incecik vücuduna rağmen iri göğüslüdür. *Beyaz elbiseli adam* mavi gözlü, cinsel ve psikolojik bozukluğu olan bir katildir. *Londra&Moskova Hattı*’ndaki “kötü”ler ise genç kızları soyunurken izlemekten zevk alan, garip cinsel fantezileri olan, zayıf, uzun boylu, gür ve bembeyaz saçlı, 71 yaşındaki Bakan *Jeffrey Drake*, şişman, göbekli, kır saçlı, Gürcü asıllı, 50 yaşlarındaki Rus *Vasili Yelisev*, şişman, iri yarı, sol el küçük parmağı olmayan İngiliz *Peter*

Wilson, iri yapılı, geri zekalı, kiralık katil, *Igor Korovin*, saçları dik, karanlık suratlı, simsiyah bıyıklı, 50 yaşlarındaki eski kasa hırsızı *Dean Sorvino* ve zayıf uzun boylu, kar beyazı saçlı, çerçevesiz gözlüklü, diri, 60 yaşlarında, aristokrat *Paul Harrington*'dur. Çok açık sarı saçlı, iri yarı A.B.D.'li, *Leslie Davis*, uzun boylu, kocaman burunlu, küçük gözlü, orman gibi kaşları olan, kısa siyah saçlı, mükemmel vücutlu, 30 yaş civarındaki *Rachel Eskinazi* ise *Odak Noktası*'nın "kötü" çiftidir. *Terörün Gölgesi*'nde ise şişman, göbekli, Ermeni kökenli terörist *Garbis*, kara sakallı, morumsu dudaklı, sert otoriter sesli, zayıf vücutlu, Rus Ermenisi terörist *Ohannes*, kalın kara kaşlı, sert bakışlı, iri yapılı, sol yanağında belirgin yara izi olan Ermeni kökenli 30 yaşlarındaki Fransız *Arto*, uzun boylu, zayıf, kel kafalı ama ensesinde uzun saçlı olan, ince sakallı, ojeli bakımlı tırnakları olan 35 yaşlarında Ermeni kökenli *Aşot Artinyan* "kötü" kahramanlardır. *Yedinci Uzman*'ın kötü adamı kiralık katillerdir, bunların hepsi diğer tüm kötüler gibi çirkin ve sapık kişiliklerdir.

B. Suçun Bağlamı

Romanlarda, 2. Dünya Savaşı sonrasında polisiye romanda yaşanan değişikliklerden biri gibi suçun bağlamı *zenginlik ve iş hayatıdır*. Dolayısıyla bu romanlarda suçlular girişimci ve şirket yöneticisidir. Güdülerini de hemen daima hırs ya da mali güçlüklerin baskısıdır.⁷⁹ *Havyar Operasyonu*'nda KGB'ye alternatif olarak kurulan VUŞ adlı örgütün, Rusya'da ikinci devrimi gerçekleştirmek için yaptığı planlardan biri anlatılmaktadır. *Kurt Sığınağı*'nda tarihi eser kaçakçılığı işlerinin başında bulunan *Rauf Akyol* bir işadamıdır. Tarihi eser kaçırmamasının nedeni ise evinde kurduğu "müzeyi" geliştirmek ve önemli tarihi eserlere sahip olmak hırsıdır. *Sır Duvarları*'nda *Muhtar Basmacı*, Almanlar ile 2. Dünya Savaşından kalma altınları paylaşmak için ortaklık kuran ve bu uğurda suç işlemekten çekinmeyen ilaç fabrikasının en büyük hissedarı, tekstil, otomotiv, tarım, kimyevi maddeler, beyaz eşya, inşaat ve medya alanlarında yatırımları bulunan bir sanayicidir. *Mavi Beyaz Rapsodi*'de bir şirket yöneticisi veya işadamı değilse de *KYP* örgütünün amacı, Boğaz'da bir tanker faciası yaratarak Türkiye'nin Türki ülkelerden alacağı petrol ile petrol ihracatından zengin olmasını engellemektir. Yani hedef yine ekonomiktir. *Lenin'in Mangası*'nın kötü adamı, Rus Mafyasının başı *Igor Pavlechenko* ise eski Komünist rejimi ve dolayısıyla Rusya'nın güçlü günlerini geri getirmek amacıyla kurulan Lenin'in Mangası adlı örgüt için ordunun depolarından roketatarları çalmış ve saklamıştır. Onun da amacı başarılı olacağına inandığı örgütün kuracağı yeni sistemde ekonomik gücünü sağlamlaştırmaktır. *Leyla Ahmedi* ise *Çöl Akrebi*'nin kötü kahramanıdır. Kızıl Cihad örgütünün bir üyesi olan *Ahmedi*'nin amacı örgütlerine silah satan ancak son satış

⁷⁹ MANDEL, *Hoş Cinayet ...*, s. 66

olayında örgütü dolandıran SİMKA yöneticileri ile hesaplaşmaktır. Bu dolandırma planlarını organize eden ise SİMKA'nın mali danışmanı *Erdal Cebeci*'dir. Görüldüğü gibi yine düğüm ekonomidedir. Yüzünün yanması sonucunda içi hırs ve kin dolan, romana da adını veren *Yanık Yüz*, yani *Harry Capshow S.İ.T.* adında bir örgüt kurarak dünya çapında suikastlar işlemekte bunun yanında kendini zengin bir çiftçi olarak tanıtmaktadır. Tabii onun da hedefi dünyanın en zengini, dolayısıyla en güçlü adamı olmaktır. El Muhaberat içindeki iktidar mücadelesi sonucunda yaşananların konu edildiği *Kuşkunun Ötesi*'nde de hırs başlıca güdüdür. *Nemrut'un Gazabı*'nda ise Lakta Kola'nın yüzde 20'lik hissesine sahip olan *Engin Yamaner*'in şirketin tamamını ele geçirmek için yabancılarla ortak çalışarak uyuşturucu kaçakçılığı yapması anlatılmaktadır. İslamcı Radikal Örgüt Yeşil Mücahitlerin başı *Muhammed Osuwa*'nın yakalanması için tüm dünyadan ajanların Sulawesi'de toplanması öyküsünün anlatıldığı *Ayıışığı*'nda *Osuwa*'nın hedefi tüm dünyaya hakim olacağı İslami devrimi gerçekleştirmektir. *Londra&Moskova Hattı*'nda Duma Üyesi, Mafya Lideri *Vasili Yelisev* ve ortağı, Bakan *Jeffrey Drake*'e kazık atmak isteyen aristokrat, bankacı *Paul Harrington*'un para hırsıdır söz konusu olan. *Ahmet Tan* ise *Odak Noktası*'nın kötü adamı ve tabii kaçakçılık işlerinin başıdır. *Yedinci Uzman*'da ise sorun Irak'ın elinde kimyasal silah bulundurması ve bu silahları üreten bilim adamlarının sırasıyla öldürülmesidir.

Terörün Gölgesinde'de ise İngiliz Gazeteci *Alex King*'in arkasında olduğu, Ermeni Soykırımı nedeniyle düzenlenen terör eylemleri konu edinilmiştir. Her ne kadar diğer kitaplardan biraz farklı da olsa bu kitapda da yine suçun temel güdüsü, *Alex King*'in sonuna kadar inandığı ve savunduğu Ermeni Soykırımı olayından duyduğu hırs ve kindir.

C. Ulusçu Tavır

Tıpkı türün yabancı yazarlarında olduğu gibi Osman Aysu'nun da romanlarında ulusçu bir tavır vardır. Bu romanlarda ulusal istihbarat örgütü MİT, yurtiçindeki istihbarat çalışmalarını sürdürmesinin yanı sıra uluslararası operasyonlarda aktif rol almakta, yani icraatlarını uluslararası platforma taşımaktadır. Örneğin *Yanık Yüz*'de İstanbul Terörle Mücadele Şubesi'nde görevli *Kenan Işık*, uluslararası bir cinayet şebekesiyle ilgili operasyon için uluslararası bir örgüt tarafından, Almanya'da görevlendirilir, burada üstün başarı kazanınca, Londra'ya gönderilir. *Yedinci Uzman*'da MİT ajanları Irak'ta diğer ülke ajanlarıyla birlikte görev yapar hatta onları düşmanların elinden kurtarırlar. Yabancı ajanlarla ortak operasyon yürüten MİT ajanları ufak tefek, önemsiz hatalar yapsalar da yabancı meslektaşlarından daha isabetli kararlar alır, daha başarılı operasyonlar yönetir ve sonuca ulaşırlar.

Bu anlamda dikkatleri, gözlem yetenekleri de yüksektir Türk kahramanların, zira klasik polisiye roman dedektifleri gibi ipucu çözümlenmeleri ve anlatımlarına sahne olur onların araştırmaları. Masanın üzerindeki tozdan, daha önce buraya bir çanta konulduğu, düğmenin sadece A.B.D.'li birinden düşmüş olabileceği⁸⁰, fotoğrafın yazın çekildiği dolayısıyla suçlunun Türkiye'de olabileceği⁸¹, lastik izlerinden aracın jeep olduğu⁸² vb. ipuçlarından sonuca vardıklarını görürüz.

2. Aile Sırlarını Konu Alan Kitaplar

Sorguç (1996), *Karanlıkta Fısıltılar* (1999), *Bir Aşk Masalı* (2000), *Miras* (2001), *Taş Plak* (2002)⁸³ ve *Aşk Oyunu* (2003) adlı altı kitabında Osman Aysu, aile sırlarını konu etmiştir. Aile sırları başlığı altında incelenen bu romanlarda Aysu çoğunlukla, okurda merakı, heyecanı ve gerilimi yüksek tutan, bir sırrın açığa çıkarılması sorununu ele almıştır. Bu sırlar da çoğunlukla roman kahramanlarının aileleri ile ilgili sırlardır.

A. Kahramanlar

Bu romanlarda da “iyi-kötü” vardır. Ancak burada tarafı tutulan, kazanması istenilen “biz” ve karşısında durulan, kaybetmesi dilenen “onlar” karşıtlığı yoktur. Çünkü bu romanlarda düğüm çoğunlukla sırrın çözümüne bağlıdır, kazanmak veya kaybetmeye değil.

a. “İyi” kahramanlar: Romanların ortak noktası “iyi” kahramanlar olan kadının ve erkeğin birbirine ilk görüşte aşık olan çiftlerden seçilmiş olmasıdır. Burada çiftlerden erkek kahraman ön plandadır. *Sorguç*'ta illüstratör *Mete Yıldız* ve *Merve Akdoğan*, *Karanlıkta Fısıltılar*'da holding patronu *Erol Baran* ile mimar *Mine Otman*, *Bir Aşk Masalı*'nda avukat *Sinan Okyay* ile doktor *Jale Yılmaz (Macide)*, *Miras*'ta yine bir avukat *Erdal Çimen* ile sekreter *Suna Aytaç* ve *Taş Plak*'ta işadamı – yazar *Oktay Keçeci* ile *Leyla Özge*, *Aşk Oyunu*'nda *Atilla* ve *Berrin* romanların “iyi” kahramanıdır. Tüm bu çiftler romanın başında bir tesadüf eseri tanışır. Kimi zaman bu “tesadüf”, “kötü kahramanların” -ki bu “kötü” kahramanlar baş kahramanın ta kendisidir kimi zaman- planlarının sonucunda gerçekleşirken, kimi zaman da baş kahramanın yaptığı araştırma sonucunda karşılaşmalarıyla olur.

Sorguç'ta *Merve* dayısının planı doğrultusunda, zengin olmak için *Mete*'yle alışveriş yaparken tanışır, yine *Karanlıkta Fısıltılar*'ın *Mine*'si ile *Erol*'un tanışması da bir galeride

⁸⁰ *Odak Noktası*, s. 56 - 57

⁸¹ *Mavi Beyaz Rapsodi*, s. 315 ve 316

⁸² *Terörün Gölgesinde*, s. 38

⁸³ Bu romanın kapağında yer alan kadın resmi Can Yayınları'ndan 2002 yılında çıkan ve 1999 Alfred Döblin Ödülünü alan Norbert Gstrein'in *İngiltere Yılları* adlı romanının kapak resmiyle aynıdır. Gstrein'in kitap kapağının düzenlemesini Semih Özcan yapmıştır. Aysu'nun kitabının kapağını ise Ömer Küçük tasarlamıştır.

gerçekleşir ve bu *Erol*'un planladığı bir “tesadüf”ten başka bir şey değildir. *Aşk Oyunu*'nda ise *Berrin*, ilk gördüğü anda aşık olduğu *Atilla* ile bir arkadaşının nişanında yine kendi planladığı “tesadüf” ile tanışır. Diğer üç romanda ise erkek kahramanlar yaptıkları araştırmalar sırasında “hayatlarının kadını” ile tanışırlar. *Bir Aşk Masalı*'nda arkadaşının oğlunu arayan *Sinan*, *Miras*'ta saygı duyduğu büyüğü, profesörün torununu bulmaya çalışan *Erdal*, *Taş Plak*'ta eski bir ses sanatçısı hakkında bilgi toplamaya çalışan *Oktay* hep bu araştırmalar sırasında ilk görüşte aşık oldukları *Jale*, *Suna* ve *Leyla* ile tanışırlar. Bu kadınları birleştiren bir nokta ise hepsinin yalan söylemeleridir. Örneğin, *Sorguç*'da *Merve*, *Mete*'ye evli olduğu yalanını söyler, aynı şekilde, *Bir Aşk Masalı*'nda *Jale*, *Miras*'ta *Suna*, *Taş Plak*'ta da *Leyla*, *Aşk Oyunu*'nda *Berrin* benzer yalanlara başvurur ve tüm erkek kahramanlar da bu yalanları ortaya çıkarırlar.

b. “Kötü” Kahramanlar: Bu romanlarda da “kötü” kahramanlar vardır. Ancak, daha önce de belirtildiği gibi bu kötü kahramanlardan, “iyi” kahramana aşık olanlar, romanın başında “kötü” iken daha sonra “iyi”ye dönüşmektedir. Zira *Sorguç*'ta *Merve*, başta sorgucu sakladığına inandığı *Mete*'den bu değerli tarihi eseri almak için planlar yapmakta iken, sorgucun onda olmadığı gerçeğini anladığında ve tabii bir yandan da genç adama aşık olduğunda, iyi kız oluverir ve sevgilisinin yardımcılığına soyunur. *Karanlıkta Fısıltılar*'da ise *Erol Baran*, babasının ölümünden dolayı suçladığı adamın kızını kendisine aşık ederek ondan öcünü almayı planlamaktadır. Ancak kıza aşık olan *Erol*, kızıdan böylesi bir öç almaktan vazgeçip, kızın peşinde olan ortaklarından kızı korumak ister ve böylece “iyi” adam rolüne dönüş yapar. Ancak tabii her romanda bunların dışında “kötü” kahramanlar da vardır. *Sorguç*'ta *Merve*'nin dayısı, mafya *Haydar Pınarlı*, *Karanlıkta Fısıltılar*'da *Oktay Duru* ve *Rıfki Solmazer* kötü kahramanlardır. *Bir Aşk Masalı*'nda ise ilginç bir durum vardır. Pek çok kahraman iyi-kötü gibi gözükse de *Sinan*'ın kayıp olduğunu sandığı ve aradığı *Vural*'ın oğlu *Kerim Toksöz* başından “iyi” bir karakter olarak sunulsa da, sonunda anlaşılır ki asıl “kötü” karakter ta kendisidir. Öte yandan *Nakşidil Kalfa* ise *Miras*'ın başından beri soğuk ve suratsız tavırlarıyla üstüne şüphe çeken ve sonuçta da romanın “kötü” kişisi olduğu anlaşılan kahramanıdır. *Taş Plak*'ta ise belli bir “kötü” kahraman yoktur. Zira romanın sonunda anlaşılır ki tüm olaylar bir rüyadan ibarettir. O yüzden olacak ki bu romanda “kötü” kahramanlar sürekli değişmektedir. *Aşk Oyunu*'nda ise *Berrin*'le aynı adı taşıyan kardeşi ve *Berrin*'in babası “kötüdür”.

B. Çözümü Beklenen Sorun ve Çözüm

Aysu'nun “aile sırlarını konu ettiği romanları” denmesinde etkili olan ortak altı romanda da çözüm bir aile sırrının ortaya çıkarılması, açığa kavuşturulmasıdır. *Sorguç*'da bir

tarihi eser hakkındaki iddiaların iki aile arasında yıllarca saklanan bir sır olması, *Karanlıkta Fısıltılar*'da bir intiharın sebebi ile ilgili sırlar, *Bir Aşk Masalı*'nda ise kaybolan bir gencin etrafında gelişen olaylar çerçevesinde bir arkadaşın ve onun ailesinin sırları, *Miras*'da evlilik dışı doğan bir çocuk ve ondan olma torun ile ilgili sırlar ve *Taş Plak*'ta ise hakkında araştırma yapılan ses sanatçısı ve aile ile ilgili sırlar konu edilmiştir. *Aşk Oyunu*'nda asıl sorun, babasının kendisine bıraktığı sürpriz miras ve üvey annesiyle evlenme şartı ile hayatı kabusa dönen *Atilla*'nın aşık olduğu kadın ve üvey annesi olarak tanıdığı kadın ile ilgili sırlardır.

Bu romanların sonucu da adeta ortak yazılmıştır. Ortaya çıkması beklenen aile sırrı mutlaka çözülür. “İyi” ve aşık kahramanlar mutlu sonla, evlilikle noktalarlar serüvenlerini.

Bu romanlardan ikisinde bir başka nokta göze çarpar; roman boyunca aşık oldukları adamlar zengin ve iyi ailelerin mensubu, kendileri ise fakir ama iyi ailenin kızları olan kadın kahramanlar, romanın sonunda bir şekilde zengin olurlar ve böylece evlenecekleri adamlarla aynı statüye yükselirler. *Sorguç*'ta dayısı ve teyzesi ölen *Merve* kendisine kalan miras sayesinde, *Karanlıkta Fısıltılar*'da ise öldü bildiği babası yaşayan ve de çok zengin bir işadammının çocuğu olduğunu böylece öğrenen *Mine* zenginliğe kavuşur. *Aşk Oyunu*'nda ise çözüm adeta bir “Türk filmi” gibi ele alınmıştır. *Berrin* ve *Merve* yani sevgili ve üvey anne aslında kardeştir ve yine aslında sevgili olan *Berrin*, üvey annenin ta kendisidir. Zira *Atilla*'ya ilk gördüğü zaman aşık olan *Berrin*'in, *Atilla*'nın kendisini sevip sevemeyeceğini anlamak için yaptığı bir plandır bu. Planlarda da iki kardeşin adlarının aynı olması nedeniyle aksama yaşanmamıştır. Çünkü *Berrin*'in asıl adı *Berrin Merve*, kardeşinin adı da *Merve Berrin*'dir. Tabii bunlar ortaya çıkınca, diğer romanlarda olduğu gibi bu aşık çifti de mutlu son bekler.

3. Seri Katilleri Konu Alan Kitaplar

Osman Aysu, *At Kuyruklu Adam*(1997) ve *Bıçak Sırtı*(2001) adlı kitaplarında seri cinayet olaylarını konu etmiştir.

A. Kahramanlar

a. “İyi” kahramanlar: Diğer romanlardan farklı olarak bu romanlarda kadın kahramanlar ön plandadır ve her ikisi de özel televizyon kanallarında çalışmaktadır. *At Kuyruklu Adam*'da *Sibel Candan* televizyon programcısı iken, *Bıçak Sırtı*'nda *Tülay* muhabirdir. Bu kahramanların yanında yer alan ve aynı zamanda da sevgilileri olan “iyi” erkek kahramanlar ise yine televizyon kanalında görevlidir. *Sibel*'in hem iş arkadaşı, hem bu olaydaki dava arkadaşı ve hem de sevgilisi kanalın kameramanı *Ayhan Berkman*, *Tülay*'ınki

ise kanalda muhabir olan *Cahit*'tir. Görüldüğü gibi Osman Aysu, her iki romanında da “iyi” karakterleri televizyon çalışanlarından seçmiştir. Bu “iyi” kahramanlar aynı zamanda seri katilin araştırmacılarıdır. Romanlarda polisten çok onların soruşturmalarına yer verilmiştir.

b. “Kötü” kahramanlar: Romanların “kötü” kahramanı seri katillerin ise farklı meslekleri vardır. *At Kuyruklu Adam*'da seri katil zengin bir babanın mirasçısı olan, bu nedenle de çalışmaya gerek duymayan mühendis *Turgut Atamer*, *Bıçak Sırtı*'ndaki seri katil ise yine televizyonda muhabirlik yapan *Nizamettin Yön*'dür. Hem *Turgut*, hem de *Nizam* ilginçtir ki geceleri güneş gözlüğü takmaktadır. Bu da dikkat çekmelerini sağlamaktadır.

Her iki katilin ortak noktası ise, ikisinin de çift kişilik sorununa sahip olmalarıdır.

Turgut, *Sibel* ile tanışır, o kadar iyi ve o kadar naziktir ki, genç kadın ondan hiç şüphelenmez. Öte yandan da *Nizam* arkadaşları arasında, üşütük, pısrık ve entel olarak nitelendirilmektedir, tabii hiç kimse ondan da şüphelenmez.

Her iki seri katilin sahip oldukları bu psikolojik sorunların temelinde çocukluk ve gençlik yılları yatmaktadır. *Turgut*, annesinin onu bir zamanlar dolaba kapatarak, kendi vücudunu seyrettirmesi veya sevgilileri ile girdiği ilişkileri izlettirmesinin, *Nizam* ise annesini döverek öldüren babasını kendisinin öldürmesinin ve onları evin bodrumuna gömmesinin etkilerini halen yaşamaktadır. Tüm bu cinayetler de eskide kalan bu olayların etkisiyle işlenmektedir.

B. Kurbanlar ve suçun işleniş şekli

Turgut, kurbanlarını genellikle uyuşturucu kullanan veya fahişelik yapan kadınlardan seçer, kurbanlarının karınlarını deşerek, külotlarını alır. Buna karşın *Nizamettin* arkadaşlarının deyimiyle *Nizam* kurbanlarını rasgele seçer ancak kurbanını anlatan bir şiiri cesedin üzerine iliştiirmesi onun cinayetlerinin ortak noktasını oluşturur. Cinayeti işleyişlerinde dikkat çeken noktalar onlara takılan isimleri de belirlemiştir. *Turgut*, *Karın deşen Jak* olarak adlandırılırken, *Nizam*, *şair katil* olarak nitelendirilir.

Turgut, annesi gibi gördüğü ve öğrendiği tüm kadınları öldürerek, *Nizam* ise babasını öldürdüğü andaki güçlü halinin ardına saklanarak adeta yine kendi pısrık haliyle oyunlar oynayarak, cesetlere iliştiirdiği şiirlerde akrostişle kendi adını vererek ikinci kişiliklerini sergilemektedirler.

C. Sonuç

Her iki romanda da sonuç aynıdır; “iyi” kadın kahramanlar, “kötü” adamların eline düşer ve onları kahraman sevgilileri kurtarır. *At Kuyruklu Adam*'da *Sibel*, bir dönem arkadaşlık ettiği *Turgut* tarafından altı ay rehin alınır ancak *Ayhan*'ın şans eseri onu bulması sonucu kurtulur. *Bıçak Sırtı*'nda ise *Tülay* sağlığını merak ettiği için ziyaret ettiği *Nizam*

tarafından diri diri bodruma gömülürken olayları çözen *Cahit* tam zamanında yetişir ve kızı kurtarır.

4. Diğer Kitaplar

Osman Aysu daha önceki türlerin içine dahil edilemeyecek ama onlarla da bazı ortak noktalarda buluşan altı ayrı kitap daha yazmıştır. Bu kitaplar *Cellat*(1997), *Şeytanın Maskesi*(1999), *Yazar ve Aşkı*(2001), *Güvercin Kayalıkları* (2001), *Tilkiler Savaşı*(2003) ve *Saklı Gerçek*'tir (2003).

A. *Cellat*, ilk kez 1995 yılının Temmuz ve Ağustos aylarında Aktüel dergisinde *Örümcek Ağı* adıyla yayınlanmıştır.

Bu romanın “iyi” kahramanları eski futbolcu, spor yazarı *Sedat İlker* ve seyahat sırasında tanıştığı güzel ama sorunlu evlilik yaşayan *Şermin Ülken*'dir. Tüm diğer romanlardaki gibi bir tesadüf ile tanışır ve ilk gördükleri an birbirinden etkilenir bu “iyi” çift.

İyi kahramanlarımızın karşısında ise Osman Aysu'nun “*Cumhuriyetin anayasası, demokrasi mekanizması, devlet kadroları ve onun hiyerarşisi hepsi safsataydı. Aslanan belirli bir zümrenin elindeki kapitaldi ve memleketin gerçek yönetimi bu kapitalistlerin elindeydi*”⁸⁴ diyerek amacını açıkladığı *JKD-Jön Kapitalistler Derneği* kötü kahramanların örgütü olarak bulunmaktadır.

Olaylara ise örgüt içi hesaplaşma sebep olur. Kiralık katil –ki kitaba adını veren *Cellat* – *Rasim Kara*'nın eski metresi hedefteki adamın karısıdır. Kocasının öldürüleceğini anlayınca aynı uçakta yolculuk eden gazetecinin cebine bir not bırakır. *Sedat*, işadammının notta yazdığı gibi öldürüldüğünü öğrenince olaylara kayıtsız kalamaz.

Bu arada *Şermin* ile tanışmış, onun sorunlu evliliğinden haberdar olmuştur. Etkilenmesine rağmen evli bir kadın olduğu için *Şermin* ile bir ilişkiye girmekten kaçınır. Aysu, “iyi” karakterlerin “namusunu” da, “güvenirliliklerini” de korur. Oysa evli de olsa işadammının “hafif” karakterli karısı, kocası ölmeden önce ve hatta öldükten sonra da hoşlandığı erkeklerle beraber olmaktan kaçınmamaktadır. Demek ki “kötü”lerin namusu da güvenilirlikleri de yoktur. Ayrıca “kötü”ler hep “kötü”lerle beraber olur, “iyi”ler ise “iyi”lerle.

⁸⁴ *Cellat*, s. 236

Bu romanda Aysu'nun ihmal etmediği kurum ise MİT'tir. İstihbarat teşkilatı *JKD*'den haberdar olsa da delil aramaktadır, *Sedat*'ın başından geçenlerse yeterince delil oluşturur. Böylece *JKD* ele geçirilir.

Aşık çifti de iyi ve mutlu bir son beklemektedir. *Şermin* kocasından ayrılır. *Sedat* ile evlenir ve bir bebek beklemektedir.

B. *Şeytanın Maskesi*'nde “şeytan”ı kendisine konu etmiştir. Daha doğrusu şeytana tapanları, yani satanistleri. Bu roman Satanizm hakkında bazı rehber bilgileri içermektedir.

Bu romanın kahramanı gazeteci *Murat*'tır. Arkadaşları *Murat*'ı Emine ile tanıştırlar. *Emine Duran* bir sosyologdur. Onun için daha “akıllı” bir kadın karakter olması sebebiyle olacak Aysu onu gösterişli bir güzellikle tarif etmez. Diğer kadın karakterlerden ayrılır böylece *Emine*.

Romanın “kötü” kahramanları ise iki genç işadamıdır; *İzzet Vardaroğlu* ve *Haşmet Tuna*. Onların diğer tüm “kötü” işadamları ile paylaştıkları ortak özellik ise cinsel sapkınlıkları ve bu zevklerini tatmin için bakire genç kızları kullanmalarındadır. Yalnız bir farkla, onlar bunu satanist ayini kisvesi altında yapmaktadır. Olaylar da zaten bu ayinler sonucu öldürülen genç kız cesetlerinin bulunmasıyla başlar. Uyuşturucu vb. etkenlerle kendilerine bağladıkları pek çok müritleri vardır.

İyi bir gazeteci olan *Murat* olaylara kayıtsız kalamaz. Ancak onun araştırmaları, polisin soruşturmaları değil, sürpriz bir gelişme çözer tüm muammayı. Satanistlerin lideri *Haşmet*'in “seks kölesi-eski gözdesi”, adamın elinden kaçmayı başarır ve *Murat*'ı bulur. Onun anlattıkları ile olay çözülür.

Romanın sonunda da “kötü”lerin ele geçirilmesi gibi bir “mutlu son” okuru beklemektedir. Aşıklar evlilikle sonuçlandırmazlar ilişkilerini, ama beraberlikleri devam etmektedir.

C. *Yazar ve Aşkı*'ndeki kahraman bir polisiye yazarı olan *Taner Yılmaz*'dır. *Taner*'in tam 24 kitabı vardır. (*Yazar ve Aşkı* Aysu'nun 18'inci kitabıdır.)

Kahramanın bir yazar, özellikle de polisiye türünde eserler veriyor olması ve tabii bu türün Aysu'nun da alanına giriyor olmasından dolayı bu romanda polisiye türü hakkında bilgilere rastlamak, ayrıca bir polisiye yazarının romanını nasıl yazdığı ile ilgili fikir elde etmek mümkün olmaktadır.

Romanın kadın kahramanı ise “güzelden öte” olarak tanımlanan *Betül Ovacıklı*'dır.

Romanın ilginç bir diğer özelliği ise “kötü” kahramanın olmamasıdır. Zira *Betül* hem “iyi”yi hem de “kötü”yü kendinde barındırıyor.

Çift yine bir “tesadüf” eseri tanışıyor – bu yine *Betül* tarafından planlanmış bir tesadüf. Öte yandan romandaki asıl sorun da *Betül*’ün yalanlarının nereye varacağı. Çünkü kızın söylediği pek çok yalan romanı yönlendiriyor. Ayrıca kızın yazar *Taner*’den istediği de polisiye roman kurgusunun tam aksi yönde, kötünün sonuçta cezalandırılmadığı, mağdurun başına gelenin yanında kaldığı bir roman yazması. Bu roman öyle yazılacak ki ikili her anını önce yaşayacak sonra birlikte yazacaklar.

Macera böyle özetlenirken sonuçta *Betül*’ün tüm bunları aslında abisi ile girdiği bir iddia sonucu *Taner*’e yaşattığı ortaya çıkıyor zira romanın da o yaşananlar olduğu anlaşılıyor. Osman Aysu’nun tüm aşık çiftleri gibi *Taner* ve *Betül* de mutlu son evlilik ile ilişkilerini yeni günlere-hatta onlar için şöyle de denebilir “yeni romanlara” taşıyorlar.

D. *Güvercin Kayalıkları*’nda Aysu’nun romanın başında yer alan iki kahramanı adeta açılışı yapıp sahneden çekilmiş gibidir. Zira roman bir benzin istasyonunda mafya liderinin oğlu *Hasan Alkan*’ın etrafa ateş açması ve *Tolga Yazıcı* adlı mühendisin ona ateş ederek çılgın genci etkisiz hale getirmesiyle başlar. Ancak bir sorun vardır, *Hasan* ölmüştür ve *Tolga* da aldığı yara sonucu felç olmuştur. Olayları içinden çıkılmaz boyuta getiren ise mafya lideri *Talat Alkan*’ın öldürülen oğluna karşılık *Tolga*’nın ailesine kan gütmesidir.

Böylece romanın asıl kahramanları da ortaya çıkar. *Tolga*’nın güzel karısı *Nur* ve olayı soruşturan, bu soruşturma sırasında da *Nur* ile tanışarak güzel kadından etkilenen polis *Nihat Molu*.

Kahraman polis, aşık olduğu kadın uğruna emekliliği dahi göze alır. *Nur* ve çocuklarını korumak için onları ailesinin Bolu’daki evine getirir. Ama *Talat* onları bulmayı başarır. Çiftlikte bir çatışma başlar. Sağ kurtulan neredeyse yoktur. Ama asıl kahramanlar dışında tabii bir de çocuklar. Ancak diğer romanlardan farklı olarak , iyi bir anne ve eş olması sebebiyle (kocasını çiftlikteki çatışmada ölse de hatırasına saygıdan olacak) *Nur* sevdiği adamla Bolu’da kalmaz ve kahramanlarımızın ilişkisi başlamadan biter.

Çok fazla bir özelliği olmayan bir roman olarak nitelendirilebilir *Güvercin Kayalıkları*. Dikkati çeken bir iki noktası vardır. Örneğin, Aysu, Türkiye’de geçen neredeyse tüm romanlarda İstanbul’u mekan olarak seçerken bu romanda mekan yoğunlukla Bolu’dur. (Bunun gibi bir diğer istisna da *Nemrut’un Gazabı*’dır.) Bolu’da geçmesi dolayısıyla da yöre ağzından bir örnek verir Aysu, “şiviy şiviy” aslında “yavaş yavaş” demektir gibi.⁸⁵

Bir diğer nokta da kötü adamların fedaisi olan iri yapılı adamlar ne kadar ağır yaralansalar hatta öldü sanılsalar da bir müddet daha ayakta kalkabilecek kadar güçlü

⁸⁵ *Güvercin ...*, s. 195

bünyelere sahiptir. Bu sadece *Güvercin Kayalıkları*'nda değil daha önce incelenen *Sorguç*'ta da işlenmiş bir detaydır.

E. *Tilkiler Savaşı*'nda, aşk unsuruyla desteklenmiş sorunun çözümüne yer verilmiştir. Ancak bu romanda aşkla ilgili sırrı olan aile sırlarını konu alan romanlardan farklı olarak, sıradan insanlar değil, ajanlardır. Bu romanda iki eski ajandan biri olan *Thomas* yıllardır aşık olduğu *Leonora* yine eski bir ajan olan kocası *Vasili*'yi aramaktadır. Romanda çözümü beklenen sorun da *Thomas*'ın neden Rus ajan ve karısını aradığıdır. Aysu'nun ajanların maceralarına yer verdiği diğer romanlarından farklı olarak, bu romanda İngiliz ajan ile Rus ajan arasındaki mücadele uluslararası bir operasyondan değil güzel *Leonora*'dan kaynaklanmaktadır. Sonuçta çok yaşlı ve hasta olan *Vasili*'yi terk eden *Leonora*, *Thomas*'la yeni bir hayata doğru yol alırken, arkasında bıraktığı kocası intihar eder.

F. *Saklı Gerçek*, adlı romanda ise Aysu, psikolojik boyuta ağırlık vermiş, kahramanının iç hezeyanlarını, kendiyle mücadelesini anlatmıştır. Çocukluğunda yaşadığı bir olayı bilinçaltına iten, ama yıllar sonra o olay ile bağlantılı olarak içinde ikinci bir kişilik olduğunu düşünen, hukuk doçenti *Selim Başak*'ın psikolojik rahatsızlığı konu edilmiştir. *Selim*, çocukluğunda teyzesini ambara kapatan babasının, onu teyzesinin yanında bulması ve dövmesinin bu olayda etkili olduğunu anlar ve bunu hem kendisine, hem karısına ve hem de psikiyatrina itiraf eder ve böylece sorun çözülür, ancak bu olayda ilk kez ortaya çıkan içindeki ikinci kişilik onu terk etmez. *Saklı Gerçek*'te ele alınan bu psikolojik rahatsızlık, Osman Aysu'nun iki romanında daha konu edilmiştir. *Bıçak Sırtı* ve *At Kuyruklu Adam*'da da çift kişilikli kahramanlar başrolde. Ancak onlar seri katillerdir. Oysa *Selim* tedavi olmak isteyen, sadece şiddet eğilimi olan bir kişidir. Diğerleri gibi seri cinayetler işlemediği gibi, tek kişiyi dahi öldürmemiştir. Ama üç kahramanın da ortak yönü, bu rahatsızlıklarının temelinde çocukluklarında yaşadıkları olayların yatıyor olmasıdır.

5. Romanlarda Ortak Unsurlar

A. Aşk

Osman Aysu romanlarında aşk vazgeçilmez bir unsurdur. Kahraman ister kadın olsun ister erkek, ister Türk olsun ister yabancı, aşık olduğu bir kahraman ona eşlik eder. Burada dikkat çeken nokta; uluslararası olayları konu alan romanlarda kahramanlar Türk'tür ve Türk erkekleri yabancı kadınlara aşık olduklarında, sonuç kesinlikle ayrılık olmaktadır. Aksi halde ise yani Türk erkekleri Türk kadınlara aşık olduğunda ilişkiler mutlaka mutlu son ve evlilikle sonuçlanmaktadır.

Havyar Operasyonu'nda *Cevat*, *Nilgün*'e evlenme teklif etmeye karar verir. *Kurt Sığınağı*'nda *Orhan* kendisini terk eden, ama unutamadığı eski karısı *Rezzan*'ın onu aramasından çok mutlu olur. Başlarından pek çok macera geçen *Sır Duvarları*'nın karı-kocası *Selda* ve *Selim Alper* mutlu hayatlarına devam eder. *Nemrut'un Gazabı*'nda *Altan* ve *Belma*'nın aşkı evlilik ile sonuçlanır. *Odak Noktası*'nda *Orhan* ve *Mehveş* ve *Çöl Akrebi*'nde *Engin* ve *Selda* evlenmeye karar verir. *Terörün Gölgesinde* adlı romanın kahramanı *Orhan* ise *Burcu*'ya aşık olduğunu nihayet kendisine itiraf etmiştir. *Aşk Oyunu*'nda *Berrin* ve *Atilla* evlenmeye karar verirler. *Tilkiler Savaşı*'nda ise *Thomas* yıllardır aşık olduğu *Leonora*'ya nihayet kavuşur. Öte yandan; *Lenin'in Mangası*'nda *Ertan* ve *Sonya*'nın aşkı, *Sonya*'nın ölümü ile sona erer. *Londra&Moskova* hattında *Orhan*, *Tatyana*'ya aşık olur ama *Tatyana* ölür, gerçi her ikisi de doçent olan bu aşıkların birleşmesinde bir sorun olmasa da yazar ikiliyi ayırmıştır. *Ayışığı*'nda ise MİT ajanı *Emre*, Sulawesili Doktor *Ayşe*'ye aşık olmuştur. Ancak bu ikilinin birleşmesi *Emre*'nin kariyerini sıfırlayacağından olsa gerek yazar, aşıkların hikayesini ayrılıkla sonuçlandırmıştır. Bunun tek istisnası *Mavi Beyaz Rapsodi*'dedir. Rum ajan *Anjelika* ile Türk ajanı *Soner* arasındaki aşk, evlilik kararı ile mutlu sona ulaşır.

Diğer romanlarda ise zaten her iki kahraman da Türk'tür ve onlar da hep mutlu sona ulaşırlar.

B. Güzel kadınlar- fetişist erkekler

Romanların kadın kahramanları kendilerine güvenen, güzel, alımlı, bakımlı kadınlardır. Bu kadınların el ve ayakları çok güzeldir, neredeyse hepsi kırmızı oje kullanırlar. Erkeklerde ise el – ayak fetişizmi vardır ve hepsi kadınların bakımlı, güzel el ve ayaklarından kolaylıkla etkilenirler. Ayrıca tüm kadın kahramanlar da erkeklerin bu zaafını bilir ve bunu onlarla açık açık konuşarak hatta zaman zaman sokak ağzını kullanarak dile getirirler.

*“Dikkatle çıplak ayaklara baktı. Kırmızı oje sürülmüş tırnakları pırıl pırıl ve çok bakımlıydı. Ne büyük ne küçük, orta karar ve de her erkeği şehvet girdabına sürükleyecek kadar tahrik edici bir çift ayaktı bunlar.”*⁸⁶

*“Ayaklarımı çok beğenirdin. Biliyor musun, ne zaman oje sürsem hep seni hatırlarım. Hala o beğendiğin rengi kullanıyorum... Domates kırmızısı... Bak!”*⁸⁷

*“Sonra karyolanın üzerine oturup ayak parmaklarına kırmızı ojeler sürdü, kurumasını bekledi.”*⁸⁸

*“Kırmızı ojelerin dikkat çektiğini biliyordu, nedense bu renk erkeklerin çok ilgisini çekiyordu.”*⁸⁹

⁸⁶ *Mavi Beyaz Rapsodi*, s. 133

⁸⁷ *Kuşkunun Ötesi*, s. 276-277

⁸⁸ *Londra&Moskova Hattı*, s. 77

⁸⁹ A.g.e., s. 341

“Kadın saçını eliyle geri itti. Tırnakları kan kırmızısına bürünmüştü.”⁹⁰

“Yaşlı adam bakışlarını uzun bacaklarından, kırmızı ojeli ayaklarından ve dolgun kalçalarından ayıramıyordu.”⁹¹

“Genç adam onun bakımlı ellerini dudaklarına götürüp, uzun kırmızı ojeli parmaklarını öpmeye başladı”⁹².

“Bana geldiğin gece ayaklarımı görünce sende hoşafın yağı kesildi.. Hadi hadi itiraf et.. İçin gitti, değil mi? İzin versem hemen avuçlarının içine alacaktın... Hemen anladım, sende ayak fetişizmi var”⁹³.

“Bakışlarım ayaklarına takıldı. Sağ ayağı koltuğun kenarından aşağıya sarkıyordu. Çorabın içinden bile bakımlı olduğunu görebiliyordum. Biraz büyücekti ayakları, çorabın parmakları örten bölümü biraz daha koyu olmasına rağmen kırmızı renk oje kullandığını görebiliyordum. O an çılginca bir arzuya kapıldım. İmkanım olsa, yerimden kalkar, oturduğu koltuğun önünde yere diz çöker, ayağını avuçlarımin içine alarak, sonsuza kadar rahatlıkla okşayabilirdim.”⁹⁴

“Saklamanızın hiç gereği yok, söyleyin de rahatlayın. Bana deli gibi aşkınsınız. Hani şu ilk görüşte aşk denenlerden. Nişan gecesi beni mehtap altında gördüğünüz anda aklınız başınızdan gitti. İşte, hayalimdeki kadın, dediniz. Hatta daha da ötesi, deli divaneye döndünüz, gözünüz benden başkasını görmez oldu. Eminim ki her gece rüyalarınıza giriyorum. Sırılsıklam bana tutulmuş haldesiniz.”⁹⁵

Havyar Operasyonu’nda da Nilgün “kırmızı ojeli” el ve ayak tırnakları, alışılmışın dışında güzelliği ile erkek kahraman Cevat’ı etkilemiştir. Çok güzel olan Nilgün kendine o kadar güvenir ki Cevat’a “Alem bir insansınız Cevat Bey... Düpedüz beni beğenip kompliman yaptınız, sonra da utanıp, bunu saklamaya çalıştınız. Oysa, utanacak hiçbir şey yoktu. ... Zaten bana duyduğunuz ilgiyi daha Erdem Paşa’nın odasına ilk girdiğiniz anda anladım.”⁹⁶ demekte bir sakınca görmez.

C. Cinsellik

Romanlarda dikkat çeken bir husus da çiftler “iyi” kahramanlar ise yatak odalarına da saygı gösterilmekte, “kötü” karakterlerin aksine onların cinsel ilişkileri anlatılmamaktadır. “Kötü” karakterlerin ise neredeyse hepsi sapkın cinsel ilişkiler yaşamaktadır, onların cinsellikleri de kendileri gibi kötü ve çirkindir. Oysa “iyi” kahramanların cinselliği her zaman sevginin de bir yansıması olarak masum, iyi ve güzeldir. Örneğin, Taş Plak’ta Oktay ve Leyla ile zaman zaman kavga etseler de, “Artık çatışmalarımız sevişmeyle noktalanıyordu”⁹⁷ demektedir. Birbirlerini çok seven bu çiftin yatak odalarında ne olduğu ise anlatılmamaktadır. Oysa Odak Noktası’nın kötü adamı Ahmet Tan ile metresi Maria’nın sevişmeleri biraz daha

⁹⁰ Terörün Gölgesinde, s. 48

⁹¹ A.g.e., s. 207

⁹² Sorguç, s. 435

⁹³ Taş Plak, s. 229

⁹⁴ Yazar ve Aşkı, s.34

⁹⁵ Aşk Oyunu, s. 88

⁹⁶ Havyar Operasyonu, s. 40

⁹⁷ Taş Plak, s. 332

detaylı aktarılmaktadır, hatta Ahmet o denli kötü ve çirkindir ki metresi onunla birlikte olmaktan acı duymaktadır.

“Elinin parmaklarını ısırmağa başladı. Bu sanki çektiği acıya ve yavaş yavaş tükenmeye yüz tutan iradesine destek veriyordu. Ahmet’in sırtındaki soluğu önce hızlanmaya başladı, sonra iniltiyle boşaldı adam. Çıktı içinden ve tek kelime etmeden banyoya dönüp gitti.”⁹⁸

Yine aynı romanda bir diğer “kötü” çift *Leslie Davis* ve *Rachel Eskinazi*’nin de yatak odasına girer⁹⁹ ama romanın iyi kahramanları *Mehveş* ve *Orhan* değil birlikte olmak o kadar çekingen ve iyidirler ki el ele dahi tutuşmamaya çalışırlar. Hatta yemekte onu sevdiğini söylediği için *Mehveş*’ten defalarca özür diler *Orhan*.¹⁰⁰

Yazar ve Aşk’nda ise “iyi” kahraman sevgilisiyle olan ilişkisini şöyle anlatır:

“Aynen bir çocuk gibiydim. Masadan fırladım ve onu kucağıma aldığım gibi yatak odasına geçtim. Uzun uzun, doyusya seviştik. Tarif edilemez bir keyifti. O sabah gerçeği bir kere daha anlamıştım; hayatta asla Betül gibi bir kadına rastlayamayacaktım.”¹⁰¹

Londra&Moskova Hattı’nın “kötü” adamı *Jeffrey Drake* ise sapkın davranışlar sergilemektedir. *Jessica* adlı genç bir üniversite öğrencisine para karşılığı isteklerini yerine getirir. Kızla birlikte olmayan yaşlı adam, onu soyunurken izler ve ona dokunur¹⁰², hatta kızın klozete oturmasını ihtiyacını görmesini ister ve bu sırada kızın izler, onun idrarını ellerine yapmasını dahi ister, bu da kızın midesini bulandırır.¹⁰³ Romanın kahramanı “yaşlı” ve “kötü” olunca, sapkınlığı da o derece artmaktadır.

Aynı romanda başka bir kahraman “iyi” olmasına rağmen cinselliğe aç olduğu için kendisine tecavüz eden adamla ilişkiye girmekten zevk almaktadır.

“Bir an bütün inançlarının sarsıldığını duyumsadı. Kız arkadaşları haklıydı galiba. Ne kadar kötü şartlar altında yaşarsa yaşasın bu çok keyif verici bir denemeydi. Farkında olmadan üstünde gidip gelen erkeğe sarıldı. Kollarını boynuna doladı.”¹⁰⁴

Aynı şekilde tecavüze uğramalarına rağmen *At Kuyruklu Adam*’da *Didem*¹⁰⁵, *Güvercin Kayalıkları*’nda da *Güllü*¹⁰⁶ tecavüzcüleriyle birlikte olmaktan zevk alırlar.

D. Kültür Öğeleri

⁹⁸ *Odak Noktası*, s. 33

⁹⁹ A.g.e., s. 289

¹⁰⁰ A.g.e., s. 107

¹⁰¹ *Yazar ve Aşk*, s. 143

¹⁰² *Londra&Moskova Hattı*, s.14-15,

¹⁰³ A.g.e., s.215 – 220.

¹⁰⁴ A.g.e., s. 357

¹⁰⁵ *At Kuyruklu Adam*, s. 164

¹⁰⁶ *Güvercin Kayalıkları*, s. 494 vd.

Osman Aysu romanlarında kahramanlar aracılığıyla yeme-içme kültürü, müzik dinleme ve eğlence kültürü, yaşam alışkanlıkları gibi konularda bilgiler verilir.

a. *Müzik* : *Kurt Sığınağı*'nda Doçent *Orhan Alkan*, *Tchaikovsy* ve jazz dinler, gitar konserine gider. *Mavi Beyaz Rapsodi*'de *Kenan Pamir*, *Neyzen Niyazi Sayın*'ın kasetinden *Nûmân Ağa*'nın *Şevk-Efza Peşrevi*'ni dinlerken, *Anjelika* da *Save The Last Dance For Me*'yi mırıldanır. *Lee Palmer* ise *Lenin'in Mangası*'nda *Yellow Rose of Texas*'ı söyler. *Kuşkunun Ötesi*'nde taksici kılığına giren MİT ajanı *Orhan Gencebay* dinler, *Melanie* ile *Yavuz Shirley Bessie* eşliğinde dans eder. *Mehveş* ve *Orhan*'ın *Prag Konseri Kuarteti Konseri*'ne gittiği, taksicinin *İbrahim Tatlıses* dinlediği *Odak Noktası*'nda *Beethoven*'ın *Ayıışığı Sonatı* *Orhan*'ın cep telefonu melodisidir.

b. *Yeme-içme* : *Sır Duvarları*'nda *Muhtar Basmacı*'nın davetindeki mөнüyü verir. *How High The Moon*'un çalındığı ve *Muhtar* ile *Selma*'nın dans ettiği davette “*Kaplumbağa çorbası, mantarlı minik börekçik, somon sufle, yuvada bildircin, pilav ve kahveli dondurma*”¹⁰⁷ ikram edilir.

Viskinin nasıl içileceğini de anlatır.

“*Fark etmez bol buzla içerim On the rocks değil mi .*”¹⁰⁸

“*Viski içiyordu; on the rocks denilen tarzda. Kalın bir bardağı buzla doldurmuş içine iki parmak viski koydurmuştu. Gemici adamın önündeki tabakta Malezya'nın ünlü tropikal meyvesi papaya'yı gördü. Kabuğu yeşil, içi turuncu. Bu yörede bütün bir yıl boyunca yetişirdi. Genellikle tuz ve limon suyu eklenerek yenirdi.*”¹⁰⁹

Görüldüğü gibi yalnızca viskinin nasıl içildiğini değil, ne ile içilebileceğini de anlatmaktadır Aysu. Yine aynı şekilde guava adlı bir başka tropik meyveyi daha tanıtır okuruna.

“*Erika yeşil kabuklu meyveyi soymaya devam etti. Görünüşü portakala benziyordu ve ondan iki buçuk kat fazla C vitamini içerdiğini öğrenmişti genç kadın...*

“*... Guava dedim çok lezzetliymiş*”¹¹⁰

Yine aynı şekilde öd ağacı buharının esrar kokusunu izole ettiğini, Sulawesi'de Müslümanların nangko(jackfruit) adlı soğuk alkolsüz içeceği içtiğini, roçko adlı balığın Sulawesi'nin en lezzetli balığı olduğunu ve bu balığı yerlilerin meyvelerden oluşan bir salata eşliğinde yediğini de söyler.¹¹¹

¹⁰⁷ *Sır Duvarları*, s. 132

¹⁰⁸ *Kuşkunun Ötesi*, s. 273

¹⁰⁹ *Ayıışığı*, s. 6.

¹¹⁰ A.g.e., s. 32

¹¹¹ A.g.e.,s. 45, 78, 197

“Vasili Yelisev ön yemek olarak kıyma ve pirincin lahanaya yapraklarına doldurularak pişirilen ve bol domates sosuyla servis yapılan Golubtsi’sini yiyordu. Üstüne somon balığı, lop yumurta ve mantar karışımı ile hazırlanan Kulebyaka’sını yiyecekti. Bu akşam sofrada üstlük olarak da Rusya’nın geleneksel tatlısı olan ve taze meyve ile yenen Morojenoe dondurması vardı.”¹¹²

Rus mafya liderinin akşam yemeği mөнüsünü de böyle anlatır okura Osman Aysu. Yine aynı romanda başka bir Rus mөнüsü daha verir.

“Garsonlar önüne Rassolnik diye berbat bir çorba getirmişlerdi. Balık çorbasıydı ve içinde iri kıyılmış salatalıklar yüzüyordu...Bev¹¹³ Stroganov güzel bir dana bifteği idi... Yemeğin yanında az alkollü Kvas denilen, büyük küçük herkesin içtiği tatlı bir içki ikram edilmişti. Maden suyu gibi bir şeydi.”¹¹⁴

Bunun yanı sıra Rusya’da bir tür kızarmış ekmek olan *Buni* ile kırmızı havyarın yakıştığını anlatır.¹¹⁵

Romanın Londra kısmında ise bu kente gidildiğinde neler yenilebileceğinin önerisini verir. Yorkshire pudingi, Lager birası ve Red Leicester peynirinin birbiriyle iyi gideceğinden söz eder.¹¹⁶

Londra’daki bir Fransız lokantası olan *La Tante Calire*’de *Tatyana* Fransız yemekleri yer. *Tatyana*’nın tercihi kaz eti ve fois gras, domuz paçası dolması, tournedos rossini, çikolatalı ve ahududulu sirkeli soslu oğlaktır.¹¹⁷

Şarap ikramı hakkında da bilgi verir.

“Hayatım, benim bildiğim, şarap veren garsonlar bir kadehe az miktar koyup, tatması ve tercihini yapması için masadaki erkeğe sormazlar mı, neden bu adam benim başıma dikildi de sana sormuyor? dedi.

“Selim gülümseyerek, aynı yumuşak ve kısık sesle: O söylediğin ancak lokanta vesaire gibi yalnız umuma açık yerlerde olur, ama bir ev yemeğinde asla ”¹¹⁸

c. *Eğlence* : Osman Aysu, *Çöl Akrebi*’nde “putter”¹¹⁹, “caddie”¹²⁰, “green”¹²¹ gibi golf terimlerine yer vermiştir. Aynı romanda kötü adam *Harry Capshow*’un sinirlerini yatıştırmak

¹¹² *Londra&Moskova Hattı*, s. 21

¹¹³ Burada Aysu, böf (bœuf) sığır anlamında kullanmıştır.

¹¹⁴ A.g.e., s. 94 - 95

¹¹⁵ A.g.e., s. 267

¹¹⁶ A.g.e., s. 248

¹¹⁷ A.g.e., s. 514

¹¹⁸ *Sır Duvarları*, s. 132

¹¹⁹ *Çöl Akrebi*, s. 13

¹²⁰ A.g.e., s. 14

¹²¹ A.g.e.,s. 13

için *Claude Debussy'nin ünlü dörtlüsü'nü* dinlediğini, Shakespeare'in *Othello*, *Bir Yaz Gecesi Rüyası* ve *Hamlet*'inde oynadığını öğreniriz.

Osman Aysu, *Yanık Yüz* adlı romanında ise İngiliz Publarını (birahanelerini) anlatır:

“...orta sınıf halkın devam ettiği *Public Bar*'lardan birine gitmeye karar verdi. Genellikle bu tür *Pub*'ların saat 23'e kadar açık olduklarını öğrenmişti.”¹²²

E. Bilgi Verme :

Osman Aysu, ele aldığı konularla ilgili sık sık bilgi verir. Bu standartlaştırılmış uzman bilgisi sunulmasının bir örneğini oluşturur.

“... Evet efendim... Gerçekten bir suikast olayı ile karşı karşıya isek, bildiğiniz gibi, bunu KGB'nin *İllegaller Müdürlüğü* üstlenir. *Dış Operasyonlar Baş Müdürlüğü*, kendi içinde müdürlüklere, özel bölümlere ve olağan servislere ayrılmıştır. Sıradan KGB ajanları, diplomat paravanı altında çıktıklarında genellikle *Bölge Servislerinden* gelirler. Bu kategorideki ajanlar dışarıda görev aldıklarında bunlara PR görevlileri denir, bunlar ufak tefek bilgiler iletir, yararlı ilişkiler yaparlar, teknik yayınları filan izlerler. Ama birinci *Baş Müdürlüğün* en önemli bölümü *İllegaller* veya *S Müdürlüğüdür*. Bunlara bölge sınırı yoktur. *İllegallerdeki* uzmanlar, illegal ajanları eğitirler, çalıştırırlar. Yeraltına girenler, daha derin paravanı olanlar, sahte kimlik taşıyanlar, gizli görevlerle yükümlü olanlar hep bu kategoridendir. Bunlar yalnızca özel planları uyguluyorlar, ya o ülkenin kendi adamlarını eğitip kullanırlar ya da eski Sovyet blokundan gelme bir *İllegali* kusursuz paravan kimlikler altında devreye sokarlar. Ben bu iş için mutlaka bir *S görevlisinin* *Türkiye'ye* sokulduğuna inanıyorum...”¹²³

Yazar *Havyar Operasyonu*'nda kahramanlarının diyaloglarıyla KGB'nin işleyiş şekli hakkında böyle bilgi vermektedir. “*İkinci Dünya Savaşı'ndan kalma bir güvenlik sistemi. Zincirin bir halkası, diğerini tanımaz. Hala geçerliliğini koruyan bir sistemdir. Üstelik demir perde ülkelerinde çok sık kullanılırdı*”¹²⁴ diyerek operasyonlarda kullanılan bir güvenlik sistemini okuruna anlatır.

Olayların geçtiği mekan hakkında da okuruna bilgi sunar. Örneğin İstanbul'daki *Aya Yorgi Kilisesi'nin* yanı başında bulunan *Fener Rum Patrikhanesinin* *Kin Kapısı* hakkında şunları yazar:

“*Rivayete göre, İmparatorluk döneminde devlete karşı gelen patrik, kışkırtmacı eylemlerinden dolayı suçlu bulunmuş ve hemen bu kapının ağzında asılarak*

¹²² *Yanık Yüz*, s. 143

¹²³ *Havyar Operasyonu*, s. 28 - 29

¹²⁴ A.g.e., s. 37

cezalandırılmıştı. O tarihten sonra ruhanilerce o kapının bir daha hiç açılmadığını ve adına Kin Kapısı denildiğini işitmişti.”¹²⁵

Sır Duvarları'nda AIDS anlatılır.¹²⁶

“AIDS (acquired immune deficiency syndrome), yani (edinsel bağışıklık yetersizliği sendromu) hakkında izahat verdi, çalışmalarını anlattı.”

“Aslında HIV virüsü enfeksiyonlarının tedavisi kesin bilinmemektedir. Antivirüs ilaçların tümü laboratuarda bu virüsün çoğalmasını desteklemişse de hiçbiri tamamen tahrip edememişti. Ayrıca bu ilaçların hepsi de insan için az veya çok zehirliydi. Bunların en etkilisi AZT (azidotiminidin)'di. Öte yandan hastada bozulan, güçsüzleşen, hatta iflas eden doğal bağışıklık sistemini güçlendirme deneyleri hep başarısızlıkla sonuçlanmıştı. HIV enfeksiyonuna karşı koruyucu bir aşının geliştirilmesi için virüsün başlıca antijeninin saptanması gerekiyordu. Oysa virüs, kolaylıkla mutasyona uğramakta ve yalıtılabilen virüsler arasında homojenlik tespit edilememektedir. Şimdilik bu iki güçlük böyle bir aşının gerçekleşmesine engel olmaktadır.”¹²⁷

Yedinci Uzman'da Tverskaya Ulitsa, Arbatskaya, Irak'taki kimyasal silah fabrikaları, Fransız yemekleri, Ile de France, Bağdat, Toscano, Picadilly, Paris, sinir gazları, Irak silahları ve bombalar hakkında bilgi vermektedir.¹²⁸ Bunlardan bazılarına örnek verilecek olursa:

“Arbatskaya, Moskova'nın en önemli bölgelerinden biridir. Kesin olmamasına rağmen Arbat adının banliyö anlamına gelen bir Moğol sözcüğünden türediği söylenir. Sözcük ilk kez 15. yüzyılda Kremlin'in batısında yaşayan, çara bağlı zanaatkar ve soylular için kullanılmaya başlanmıştır. Fakat 18'inci yüzyılın sonunda adlarını sokağa verenler bölgeyi birer birer terk etmişlerdir. Yerlerine gelen aristokratları, bölgedeki başı boş arka sokakların, köhne evlerin ve geniş avluların cazibesine kapılan Moskova'nın entelektüelleri ve sanatçıları izlemiştir. Taşıtlara kapalı ana bulvarlarıyla Eski Arbat'ta tarihi kiliseler, ahşap evler ve 19. yüzyıl malikaneleri bulunur, yakınındaki Yeni Arbat'ta ise gazete bayileri, kafeler ve Sovyet döneminin devasa apartman blokları yer alır.”¹²⁹

“Sizin de bildiğiniz gibi bugün Irak'ta teknolojik seviyesi yüksek dört biyolojik ve kimyasal silah üretim merkezi var. Biri Bağdat'taki Raşidiye, diğer ikisi Bağdat'a

¹²⁵ A.g.e., s. 184

¹²⁶ *Sır Duvarları*, s. 12

¹²⁷ A.g.e., s. 16

¹²⁸ *Yedinci Uzman*, sırasıyla s., 27, 33, 45, 53, 57, 145, 154, 167, 276, 323, 381 ve 452

¹²⁹ A.g.e., s. 33

yakın olan Tikrit ve Salman Pak sonuncusu ise Skarkat. Diğer irili ufaklı merkezleri hesaba katmıyorum.”¹³⁰

“Sevmez misin? Öyleyse cog au vin yersin.

“O da ne hiç işitmedim.

“En tanınmış Fransız yemeklerinden biridir. Horoz kırmızı şarap sosu, otlar, soğan, sarımsak ve mantarla pişirilir. Sonra...

“Kadın, kimyagerin lafını kesti. Dudaklarını olumsuzca büzmüştü.

“Onu da istemem tarifini beğenmedim.

“Tamam tatlım, ben de sana Noisette d’Agneau tavsiye ederim. Kuzu pirzolasıdır.”¹³¹

“Özellikleri bazı sinir gazları. Bana anlattıklarına göre VX denen gazın bir damlası bile insanı öldürmeye yeterliymiş. Sarin ve Tabun denilen gazlar da aynı kategoridenmiş, insana büyük acılar vererek öldürürlermiş.

“Çok doğru. Başkaları da var tabii. Antrax, Botuliniyum, Aflotoksin gibi. Hepsinin etki safhası farklı, ama sonuç öldürücü oluşları. 1991’deki Irak hareketimizden sonra Irak’ın elindeki 38 bin kimyasal silah içeren top mermisi, 480 bin litre kimyevi silah üretiminde kullanılan maddeyi 30 adet füze başlığını ve 6 seyyar rampayı imha ettik. Bunlara silah üretmeye yarayan yüzlerce laboratuvar malzemesini de katabilirsin. Lakin aradan geçen süre içinde Iraklılar hızla yeniden üretime geçtiler. Edindiğimiz son bilgilere göre 18 kilometrelik alana kurulu El Hakim fabrikasında 50 bin litre Antrax ve Botulinium ürettiklerini biliyoruz, ama Irak bu fabrikanın hala besi çiftliği olduğunu savunuyor. Belki bu rakamlar daha da artmıştır şimdi.”¹³²

Aysu benzer bilgi sunumlarına *Tilkiler Savaşı*’nda da yer vermiştir. Örneğin Rus istihbarat birimleri ile ilgili şöyle bir kısa bilgi verir okuruna.

“Eski KGB’de şimdi isim değiştirerek ufak tefek yeniliklerle onun yerini alan FSB’de daima GRU’dan güçlü olmuştu. Özellikle atmışlı yıllarda KGB’nin, GRU albayı Pyotr Cehaşvili’nin en çok Sovyet sırrını satan adam olduğunu kanıtlanmasından sonra bu güçleri daha da artmıştı. O tarihlerde Politbüro yüzlerce KGB ajanının GRU’ya sızmasına izin vermiş ve onlar da asker üniformaları giyerek, gece gündüz askerlerle birlikte olmuşlardı, ama ilk ve gerçek görevleri KGB ajanları olmalarıydı. Bu

¹³⁰ A.g.e., s. 45

¹³¹ A.g.e., s. 53

¹³² A.g.e., s.323 – 324

*günlerde de değişen bir şey yoktu. Hele Kafkas cephesindeki orduların başıbozukluğundan bu yana FSB ajanları GRU'da cirit atıyordu.”*¹³³

Votka hakkında ise şu bilgiyi vermektedir.

*“Votka ortaçağdan beri milli içkileriydi, fakat ilkel üretimlerde içindeki katkı maddelerini tamamen arıtılması mümkün olmuyordu. Damıtma teknikleri geliştikçe, içlerine katılan aromalı yağlar, baharatlar ve balla votkalar ayrı bir spesiyalite haline geldi. Ardiç, zencefil ve karanfil tatlarıyla bezenmiş Ohotniçya, Albay'ın en sevdiği tür olmuştu.”*¹³⁴

Tilkiler Savaşı'nda bir diğer husus da yazarın “İngiliz tipi”ni çizmesidir.

*“Albay Sergei Dunayev, adamı görür görmez, gerçek bir İngiliz olduğuna kanaat getirdi. Siyah kruvaze paltosu, atıştırınan kara rağmen açmayıp bir baston gibi kullandığı şemsiyesi ve Eton koleji öğrencilerine has diyagonal çizgili kravatıyla sanki Yüz Yıl Evinin bahçesinde dolaşan biri gibiydi.”*¹³⁵

Mavi Beyaz Rapsodi'de ise gemicilik terimleri hakkında bilgi vermektedir.

“ETA nedir?

*“Tahmini varış saati. Ayrıca hamulesi yani taşıdığı yükü ve gideceği limanı da haber vermek zorundadırlar. Şu listeye bir göz at.”*¹³⁶

Lenin'in Mangası'nda ise GRU hakkında şunları yazmıştır Aysu;

*“Yanılıyorsunuz, babam KGB'den çok daha gizli ve çok daha az bilinen bir örgüt, Sovyetler Birliği Genel Kurmay Başkanlığı Haberalma Dairesi yani (Gavnoye Razvedyvatelnoya Upravleniye), kısa adıyla GRU'dandı o. Sivil olan KGB'den tümüyle bağımsız ve onun acımasız rakibi olan askeri haberalma örgütüne mensuptu. Sizler bu teşkilatı Akvaryum adıyla da bilirsiniz. Önemli bir patlayıcı uzmanıydı. GRU elemanı olarak Kafkas Ordularında ve eski Kızıl Ordu'nun güneydoğudaki 17'nci Kolordu'sunda çalışmıştı.”*¹³⁷

Eski bir avukat olan yazar hukuki bilgiler de vermektedir.

Çöl Akrebi'nde pay defterini anlatır:

“Pay defteri, anonim şirketlerde nama yazılı paylar ile pay sahiplerinin ad, soyad ve adreslerinin yazıldığı defterdi. Ticari defter niteliği yoktu, üstelik pay sahipliğinin tek

¹³³ *Tilkiler Savaşı*, s. 177 – 178

¹³⁴ A.g.e., s. 206

¹³⁵ A.g.e., s. 6

¹³⁶ *Mavi Beyaz Rapsodi*, s. 376

¹³⁷ *Lenin'in Mangası*, s. 32 - 33

ve münhasır ispat aracı da değildi. Payın devrine de etkisi yoktu. Fakat devrin ihtilaf halinde şirkete karşı sürülmesi için gerekliydi.”¹³⁸

Taş Plak'ta, haneye tecavüzü anlatır: “Hani pek yalan da değildi, sanırım hukuk dilinde buna haneye tecavüz diyorlardı. Bir yabancıнын evine onun rızası olmadan gizlice giriyordum.”¹³⁹

Macera romanlarının vazgeçilmez silahları bombalar hakkında da bilgilendirir okuru: “Plastik bombalar çok güçlüdür, fakat bu iş için çok fazla miktarda kullanmak gerekir. Örneğin öyle bir bina için 100 kilogram, yani sandıklar dolusu. Şayet tek bir kat için düşünüyorsanız mümkündür. Daha azı ile yetinebiliriz.

“ ... FAE bombası, dünyanın en gelişmiş patlayıcı maddesidir. Vietnam savaşının sonlarına doğru geliştirildi. Müthiş güçlüdür, tek bir FAE çok sayıda binayı, hatta toptan bir siteyi yıkabilir. Üstelik az yer tutar. Böyle bir bombayı bir çantaya bile sığdırabilirsiniz. Gereken şeyler bir yakıt deposu, propan gazı, birkaç el bombası, patlama fünyeleri, biraz plastik patlayıcı ve bir zamanlama aygıtıdır. Basit bir dijital zamanlayıcı kullanılmasını da öneririm.”¹⁴⁰

“...Kullanılan lastik pullu, parça tesirli el bombasıydı. Bu tip el bombaları sadece güvenlik güçlerinde olurdu... genellikle bunları Amerika Birleşik Devletleri'ndeki SWAT timleri kullanırdı.”¹⁴¹

Nemrut'un Gazabı'nda ise deprem, Mercalli-Siebar ölçeği,¹⁴² magma hakkında bilgiler anlatır.

“Magmanın yeryüzünde veya yeryüzüne yakın derinliklerdeki faaliyetine volkanizma denir. Bu sırada katı, sıvı ve gaz hallerinde yeryüzüne çıkan magma, değişik biçimlerde volkanları meydana getirir. Her volkan, yer içinin, yer yüzüne çıkmış bir parçası sayılır; başka bir deyişle volkanın şekli ve yapısı, onu oluşturan magmanın fiziko-kimyasal özelliğinin taşlaşmış bir örneğidir. Volkanik faaliyetlerin en önemli nedeni, gazların magmadan ayrılışıdır. Normal olarak, yüksek basınç altında magma içinde çözülmüş halde bulunan gazlar, basıncın azalması ile magmadan ayrılır ve büyük bir güçle yeryüzüne çıkmak ister.”¹⁴³

Aysu, genellikle romanın konusu içinde verdiği bilgilerin yanı sıra Ayıışı'nda dip not ile de açıklamalar yapmıştır.

¹³⁸ Çöl Akrebi, s. 130 - 131

¹³⁹ Taş Plak, s. 295

¹⁴⁰ Kuşkunun Ötesi, s. 338

¹⁴¹ Odak Noktası, s. 151

¹⁴² Nemrut'un Gazabı, s. 9 vd.

*“Katsa: İsrail İstihbaratında kullanılan bir terim. Case officer, yani haber alma vakasını yürüten, emrindeki elemanları sevk ve idare eden görevli.”*¹⁴⁴

*“Tuan, Malayca’da Bay, efendi anlamına gelir.”*¹⁴⁵

Yine aynı romanda Aysu, İslami terörün gelişimi hakkında da bilgi vermektedir.¹⁴⁶

Londra&Moskova Hattı’nda ise MI6 merkezi Leconfield House’da sigara içme yasağı olduğunu¹⁴⁷ Hatta İngiltere’de özel görevleri olmadığı sürece MI6 ajanlarının silah taşımadığı bilgisini de verir.¹⁴⁸ Okurunu bilgilendirmek isteyen Aysu matematiğe de el atar.

*“Pisagor teoremine göre, dik açılı bir üçgenin hipotenüsünün (uzun kenarının) karesi, karşısındaki iki kenarın karelerinin toplamına eşittir.”*¹⁴⁹

Terörün Gölgesinde’de emekli tarih profesörü *Rüknettin* aracılığıyla Ermeni Soykırımı konusunda uzun uzun tarihi bilgiler sunar.¹⁵⁰ Olayların nasıl patlak verdiğini, tehcir kararının hangi şartlarda alındığını, burada yaşananların bir soykırım olmadığını vurgulayan yazar, Batılı tarihçilerin ön yargılı tavrına karşı çıkar. Bunun yanı sıra sorunun çözümünde Türk bilim adamlarının tarihsel çalışmalara yoğunlaşarak, konuya bilimsel açıklamalar getirmesi gerektiğini ve bu yolla da asılsız olan soykırım tezinin çürütülebileceğini vurgular.

*“Osmanlı’nın Doğu Anadolu’daki Ermeniler için zorunlu göç kararı da bunun için alınmıştır. Ama bu asla bir soykırım değildir. Bu gün İngiliz arşivlerinde bile çıkarılan Tehcir(göç) Yönetmeliğini bulmak mümkündür. Yönetmelikte, Ermeniler’in evlerini satabilmeleri, satılamayanların muhafazası, yanlarına bütün varlıklarını alabilmeleri, göç sırasında olabilecek saldırılardan koruma görevlilerinin sorumlu tutulacakları gibi maddeler yer almıştır.”*¹⁵¹

*“Gerçekte Ermeni sorunu nedir? Bütün mesele 1914 ile 1923 yılları arasında tarihte cereyan ettiği şekliyle yeni bilgi ve belgelerin ışığında çağdaş metodolojik yöntemlerle gerçekleri dünya kamuoyuna duyurabilmektir.”*¹⁵²

Sorguç’ta Osmanlı tarihi ve özellikle de sorgucun sahibi II. Beyazıt hakkında bilgi verir.

¹⁴³ A.g.e., s. 113

¹⁴⁴ *Ayıştığı*, s. 36

¹⁴⁵ A.g.e., s. 37

¹⁴⁶ A.g.e., s. 30

¹⁴⁷ *Londra&Moskova Hattı*, s. 289

¹⁴⁸ A.g.e., s. 285

¹⁴⁹ A.g.e., s. 483

¹⁵⁰ *Terörün Gölgesinde*, s. 39 - 42, 97 - 99, 106 - 113 ve 117 - 121

¹⁵¹ A.g.e., s. 39

¹⁵² A.g.e., s. 107

“II. Beyazıt, Fatih Sultan Mehmet’in oğlu ve sekizinci Osmanlı padişahıdır. Çocukluğu Edirne sarayında babasının gözetiminde iyi eğitim görerek geçmiştir. Öğrenimini daha sonra sancak beyliği yaptığı Amasya’da sürdürmüştür. Tarih onun değişik bir kişiliği olduğunu yazar. Çocukluğu bilim ve sanat adamlarının arasında geçmiştir. Bu ortam ona babasının savaşçı ve mücadeleci kişiliğinin tersine barışçı, şair ve sanatı seven bir yapı kazandırdı. Bu nedenlerle de babası oğlundan pek hoşnut değildi. Otlukbeli savaşındaki yetersizliği nedeniyle de Fatih, kendisinden sonra yerine küçük oğlu Cem’in geçmesini düşündü. Ama Fatih’in 1481’deki ani ölümü üzerine, yeniçerilerin ve bazı devlet erkanının desteğiyle yerine 20 Mayıs 1481’de II. Beyazıt tahta geçti.”¹⁵³

Romana adını veren sorguç hakkında da bilgi sunar okuruna Aysu.

“Mücevveze kavuk, yaklaşık 35 cm boyunda üste doğru genişleyen yuvarlak bir başlıktır. Yani bir kavuk cinsi. Mukavvadan yapılır ve üzerine beyaz tülbind sarılırdı. Tepesini oluşturan tabla kısmı hafif kabarık olan çuhadan yapılır, ortasında ceviz büyüklüğünde bir düğme bulunurdu. Yanılmıyorsam ilk kez Yıldırım Bayezıt tarafından kullanıldı. İşte bu kavukların ön tarafına da ziynet olarak sorguç takılırdı. Sorguç genellikle beyaz ya da siyah balıkçıl tüyü ve değerli taşlardan yapılırdı. İnce ve uzun bir ucu olur, buradan kavuğa iğnelenirdi. Selçuklu ve Osmanlı hükümdarları kavuklarına murassa sorguç takarlardı.”¹⁵⁴

Aysu, Osmanlı tarihinden pek çok anekdot aktardığı bu kitabında ayrıca Sotheby adlı mezat firmasından da söz eder.

“Ünlü Sotheby’e bile gidebilirdi. Dünyanın en büyük mezat firmasıydı. Gerçi asıl uzmanlık alanı tablo gravür, mobilya, sanat eşyaları ve kitap satışlarıydı ama haklı bir şöhrete sahip olan bu İngiliz firmasının 1983’te Amerikalıların denetimine geçtikten sonra epey yolsuzluğa adı karışmıştı. Yine de Avrupa’da tekti. Özellikle dünyaca tanınan koleksiyonculara el altından mal sattıklarını işitmişti. Böyle bir şaheseri asla kaçırmazlardı.”¹⁵⁵

Taş Plak’ta tamburlar hakkında da kısa bir bilgi sunmaktadır.

“Aynanın az yanında birbirinden farklı üç tambur asılıydı. Türk müziğinin en geniş ses alanına sahip bu çalgısını, biraz da merakım nedeniyle iyi tanırdım. Tamburlar eski, fakat kaliteliydi. Hele sol başta asılı duranı, 106 santimlik Tambur-i Horasan

¹⁵³ Sorguç, s. 123 – 124

¹⁵⁴ A.g.e., s. 124 – 125

¹⁵⁵ A.g.e., s. 244

*cinsiydi. Gövde ya da sırt denen bölümü pelesenk ağacından, göğüs denen kısmı ise tek parça olarak göknar ağacından yapılmıştı.”*¹⁵⁶

At Kuyruklu Adam'da Kendir Otu'ndan ve esrardan söz eder:

“ Allah bilir, sen Kendir Otu'nu hayatında görmemişsindir.

*“O kadar da değil. Bu otun kesilen yerlerinden sızan macun kıvamındaki özden esrar elde edildiğini biliyorum. Buna esrar denmesinin sebebi kullananların hayal alemini keşfettiklerini sanmalarındandır. Sizler esrarı çekip kafayı bulunca, bir takım zevkli hayaller, halüsinasyonlar ortaya çıkmakta, böylece arzu ettiğiniz düşleri görmektesiniz.”*¹⁵⁷

Bıçak Sırtı'nda ise çift kişilik hakkında bir psikiyatr aracılığıyla okuruna uzun uzun bilgi sunar:

“Freud, belirli düşünce ve duyguların bilinç tarafından bastırıldığını, fakat bunların bilinçaltında yaşamaya devam ettiklerini düşünmüştü yıllar önce. Freud'a göre bu bastırılmış duygu ve düşünceler güçlerinden hiçbir şey kaybetmiyor., değişik psikiyatrik belirtiler yoluyla kendilerini anlatma, tanımlama yollarını arıyorlar. Bu bastırılmış veya diğer bir söyleyişle ayrılmış materyal, bilincin ana akımından kopmuş olmayı belirliyor. Şayet söz konusu kişinin kişiliği de zayıf ve dağınık olursa, ortaya şizofrenik bir psikoz çıkabilir. Bu durum, iki kişilikli olmak durumuna benzemez. Şizofreni, kişiliğin parçalanmasıdır. Fakat ayrılmış materyal, yeniden birleşip o zayıf karakterin bilinçaltında yeni bir düzen kuracak kadar güçlü olursa, işte o zaman, tek başına, bağımsızca davranan, vücudun fonksiyonlarına hükmeden başka bir kişilik olarak ortaya çıkar...

*“Bu teorilerden sadece birisi. Tabii başkaları da var. Bazıları duygusal sorunlardan, çekişmelerden kaçıp, bilinçaltına sığınanlardan söz ediyor...”*¹⁵⁸

“Duygusal rahatsızlığını vücut düzensizliklerine sebep olduğu bir nevrozdur. İsterinin belirli biçimlerinde, duygu ve düşüncelerin bilinçten ayrılmaları önemli rol oynuyor. Mesela, korku arazi gösteren sinir hastalıklarında, kişi hareketlerinin bilincinde değildir ve davranışlarının başkası tarafından yapıldığını iddia eder. Bu arada ikinci kişinin varlığını kesin olarak belirleyemez. Bazı fiziksel çarpınmalar olur hastada. Bilinçaltında oluşan suçluluk duygusu ve kendi kendini cezalandırma isteği bunları yaptırır. Baskı altına alınmış duygular ve çok kişilikli olma durumu böyle olaylarda en

¹⁵⁶ A.g.e., s. 15

¹⁵⁷ *At Kuyruklu Adam*, s. 46

¹⁵⁸ *Bıçak Sırtı*, s. 338

belirgin özelliştir. Belirtiler arasında epileptik nöbetler, hayal görmeler, anormal heyecanlı davranışlar görülür.

“...isterinin oluşmasına neden olan suçluluk duygusuysa, o zaman ikinci kişilik cezalandırma işini üzerine almış demektir...”¹⁵⁹

“Psikiyatri tarihinde bana açtığın konu, insanlık tarihi kadar eskidir. İlkel çağlarda insan ruhunun iblis veya ölü bir ruh tarafından ele geçirildiği sanılırdı. Yani fiziksel ve mental fonksiyonları bozulan insan, ruhunun bir ölü tarafından zapt edildiğini düşünürdü. Tarih boyunca hep bu tür olaylara ve inanca rastlanmıştır. Gerçek şu ki, çeşitli kimseler, değişik zamanlarda, ruhsal değişimlere uğramakta ve başka bir kişilikle karşı karşıya kaldıklarını sanmaktadırlar. Ses, tavırlar, yüz ifadeleri, kişisel hareketler değişince, bu yeni kişilik kendini asıl ruhtan farklı hissetmeye başlar ve kendini asıl kişilikten koparır.”¹⁶⁰

Saklı Gerçek'te ise temel soruna bağlı olarak “çift kişilik” rahatsızlığı ile ilgili bilgiler verilmiştir. Örneğin, bu rahatsızlık sırasında ortaya çıkan bazı bilinç kayıplarını şöyle anlatır:

“Füg ciddi bir kişilik kopması. Hasta bir yerlere gider, insanlarla konuşur, normal görünerek çeşitli işler yapar, ama sonraları nerede olduğunu ya da ne yaptığını hatırlayamaz, sanki o zamanı derin bir uykuda geçirmiş gibi. Bir füg dakikalarca, saatlerce, hatta günlerce sürebilir.”¹⁶¹

Çoğul kişilik ile ilgili olarak da şu bilgiler verilmiştir.

“... tipik bir çoğul kişilik yani multiple personality vakası, dedi. Bu hastalıkta kişilik ve bilinç yarılması sonucu hasta farklı zamanlarda, bazen farklı mekanlarda, farklı kişilikler sergiler. Çoğu zaman her bir kişiliği birbirinden habersizdir.”¹⁶²

İşte bu şekilde tarif edilen “çoğul kişilik” sorununa neden olabilecek durumu ise doktorların ağızıyla şöyle anlatır.

“Sanırım geçmişinizde sizi rahatsız eden, şuuraltınızda iz bırakmış önemli bir olay olduğunu tahmin ediyorum. İçinizde o olaydan etkilenmiş bir başka benlik var, öyle olmalı. Bu çok eski yıllara hatta çocukluğunuza kadar gidebilir. Bu tür sıkıntıların, çözülemeyen ruhsal problemlerin organik bir nedeni yoktur, yani beyinsel veya bedensel bir hastalık bulunmaksızın psikolojik veya bedensel belirtilerle dışa vurur. Kişide bir iki kere görülebileceği gibi, sürekli ve tekrarlayıcı bir durum da arz edebilir. Buna tıp dilinde disosiyatif bozukluklar deriz. Başka bir ifade ile

¹⁵⁹ A.g.e., s. 339

¹⁶⁰ A.g.e., s. 340

¹⁶¹ *Saklı Gerçek*, s. 129 – 130

halledilemeyen bir ruhsal karmaşanın başka psikolojik ya da bedensel belirtiyeye dönüşmesidir. Bir anlamda bedensel ve psikolojik işlevlerde bütünlüğün yitirilmesi anlamına da gelir. En sık rastlanan şekli konversif bayılmalardır. Çoğu zaman hasta ruhsal travma karşısında problemi normal yollardan çözemiyorsa bayılır.”¹⁶³

Aysu kimi zaman da yerel halk giyimleri hakkında bilgi vermiştir. *Kuşkunun Ötesi*'nde Suriye yerel halk giyimini tarif eder.

“Şam hırkası denen, kolları bol, yaka kesimi açık, boyu dizkapağı hizasında olan, astarı ile yüzü arasına pamuk konularak kapitone edilmiş bir giysi vardı. Ayaklarına sandalet geçirmişti.”¹⁶⁴

Nemrut'un Gazabı'nda ise Doğu Anadolu'nun, yerel kıyafetlerini anlatır.

“Sırtında “şalşapik” denilen yöresel kıyafet vardı. Altan o giysiyi bundan önceki gelişinde Belegan köyünden temin ettiği kılavuzu Hasan'dan öğrenmişti. Şal, şalvarımsı bir pantolundu; şapik ise üst bölümün adıydı. Beline kalın bir kuşak sarmıştı. Başında da “kefiye” ya da “egol” denilen poşu vardı.”¹⁶⁵

Miras'da zengin bir ailenin üyesi olan Profesör Sadi Koray'ın evindeki eşyalar anlatılmaktadır. Osman Aysu, hem böyle bir ailenin evinde ne tip eşyalar bulunabileceği, hem de bu eşyalar hakkında bilgi vermiştir:

“Bu salonda hemen hemen hiç oturulmazdı. Köşkün daha ziyade müstesna misafirlerinin kabul edildiği yeri; gerçi görmüşlüğüm ve oturmuşluğum vardı tabii, ne yalan söyleyeyim, ilk defa alıcı nazarlarla baktım etrafa. Klasik eşya hakkında az buçuk benim de bilgim vardı. Salonun sol duvarında 16. Louis tarzı yaldızlı, ahşap konsol duruyordu. Stilinin nefis bir örneği idi. Mermer tablalı, kuşağı gül bezeklerle ve gençliği simgeleyen, bitkisel bir taşla çevrili yüz kabartmasıyla süslenmişti. Dayanakları alttan birbirine bağlayan bazaların ortasında Yunan tarzı bir vazo yer alıyordu. Mermerin üzerinde ampir üslubu, üç mumlu, abajuru sacdan yeşil renkli bir lamba vardı. Yanında da fanus içinde zemberekli, antika bir saat duruyordu. Konsolun hemen yanında, Fransa'nın ikinci imparatorluk dönemine it abanozdan, mermer ve altın kaplama bronz plakalarla süslenmiş, 1867'ye doğru Rönesans ve 16. Louis üsluplarını birleştiren harika bir dolap mevcuttu. Salonun muhtelif yerlerine serpiştirilen koltuklar Voltaire ve kapitone Crapaud tipiydi. Hele hele kapı panosu tek kelime ile şaheserdi. Ahşap oyma, Pompei tarzı denilen bu zarif süslemeler, Vezüv'ün

¹⁶² A.g.e., s. 179

¹⁶³ A.g.e., s. 324 – 325

¹⁶⁴ *Kuşkunun Ötesi*, s. 12

¹⁶⁵ *Nemrut'un Gazabı*, s. 173

*lavları altında kalan Pompei kentindeki kazılardan sonra 18. yüzyılın ikinci yarısında moda olmuştu. Etrafa alıcı nazarlarla baktıkça hayranlığım daha da artıyordu.”*¹⁶⁶

Ancak görüldüğü gibi Aysu, eşyalarla ilgili olarak hep yabancılara gönderme yapmıştır.

Osman Aysu *Şeytanın Maskesi*'nde romanın yayınlandığı dönemde gündemde olan, Satanizm hakkında bilgi verir. Loş bir ortamda gerçekleşen kabul töreninde mumlar, öd ağacı kokusu, masklar vb. ile farklı bir ortam yaratılır. Burada aralarına kabul edecekleri kıza içine tavuk kanı damlattıkları şarap içirirler. Ardından “efendi” konuşmaya başlar.

*“Kutsal kanı içmiş bulunuyorsun. Şu andan itibaren Satanizmin derin ve sonsuz aleminin bir üyesisin artık. İlkelerimize bağlılığın ve kurallara sıkı sıkıya itaatini seni zaman içinde çok daha yüce mevkilere taşıyacaktır. İnançlarımızın şiddetli koruyucusu ve uygulayıcısı olmalısın...”*¹⁶⁷

Satanizmle ilgili bazı bilimsel-tarihsel bilgiler de verir Aysu. “Dini Satanizm”, “Ortaçağ/Gotik Satanizmi” ve “Popüler Kültür Satanizmi”nden söz eder.¹⁶⁸

*“Üçüncü kategori ise Popüler Kültür Satanizmidir. Ortaçağ Satanizminin modern çağın yenilikleriyle karıştırılmasından oluşturulan bu mezhepte de iki akım göze çarpar. İlki Gençlik Satanizmidir. Şeytana tapma ayinleri düzenlenir ve Satanizmle ilgili çeşitli eğlenceler yapılır. İkinci akım ise Çağdaş Satanist efsaneler olarak adlandırılır.”*¹⁶⁹

Aynı şekilde *Emine* aracılığıyla voodoo ayinleri ile ilgili de birkaç not sunar.¹⁷⁰ *Emine Murat*'a Satanizm hakkında da birkaç şey anlatır ve sosyolog olması dolayısıyla da bir analiz yapar.

*“Bugün bizim toplumumuzda manevi açlık çeken, neye inanacağını bilmeyen, aile sevgisinden yoksun, silik ve kompleksli bireyler dolu. Böyle kişileri tuzağa düşürmek kolay. Bu insanların arasında sosyal düzen düşmanı, uyuşturucu bağımlısı, seksomanyak ve asosyal gruplar yaşam biçimi olarak Satanizmi düşünebilir. Tatminsiz, bilinçsiz ve uyuşturulmuş genç, yoz bir müziğin eşliğinde bir tehlike de yaratabilirler.”*¹⁷¹

Hatta romanın “kötü” adamı bile Satanizm hakkında bildiklerini anlatır:

“...Satanizm'in ve Maji'nin dünyasal ideolojilerle asla ilişkisi yoktur. Majikal felsefe dünyevi ideolojilerin üstündedir. Bu düşünce bilge kişilerin işidir. Hele bizde bu

¹⁶⁶ *Miras*, s. 53 – 54

¹⁶⁷ *Şeytanın Maskesi*, s. 16

¹⁶⁸ A.g.e., s. 24 - 27

¹⁶⁹ A.g.e., s. 27

¹⁷⁰ A.g.e., s. 64 - 66

felsefeye inananların elinde antik-okült ve majikal kaynağın bulunduğunu hiç sanmıyorum.”¹⁷²

Maji ise *Haşmet*’in ağzından şöyle tanımlanır:

“Bir tür kuramdır. Satanistlerin temel inanç ve pratikleri bu kuramlara dayanır. Majikal enerji bir güçtür ve insandan kaynaklandığına inanılır. İletmek ve bu enerjiyi kullanmak mümkündür. Şeytana Tapanlar iyice uyarılmış duyguları ayinleri sırasında kullanırlar. Zaten majikal çalışmanın amacı bu enerjiyi üretmektir.”¹⁷³

Aysu, satanizmin bir teorisyeni olan Matt Paradise’ın düşüncesine de yer verir:

*“Ona göre, eğer bir insan başka bir insanı öldürmek veya tecavüz etmek isterse bunun sonuçlarına hazırlanmalı ve şikayette bulunmamalıdır. Bir düşmanı öldürmek sıkıcı ve etkisiz bir şeydir ama onları canlı tutmak ve acı çekmelerini sağlamak daha uygun ve mutluluk vericidir,der. Ne hoş bir düşünce değil mi?”*¹⁷⁴

Aysu, Satanizm’in kutsal kitabı “*Kara Papa*”dan ve yazarı Anton Lavey’den de söz eder.

*“Satanizmin kutsal kitabını yazan Anton Lavey. Modern zamanların en ünlü satanisti. Aynı zamanda aslan terbiyecisi. Şikagolu bir zat. İlginç bir kimliği var. 1966’da şeytana bağlılık yemini etmiştir. Yanılmıyorsam, bir yıl sonra satanizmin kitabını yazdı. Daha sonra ünlü film yönetmeni Polanski’nin korku filminde şeytan rolünü bizzat oynayarak şöhret kazandı.”*¹⁷⁵

Yazar ve *Aşk* romanında yazarlık ve polisiye romanla ilgili bilgi verir.

*“Yazarlar genellikle kahramanlarını kendileri yaratır ve onları istediği kişiliklere sokarlar, kah güzel, kah çirkin, bazen iyi, bazen kötü.”*¹⁷⁶

Aysu bir yazarın tipini de çizer.

*“Ütülü bir pantolon, tertemiz bir gömlek ve yakama da fular takmıştım. Bol dökümlü hırkamı da giyince gerçekten de insanların beyinlerinde şekillendirdikleri yazar tipine benzemiştim.”*¹⁷⁷

Romanlarını neden karısına ithaf ettiğinin ipucunu da verir:

*“Benim gibi insanlar tüm zamanlarını yazmaya ve incelemeye ayırırlar. Vakit ve saat kavramı onlar için yoktur. Bazen bu odaya kapanır, günlerce dışarı çıkmam. Buna hangi kadın dayanır.”*¹⁷⁸

¹⁷¹ A.g.e., s. 126

¹⁷² A.g.e., s. 307

¹⁷³ A.g.e., s. 307

¹⁷⁴ A.g.e., s. 514

¹⁷⁵ A.g.e., s. 60

¹⁷⁶ *Yazar ve Aşk*, s. 11

¹⁷⁷ A.g.e., s. 17

Taner ile Betül'ün bir sohbeti ile polisiye roman kurgusunu tartışmaya açar.

“Polisiye romanlarda daima bir kötüler, bir de iyiler vardır. Ve sonunda daima iyiler kazanır, kötüler hak ettiği cezaya uğrarlar...”

“... Ama bu her zaman gerçekleri yansıtmaz. Yani bazen kötülerin de işlediği suç yanlarına kar kalır. Merakım şuydu, isterseniz, romanlarınızda katilin asla yakalanamayacağı bir kurgu yaratabilir misiniz? Polis aciz kalmalı ve katil yakayı adaletin elinden sıyırması...”

“... Bu çok denenmiş bir türdür...”

“... Hem de yıllardan beri. Zaman zaman okurlar öyle tiplere de ilgi duymuşlardır. Ama ben karakterim icabı daima kötülerin ceza görmesinden yana olmuşumdur.

“... Ama okur daima o sonucu ister. Ayrıca polisiye romanlar pek gerçekçi de değildir.”¹⁷⁹

Aysu, romanın bir başka bölümünde de adeta okurun kafasında yer etmek ister gibi vurgular bu kurguyu:

“Bir defa bu roman tekniğine aykırıydı. Benim türümün okuru, sonunda daima iyilerin mükafatlandırılmasını, kötülerin de cezalandırılmasını isterdi. Bu değişmeyen bir kuraldı, okur psikolojisinin gereği. Polis romanları, insanların, toplum içindeki bunalımlardan kaçma yoluydu. Kendilerine, o starlarda ayrı bir dünya ararlar, adaleti, o romanın iyi kahramanı yerine koyarak bizzat uygulama isteğine kapılırlardı.”¹⁸⁰

“...bu tür kitapların değişmez bir kuralı vardır; iyiler mükafatlandırılır, kötüler cezalarını çeker.”¹⁸¹

Romanın ihtiyacı olan kahramanı da açıklar:

“Her polisiye romanın bir de doğruluğu, adaleti temsil eden, okurun desteklediği dürüst kişiye ihtiyacı vardır.”¹⁸²

Bir yazarın yaratıcılığının kaynağını da gösterir.

“Her yazar yaratıcılığını bir şekilde romana aksettirir. Ya kurgusuyla, ya sağladığı tempoyla ya da yarattığı karakterlerle.”¹⁸³

Her yazarın romanına biraz da olsa kendinden bir şeyler katabileceğini, malzeme olarak kendini biraz da olsa kullanabileceğini¹⁸⁴ söyleyen Aysu, okur için polisiye yazarın

¹⁷⁸ A.g.e., s. 21

¹⁷⁹ A.g.e., s. 23

¹⁸⁰ A.g.e., s. 73

¹⁸¹ A.g.e., s. 276

¹⁸² A.g.e., s. 74

¹⁸³ A.g.e., s. 75

aynı yöntemleri kullanmasının da cazip olmadığını vurgular.¹⁸⁵ Son olarak Aysu, her cinayetin bir hatası olduğundan söz eder. “*Kusursuz cinayet yoktur... Ne kadar düşünülerek, hatta en ince detayları hesaplanarak planlansa da her cinayet vakiasının bir hatası vardır.*”¹⁸⁶ Eğer ki gerçek hayatta bu katiller yakalanamıyorsa Aysu’ya göre bu da cinayetin hatasız işlendiği anlamına gelmemektedir, “*polisin yetersizliği veya araştırmamanın başarıyla sürdürülmemesiyle*”¹⁸⁷ açıklar bu sorunu.

F. Yabancı Dil

Yabancıları kendi dillerinde konuşturarak okuyucuya bu dillerde bazı cümleleri de öğretmektedir yazar. Örneğin, kahramanlar *Mavi-Beyaz Rapsodi*’de Rumca, *Ayıştığı*’nda Malayca, *Havyar Operasyonu*, *Yedinci Uzman*, *Tilkiler Savaşı* ve *Lenin’in Mangası*’nda Rusça konuşur Bu yabancı kelime ve cümlelerin, yazarın konuya ilişkin bilgisinin güvenilirliği konusunda, okura Türkçesini de yazarak, belki bir iki kelime de olsa öğretir.

“*Kalimero Berberidis. Ti Kanis?*”, “*Zaharoplastio*”, “*Kalispera Bay Dimitri*”, “*Ohi*”, “*Tin afto? Putolene agabi? Tin afto,tin afto?*”, “*Sagapo, sagapo, sagapo...*”¹⁸⁸

“*Orang (insan)*”, “*Utah (orman)*”¹⁸⁹

“*Salamat Siang*”(iyi öğleden sonralar)¹⁹⁰

“*Dapatkah anda berbahasa Inggris?*” (İngilizce konuşur musunuz?)¹⁹¹

“*Selamat Pagi*”(günaydın), “*Selamat Dotong*” (hoş geldin)¹⁹²

“*Pajaluysta, gavarite medlennee? (Lütfen yavaş konuşur musunuz?)*”¹⁹³. “*Kak dela Morgan? (Nasılsınız Morgan?) Horosa, Spasiba (İyiyim, teşekkür ederim)*”¹⁹⁴

“*Dobroe utro (günaydın)*”¹⁹⁵

“*Vob tvuyu mat! diye söylendi. Rusya’daki en yaygın küfürü kullanmış yani orospu çocuğu demişti.*”¹⁹⁶

“*Kagda athodit poiedniy avtobus?*” (son otobüs ne zaman kalkıyor?)”¹⁹⁷

¹⁸⁴ A.g.e., s. 86

¹⁸⁵ A.g.e., s. 125

¹⁸⁶ A.g.e., s. 275

¹⁸⁷ A.g.e., s. 276

¹⁸⁸ *Mavi Beyaz Rapsodi*, s. 16, 19, 22, 75, 357 ve 358

¹⁸⁹ *Ayıştığı*, s. 9

¹⁹⁰ A.g.e., s. 151

¹⁹¹ A.g.e., s. 213

¹⁹² A.g.e., s. 293

¹⁹³ *Havyar Operasyonu*, s. 144

¹⁹⁴ *Yedinci Uzman*, s. 35

¹⁹⁵ *Tilkiler Savaşı*, s. 188

¹⁹⁶ *Lenin’in Mangası*, s. 57

¹⁹⁷ A.g.e., s. 122

“*Sapasiba (teşekkür ederim)*”¹⁹⁸

“*Şaştlıva Astavatya*”¹⁹⁹

“*Dobry večer (iyi akşamlar)*”²⁰⁰

“*mititsiya (polis)*”²⁰¹

“*doby večer, dorogeydrug (iyi akşamlar dostum)*”²⁰²

“*dobraye utro (günaydın)*”²⁰³

“*Yıv Gavaratoli po Ruski?*” “*Na*”²⁰⁴

“*Dobroe utro*”(günaydın)²⁰⁵

“*Za vaşe zraoviye*”²⁰⁶

Aysu, *Taş Plak*'ta kitabın başında yer alan sayfalarda dipnotlar aracılığıyla metnin içinde kullandığı eski Türkçe-Osmanlıca bazı kelimelerin anlamlarını vermiştir okura. Örneğin; “*muganniye: şarkıcı kadın*”²⁰⁷, “*metruk: terk edilmiş*”²⁰⁸, “*bergüzar: hatıra, yadigar*”²⁰⁹, “*berhane: büyük, harap kullanışsız ev*”²¹⁰, “*intiba: izlenim*”²¹¹, “*muhtar: (metinde) serbest*”²¹², “*muteber: hatırı sayılır, saygın*”²¹³, “*mutena: seçkin, önemli*”²¹⁴, ve “*behimi: hayvani*”²¹⁵ gibi.

G. Hatalar – Özensizlikler

Osman Aysu romanlarında çok sayıda hataya rastlanır. Düzeltiden geçmesine rağmen²¹⁶ yapılan bu hataları dört grupta toplamak mümkündür: yazım yanlışları, mantık hataları, anlatım bozuklukları, bilgileri karıştırma.

¹⁹⁸ A.g.e., s. 172

¹⁹⁹ A.g.e., s. 239

²⁰⁰ A.g.e., s. 303

²⁰¹ A.g.e., s. 368

²⁰² A.g.e., s. 431

²⁰³ A.g.e., s. 313

²⁰⁴ A.g.e., s. 434

²⁰⁵ *Londra&Moskova Hattı*, s. 327

²⁰⁶ A.g.e., s. 363

²⁰⁷ *Taş Plak*, s. 5

²⁰⁸ A.g.e., s. 9

²⁰⁹ A.g.e., s. 15

²¹⁰ A.g.e., s. 15

²¹¹ A.g.e., s. 23

²¹² A.g.e., s. 23

²¹³ A.g.e., s. 24

²¹⁴ A.g.e., s. 24

²¹⁵ A.g.e., s. 89

²¹⁶ Osman Aysu romanlarının düzeltilerini yapanlar: Faruk KIRKAN: *Kurt Sığınağı, Çöl Akrebi, Sorguç, At Kuyruklu Adam, Lenin'in Mangası, Yanık Yüz, Şeytanın Maskesi*; S. Asaf TANERİ: *Bıçak Sırtı, Taş Plak, Yedinci Uzman ve Saklı Gerçek*; Sedef DURU: *Odak Noktası* ve Barlas ÖZARIKÇA: *Londra&Moskova Hattı*. Bu romanlar dışında kalan *Havyar Operasyonu, Sır Duvarları, Güvercin Kayalıkları, Mavi-Beyaz Rapsodi, Cellat, Karanlıkta Fısıltılar, Nemrut'un Gazabı, Bir Aşk Masalı, Ayışığı, Yazar ve Aşkı, Miras, Kuşkunun Ötesi, Terörün Gölgesinde, Aşk Oyunu* ve *Tilkiler Savaşı* adlı romanların düzeltisi yapılmamıştır.

a. *Yazım Yanlışları* : Osman Aysu romanlarında en çok rastlanan hatalar yazım yanlışlarıdır. Düzelti yapılmasına rağmen görülen bu hatalar belki yayınevlerinin dizgide göstermiş olduğu özensizliklerden kaynaklanmaktadır. Bu hatalara bazı örnekler; *Havyar Operasyonu*'nda *çokta* (çok da), *meret'ten* (meretten), *anlarsınıya* (anlarsın ya), *toplyamadığı* (toplayamadığı), *sizlen* (sizinle), *kalb* (kalp)²¹⁷ *Sorguç*'ta, *hacivert* (lacivert)²¹⁸, *Terörün Gölgesinde*'de , *ordayım* (oradayım), *sende* (sen de), *kaçda* (kaçta), *olayda ki* (olaydaki), *palavramıydı* (palavra mıydı), *konusun da* (konusunda), *barsaklarından* (bağırsaklarından)²¹⁹, *Bıçak Sırtı*'nda *benle* (benimle), *Nizamda* (Nizam da), *nerden* (nereden), *Aşye 'ye* (Ayşe'ye), *psikiyatris* (psikiyatr), *teyzey'di* (teyzeydi)²²⁰, *Mavi Beyaz Rapsodi*'de, *sanii* (sanayii), *üstteğmen* (üsteğmen)²²¹, *Londra&Moskova Hattı*'nda *atmış* (altmış), *adrede* (adreste), *MI6tı* (MI6) ve *erkekden* (erkekten).²²²

b. *Mantık Hataları* : *Bir Aşk Masalı*'nda *Pizza Hut*'a girmiş sipariş bekleyen birinin ellerinin hala direksiyonda duruyor olması bir mantık hatasıdır.²²³ *Cellat*'ta “*İşi alıncaya kadar Recep Solmaz'ın Nazan'ın karısı olduğunu bilmiyordu*”²²⁴, *Recep Solmaz, Nazan'ın karısı olabilir mi? Şeytanın Maskesi*'nde, evi bodrum katında olan *Ömer*'in evinin manzarasında *Sarayburnu* ve *Üsküdar* ayaklar altındadır.²²⁵ *Kurt Sığınağı*'nda uzun süre kilitli olduğu anlatılan kapı, bir anda kilitlenmemiş olabilmekte²²⁶, *Terörün Gölgesinde*'de farklı odalarda öldürülen kişilerin cesetleri yan yana yatabilmektedir²²⁷. *Taş Plak*'ta *Oktay*'ın zile bastığını söylerken biraz sonra onun *Leyla*'nın dairesinin numarasını bilmediğini o yüzden tüm dairelerin ziline basmaya karar verdiği anlatılıyor.²²⁸ *Tilkiler Savaşı*'nda *Sergei*'ye yazılı rapor vereceğini söyleyen *Erol*'un, onunla yüz yüze görüştüğünden söz etmesi²²⁹, yine emekli olduğunu kimseye söylemeyen *Higgins*'in “*bilyorsun emekliyim*” demesi²³⁰ bazı mantık hatalarına örnek olabilir.

c. *Anlatım Bozuklukları* : *Taş Plak*'ta “*aklından zoru olmak*” deyimini hatalı kullanılmıştır: “*beyninden bir zoru olduğunu*”.²³¹ Bu romanda bir başka hata da şudur; “*Fikret Semiha ister Ferit Bey tarafından zehirlenmiş veya kıskançlık nedeniyle ya da başka bir sebeple öldürülmüş bile olsa beni ilgilendirmiyordu artık.*”²³² Bir hata ise *Cellat*'ta

²¹⁷ *Havyar Operasyonu*, sırasıyla s. 57, 58, 82, 152, 194 ve 196

²¹⁸ *Sorguç*, s.15

²¹⁹ *Terörün Gölgesinde*, sırasıyla s. 11, 29, 31, 34, 67 129 ve 183.

²²⁰ *Bıçak Sırtı*, sırasıyla s. 15 ve 348, 58, 103-252 ve 337, 107, 337 ve 351.

²²¹ *Mavi Beyaz Rapsodi*, s. 235 ve 391.

²²² *Londra&Moskova Hattı*, sırasıyla s. 8, 280, 453 ve 465

²²³ *Bir Aşk Masalı*, s. 72 – 73

²²⁴ *Cellat*, s. 98

²²⁵ *Şeytanın Maskesi*, s. 93

²²⁶ *Kurt Sığınağı*, s. 286 - 287

²²⁷ *Terörün Gölgesinde*, s. 125

²²⁸ *Taş Plak*, s. 195

²²⁹ *Tilkiler Savaşı*, s. 96 – 116

²³⁰ A.g.e., s. 161

²³¹ *Taş Plak*, s. 93

²³² A.g.e., s. 328

yapılmıştır, “Boşa koyuyor dolmuyor, doluya koyuyor almıyordu” deyiminin kullanımında yapılan hata, Aysu burada şöyle demiştir: “*boşa koyuyor olmuyor, doluya koyuyor olmuyordu.*”²³³ *Sır Duvarları*’nda “*Gri elbiseli, yalnız oturan adam ne pırl pırl ışılan mehtapla, ne de çevredeki güzel ve şık kadınlarla ilgilenmiyordu.*”²³⁴ Benzer bir anlatım bozukluğu da *Yanık Yüz*’de olmuştur; “*Ne o fahişe kılıklı kadını, ne de meşin ceketli serseriye bulamadılar.*”²³⁵ *Terörün Gölgesinde*’de ise şöyle bir anlatım bozukluğu vardır: “*Adli tıp doktorunun ilk verdiği raporda ölümün boğulma suretiyle fakat profesyonelce işlendiğine dair bir ifade var.*”²³⁶ Bu cümlede herhalde şöyle demek istenmiş: “Adli tıp doktorunun verdiği ilk raporda cinayetin boğma suretiyle ve profesyonelce işlendiğine dair bir ifade var.” *Yedinci Uzman*’da yapılan anlatım bozukluklarına örnekler ise şöyledir: “*Uzun boylu kadın neticeden emin olmak için yere eğilip adamın ölüp ölmediğinden emin olmak istedi.*”²³⁷, “*Zira adamın neden böyle bir işe bulaşması için aklına uygun ve tatmin edici bir neden gelmiyordu.*”²³⁸, “*Acaba kadın bir şeylerden şüphelenmiş miydi yoksa?*”²³⁹ ve “*Ne telefon konuşmalarına ne de elektronik haberleşmelerine kesinlikle izin veriyorduk.*”²⁴⁰

d. *Bilgileri Karıştırma* : *Havyar Operasyonu*’nda Robert Kolej mezunu olduğu belirtilen Nilgün sonra kendisini Arnavutköy Amerikan Koleji mezunu olarak tanıtır.²⁴¹ *Nilgünlerin* yalısı önce *Emrullahzade Yalısı* iken sonra *Hayrullahzade Yalısı* olur.²⁴² *Sorguç* adlı romanda *Mete*’nin arabası *Opel* iken, romanın ilerleyen sayfalarında aynı aracın markası önce *Honda* ve daha sonra tekrar *Opel* olmaktadır.²⁴³ Aynı şekilde *Odak Noktası*’nda *Mehveş*’in arabası önce *Ford Focus*, sonra *Ford Ka*,²⁴⁴ *Terörün Gölgesinde*’de *Orhan*’ın arabası önce *Mazda*, daha sonra *lacivert Honda* olarak yazılmıştır.²⁴⁵ *Aşk Oyunu*’nda *Atilla*’nın babasının *Merve*’ye bıraktığı *500 SEL Mercedes*’in gri olduğu söylenirken aynı araçtan daha sonra siyah olarak söz edilmiştir.²⁴⁶ *Bir Aşk Masalı*’nda *Vural*’ın oğlunun adı önce *Kerim*, daha sonra *Kerem* sonra tekrar *Kerim*²⁴⁷, *Sinan*’ın kapıcısının adı önce

²³³ *Cellat*, s. 267

²³⁴ *Sır Duvarları*, s. 47

²³⁵ *Yanık Yüz*, s. 58

²³⁶ *Terörün Gölgesinde*, s. 156

²³⁷ *Yedinci Uzman*, s. 56

²³⁸ A.g.e., s. 168

²³⁹ A.g.e., s. 396

²⁴⁰ A.g.e., s. 446

²⁴¹ *Havyar Operasyonu*, s. 34 ve 131

²⁴² A.g.e., s. 188

²⁴³ *Sorguç*, s. 18 – 61 – 88 vd.

²⁴⁴ *Odak Noktası*, s. 297 – 444

²⁴⁵ *Terörün Gölgesinde*, s. 11 – 23

²⁴⁶ *Aşk Oyunu*, s. 44 – 380

²⁴⁷ *Bir Aşk Masalı*, s. 12 – 27 vd.

Hüsamettin iken sonra *Tahsin*²⁴⁸, yine *Sinan*'ın sekreterinin adı *Gönül* iken *Füsün*²⁴⁹ olabilmektedir. Yine bir başka hata ise *Taş Plak*'ta olmuştur. *Leyla*, *Fikret Semiha* için anneannem, demekte iken, daha sonra aynı kişinin babaannesi olduğundan söz etmektedir.²⁵⁰ Romanın diğer anlatımları sonucunda anlaşılan odur ki *Fikret Semiha Leyla*'nın babaannesidir. *Taş Plak*'ta diğerlerine benzer bir hata daha vardır. *Leyla*'nın eski sevgilisinin adı *Altan* iken, daha sonra *Serdar* olmuştur.²⁵¹ *Bıçak Sırtı*'nda *Kemal* Marmaris'e tatile gitti diye söz edilirken bir anda tatil yeri Bodrum oluyor, *Pire Mehmet*'ten *Pire Nuri* diye söz ediliyor, *Cahit* ve *Nizam*'ın adları karıştırılıyor, *Nizam*'a *Cahit* deniyor. *At Kuyruklu Adam*'da ise televizyon programının adı "*Olayların İçinden*" iken, "*Günün İçinden*" olarak yazılabiliyor. *Güvercin Kayalıkları*'nda, *Nihat* kendinden İzmirliyim diye söz ederken, daha sonra Bolulu olduğunu söylemektedir²⁵² ve isimler karıştırılmıştır, *Hüseyin Molu*'dan söz edilirken adı *Musa* olarak geçer.²⁵³ *Şeytanın Maskesi*'nde, *Murat* asıl kahraman olmasına rağmen yazar onun soyadında dahi hataya düşmüştür. Zira *Aysu*, *Murat*'ın soyadını kitabın arka kapağında ve 24'üncü sayfası dışında *Haksever* olarak verirken, 24'üncü sayfada *Murat*'ın soyadı *Taner* olmuştur. *Murat*'ın tanıştırdığı kızın kimi zaman *Esin*, kimi zaman *Esen* olan adının sonunda *Emine* olmasına karar vermiş olacak ki, kitabın çoğunluk kısmında ona *Emine* demiştir.

Aysu, *Şeytanın Maskesi*'nde Satanistlerin idolü olan erkek rockçı *Marilyn Manson*'dan kadın diye söz ederek komik bir hata yapmaktan kaçınmamıştır.²⁵⁴

6. Osman Aysu Romanları Hakkında

1994 yılında yayımlanan ilk romanı *Havyar Operasyonu*'ndan günümüze kadar yirmi sekiz romanı yayımlanan Osman Aysu'nun romanları yukarıda beş başlık altında incelendi. Uluslararası olayları, aile sırlarını, seri katilleri ve diğer konuları ele alan romanlar olarak sınıflandırılan Osman Aysu romanlarının ortak bazı özellikler taşıdığı görülmektedir.

Osman Aysu, romanlarında, dönemin medyada yer alan gözde konulardan, haberlerden ve hatta MİT raporlarından esinlenmektedir.²⁵⁵

²⁴⁸ A.g.e., s. 34 – 75

²⁴⁹ A.g.e., s. 83 – 107

²⁵⁰ *Taş Plak*, s. 305 – 353

²⁵¹ A.g.e., s. 175 – 269

²⁵² *Güvercin Kayalıkları*, s. 72 – 218

²⁵³ A.g.e., s. 369

²⁵⁴ *Şeytanın Maskesi*, s. 144

²⁵⁵ Osman Aysu röportajı için bkz: <http://www.milliyet.com.tr/1997/01/09/+magazin/negatif.html>

Ancak sayısal çokluğun getirdiği bir sorun olarak romanların niteliği ile ilgili eleştiri yapmak da mümkündür. Zira Aysu'nun adeta seri üretim –yılıda ortalama 2.8 kitap– halinde yazdığı bu romanlarda Robert Ludlum, Frederick Forsyth ve Dean R. Koontz'dan esinlendiği, hatta doğrudan alıntılar yaptığı da iddia edilmekte ve Aysu eleştirilmektedir.²⁵⁶ Oysa yazar romanlarının çok zengin bir hayal gücü ve gözlemin ürünü olduğunu vurgulamaktadır.²⁵⁷

Bu iddialarla ilgili olarak Koontz'un *Korku Yuvası* ve Osman Aysu'nun *Odak Noktası* romanlarının benzerlik taşıdığı görülmüştür. Örneğin; *Korku Yuvası*'nda arkadaşının ailesinin evine tatil için giden *Chyna Shepherd*'in bu evdeki ilk gecesinde yaşananlar ile *Odak Noktası*'nda arkadaşının evine peşindeki adamlardan saklanmak için yerleşen *Nesrin*'in bu evdeki ilk gecesi bir birlerine çok benzeyen bir hikayeyi içermektedir. Bu benzerlikleri şu şekilde göstermek mümkündür:

Korku Yuvası: “*Chyna Shepherd yabancı evlerde rahat uyuyamazdı. ... Chyna sonunda her yeni evi yeni bir başlangıç, mutluluk ve istikrar umudu olarak değil, kuşku ve korkuyla karşılamayı öğrenmişti. ... Yine de Templetonların evindeki bu ilk gece soyunup yatağa girmek istemiyordu. Konuk odasındaki iki pencereden birinin önündeki koltuğa oturup karanlıkta ayışığının aydınlattığı bağlara, tarlalara ve Napa vadisi tepelerine baktı. Laura ikinci kat koridorunun öteki ucundaki odasında herhalde derin uykundaydı; bu ev ona hiç yabancı değildi ki.*”²⁵⁸

Odak Noktası: “*Nesrin yabancı evlerde rahat uyuyamazdı. ... Fakat Nesrin bu yeni başlangıcın, mutluluk ve istikrar içinde değil, kuşku ve korkuyla geçeceğine inanıyordu. Meltem'le uyumak için odalarına çekilmelerinin üstünden iki saate yakın zaman geçmişti, ama o soyunup yatağa girmek istemiyordu. Kendisine tahsis edilen yatak odasının pencerelerinden birinin önündeki koltuğa oturup, karanlıkta yağmurlu geceyi boş gözlerle seyrediyordu. ... Meltem ikinci kat koridorunun ucundaki geniş yatak odasında herhalde derin uykundaydı; bu ev ne de olsa onun eviydi.*”²⁵⁹

Bu şekilde başlayan *Chyna* ve *Nesrin*'in evdeki ilk gecelerinin devamında ise eve bir yabancı girer ve hikayenin bu kısmı da yine neredeyse iki kitapta da aynıdır.

Korku Yuvası: “*Kısa ve birincisinden biraz yüksek olan ikinci çığlık anılardan gelen bir ses değildi. Chyna koltukta doğruldu. Başını yana eğip dinledi. Sesin dışarıdan geldiğine inanmak istediği için geceye bakmaya, bağları ve ötelerindeki tepeleri gözleriyle taramaya devam etti. Evin içinden hafif bir gürültü geldi, sanki ağır bir*

²⁵⁶ Osman Aysu'ya yapılan eleştiriler için bkz: <http://sozluk.sourtimes.org/show.asp?4=osman+aysu>

²⁵⁷ Osman Aysu röportajı için bkz: <http://www.yenisafak.com/arsiv/2003/ocak/19/kultur.html> adresinde yer alan Sevdâ Alkan'ın Osman Aysu ile yaptığı “Mecburiyetten Polisiye Yazarı Oldum” başlıklı röportaj

²⁵⁸ KOONTZ, A.g.e, s. 23

nesne halinin üzerine düşmüş gibi. Chyna oturduğu koltuktan fırladı, bir beklentiyle kıpırdamadan öylece durdu. Tutku veya başka bir nedenle yükselen seslerin ardından genelde bir olay çıkardı. Ama kimi zaman da en kötü şeyler hesaplı sessizlikleri ve gizliliği izlerdi. Boğuk çığlıklar ve hafif düşme sesinin ardından bir kar yağışı gibi sessizlik inmişti evin içine. Sessizlik sağırların yaşadığı gibi doğallıktan uzak ve derindi. Bu, halkalanmış yılanın sessizliği, yırtıcı bir hayvanın avının üzerine atlamadan önceki kıpırtısızlıktı. Evin bir başka köşesinde biri kendisi kadar hareketsiz durup dinliyordu. Tehlikeli biri. Chyna o yırtıcı varlığı, havadaki yeni basıncı hissediyordu. ”²⁶⁰

Odak Noktası: “Fakat birincisinden biraz daha kısıt olan ikinci çığlık, ruh dünyasından gelen bir yanılma olamazdı. Nesrin ışıkları sönük odasında oturduğu koltuktan doğruldu. Başını yana eğip dinledi. Sesin dışardan geldiğine inanmak istediği için gözlerini pencereden gecenin karanlığına çevirip, çiçekli bahçeye ve uzaktaki tepelere baktı. Fakat evin içinden hafif bir gürültü geldi, sanki ağır bir nesne halinin üzerine düşmüş gibi. Nesrin yerinden fırladı, bir beklentiyle kıpırdamadan öylece durdu. ... Tutku veya başka bir nedenle yükselen seslerin ardından genellikle bir olay patlak verirdi. Ama kimi zaman da en kötü şeyler hesaplı sessizlikleri ve gizliliği izlerdi. ... Oysa o iki boğuk çığlık ve hafif düşme sesinin ardından bir kar yağışı gibi derin sessizlik inmişti evin içine. Ama bu sessizlik, sağırların yaşadığı gibi doğallıktan uzak ve derindi. Halkalanmış yılanın sessizliği, yırtıcı bir hayvanın avının üzerine atlamadan önceki kıpırdamadan duruşu gibi. ... Evin bir başka bölümünde biri kendisi kadar hareketsiz durup dinliyordu. Hem de tehlikeli biri. Nesrin o yırtıcı varlığı, havadaki yeni basıncı hissediyordu. ”²⁶¹

Neredeyse aynı geceyi ve aynı korkuları yaşayan bu iki kadın karakterin özgeçmişleri de birbirine çok benzeyen yanlar taşımaktadır.

Korku Yuvası: “Altı yıllık psikoloji öğrenimi ona aslında önemsiz olabilecek o gece gürültülerinin korku verici yorumunun yanlış olduğunu söylüyordu bir yandan. Her iyi eğitim görmüş psikanalizci önce olumsuz şeyleri düşünen, hep ani şiddet beklentisiyle yaşayan birine pek çok etiket yapıştırılabilirdi. Ama Chyna'nın içgüdülerine de güvenmesi gerekirdi. ”²⁶²

²⁵⁹ AYSU, A.g.e, s. 185

²⁶⁰ KOONTZ, A.g.e., s. 24

²⁶¹ AYSU, A.g.e, s. 186 – 187

²⁶² KOONTZ, A.g.e., s. 24 – 25

Odak Noktası: “Evlenmeden önce psikoloji öğrenimi görmüştü, eğitimi ona aslında duyduğu güürültülerin korku verici yorumunun yanlış olduğunu söylüyordu bir yandan: Her iyi eğitim görmüş psikanalizci önce olumsuz şeyleri düşünen, hep ani şiddet beklentisiyle yaşayan birine pek çok etiket yapıştırabilirdi. Ama Nesrin’in içgüdülerine de güvenmesi gerekirdi.”²⁶³

Görüldüğü gibi Aysu ve Koontz’un bu iki farklı ülkeden, iki ayrı yaş grubundan kadın kahramanları tamamıyla aynı geceyi ve benzer bir geçmişi paylaşmaktadır. Her ikisi de psikoloji eğitimi almıştır ve misafir oldukları evde “korku dolu saatler” yaşamaktadır. İşte bu iki ayrı yazarın, iki ayrı romanın, iki ayrı kahramanı gecenin ilerleyen dakikalarında kendilerini, evdeki “tehlikeli yabancılardan” korumak için çocukluklarında oynadıkları saklambaçtan²⁶⁴ gelen alışkanlıkla, yatağın altına atarlar. Yatağın altında korkularıyla boğuşan iki kadın, odaya yalnızca botları ve kot pantolonunu görebildikleri birinin girmesiyle ortada kendilerinin orada olduğunu gösterir bir şeyler bırakıp bırakmadıklarını sorgulamaya başlarlar. Bir türlü uyuyamadıkları bu gece yatakları bozmamış olmalarının bir şans olduğunu ve yanlarına aldıkları eşyaların dolapta misafir eşyası gibi görünemeyeceğini düşünen bu iki kadın biraz olsun rahatlarlar. Ama her ikisini de aynı şey telaşlandırır bir anda.²⁶⁵

Korku Yuvası: “Adam banyoya gitti, kapıyı açtı, ışıkları yaktı. Chyna bütün tuvalet eşyasını ilaç dolabına yerleştirmişti. Diş fırçasını bile. Varlığını belli edecek bir şey yoktu. Ama lavabo kuru muydu acaba? Saat on birde odasına çekilince tuvaleti kullanmış, sonra da ellerini yıkamıştı. İki saat önce. Evyede kalmış damlalar şimdiye kadar buharlaşmış olmalıydı. ... Chyna bu kez el havlusunu düşündü. Kullandıktan iki saat sonra hala ıslak olacağına inanmıyordu. Adam bir ömür boyu kadar gelen bir süre banyonun kapısı önünde durdu. Sonra floresan ışıkları söndürüp odaya döndü.”²⁶⁶

Odak Noktası: “Esrarengiz ziyaretçi banyoya gitti, kapıyı açtı, ışıkları yaktı. Nesrin bütün tuvalet eşyasını banyodaki gözlere yerleştirmiş açıkta bir şey bırakmamıştı, hatta diş fırçasını bile. Varlığını belli edecek bir şey yoktu ortada. Ama lavabonun içi kuru muydu acaba? Odasına çekilince tuvaleti kullanmış, sonra da ellerini yıkamıştı. Yaklaşık iki saat önce. Ev oldukça sıcaktı, evyede kalmış damlalar şimdiye kadar buharlaşmış olmalıydı. Nesrin bu kez duvara asılı el havlusunu düşündü. Kullandıktan iki saat sonra hala ıslak olacağını sanmıyordu. Adam bir ömür boyu kadar gelen bir süre banyonun kapısı önünde durdu. Sonra ışıkları söndürüp odaya döndü.”²⁶⁷

²⁶³ AYSU, A.g.e., s. 187

²⁶⁴ KOONTZ, A.g.e., s. 27 ve AYSU, A.g.e., s. 189

²⁶⁵ KOONTZ, A.g.e., s. 25 - 29 ve AYSU, A.g.e., s. 187 – 190

²⁶⁶ KOONTZ, A.g.e., s. 27

²⁶⁷ AYSU, Osman, A.g.e., s. 189

Odaya dönen “esrarengiz yabancılar” her iki kadının da bulunduğu yatakların ucuna kadar gelir, elindeki bir bıçaktan halıya kan damlamaktadır. İşte o zaman *Chyna* ve *Nesrin* evde bulunan diğer kişilere bir şey olduğunu anlar. Ama saklandıkları yatağın altına bakmayan bu adamlar, ortada orada olduklarının belirtisini bırakmayan ve parfüm sürmedikleri için de varlıklarını hissedemedikleri kadınların odasından çıkar.²⁶⁸ Her iki kadın da yatağın altında daha fazla saklanmanın anlamsız olduğunu düşünerek evdeki diğer kişilerin durumuna bakmak için harekete geçer. *Korku Yuvası*’nın *Chyna*’sı ev sahibi anne babanın odasına girerken, *Nesrin* de ev sahibi arkadaşı *Meltem*’in odasına girer. Ancak her iki kadının da gördüğü manzara ve odada yaşadıkları yine birbirine çok benzemektedir.²⁶⁹

Korku Yuvası: “Banyo odası sarı ve beyaz seramik çinilerle döşenmişti. Kenarlarda yeşil yapraklar ve papatyalardan bir bant vardı. ... Buzlu camlı sürgü kapı kapalıysa da, *Chyna* yerde pembemsi bir yığını seçebiliyordu. ... *Chyna* o duş kabinine bakma yükümlülüğünden kurtulmuş olmayı hayatında hiçbir şeyi istemediği kadar çok istiyordu. Sarah nasıl olsa sağ olamazdı. Ama kadının öldüğünden emin olmadan oradan çekip giderse bunun suçluluğundan asla kurtulamaz, kendi sağ kalışı ancak bir tür canlı ölüm olabilirdi. Su soğuk olmalıydı. Aksi takdirde bölmenin üzerinden buharlar yükselirdi. *Chyna* soluğunu tuttu, alüminyum kolu çekerek bölmenin kapısını açtı.”²⁷⁰

Odak Noktası: “Duvarlar sarı ve beyaz fayanslarla döşenmişti. Kenarlarında yeşil yapraklar ve papatyalardan bir bant vardı. ... Buzlu camlı sürgü kapı kapalıysa da, *Nesrin* yere çömelmiş pembemsi bir yığını seçebiliyordu. ... Genç kadın o duş kabinine bakma yükümlülüğünden kurtulmuş olmayı hayatında hiçbir şeyi istemediği kadar çok istiyordu. *Meltem* nasıl olsa sağ olamazdı artık. Fakat ne olursa olsun, *Nesrin* o kapıyı açıp içine bakması gerektiğini biliyordu. *Meltem*’in öldüğünden emin olmadan oradan çekip giderse bunun suçluluğundan asla kurtulamaz, kendi sağ kalışı ancak bir tür canlı ölüm olabilirdi. Açık musluktan akan su soğuk olmalıydı. Aksi takdirde bölmenin üzerinden buharlar yükselirdi. *Nesrin* soluğunu tuttu ve son bir gayretle alüminyum sürgüyü yana itti.”²⁷¹

Benzer yanları kısaca gösterilen aynı iki romanın diğer bölümlerinde ise bu kez seri katilden kurtulmaya çalışan *Chyna* ile, peşindeki adamlardan kaçan *Mehveş*’in öyküsünde de

²⁶⁸ KOONTZ, A.g.e s. 28 – 29 ve AYSU, A.g.e., s. 190 – 191

²⁶⁹ KOONTZ, A.g.e., s. 30 – 35 ve AYSU, A.g.e., s. 192 – 196

²⁷⁰ KOONTZ, Dean R., A.g.e., s. 34 – 36

²⁷¹ AYSU, A.g.e., s. 195 – 196

yakınlıklar bulunmaktadır. İki kadın kahraman da bir benzin istasyonunun alış-veriş bölümünde saklanarak, kurtulmayı düşünmüşlerdir.²⁷²

Korku Yuvası: “Onlara polis çağurmalarını söylerse nedenini bilmek isteyeceklerdi, oysa tartışmaya, hatta artık telefon etmeye bile zaman kalmamıştı. “Lütfen ona burada olduğumu söylemeyin”, diyerek her iki yanında iki metre yüksekliğinde raflar olan bir koridora girerek dükkanın arkasına doğru yürüdü. En arkaya gidip rafın ardına saklandığında kapının açılıp katilin içeri girdiğini duydu. Onunla birlikte içeri rüzgar da doldu, sonra kapı kapandı.”²⁷³

Odak Noktası: “Onlara, tehlikedeyim, polis çağırın derse, nedenini bilmek isteyeceklerdi. Bu devirde kimse, yoktan yere başını belaya sokmak istemezdi. Oysa tartışmaya, hatta artık telefon etmeye bile zaman kalmamıştı. Mehveş yalvarır gibi, “Lütfen ona burada olduğumu söylemeyin” diyerek her iki yanında deterjan malzemeleri dolu rafların arasına reyona doğru koştu.”²⁷⁴

Chyna ve Mehveş marketten içeri girmiş ve katiller de onları takip etmiştir. İçerideki kasiyerler de iki tanedir, iki roman arasındaki tek fark Aysu’nun kasiyerlerinden biri kadındır. Ancak katiller neredeyse aynıdır. İkisi de öldürmekten zevk almak istemektedir hatta sırf bunun için kasiyerlerle biraz sohbet ederler.

Korku Yuvası: “Kızıl saçlı kasiyer ve sıvı-gece gözlü genç Asyalı beyefendi ona bilmemeleri gereken bir şeyi biliyorlarmış gibi garip bir şekilde bakıyorlar ve Vess neredeyse tüfeği çıkarıp hiçbir girişe gerek duymadan ikisini de temizleyecek. ... Ayrıca onları hiç konuşmadan öldürecek olursa o ön-oyun zevkini tatmamış olacak.”²⁷⁵

Odak Noktası: “Fakat şişman kadın da çekik gözlü adam da sanki bilmemeleri gereken bir şeyi biliyorlarmış gibi garip bir şekilde bakıyorlardı ona. Şükrü hiç tereddüt etmeden tabancasını çıkarıp her ikisini de rahatça vurabilirdi. ... Ayrıca onları hiç konuşmadan öldürürse, bunun kendisine ne yararı olurdu ki?”²⁷⁶

Her iki katil de markettekilerle sohbeti çalan müzikle ilgili sıradan konuşmalarla geçirir. Pek tabii ki Aysu’da Koontz’un kahramanlarının dinlediği *Emmylou Harris*’in yerini, *İbrahim Tatlıses* almıştır.

²⁷² KOONTZ, A.g.e., s. 78 – 91 ve AYSU, A.g.e., s. 364 – 379

²⁷³ KOONTZ, A.g.e., s. 79

²⁷⁴ AYSU, A.g.e., s. 366

²⁷⁵ KOONTZ, A.g.e., s. 79 – 80

²⁷⁶ AYSU, Osman, A.g.e., s. 367

Korku Yuvası: “ “Bu Emmylou Harris’e de bayılıyorum,” diyor. “İnsanı böyle etkileyen bir ses duymuş muydunuz hiç?” Kızıl saçlı, “Çok esaslı”, diyor. Daha önce dışadönüktü, şimdi ise biraz içine kapanmış gibi. Asyalı hiçbir şey söylemiyor.”²⁷⁷

Odak Noktası: “ “İbrahim Tatlıses, değil mi? Bu adama bayılıyorum. İnsanı böyle etkileyen bir ses duymuş muydunuz hiç?” “Doğru” dedi şişman kadın. Daha önce rahattı kadın fakat adamın bu sakin hali ve İbrahim Tatlıses’ten bahsetmesi üzerine nedense sinmişti biraz. Sanki az sonra olacakları anlamış gibi. Çekik gözlü ise hiç konuşmuyordu.”²⁷⁸

Böyle başlayan marketçiler ve katiller sohbeti ilerleyen dakikalarda silahların ortaya çıkmasıyla gerginleşir ve katiller karşılarındaki marketçileri öldürürler. Burada da yine farklılık Osman Aysu’nun romanındaki katilin *Mehveş*’i arıyor olması ile Koontz’un seri katilinin *Chyna*’dan haberdar olmamasıdır. Ancak her iki katilin davranışları yine büyük bir benzerlik taşımaktadır.

Korku Yuvası: “... duvarda bir dizi elektrik düğmesi görüyor. Hepsinin altında nereye ait oldukları yazılı. Çatıdaki 24 SAAT AÇIK yazısı da dahil olmak üzere bütün dış ışıkları söndürüyor. Floresan tavan ışıklarını da söndürünce mağaza karanlığa gömülmüyor. Soğutucuların içindeki ışıklar parıldıyor.”²⁷⁹

Odak Noktası: “Gözü duvardaki bir dizi elektrik düğmesine takıldı. Hepsinin altında nereye ait oldukları yazılıydı. Şükri bütün dış ışıkları söndürmeye başladı. Florasan tavan ışıklarını da söndürünce market karanlığa gömülmüyor, soğutucuların içindeki ışıklar parıldıyor...”²⁸⁰

Katiller bunları yaşarken kadın kahramanlar da yine benzer maceraların içindedir.

Korku Yuvası: “Chyna mümkün olduğu kadar geriye çekilmişse de, sağındaki vitrin ışığından sanki açıktaymış gibi hissediyor kendini. Silah sesini ve müziğin kesilmesini izleyen sessizlikte o titrek solumasını katilin duyabileceğine inanıyor. Ama kendini bir türlü toparlayamıyor ve kurdun gölgesini gören bir tavşan gibi titremek elinde değil. Belki de buzdolaplarının gürültüsü onu kurtaracak kadar örtüyor soluklarını. Yana uzanıp bakmak istiyor ama cesareti yok. Başını uzattığı anda örümcek yiyele yüzüye geleceğinden emin. ... Bu kez cinayet işlenen yerdeydi ve sadece çığlıkları

²⁷⁷ KOONTZ, A.g.e., s. 80

²⁷⁸ AYSU, A.g.e., s. 367

²⁷⁹ KOONTZ, A.g.e., s. 83

²⁸⁰ AYSU, A.g.e., s. 372

*duymakla kalmamış, onların kurşun gibi göğsüne saplandığını hissetmişti. ... Chyna sonsuz bir gece içinde sıkışıp kalmıştı.”*²⁸¹

Odak Noktası: “Mümkün olduğu kadar geri çekilmişse de, sağ tarafındaki Efes Pilsen bira soğutucusunun ışığından sanki açığıymış gibi hissediyor kendisini. ... Silah seslerinin ve ufak cep radyosunun kapatılmasından sonra hasıl olan sessizlikte, kendi titrek solumasını bile peşindeki katil tarafından duyulacağını sanıyordu. Ama kendini bir türlü toparlayamıyor ve kurdun gölgesindeki bir tavşan gibi titriyordu. Emin değildi ama belki buzdolaplarının gürültüsü onu kurtaracak kadar soluklarını örtüyordu. Yana uzanıp rafların arasından bakmak istiyor fakat cesaret edemiyordu. Başını uzattığı anda adamla yüzyüze geleceği korkusu içine işlemişti. ... O masum iki insanın ölüm anındaki çığlıklarını duymakla kalmamış, o çığlıkların kurşun gibi göğsüne saplandığını hissetmişti. ... Mehveş sonsuz bir gece içinde sıkışıp kalmıştı.”

282

İki romanda benzeyen bu iki bölümü böyle özetlemek mümkündür. Kuşkusuz bu benzerliklerin nasıl tanımlanacağı ise asıl sorunu teşkil etmektedir. Aysu, kendi olay örgüsü içine, değişik heyecanları katmak isterken yaratıcılık açısından bir zorluk yaşayıp esinlenmiş midir? Yoksa Koontz’un romanında beğendiği bazı maceraları kendi olay örgüsünü daha beğenilir kılmak için alıntılama mıdır? Yazarın tercihi ikinci yödedir. Zira bir esinlenmeden öte doğrudan cümleleri alması söz konusu olmuştur, bir kısım cümlelere ek kelimeler koyarak, kendi kurgusuna uyarlayarak bazı değişiklikler gerçekleştirirse de incelenen roman için yazarın alıntı yaptığını söylemek daha doğru olacaktır. Ancak pek tabii ki tüm romanları inceleme fırsatı olmadığı için, bu ifade ile bir genelleme yapmak da doğru değildir. Yapılan bu tespit ve varılan bu kanı yalnız inceleme konusu olan romanlar içindir.

Aysu’nun bazı romanlarının da birbirinden esinlendiği, ortak özellikler taşıdığını söylemek mümkündür. Yukarıda Aysu romanlarını incelerken, romanların benzer yönlerinden yola çıkarak sınıflandırma yapılmıştı. Bazı romanların benzer noktalar taşıması da olağandır, zira polisiye romanda temel olan unsurlar her yazarın romanında yer alabilmekte bu da konunun işlenişinde değilse de temelde benzer unsurlar taşımasına neden olabilmektedir. Örneğin John Grisham *Vasiyetname*²⁸³ adlı romanında tıpkı Aysu’nun *Miras* adlı kitabında olduğu gibi kendisine miras bırakılan bir kişinin aranması öyküsünü anlatır. Ancak konu tamamıyla farklı işlenmiştir. Bir diğer örnek olarak da Celil Oker’in *Çıplak Ceset*²⁸⁴ adlı romanında yeğenini bulması için dedektif tutan bir amcanın hikayesi ve Dashiell Hammett’in *Türk Sokağındaki Ev*²⁸⁵ adlı öykü kitabında yer alan *Altın Nal*’da²⁸⁶ bir avukatın, bir mimarı

²⁸¹ KOONTZ, A.g.e., s. 84

²⁸² *Odak Noktası*, s. 372

²⁸³ GRISHAM, John, *Vasiyetname*, Çev. Enver Günsel, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999

²⁸⁴ OKER, Celil, *Bir Remzi Ünal Polisiyesi Çıplak Ceset*, Maceraperest Kitaplar Oğlak Yayınları, İstanbul, Nisan 1999. Celil Oker bu romanıyla 1999 yılında Kaktüs Kahvesi Polisiye Roman Yarışması Birincisi oldu.

²⁸⁵ HAMMETT, Dashiell, *Türk Sokağındaki Ev*, Çev. Sinan Fişek, Can Yayınları, İstanbul, 1996

bulması için dedektif tutması hikayesi ile, Aysu'nun *Bir Aşk Masalı*'nda ele aldığı bir babanın oğlunu bulması için avukat arkadaşından yardım istemesi benzerlik göstermektedir. Hiç kuşkusuz birinin aranması, bulunması, vb. soruşturmalar içine gerilim, heyecan gibi unsurların katılabilmesi nedeniyle bu türün yazarları tarafından başvuru bir mesele olabilmektedir. Bu nedenle daha önce de belirtildiği gibi esinlenme veya alıntı yapma gibi değerlendirmeler yaparken önemli olan konunun nasıl işlendiği, temel soruna ilişkin soruşturma ve çözümlemenin özgünlüğüdür. Osman Aysu'nun örneklenen romanlarında da bu anlamda özgünlük olduğu söylenebilir.

Konularında başka yazarlardan esinlendiği iddialarına muhatap olan Osman Aysu, okurunu romana bağlamak için, akıcılık ve hızlı tempoyu romanın önemli unsurları olarak ön plana çıkartmaktadır,²⁸⁷ ki bu iki unsur son dönem polisiye romanın da belirleyici öğelerini oluşturmaktadır. Dolayısıyla Aysu, ortaya çıktığı ve geliştiği Batı toplumlarındaki polisiye romanın, Türkiye'deki yansımalarının eserlerini vermektedir, demek doğru olacaktır.

Bunun yanı sıra Aysu, romanlarında işlediği konularla veya kahramanlarının meslekleri ile ilgili hususlarda okuruna bilgi vermektedir. Bilgiyi bilenlerden ve/veya kanunlardan aldığı söyleyen Aysu'nun verdiği bilgiler çok derin olmasa da temel konuları içermekte ve en azından okurun bir fikir sahibi olmasını sağlamaktadır. Hatta romanlarında sunduğu bilgilerin bazıları nedeniyle, Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) mensubu veya MİT'e yakın olup olmadığı sorgulanan Aysu, MİT hakkındaki bilgilerinin kaynağını "*MİT, Başbakanlığa bağlı bir kuruluş. Bunun bir kuruluş kanunu var. Biraz merak ediyorsanız Resmi Gazeteyi açarsınız, kuruluş kanununu tetkik edersiniz; kaç dairesi var, bu daireler nasıl çalışır*" ve "*Bir ajan bulursunuz. Ondan bu bilgileri sızdırırsınız, sohbet ederek, konuşarak*" diyerek açıklamıştır.²⁸⁸

Osman Aysu, kitaplarda konu edindiği MİT ve işleyişi hakkında resmi gazete, kuruluş kanunu gibi kaynaklardan bilgi aldığını söylemektedir. Bilmediği konularda ise bilenler ile konuşarak yazdığını belirtmektedir. Kendisinin iyi bir gözlem yeteneğine sahip olduğuna inandığını söyleyen yazar eserlerinin bu gözlem yeteneği ve hayal gücünün birleşmesinin eseri olduğunu vurgulamaktadır.²⁸⁹

Yazar *Kuşkunun Ötesi*'nde iyi bir ajanın özelliklerini verir.

- İyi yalan söylemek

²⁸⁶ A.g.e., s. 41 – 79

²⁸⁷ Osman Aysu röportajı için bkz: <http://www.yenisafak.com/arsiv/2003/ocak/19/kultur.html> adresinde yer alan Sevdâ Alkan'ın Osman Aysu ile yaptığı "Mecburiyetten Polisiye Yazarı Oldum" başlıklı röportaj

²⁸⁸ Osman Aysu Röportajı için bkz: <http://212.154.21.41/2001/353/haberler/9.htm> adresinde yer alan M.Öztürk'ün Osman Aysu ile yaptığı "Osman Aysu" başlıklı röportaj

- Birinin ağzını ararken sorduklarından emin gibi davranmak
- Soracaklarını sağlam temele oturtmak
- Yalanına mesnet hazırlamak

Yine aynı kitapta aksiyon filmlerini de eleştirmektedir yazar:

- Gerçekleri aksettirmez,
- Bütün dünyanın gidişini değiştiren hayali kahramanlar inanılmaz harikalar yaratırlar
- Afyonla insan beynini uyuşturmak gibidir
- Tüm günün reel pislikleri içinde geçiren bir kişinin bu tür zırvallılardan zevk alması gariptir.

Bu eleştiriler pek tabii ki ilginçtir, zira Aysu'nun romanları da aynı özellikleri taşımaktadır.

Öte yandan pek çok polisiye roman gibi Osman Aysu'nun romanları da görsel medyaya aktarmaya çok uygun eserlerdir. Örneğin Patricia Hihgsmith'in *Ripley'in Oyunu*²⁹⁰ ve *Yetenekli Bay Ripley*'i²⁹¹, Jean Christophe Grangé'nin *Kızıl Nehirler*'i²⁹², John Grisham'ın *Şirket*²⁹³, *Pelikan Dosyası*²⁹⁴, *Müşteri*²⁹⁵, *Gaz Odası*²⁹⁶, *Adaletle Susayanlar*²⁹⁷, *Yağmurcu*²⁹⁸, *Boyalı Ev*²⁹⁹ ve *Jüri'si*³⁰⁰, Thomas Harris'in *Hannibal*³⁰¹, *Kuzuların Sessizliği*³⁰² ve "*Kızıl*

²⁸⁹ <http://212.154.21.41/2001/353/haberler/9.htm>

²⁹⁰ "The American Friend", Yapım Yılı: 1977, Yönetmen: Wim Wenders, Oyuncular: Bruno Ganz, Dennis Hopper, Lisa Kreuzer ve Gérard Blain

"Ripley's Game", Yapım Yılı: 2002, Yönetmen: Liliana Cavani, Oyuncular: John Malkovich, Ray Winstone, Uwe Nannshardt, Hanns Zischler, Paolo Paoloni ve Chiara Caselli

²⁹¹ "Plein Soleil", Yapım Yılı: 1959, Yönetmen: René Clément, Oyuncular: Alain Delon, Marie Laforet, Maurice Ronet, Frank Latimore, Ave Ninchi

"The Talented Mr. Ripley", Yapım Yılı: 1999, Yönetmen: Anthony Minghella, Oyuncular: Matt Damon, Gwyneth Paltrow, Jude Law, Cate Blanchett, Philip Seymour Hoffman, Jack Davenport, James Rebhorn

²⁹² "Les Rivières Pourpres-The Crimson Rivers", Yapım Yılı: 2000, Yönetmen: Mathieu Kassovitz, Oyuncular: Jean Reno, Vincent Cassel, Nadia Farès.

²⁹³ "The Firm", Yapım Yılı: 1993, Yönetmen: Sydney Pollack, Oyuncular: Tom Cruise, Jeanne Tripplehorn, Gene Hackman ve Hal Halbrook

²⁹⁴ "The Pelican Brief", Yapım Yılı: 1993, Yönetmen: Alan J.Pakula, Oyuncular: Julia Roberts, Denzel Washington, Sam Shepard ve John Heard

²⁹⁵ "The Client", Yapım Yılı: 1994, Yönetmen: Joel Schumacher, Oyuncular: Susan Sarandon, Tommy Lee Jones, Mary-Louise Parker ve Anthony LaPaglia

²⁹⁶ "The Chamber", Yapım Yılı: 1996, Yönetmen: James Foley, Oyuncular: Chris O'Donnell, Gene Hackman, Faye Dunaway ve Robert Prosky

²⁹⁷ "A Time To Kill", Yapım Yılı: 1996, Yönetmen: Joel Schumacher, Oyuncular: Matthew Mc Canaughey, Sandra Bullock, Samuel L. Jackson ve Kevin Spacey

²⁹⁸ "The Rainmaker", Yapım Yılı: 1997, Yönetmen: Francis Ford Coppola, Oyuncular: Matt Damon, Danny DeVito, Claire Danes, John Voight ve Mary Kay Place

²⁹⁹ "Painted House", Yapım Yılı: 2003, Yönetmen: Alfonso Arau, Oyuncular: Scott Glenn, Arija Bareikis, Robert Sean Leonard ve Melinda Dillon

³⁰⁰ "The Runaway Jury", Yapım Yılı: 2003, Yönetmen: Gary Fleder, Oyuncular: John Cusack, Gene Hackman, Dustin Hoffman, Rachel Weisz ve Bruce Davison

³⁰¹ "Hannibal", Yapım Yılı: 2001, Yönetmen: Ridley Scott, Oyuncular: Anthony Hopkins, Julianne Moore, Giancarlo Giannini, Gary Oldman ve Ray Liotta

³⁰² "The Silence Of The Lambs", Yapım Yılı: 1991, Yönetmen: Jonathan Demme, Oyuncular: Jodie Foster, Anthony Hopkins, Scott Glenn, Anthony Heald ve Ted Levine

Ejder'i³⁰³, Arthur Conan Doyle'un *Baskervillerin Köpeği*³⁰⁴ adlı romanı ve *Kraliyette Skandal*³⁰⁵ ve *Dört İşaret* adlı öyküleri³⁰⁶, Edgar Allan Poe'nun *Morg (Morgue) Sokağında Cinayet*'i³⁰⁷ ve *Morella*³⁰⁸, *The Black Cat*³⁰⁹ ve *The Case Of M. Valdemar* adlı üç hikayesi³¹⁰, Agatha Christie'nin *Nil'de Ölüm*³¹¹, *10 Küçük Zenci*³¹², *Doğu Ekspresinde Cinayet*³¹³ ve *Ölümlerle Randevu*'su³¹⁴ ve sinemaya uyarlanan ilk Türk polisiye roman kahramanı olan Server Bedi'nin (Peyami Safa) *Cingöz Recai*'si³¹⁵ gibi bazı polisiye roman ve hikayeleri sinema filmleri olarak çekilmiş ve izleyici kitleye ulaştırılmıştır. Ela Başak'ın Aysu'nun *Cellat* adlı romanından uyarlayarak yazdığı senaryo, yapımcılığını Mehmet N. Karaca'nın, yönetmenliğinin Fevzi Tuna'nın yaptığı *Ölümün El Yazısı* adlı televizyon filmine çevrilmiştir.³¹⁶

Pek tabii ki Türkiye'de, sinema sektörünün uzun bir dönem girdiği kriz nedeniyle Batı'daki kadar sıklıkla polisiye romanların senoryalaştığı görülememektedir. Dolayısıyla Aysu'nun romanları okurda "görselleşebilir" etkisi yaratsa da henüz bu anlamda verimli çalışmalara rastlanamamaktadır.

Öte yandan Aysu, romanlarında dönemin güncel konularını yakalamayı da başarmıştır. Örneğin, 2003 yılının en önemli olayı olan Irak Savaşı, Aysu'nun *Yedinci Uzman* adlı kitabının da esin kaynağı olmuştur. Irak'ta üretilen kimyasal silahlar hakkında bilgisi olan, bu

³⁰³ "Manhunter", Yapım Yılı: 1986, Yönetmen: Michael Mann, Oyuncular: William L. Petersen, Kim Greist, John Allen, Brian Cox ve Dennis Fering

"Red Dragon", Yapım Yılı: 2002, Yönetmen: Brett Ratner, Oyuncular: Anthony Hopkins, Edward Norton, Ralph Fiennes, Harvey Keitel, Emily Watson ve Mary-Louise Parker

³⁰⁴ "The Hound Of Baskervilles", Yapım Yılı: 2000, Yönetmen: Rodney Gibbons, Oyuncular: Matt Frewer, Kenneth Welsh, Jason London ve Emma Campbell

³⁰⁵ "The Royal Scandal", Yapım Yılı: 2001, Yönetmen: Rodney Gibbons, Oyuncular: Matt Frewer, Kenneth Welsh, Liliana Komorowska ve Daniel Brochu

³⁰⁶ "The Sign Of Four", Yapım Yılı: 2001, Yönetmen Rodney Gibbons, Oyuncular: Matt Frewer, Kenneth Welsh, Sophie Lorain ve Marcel Jeannin

³⁰⁷ "Murders in The Rue Morgue", Yapım Yılı: 1971, Yönetmen: Gordon Hessler, Oyuncular: Jason Roberds, Herbert Lom, Christine Kaufmann ve Adolo Celi

³⁰⁸ "Haunting Morella", Yapım Yılı: 1990, Yönetmen: Jim Wynorski, Oyuncular: David Mc Callum, Nicole Eggert ve Christopher Holsted

³⁰⁹ "The Black Cat", Yapım Yılı: 1995, Yönetmen: Rob Green, Oyuncular: Alison Morrow ve Clive Perrott

³¹⁰ "Tales Of Terror", Yapım Yılı: 1962, Yönetmen: Roger Cormon, Oyuncular: Vincent Price, Maggie Pierce, Leona Cage, Peter Role, Joyce Jameson, Basil Rathbone ve Debra Paget. (üç hikaye aynı filmde)

³¹¹ "Death On The Nile", Yapım Yılı: 1978, Yönetmen: John Guillermin, Oyuncular: Peter Ustinov, Jane Birkin, Lois Chiles, Bette Davis ve Mia Farrow

³¹² "Ten Little Indians", Yapım Yılı: 1989, Yönetmen: Alan Birkinshaw, Oyuncular: Donald Pleasence, Frank Stallone, Sarah Mour Thorp, Herbert Lom, Brenda Vaccaro

³¹³ "Murder On The Orient Express", Yapım Yılı: 1974, Yönetmen: Sidney Lumet, Oyuncular: Albert Finney, Lauren Bacall, Martin Bolsem, Ingrid Bergman, Jacqueline Bisset, Jean-Pierre Cassel ve Sean Connery

³¹⁴ "Appointment With Death", Yapım Yılı: 1988, Yönetmen: Michael Winner, Oyuncular: Peter Ustinov, Lauren Bacall

³¹⁵ "Beyaz Cehennem/Cingöz Recai", Yapım Yılı: 1954, Yönetmen: Metin Erksan, Oyuncular: Turan Seyfioğlu, Neriman Köksal ve Avni Dilligil

"Cingöz Recai", Yapım Yılı: 1969, Yönetmen: Safa Önal, Oyuncular: Ayhan Işık, Sema Özcan ve Piraye Uzun

³¹⁶ TV FİLMİ: Ölümün El Yazısı, Yapımcı: Mehmet N. Karaca, Yönetmen: Fevzi Tuna, Senaryo: Ela Başak (Osman Aysu'nun "Cellat" adlı romanından), Görüntü Yönetmeni: Volkan Kocatürk, Müzik: Aytekin Kurt ve Murat Uncuoğlu, Kurgu: Nazım Hamamcı, Oynayanlar: Michael Damian, Harika Avcı, Burak Sergen, Bennu Yıldırımlar, Savaş Karakaş, Halit Ergenç, Mehmet Ulay, Cihat Şener, Ragıp Yavuz, Misafir Oyuncular: Fatih Altaylı ve Erkut Taçkın.

projede çalışan bilim adamlarının öldürülmesi ve bunun üzerine yapılan araştırmaları anlatan “Osman Aysu’yu bu kurguya bir gazete haberi itiyor bir yıl kadar önce, Kanada, Rusya ve Fransa’da peş peşe mikrobiyologların öldürüldüğünü, istihbarat örgütlerinin de bu cinayetler arasında bir bağlantı olup olmadığını araştırdığını anlatıyor haber. Osman Aysu için biçilmiş kaftan. Hemen hikayeyi romana taşıyor. Ama bu arada o mikrobiyologlar gerçekten de niye öldürüldü; istihbaratçılar dışında kimse bilmiyor tabii.”³¹⁷ Diğer bir örnek olarak da Aysu’nun *Lenin’in Mangası* adlı romanıdır. 1998’de Rusya’nın yaşadığı ekonomik ve sosyal çalkantılar sırasında darbe söylentileri de yaygınlaşmıştı.³¹⁸ Aysu, bu romanında olaylar olmadan bir yıl önce Rusya’da yaşanacak bir darbeden söz etmiştir. Ona bunu nasıl öngördüğü sorulduğunda ise Osman Aysu şöyle demiştir:

*“Ben kitabı yazarken Rusya’da liberalizme geçişe mutlaka bir tepki olabileceğini düşündüm. Bunun da ipuçlarını görmeye başladık. Karaborsa ve mafya yeni düzenin getirmiş olduğu birer müessesedir. Yeni sistem şayet o ülkenin bünyesine uygun değilse buna karşı bir tepki beklemek gayet doğal. Rusya’da bir ihtilal de olabilirdi. Bunu düşündüm. Ama beni düşündüren bir şey daha oldu. Acaba doğrudan doğruya bu halkın teşebbüsü şeklinde bir eylem mi olabilirdi, yoksa askeri bir darbe mi yapılabilirdi veya Rusya’da büyük ölçüde elimine edildiği söylenen gizli örgütler bu işi yapabilir miydi? Ordudan bir darbe gelmesini daha makul gördüm. Ordunun darbeleri bizde yumuşak oluyor ama normal bir askeri darbe kanlı olur. Ve ordunun mutlaka halk desteğini arkasına alması gerekir gibi geldi. Rusya’da bunu nasıl temin edebilirdim? İşte bir takım eski komünistlerin düzenlediği gizli faaliyetler yarattım. O faaliyetleri legal komünist partiye değil de bir yer altı örgütüne taşıdım. Niyetim orduya bir darbe yaptırmaktı. Tabii ben ihtilali orduya yaptırdım diye orada da böyle olacak diyemem. Ben yazarım.”*³¹⁹

Susurluk kazasının bir başka görünümü olarak tanımladığı *Cellat* adlı romanında ise olayların gerçeğe benzerliğinin nedenini, Aysu “yaşadığı çağın olaylarını dikkatle gözlemleyen her insan, çevresinde neler olup bittiğini ve yakın gelecekte neler olacağını kolaylıkla kestirebilir”³²⁰ diyerek açıklamaktadır. Bununla ilgili olarak ayrıca “Zaten hatırlarsınız 1987 ya da 88’de basına sızan bir MİT raporu vardı. O raporda polis, mafya ve siyasetçilerin ilk gizli ittifaklarından söz ediliyordu. Ben de bir şeyleri sezinledim ve az buçuk

³¹⁷ “Casusluk Ondan Sorulur, Osman Aysu” yazısı için bkz: <http://www.max.com.tr/dergi/00119/>

³¹⁸ SOYDEMİR, Begüm, “Tarzın Yoksa Terzin Olsun”, *Milliyet Gazetesi Gazete Pazar Eki*, 20 Eylül 1998, http://www.milliyet.com.tr/ekler/gazete_pazar/980920/haber/hab8.html

³¹⁹ A.g.e.

olacakları farklı bir mizansen içinde anlatmaya çalıştım”³²¹ diyerek, haberler, MİT raporları vb. kaynaklardan esinlenerek yazdığını kendisi de ortaya koymaktadır.

Aysu, satanist intihar ve cinayetlerinin yaşandığı dönemde de bu olaylarla ilgili *Şeytanın Maskesi* adlı romanı okura sunmuş ve bu romanda Satanizm hakkında bazı bilgiler de vermiştir.

Aysu *Saklı Gerçek*'te, Ahmet Ümit'in de hep vurguladığı ve hatta onun da son romanı *Beyoğlu Rapsodisi*'ne konu ettiği şekliyle insanı ele almıştır. Bu da insandaki “iyi-kötü”nün birlikteliğidir. Ahmet Ümit bir röportajında insanı şöyle anlatmaktadır;

*“Ben romanlarımda insanın iyi-kötü yanını anlatıyorum. Suç işleyen insanın maskesi düşüyor. Günlük hayatımızda maskelerimiz, yüklendiğimiz kimliklerimiz var. Maskesiz halimiz ve maskeli halimiz. Bu bizim, insanın gerçekliğidir. Ben insanın gerçekliğini, insanın ve öncelikle de kendimin karanlık yönümü gördüğümde fark ettim. Hiroşima vb.ni hep insan yaptı. O halde insan iyi olduğu kadar kötü, güzel olduğu kadar çirkindir. Ve insanlık kötü bir gidişat içinde. İşte bu kötü gidişatı durdurmak, ona dur demek için, insanın kötü yönünü de görmek ve kabul etmek zorundayız. Cinayeti insan işliyor. Hepimiz cinayet işleyebiliriz. Tıpkı bir hastalığın teşhisi gibi, bunu kabul eder ve görürsek cinayeti önlemek de kolay olur.”*³²²

Osman Aysu da *Saklı Gerçek* adlı romanında, tıpkı Ahmet Ümit gibi insanın içindeki iyi-kötü birliğini anlatmaktadır. *Doçent Selim Başak*, iyi bir öğretmen, iyi bir eş ve iyi bir babadır. Ama onun içinde hep bu iyi yönleri ile mücadele eden, bir de şiddet düşkünü, kaba, sinirli, terbiyesiz “*Kötü Selim Başak*” vardır. Tüm sorun da bir anlamda bu “*İyi Selim Başak*” ile “*Kötü Selim Başak*” arasındaki çekişmedir. İyi olan yönü toplumun ona yüklediği sorumluluklara, kurallara uygun hareket ederken, kötü yanı, onun tüm bunlara karşı çıkışıdır. Aysu da bu aynı insanın içindeki mücadeleyi, Ahmet Ümit'in anlatımına yakın bir şekilde şöyle ifade etmektedir.

“Her insanın bastırılmış, disipline edilmiş, başta kendisine olmak üzere topluma karşı çıkan duygu ve tepkileri olabilirdi. İnsanlar özellikle eğitimle bu fevri hislerini kontrol altında tutma yeteneğini kazanıyorlardı, belki de aşırı yorgunluk bu direnci yok ediyor ve bir yerde tıpkı bendeki gibi bir patlama oluyordu. Bu bir ihtimaldi; ama yine de gerçeği uzman bir hekimin ağzından işitmek isterdim. Kesin bildiğim şuydu; yaşamak,

³²⁰ ALKAN, Sevdâ, “Mecburiyetten Polisiye Yazarı Oldum”,

<http://www.yenisafak.com/arsiv/2003/ocak/19/kultur.html>

³²¹ “Negatif’i Kaçırmayın”, <http://www.milliyet.com.tr/1997/01/09/t/magazin/negatif.html>

hayata uyum sağlamak bir savaştı ve ruhun zorlanması da yaşamın bedeliydi. Doğduğumuz andan ölene dek uyum sağlama savaşı kesintisiz sürüp gidiyordu. İnsanların yaşadıkları ortama intibak teminleri asırlardır tartışılan değişime ve evrim kuramlarının ortaya atılmasına neden olmuştu. Bu kuramlara göre, canlıların yaşamlarını sürdürmeleri içinde buldukları tabii ve sosyal ortama bağlıydı. Ortam değiştikçe, bu değişmeye uyum sağlayan insan yaşamını sürdürecekti, sağlayamayan ise yok olup gidecekti. Doğada doğumla ölümün, gündüzle gecenin, aydınlıkla karanlığın, yazla kışın karşıtlığı hep dikkatimi çekmişti. Bu karşıtlık dinlere, Tanrı'yla şeytanın, sevapla günahın, cennetle cehennemın çatışması olarak yansımıştı. Ahlakta ve felsefede doğruyla yanlışın, estetik ve sanatta güzelle çirkinin; toplumda iyiyle kötünün çatışması biçiminde görü görünürdü. İnsan da ise “Ben”le “Ben olmayan”ın çatışması olarak sürüyordu. Anladığım kadarıyla, uyum karşıt güçlerin bir tür dengeleşimiydi. Ve ben şimdi bu dengeleşimi sağlayamıyordum. İç dünyamda anlayamadığım bir şeyler oluyordu.”³²³

Osman Aysu *Yedinci Uzman*'da ise Ortadoğu ile ilgili bazı varsayımlardan söz etmiştir.

“Her an her şey olabilir. Bize sızan haberlere göre CIA'in Türkiye İstasyon Şefi'nin, Kürt gruplarını örgütleyerek Saddam Hüseyin'i devirmek için ciddi bir girişim başlattığını öğrendik. Hatta bu bilgi bir şekilde Amerikan basınına da sızdırıldı. Boston Globe gazetesi, Iraklı rejim muhaliflerine dayanarak haber olarak neşretti. Yani olay biraz da aleniyet kazandı. CIA'in Türkiye Bölge Şefi'nin üç adamıyla birlikte geçen ay Kuzey Irak'a gittiği, Süleymaniye ve Erbil'de Kürt gruplarının önde gelenleriyle işbirliği yaparak Saddam'ı nasıl devirecekleri konusunda gizli pazarlıklar yaptığı söyleniyor. Bu geziden kısa bir süre sonra da bir grup Irak uzmanı A.B.D.'linin Ankara'ya gelerek, Irak'ın geleceği ve alt yapısı başlıklı bir seri toplantı gerçekleştirdikleri yine sızan haberler arasında.”³²⁴

Aysu, kitabın sonunda espionaj ve soğuk savaş ile ilgili bazı hususları değerlendirilmiş ve roman kahramanlarını oluşturan istihbaratçıların varlığının önemine dikkat çekmiştir.

“Soğuk savaşın bitmesi ve teknolojinin ilerlemesi artık klasik anlamda espionajın da sonunun geldiği hakkında yaygın bir kanaat hasıl etti toplumda. Bu tamamen bir

³²² Ahmet Ümit bu röportajı 01 Ekim 2003 Çarşamba günü TRT-2 kanalında saat 19.30-20.00 ve 02.25-02.55 saatleri arasında yayınlanan Elfin Yüksektepe'nin sunduğu “Kent ve Yaşam” adlı programda son romanı “Beyoğlu Rapsodisi” ile ilgili olarak yapmıştır.

³²³ *Saklı Gerçek*, s. 86 – 87

³²⁴ *Yedinci Uzman*, s. 126

*safsatadan ibarettir. Uluslararası çıkar çatışmaları sürdüğü sürece, en az insanlık tarihi kadar eski espionaj da son bulmayacaktır. Teknik ne kadar ilerlerse ilerlesin, istihbarat sahasında daima insan emeğine, onun yaratıcılığına ve cesaretine ihtiyaç olacaktır. Ne kadar korkutucu, kanlı ve vahşi olursa olsun, bugün doğal ortamımızda rahat ve huzur içinde yaşamamızı, o adsız kahramanların hayatları pahasına yaptıkları çalışmalara borçluyuz.”*³²⁵

Verilen birkaç örnekte görüleceği gibi Aysu, yazdığı dönemin genel havasını yeniden kurgulayarak okura heyecan, merak ve ilgi ile okuyacağı romanlar sunmuştur. Bu romanlar, Batı’da polisiye romanın gelişimi içinde ortaya çıkan birkaç türü içermekle birlikte ağırlıklı olarak son dönem polisiye romanın yani yüksek dozda heyecan ve macera, ölçülü cinselliğin romanı *thriller* türünün temsilcisidir. Osman Aysu, kendisinin de şikayetçi olduğunu söylediği gibi³²⁶ sürekli ithal kahramanları okumak zorunda kalan Türk okur için, yeni dönem polisiye romanın iyi bir örneğini oluşturan romanlar yazarak Batılı yazarların eserlerinin Türk versiyonlarını okurlara sunmuştur.

SONUÇ

Osman Aysu, köklerini çok eski hikayelerde bulan, Batı’da burjuva devrimi ve kentleşme sonucunda gelişen polisiye roman türünde eserler vermiştir. Aysu’nun romanları, Batı edebiyatında polisiye romanın gelişimi içinde son dönem ortaya çıkan, yüksek dozda gerilim ve macera unsurunun yanında, cinsellik, heyecan ve merak gibi *thriller* türünün öğelerini içeren romanlardır.

Aysu’nun uluslararası olayları konu alan romanları gerçek anlamda *thriller* türünün örnekleridir. Bu romanlar, tıpkı türün geliştiği ve dünyaya yayıldığı A.B.D. edebiyatında olduğu gibi, teknoloji ve güçlü bir örgütün desteğini arkasında bulan casusların veya onlarla işbirliği yapan kişilerin hikayelerini anlatmaktadır. Aysu’nun bunlar dışındaki romanları ise *thriller* öğelerinden yararlanmakla birlikte, bu türe dahil edilemeyecek, çeşitlilik gösteren yapıtlardır. Yazar, romanlarında içinde bulunduğu toplumun ve kültürün de öğelerini irdeleyerek, polisiyenin Türkiye’deki uyarlamalarını yazmaktadır.

³²⁵ A.g.e., s. 542

³²⁶ ALKAN, Sevda, “Mecburiyetten Polisiye Yazarı Oldum”, <http://www.yenisafak.com/arsiv/2003/ocak/19/kultur.html>

Son dönemlerde polisiye yazınında Batı'da da yoğun olarak yazılan, diğer dillere çevrilen, gazete ve dergi tanıtımları, sinema uyarlamaları yoluyla ilgi toplayan *thriller* türünde, gerilim ve macera ön plandadır. Bu iki unsuru aşk ve cinsellik, uluslararası mücadele, teknoloji gibi yan öğeler de desteklemektedir. Osman Aysu'nun romanlarında da Batı'da bu türde eser veren yazarlarda olduğu gibi bu unsurlar mevcuttur. Aysu, kimi zaman bir uluslararası operasyonu, kimi zaman devlet içinde yaşanan siyasal ve ekonomik çekişmeleri, kimi zaman birbirine aşık olan bir çiftin macerasını, kimi zaman da cinayetleri romanlarına konu etmektedir. Osman Aysu, çoğunlukla *thriller* öğelerinden yararlanarak yazdığı romanlarında Türkiye'deki gündemi yakalayarak "Türk polisiye romanları" yazmaktadır. Dünya gündemini ve Türkiye gündemini izleyerek bunları romanlarında kaynaştıran yazar, Irak Savaşı veya Rusya'da yapılan devrim planlarıyla ilgili operasyonlarda, MİT elemanlarına da görev vererek, hatta onları diğer ülkelerin istihbaratçılarından daha yetenekli göstererek romanda "millilik" unsurunu da gözardı etmemiştir. Gerçekten de ilk zamanlar burjuvazinin kendi ideolojisini anlatmak ve böylece kendi düzenini kurup, sağlamlaştırmak amacıyla kullandığı önemli araçlardan biri olan polisiye romanda Batılı yazarlar da tıpkı Aysu gibi kendi ülkelerinden olan kahramanları daha yetenekli, daha üstün göstererek bir tür milliyetçi tavır sergilemişlerdir. Bu tavırda hiç kuşkusuz polisiye romanın eski zamanlardan gelen propaganda aracı olma özelliği etkilidir.

Öte yandan, hernekadar Türkiye polisiye roman yazılamayacağı, bu türün "kötü edebiyat" olduğu gibi inanışlar varsa da, ülkede bu türde romanların yazımın kökleri Osmanlı İmparatorluğu'na kadar gitmektedir. Gerçi Osmanlı'ya bu tür Batı'daki gibi toplumsal gelişmelerin ürünü olarak değil, 1800'lü yıllarda önce çeviriler yoluyla gelmiş daha sonra romanlara okurun ilgi göstermesiyle telif eserler de verilmeye başlanmıştır. Pek çok ünlü yazarın, takma ad kullanarak yazdıkları telif eserlerde türün geliştiği Batı'nın yazarlarının yapıtları örnek alınmıştır. Kimi zaman bu örnekleme doğrudan taklit yoluyla, kimi zaman da uyarlamalar yoluyla olmuştur. Polisiye romanın Osmanlı'da ilk örneklerinin görüldüğü bu dönem Batı'da popüler olan dedektif hikayeleri ön plandadır. Burada romanın amacı cinayetin kim tarafından ve neden işlendiğini aydınlatmaktır. Türk yazarlar da Batılı meslektaşlarını örnek alarak, Türk dedektif kahramanlarını yaratmış ve onların maceralarını yazmışlardır. Daha sonraları Dünya Savaşlarının etkisiyle romana giren casusluk, istihbarat gibi unsurlar Türk yazarları da etkilemiş ve Türk casuslarının maceralarının yer aldığı romanlar yazılmaya başlanmıştır. 2. Dünya Savaşı sonrasında tüm dünyada yaşanan değişim ve Soğuk Savaş'ın da polisiye romanı etkilemesiyle romanda ileri teknoloji ürünlerinin ve güçlü bir örgütlenmenin desteğini arkasında bulan "yeni casusların" hikayeleri anlatılmaya başlanmıştır. Ancak bu

dönem casusların istihbarat ve operasyon maceralarının yanı sıra romanda ekonomik, kişisel ve politik çıkarlar sonucu işlenen suçlar da konu edilmiştir. Burada önemli bir gelişme de yazın hayatında gerçek olaylardan yola çıkılarak yapılan incelemelerin eskiden daha gizli olan bazı işleyişleri alenileştirmesidir. Böylece bu konularda eskiye oranla daha çok bilgi sahibi olunmuştur. Bunun yanı sıra teknolojinin gelişmesi, yazılı kaynakların önüne görselliğin geçmesi ve bu bağlamda da televizyon ve sinemada hareketliliğin yüksek ve maceranın da yoğun olduğu ürünler izlenmeye başlamıştır. Polisiye romana bu dönem dahil olan hareketlilik, gerilim ve macera unsurları da bu talebi karşılamaya uygun eserler yazılmasını ve bunların senaryolaştırılmasını sağlamıştır. Böylece polisiye romanda gerilim ve macera dozunu yüksek tutan *thriller* türündeki romanlar gazete ve dergilerde yer alan tanıtımlarının yanı sıra televizyon ve sinema uyarlamalarının etkisiyle giderek daha popüler olmuştur. Polisiye romanın ilk örneklerinden olan *gotik roman* döneminde cinayetin dehşet verici olması ne kadar önemliyse, polisiye romanda gelinen son aşama olan *thriller* romanda da gerilim ve macera dozunun yüksek olması o kadar önemlidir. Bu gelişme de Türk yazarları etkilemiş ve onlar da romanlarına heyecan, gerilim, aşk, cinsellik ve macera gibi unsurları katarak, bu alanda eserler vermeye devam etmişlerdir.

Batı'da polisiye romanın gelişimi içinde popüler olan alt türlerden doğrudan etkilenen diğer tüm Türk polisiye roman yazarları gibi, Osman Aysu da içinde bulunduğu dönem Batı'da popüler olan *thriller* türünden etkilenmiş, *thriller* türünde yazan Batılı yazarları iyi analiz etmiş ve onların eserlerinde dikkat çeken, aşk-cinsellik, bilgi verme, gündelik hayattan örnekler verme gibi unsurları da romanına katarak, kimi zaman uluslararası olayları, kimi zaman aile sırlarını, kimi zaman seri katilleri romanlarına konu etmiş, gerilim ve maceranın her zaman yüksek dozda tutulduğu romanlar yazmıştır. Bu romanlarında Aysu, içinde yaşadığı Türk toplumunu ve Türkiye'deki güncel olayları iyi gözlemleyerek ele almıştır. Böylece türün Batı kaynaklı özellikleri ile Türkiye gerçeklerini bir araya getiren Osman Aysu, Türk polisiye yazınında önemli bir isim olmuştur.

Ancak yazarın romanlarında bazı özensizliklere de rastlamak mümkündür. Bu özensizlikler kimi zaman düzeltide yapılan hatalarda, kimi zaman da yazarın düştüğü bazı mantık hatalarında kendini göstermektedir. Bunun yanı sıra Aysu'nun romanlarında bilgi olarak verdiği ayrıntılar yetersizdir. Aysu'nun yeme – içme – eğlenme vb. konularda verdiği bilgiler yüzeysel olup, okurda daha çok bir fikir oluşturmaya yönelik olup, bu konulara merak uyandırmak ve bu konularda tercih yaptırmaktan uzaktır.

Osman Aysu'nun yazmaya başladığı 1994 yılından günümüze kadar seri şekilde yayınlanan yirmi sekiz romanı, bazı aksaklıklarına rağmen yine de türün iyi analiz edilerek

örnek alınması, doğrudan bir taklit etme ve alıntılama çok uyarılma niteliğini taşıması bakımından yine de önemlidir.

EKLER

Robert Knox “Polisiyenin 10 Emri”³²⁷

1. Suçlu romanın başlarında tanıtılmalı, ancak okuyucunun düşündüklerini anlamasına izin verilen biri olmamalıdır.
2. Doğal olarak, doğüstü ve olağandışı işler konu dışı tutulmalıdır.
3. Bir taneden fazla gizli oda ya da geçit olmamalıdır.
4. Şimdiye kadar keşfedilmemiş bir zehir ya da sonuçta uzun bilimsel açıklamalar gerektirecek aletler kullanılmamalıdır.
5. Hikayede asla bir Çinliye rastlanmamalıdır.
6. Dedektif ne tesadüfen sonuca varmalıdır ne de açıklanamayan sezgiyle.
7. Dedektif suça teşebbüs etmemelidir.
8. Dedektif olayı aydınlatmakta kullandığı her ipucunu bize açıklamalıdır.
9. Dedektifin anlayışı kıt arkadaşı, Watson tipi, aklından geçenleri okuyucudan saklamamalıdır. Zekası ise ortalama okuyucunun çok az altında olmalıdır.
10. Bizi yeterince hazırlamadan ikiz kardeşler ya da benzerler ortaya çıkarılmamalıdır.

³²⁷ “Polisiye’nin 10 Emri”, *Virgöl Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Şubat 1998, Sayı 5, s.7 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/5/148.htm>

S.S. Van Dine “Polisiye Romanın 20 Kuralı”³²⁸

1. Okurla dedektifin sorunu çözümlene şartları eşit olmalıdır.
2. Yazarın, okur karşısında, suçlunun dedektife karşı kullandıklarından başka oyun ve kurnazlıklar kullanmaya hakkı yoktur.
3. Gerçek polisiye roman her türlü aşk entrikasının dışında bulunmalıdır. Gerçekten, polisiye romanın içine aşk entrikası sokmak, sorunun salt entelektüel nitelikteki mekanizmasını bozmak olur.
4. Suçlu hiçbir zaman, dedektif ya da polisten biri olarak gösterilmemelidir. Böyle bir şey altın diye parlak herhangi bir para vermek kadar basit bir davranış olur.
5. Suçlunun kim olduğu, kazara, rastlantısal olarak ya da durup dururken yapılan bir itiraf değil, bir dizi çıkarsama sonucunda belirlenmelidir.
6. Her polisiye romanda, adından da anlaşılacağı gibi, bir polis bulunması gerekir. Bu kimsenin görevi, bizi birinci bölümde kötü davranışta bulunmuş olan kişiye götürecektir olan ipuçlarını bir araya getirmektir. Dedektif, bir araya getirdiği ipuçlarını inceleyerek doyurucu bir sonuca varamazsa, sorunu çözümlenememiş demektir.
7. Cesetsiz polisiye roman yoktur. Hatta buna, o ceset ne kadar ölüyse o kadar iyi olacağını ekleyeceğim. Bir cinayet bile sunmadan üçyüz sayfa okutmak, bir polisiye roman okuruna karşı fazla titiz davranmamak olur. Zira, okurun harcadığı enerjinin karşılığının verilmesi gerekir. Biz Amerikalılar her şeyden önce insanız ve güzel bir cinayet, bizde, ortaya, dehşet duygusu ve öğ alma isteği çıkarır.
8. Polisiye sorun, kesinlikle gerçekçi yollardan çözümlenmelidir.

9. Bu ada yaraşan bir polisiye romanda ancak bir tek gerçek dedektif bulunmalıdır. Haydut avı için üç ya da dört polisin yeteneklerini bir araya getirmek, yalnız dikkati dağıtmak ve akıl yürütmenin duruluğunu bozmak değil, ayrıca okur karşısında dürüstlükten uzak bir avantaja sahip durum yaratmak olur.
10. Suçlunun her zaman, olayda az yada çok önemli bir rol oynamış, yani okurun tanıdığı ve onu ilgilendiren bir kimse olması gerekir. Olaya yeni sokulan ya da olayın düğümünde tümüyle yetersiz bir rol oynamış bir kişiyi cinayetle suçlamak, okur yönünden, okurla boy ölçüşmek bakımından yetersizliğini kabul etmek olur.
11. Yazar, katili hiçbir zaman, uşak, hizmetli, aşçı gibi evde görevli personel arasından seçmemelidir. Bunun ilkesel bakımdan bir nedeni vardır: işin kolayına kaçmamak. Suçlunun buna degecek bir kimse olması gerekir.
12. Bir tek suçlunun varolması ve bunun, işlenmiş cinayet sayısı ile ilgisinin bulunmaması gerekir. Okurun her türlü hoşnutsuzluğunun bir tek kötü kişi üzerinde yoğunlaşması gerekir.
13. Gizli derneklerin, mafyaların polisiye romanda yeri yoktur. Bu konuları ele alan yazar, serüven romanının ya da casusluk romanının alanına düşer.
14. Cinayetin işleme tarzının ve suçlunun ortaya çıkarılmasına yol açacak olan yolların akılcı ve bilimsel olması gerekir. Sözde bilimlerin ve bunların tümüyle düşsel aygıtlarının gerçek polisiye romanda yeri yoktur.
15. Bilmecenin gizli nedeninin tüm roman boyunca apaçık olması gerekir. Tabii ki, okurun bunu anlayacak kadar kavrayışlı olması koşuluyla. Bununla, okur, bilinmeyen ortaya çıkmasından sonra, kitabı bir kez daha okursa, bir anlamda, sonucun, daha başlangıçta, apaçık olduğunu göreceğini, tüm ipuçlarının suçlunun kimliğini anlamayı sağlayacağını ve şayet o da dedektif kadar kurnaz olsaydı, kitabı son satıra kadar okumadan gizi çözebilecek olduğunu söylemek istiyorum. Kuşkusuz bu çok zaman, gerçekten böyle olur; hatta ben daha ileri giderek, iyi ve dürüst bir biçimde kurulmuş bir polisiye romanın çözümünü tüm okurlar karşısında ve sonuna kadar gizli tutmanın olanaksız olduğunu söyleyeceğim. Dolayısıyla, demek ki her zaman, yazar kadar kavrayışlı bazı okurlar var olacaktır. İşin değerli yanı da zaten buradadır.

16. Polisiye romanda uzun tasvirler, ince çözümler ya da “havayla ilgili” kaygılar bulunmamalıdır. Bir cinayeti açıklıkla sergilemek ve suçluyu aramak söz konusu olduğunda, bu gibi konular fazlalık olur. Bunlar, olayın akışını geciktirir ve dikkati dağıtır; böylece okuru, bir sorun ortaya koymak, o sorunu incelemek ve o soruna doyurucu bir çözüm sağlamak olan ana amaçtan uzaklaştırır. Kuşkusuz, vazgeçilemeyecek bazı tasvirler de vardır ve anlatının gerçeğe benzerliğini sağlamak amacıyla, kişileri, fazla üzerinde durmaksızın yerlerine oturtmak kaçınılmazdır. Bununla birlikte, ben yine de, yazar gerçek izlenimini vermeyi ve okurun kişiler için olduğu kadar sorun konusunda da ilgi ve sempatisini kazanmayı başarmıca, salt edebi tekniğe yeterince ödün vermiş olacağını düşünüyorum. Bundan fazlası, ne haklı, ne de durumun gereklerine uygundur. Polisiye roman, pek belirli bir türdür. Okur onda edebi süsler, biçem ustalıkları, çok derin çözümler değil, sadece, bir zihin uyarıcı, ya da, bir futbol maçı izlerken, bilmece yaparken olduğu gibi bir çeşit zihinsel etkinlik arar.
17. Yazar, suçluyu cinayetin profesyonelleri arasından seçmemelidir. Hırsız ve haydutların kötülükleri, yazarların ve az ya da çok parlak amatör dedektiflerin değil, polisin alanı içinde yer alır. Bu gibi suçlar karakterin her günkü tekdüzeliğini oluşturur. Bir kilise müdavimi ya da Tanrı sevgisi ve yardımseverliğiyle tanınmış yaşlı bir hanım tarafından işlenen bir cinayet gerçekten etkileyicidir.
18. Cinayet olarak gösterilmiş bir olayın, romanın sonunda, kaza ya da intihar olduğu öne sürülemez. O cinayeti sonuçlandırmak için uzun ve karmaşık bir soruşturma tasarlamak, okura bağışlanamaz bir oyun oynamak olur.
19. Cinayetin nedeninin her zaman kesinlikle kişisel olması gerekir. Komploların ve yüksek politikanın casus romanına bırakılması gerekir. Polisiye romanın ise, tersine, bir yandan okurun özlemlerine ve bastırılmış heyecanlarına belirli bir çıkış yolu sağlarken, bir yandan da onun her günkü deney ve kaygılarını yansıtması gerekir.
20. Ve nihayet, ve aynı zamanda da bu ilkenin yuvarlak bir hesabını çıkarmak amacıyla, aşağıda, kendine saygılı hiçbir yazarın başvurmayacağı bazı numaraları sıralamak istiyorum. Bunlar, pek çok görülmüş ve cinayetin bu türdeki bütün gerçek meraklılarının hiç de yabancı olmayan numaralardır.

Bunları kullanan yazar, yeteneksizliğini ve özgünlükten yoksunluğunu itiraf etmiş demektir.

- a. Cinayet yerinde bulunan bir izmaritle bir şüphelinin içtiği sigaranın karşılaştırılması sonucunda, suçlunun kimliğinin ortaya çıkarılması.**
- b. Caninin, dehşete kapılarak, suçunu itiraf etmesi;**
- c. Sahte parmak izleri;**
- d. Bir mankenden yararlanılarak yapılan şaşırtmaca;**
- e. Köpeğin havlamamasının, içeri girenin yabancı olmadığını ortaya çıkarması;**
- f. Şüphelinin ikiz kardeşi ya da ona fark edilemeyecek kadar çok benzeyen bir akrabası;**
- g. Deri altı şıngası ve hakikat serumu;**
- h. Kapalı bir odada polisten kişilerin önünde işlenen cinayet;**
- i. Suçluyu bulmak için sözcük çağrışımlarından yararlanılması;**
- j. Dedektif tarafından bir şifrenin çözülmesi ya da şifreli bir yazının okunması.**

EK-3

Kitap Özetleri

1) Havyar Operasyonu, Altın Kitaplar, Şubat 1995, 240 s.

VUŞ, KGB'ye alternatif olarak kurulmuş, yeni ve gizli bir haber alma örgütüdür. Hedefi Rusya'da ikinci büyük devrimi gerçekleştirmektir. Böylece demir perde ülkelerinin de eski günlerine kavuşması düşünülmektedir.

Örgütün planı Yunan-Türk ilişkisini yeniden gerginleştirmektir. Bunun için de İstanbul'da düzenlenecek NATO Dışişleri Bakanları Toplantısı davetlisi olarak İstanbul'a gelen Yunan Dışişleri Bakanı ve karısı Eleni Yorgopulos'a bir suikast düzenlemeyi planlamaktadırlar. Bu iş için Rus Konsoloslüğundan ajan Dimitri Vychko, Bulgar Konsololuğu'ndan Başkatip Antuan Vezenkov, VUŞ Ajanı Boris Voskov ve Bulgar Ajan Vasil Tzenev görevlendirilmiştir.

Antuan, tetikçiyi bulacaktır. Yunan düşmanı olduğunu düşündüğü Kavruk lakaplı göçmen Ali Kaner'i bu işte kullanmayı planlar.

Operasyonu yönetecek olan Boris, Ankara'da İngiliz Büyükelçiliğinde sekreter olan Julia Redgrave ile görüşür, kıza kardeşinin Rusya'da tutuklu olduğunu ve hayatının Julia'nın onlara yardım etmesine bağlı olduğunu söyler.

Julia, Eleni'nin okul arkadaşıdır ve çiftin program dışı gezilerinden rahatlıkla haberdar olabilecektir. Julia çaresiz bu teklifi kabul eder. Ancak arkadaşının da öldürülmesini engellemek ister. Bunun için Elçiliğe, Bakanlığa ve tabii dolayısıyla MİT'e de bilgi verir.

MİT'te operasyonun adı "Havyar" ve operasyon şefi de MİT İstanbul Bölge müdürlüğünde görevli Cevat Erkal olur. MİT planları doğrultusunda Julia'nın yerine ona benzeyen Nilgün Koçman'ı geçirir. İstanbul'da Nilgün ile bağlantıyı Vasil kurar. Ancak bir problem vardır ki Nilgün profesyonel bir ajan değildir. Amatörlüğü ona bazı hatalar yaptırır ve Vasil onun Julia olmadığını anlar.

Bu arada Antuan Ali'yi ikna etmeyi başarmıştır. Ama ona söyleyemediği planları doğrultusunda Ali'nin de yakalanması gerekmektedir.

Bu gelişmeler yaşanırken diğer yandan da Cevat ve Nilgün birbirlerine ilgi duymaya başlamışlardır. İki genç sevgili birbirleri için de endişe duyarlar. Zira Nilgün artık deşifre olmuştur ve tehlike artmıştır.

Ancak MİT ve polisin ortak çalışma ve araştırmaları olumlu sonuç verir ve tüm arananlar yakalanır. Boris dışında. Boris, Nilgün'ün yalısındadır ve Nilgün'ü tuzağa düşürmeyi planlamaktadır. Cevat, Nilgün'ü kurtarmayı başarır fakat Boris'i elinden geçirir.

Ali de planlandığı gibi Patrikhane ziyareti sırasında Bakan ve eşini vurmak için buraya gelmiştir, böylece polisler onu da yakalar.

Boris planının ikinci aşamasını uygulamaya karar verir. Bakan ve eşini veda yemeğinde öldürecektir. Bunun için bir garsonu öldürür ve onun yerine geçer. Ancak tam hedefine doğru ilerlerken elinden vurulur. Kaçmaya çalışan Boris de öldürülür.

MİT ve polis bu işi başarıyla sonuçlandırmıştır. Cevat ise Nilgün'e evlenme teklif etmeye karar vermiştir.

2) Kurt Sığınağı, Altın Kitaplar, 1995, 308 s.

Fransız tarihi eser kaçakçısı Maçka'da öldürülmüş olarak bulunur. MİT'in bir elemanı kaçakçı Pierre Probe'un İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Felsefe Kürsüsünden Doç.Dr. Orhan Alkan'a olan benzerliğini fark eder.

Karısından ayrıldığı için bunalımlı günler geçiren Doçenti, okul görevli olarak üç aylığına Strasbourg'a göndermiştir. Bu seyahatin dönüşünde Orhan Alkan'ı okuldaki odasında MİT'ten Zeki Or ziyaret eder. Pierre Probe'un öldüğünü ve onun Alkan'a benzediğini söyleyen Or, bu benzerlik dolayısıyla Probe'un ölmemiş gibi, yine işlerine devam etmesini sağlayıp suç şebekesinin başında bulunana Probe'un bağlantılarıyla ulaşılabileceğine Orhan Alkan'ı ikna eder. Böylece Doçent Alkan, Pierre Probe'un yerine geçer ve MİT'in dosyasında Probe'un ilişki içinde olduğu belirtilen kişilerle görüşmeye başlar.

Orhan Alkan ilk olarak Tahtakale'de bir züccaciye dükkanı olan, Hacı lakaplı kaçakçı Abdurrahman Kalaycı ile görüşür. Burada çayını şekerli içerek ilk hatasını yapar. Zira Probe şeker hastasıdır. Ancak Orhan, Kalaycı'yı atlatmayı başarır.

Alkan, yerine geçtiği Probe'un, işlerin başındaki Haşim Bey'e kazık attığını anlar. Ona vereceği malı başkasına satmıştır kaçakçı Probe. Alkan daha sonra Waxhall su motorları ithal eden bir şirketin genel müdürü ve Haşim Bey'in sağ kolu olan Ünal Taşçı ile görüşür. Bu görüşmede Probe'un ölmediğini, aslında öldürüldüğünü öğrenir. Bu arada Ünal Taşçı karşısında çok farklı bir karakterde bir Pierre bulduğunu söylemektedir. Ancak Orhan Alkan onu da atlatmayı başarır.

Böylece Orhan Alkan yeni mallar için bağlantılarını kurmuştur. Eve döndüğünde ise hep eski karısı Rezzan aklındadır.

Orhan Alkan evine gelen bir davetiye üzerine gittiği konserde bu kez gerçek adı Ian Douglas Smith olan İngiliz arkeolog Thomas Cooper ile tanışır. O da Probe sandığı Orhan'a iş teklif etmektedir.

Konserden dönerken Probe'un katili Kıl Mahmut, Orhan'ı görür ve öldürdüğünden emin olduğu Probe'u gördüğünü sanarak çok şaşırır. Kıl Mahmut tarafından tam öldürülecekken peşinde dolaştığından şüphelendiği kişiler Orhan'ı kurtarırlar, zira bunlar MİT

elemanlarıdır. Orhan Alkan, Cooper'ı ona gönderenin de bir MİT ajanı olduğunu öğrenir ki bu gerçek adı Ali Tonoğlu olan Ahmet Kumcuoğlu'dur.

Orhan Alkan, Pierre Probe'un Maçka'daki evine Ali Tonoğlu ve diğer bir MİT ajanı Şinasi Özgen ile gider. Evi inceler ve bir kağıt bulur, bu kağıdı gizlice alır ve daha sonra evde kağıdın şifresini çözmeyi başarır. Böylece Probe'un kaçırdığı malları nerede sakladığını da bulmuştur.

Doçent Alkan daha sonra tek başına Probe'un evine gider. Bu kez o evde iken kapı çalınır ve Probe'un nişanlısı gelir. Orhan Alkan kızını kendi evinde saklar, bu arada kız onun Probe olmadığını da anlamıştır.

Orhan Alkan, Pierre'in bağlantılarıyla görüşmeye devam eder. Ancak onu şaşırtacak yeni bir gelişme daha olur. Pierre'in nişanlısı Monique ve Ali Tonoğlu'nun kendi hesaplarına ortak çalıştıklarını öğrenir. İkili çalışan MİT ajanını kendisiyle ortak çalışmaya ikna eden Orhan, durumdan Zeki Or'u da haberdar eder. Çözdüğü şifre doğrultusunda Monique ile birlikte Burgazada'ya giden Orhan, buradan saklanan malları alır. Probe'un adamlarından Burgazada Hıristos Tepesi Metamorphosis Manastırı çalışanlarından Rum Tanaş da böylece yakalanır.

Bu arada herkesin Haşim Bey olarak bildiği örgüt başı aslında saygın bir işadamı olan Rauf Akyol'un ta kendisidir. Orhan Alkan onunla da görüşmeyi başarır. Ancak bu görüşmede "geçmişe sünger çekmek" gibi eski ve Probe'un kullanamayacağı bir deyim söylemesiyle Rauf Akyol'un kendisinden şüphelenmesine sebep olur.

Monique ise Cooper ile ortak bir çalışmaya girmiştir ve Orhan Alkan'a ihanet etmiştir. Kız Orhan'ın evinden Cooper'ın adamları yardımıyla kaçar. Evinde baygın olarak yatan Orhan'ı ise Zeki bulur. İngiliz ve kızın peşine takılıp onları yakalamayı başarırlar.

Bu arada Ali Tonoğlu evini terk eder. Ünal Taşçı ile görüşür ve her şeyi anlatır. Bunun ardından Ünal'ın adamları Ali'yi öldürürler. Kıl Mahmut da hapisanede öldürülmüştür.

Zeki Or işlerin karıştığını anlayınca Orhan Alkan'ı görevden almak ister ancak Orhan bunu kabul etmez.

Ünal Taşçı, Orhan'ı arar ve buluşmak üzere kafeye çağırır, ancak bu Orhan'ı öldürmek için yapılan bir plandır. Hacı ve Ustura Tahir kafede iken bir patlama olur. Böylece Şinasi'nin sezgileriyle kafeye girmeyen Orhan bu tuzaktan canını kurtarır. Öte yandan Ünal da arabasına konan bir bombanın patlaması sonucu öldürülmüştür. Bu olaydan sonra Taşçı'nın karısı ve kızı ile görüşen Or ve Alkan, Ünal'ın hazırlamış olduğu dosyayı elde ederler. Tüm olayları detaylarıyla anlatan bir dosyadır bu. Bu görüşmenin hemen ardından anne ve kızı da öldürülür.

Daha sonra bombacı, Orhan'ı Rauf'un yanına götürür. Böylece Orhan eserlerin bulunduğu yeri de görmüştür. Bu galeride girişilen mücadelenin ardından Rauf ve bombacı ölürken kahya ve Orhan sağ kalır.

Sonunda haberler olanlardan söz ederken, Orhan hiç unutamadığı eski karısı Rezzan'ı arar ve sevdiği kadına kavuşur.

3) Sır Duvarları, Altın Kitaplar, Ekim 1995, 366 s.

Olaylar bir ilaç fabrikasında çalışan Dr. Selim Alper'in evine birilerinin girmesiyle başlar. Selim, kendisiyle aynı laboratuarda çalışan Alman Otto Hann'dan şüphelenmektedir.

Bu arada fabrikada ilginç görev değişiklikleri yaşanmaktadır. Yeni idare müdürü olarak atanan Karl Weber'e şirket sahibi Muhtar Basmacı'nın tavırlarındaki farklılık dikkat çekmektedir. Bu arada Dr. Kenan Işık da laboratuvar şefi ve Selim'in yakın arkadaşıdır. Ancak olaylarla ilgili olarak, Selim'e açıklamak yapmak istediğini söylemesinin ardından öldürülür.

MİT, Selim ve Karısı Selma ile kızları Ayşe'yi korumak ve gözlemektedir. MİT elemanlarının asıl amacını bilmeyen Selim onlardan da şüphelenmektedir. Bir yandan da karısı Selma ile olayları aydınlatmanın peşindedir. Bunun için Selma, gizlice Otto'nun evine girer, ancak tam Otto'ya yakalanacağı sırada yaşlı bir adam onu kurtarır.

Diğer yandan Selim, Otto ve Karl'ın Dr.Günther Zainer ile buluştuğunu yaptığı takip sonucunda anlar.

MİT elemanları Selim ve Selma'ya kendilerini tanıtır. Selim, böylece onların kendi yanında olduğunu anlar. Selim, AIDS'e karşı geliştirdiği ilacın peşinde olduklarına inandığı Almanların aslında dedesi eski vali Saadettin Alper'in arkadaşı ve 1. Dünya Savaşı sırasında Almanya'nın Ankara Büyükelçisi olan Franz Von Papen'den saklamak üzere aldığı altınların peşinde olduğunu öğrenir.

Almanlar ve onlarla beraber çalışan patronu Muhtar altınların nerede olduğunu gösteren şifrenin Selim'de olduğuna inanmaktadırlar. Ancak o güne kadar ailenin, özellikle de dedesinin geçmişi hakkında pek bir şey bilmeyen Selim için tüm bunlar büyük bir sürprizdir. Konu ile ilgili olarak annesiyle görüşen ve dedesinden kalan eşyaları inceleyen Selim bir şifre bulur. Ancak bu şifreyi çözemez ve MİT'e verir. MİT ajanları da şifreyi çözmekte zorlanırlar. Bu arada Muhtar Basmacı'nın davetinde MİT'in geçici ajanlarından Adnan Morgül ile tanışan Selim, Adnan'ın isteği üzerine Muhtar'ın ajandasını çalar ve bunu da MİT'e verir.

Ancak ajandasının Selim tarafından çalındığını anlayan Muhtar, Selim ile pazarlığa oturur ve anlaşılır. Yalnız daha sonra Muhtar, Selim'in kızını kaçıtır. Kızlarını kurtarmak isteyen Selim ve Selma, Muhtar'ın evine gizlice girmeyi başarırlar ve kocasından nefret eden

Banusel'in yardımıyla kızlarını kurtarıp kaçarlar. Ancak Muhtar'dan kurtulmak isteyen Banusel kocasından kaçamaz ve öldürülür.

Selim ile son kez görüşmek ve özür dilemek isteyen Muhtar, Selim ve Selma'nın evine gelir. Bu arada MİT de konuşmaları dinlemektedir. Muhtar'ı yurtdışına çıkarken emniyet güçleri yakalar.

Öte yandan Selim ve Selma'nın başı derttedir. Karl evlerine girmiştir. Dikkatli MİT ajanı evde bir terslik olduğunu anlar. Böylece Karl da bir boğuşma sonucunda yakalanır.

Selim ise aradan 1 ay geçtikten sonra bir resim bulur. Dedesi ve Von Papen'in bir resmi bu. Çerçeve de bir yazı saklıdır ve bu yazı altınların yerini göstermektedir. Selim bu yazıyı yakar ve sakin hayatına döner. Bu arada Kenan'ın da dedesinin uşağının torunu olduğunu ve kendisine ihanet edenler arasında yer aldığını da öğrenmiştir.

4) Mavi Beyaz Rapsodi, Altın Kitaplar, Nisan 1996, 399 s.

Türkiye'de yaşamış olan Rum kökenli Dimitri Kalaycıoğlu daha sonra Yunanistan'a gitmiş ve böylece Yunan Gizli Örgütü KYP adına çalışmaya başlamıştır. Emekli olduktan sonra yeni bir görevle İstanbul'a gönderilen Dimitri, MİT'i şaşırtmak amacıyla kullanıldığını düşünmektedir.

KYP için İstanbul'a gelen tek KYP ajanı Dimitri değildir. Andreas Gizikis ve daha önce İstanbul'da katıldığı Balıkçı ve Kışla adlı operasyonlarda başarısız olan Andreas'ın eski karısı Anjelika Evangelidis de Türkiye'dedir. Üstelik ünlü işadamı Moşe Kaniti'nin villasına yerleşmişlerdir. Kaniti ailesinin kızları ve torununu kaçırdıklarını söyleyen KYP ajanları Kanitilerin tank ihalesini kendileri için paravan olarak kullanmaktadır. Çünkü KYP ajanlarının asıl planı boğazda mazot yüklü bir tankeri patlatarak boğazı yıkarak Türkiye'nin Türki ülkelerden alacağı petrol ile petrol ihracatından zengin olmasını engellemek istemektedirler. Bu arada Kanitilerin evinde Bayan Kaniti sayesinde çalışmaya başlayan MİT ajanı Soner, diğer yandan da Anjelika ile aşk yaşamaya başlamıştır.

Planları işletmek isteyen Andreas Gizikis ise Moşe ve Rachel Kaniti'yi öldürür. Daha önce de Kaniti ile birlikte çalışan Mühendis Filiz'i öldüren Gizikis, Anjelika'yı da alarak gemiye yerleşir.

Planlarının işlediğini düşünen Andreas, kutlama için Anjelika ile karaya iner ve bir tavernaya gider. Anjelika ise polislerin aracılığıyla Soner'e ulaşır.

Operasyon sonucunda Gizikis ölür. Anjelika ise Boğaz ile ilgili planlarını anlatır. Böylece Türkiye bu saldırıya karşılık hazırlıklarını yapar ve boğaz bir faciadan kurtulur.

Anjelika ile Soner evlenmeye karar verirler. Kanitilerin kızı ülkeye sağ salim döner. KYP' nin elinde tutulduğunun farkında bile değildir. Dimitri ise intihar eder. Dolayısıyla

onun masum olup olmadığı MİT'te muavin olan Kenan Pamir için hep soru işareti olarak kalır.

5) Sorguç, İnkılap Kitabevi, 1996, 620 s.

Olaylar illüstratör Mete'nin Migros'ta çarpıştığı ve çok etkilendiği Merve ile birkaç kez daha karşılaşmasıyla başlar.

İkilinin konuşmaları sırasında Merve'nin evli olduğunu söylemesi, daha sonra Mete'nin bunun bir yalan olduğunu ortaya çıkarması ve kızla aralarında yaşanan yakınlaşma bir diğer yandan da esrarengiz olayları beraberinde getirir.

Mete'yi takip eden birileri vardır. Mete'yi seven ve onun masum olduğunu düşünen Merve, Mete'ye tüm olanları açıklar. Mete'nin peşinde olan Merve'nin dayısıdır. Merve ile aralarında yaşananlar rastlantı değil, Merve'nin dayısı Haydar'ın planlarıdır.

Haydar, Merve'nin babası Zihni ve Mete'nin babası Selahattin Beylerin birbirlerine yazdığı bir mektuba sahiptir. Bu mektubun sorgucun 20 yıl önce Topkapı Sarayı'ndan 2.Beyazıt'ın sorgucunun kaybolduğu iddiasını ortaya atan Zihni ve Selahattin'de bulunduğunun kanıtı olduğuna inanmaktadır Haydar. Sorgucu Mete'nin sakladığını düşünen Haydar, maddi açıdan zor günler yaşayan Merve'yi planını uygulamak konusunda ikna etmiştir.

Ancak sorgucun peşinde olan yalnız Haydar değildir. Haydar'ın kardeşi Neriman da sevgilisi Cahit'le daha sonra da eski kocası Oktay'la sorgucun peşine düşmüştür.

Haydar'ın planına ortak olan Cahit, sahte mücevher ustası Ahmet Çakır'a orijinalinin aynı bir sorguç yaptırır. Bunu Mete'nin orijinal sorgucuyla değiştireceklerdir.

Diğer yandan da Oktay, Mete'nin evine girer ve evi arar. Sorgucu bulamaz. Hem Cahit hem de Oktay aynı anda girdikleri evde Mete'ye yakalanırlar. Cahit kaçarken sahte sorgucu düşürür.

Bu arada 2. Beyazıt'ın hayatını okuyan Mete, onun Amasya'da bir dönem yaşadığını fark eder. Merve'nin babası da bir dönem Amasya'da müze müdürlüğü yapmıştır. Merve ve Mete durumu araştırmak için Amasya'ya gider. Bu arada Haydar da onların peşine bir adamını takmıştır. Buradaki araştırmalarında Mete, Zihni Bey'in çok da dürüst biri olmadığını, esnafı dolandırdığını, karısını aldattığını öğrenmiştir, ancak sorguç hakkında hiçbir bilgi edinememiştir.

İstanbul'a döndüklerinde Merve'nin annesi Feriha Hanım ile görüşen Mete, Zihni Bey'in Merve'nin doğumunun ardından tüm kötü huylarını bıraktığını öğrenir.

Öte yandan Haydar, Neriman'ın planlarını anlar ve ona bir ders vermek için kadının saçlarını keser, yüzünde de makasla derin bir yara açar. Kadının sevgilisi Cahit'i öldürür.

Mete ise olayın tüm kahramanlarını evinde toplar. Ancak sonuç beklediği gibi olmaz. Haydar tümünü tehdit eder. Mete, Haydar'a elindeki sahte sorgucu vererek ondan kurtulur. Ancak herkes sorgucun sahte olduğunu öğrenir ve tabii çok şaşırırlar.

Neriman ise kendi planını uygulayarak Haydar'dan hıncını almak ister. Haydar'ın adamını kendisi için tutan Neriman, Haydar'ın evini basar ve hepsi ölür. Merve ve Mete villaya geldiklerinde artık çok geçtir. Sadece Haydar'ın yakalayıp bodruma kapattığı Ahmet Usta yaşamaktadır.

Teyzesi ve dayısı ölen Merve'ye artık yüklü bir miras kalmıştır. Mete ve Merve evlenirler.

6) At Kuyruklu Adam, İnkılap Kitabevi, 1997, 528 s.

Sibel Candan televizyon programcısı ve sunucusudur. Ayhan ise Sibel'in ekibinde çalışan kameramandır. İki genç birbirini sevmekte ancak bunu birbirlerine söyleyememektedir.

İstanbul'da seri katilin işlediği cinayetler gündeme oturmuştur. Özellikle uyuşturucu kullanan veya fahişelik yapan kadınlardır katilin kurbanları. Tüm bu cinayet olaylarını ilk haber veren Ayhan'dır. Olaylarla ilgili araştırmaları da hep onun yapıyor olması dikkatleri çeker ve şüpheler Ayhan'ın üzerinde toplanır.

Diğer yandan Sibel alışveriş yaparken tanıştığı mühendis Turgut Atamer ile görüşmektedir. İkisinin yakınlaşmasını kıskanan Ayhan, Turgut'u takip eder ve onun At Kuyruklu Adam ya da programın ona taktığı adıyla Karındeşen Jak yani seri katilin ta kendisi olabileceğini düşünür.

Bu arada katilin elinden tek kurtulan kişi Serap'ın anlatıları ve Ayhan'ın yaptığı tüm araştırmalar da hep Turgut'u göstermektedir. Ancak son olayın ardından cinayetler 6 ay kadar durur.

Öte yandan Sibel ve Ayhan birbirlerine olan sevgilerini itiraf etmişlerdir ve Sibel artık Turgut'la görüşmemektedir. Ancak Sibel ve Ayhan Turgut'tan şüphelenmeye de devam etmektedir. Bunun için adamı araştırmaya devam ederler ve Sibel Turgut'un Nişantaşı'ndaki evine girer ancak Turgut onu yakalar.

6 ay Sibel'i rehin alan Turgut'un peşini Ayhan bırakmaz. Abant'ta görev için bulunduğu bir sırada Turgut'un emektarını görür ve onunla konuşması sonucu Turgut'un Sibel'i köşkte sakladığını düşünür.

Düşüncesinde haklıdır Ayhan, köşke gider ve kızı kurtarmayı başarır.

Turgut bir akıl hastasıdır. Annesinin onu çocukken cezalandırma şeklinin etkileri sonucu işlemiştir tüm bu cinayetleri. Annesi Turgut'u dolaba kapatıp, erkeklerle beraber

oluşunu veya kendini izlettirmiştir çocukken Turgut'a. Turgut da annesi gibi günahkar gördüğü tüm kadınları öldürür. Onun için karınlarını deşer ve külotlarını alır böylece kendi koleksiyonunu oluşturmuştur.

Ayhan ve Sibel için de mutlu sonudur.

7) Cellat, İnkılap Kitabevi, 1997, 503 s.

Olaylar İstanbul – Ankara seferini yapmakta olan THY'na ait TK-124 sefer sayılı uçakta başlar.

Uçakta Fenerbahçeli eski futbolcu, Görüş Gazetesi Spor Haberleri yazarı Sedat İlker, 30 yaşlarında güzel bir kadın Şermin ve kocası Erol Ülken, İşadamı Recep Solmaz ve dikkat çeken karısı Nazan ile kod adı Cellat olan kiralık katil yani Nazan'ın eski sevgilisi Rasim Kara yolculuk etmektedir. Sedat, gazeteci arkadaşı Kemal'e de rastlamıştır yolculuk sırasında.

Şermin'den etkilenen Sedat, yolculuk boyunca genç kadını izler. Şermin kocası Erol ile problemlili bir evlilik yürütmektedir ve bu dışarıdan da gözlemlenmektedir.

Sedat Fenerbahçe'nin lig maçında görevli olduğu için Ankara'ya gitmektedir. Erol ve Recep ise ASO'da düzenlenecek toplantıya katılmak için gitmektedir. Recep'in karısı eski sevgilisi Rasim'i uçakta görünce anlar ki kocasını öldürmek için Rasim tutulmuştur. Kendisinin de bu durumda tehlike içinde olabileceğinden korkan Nazan, yazdığı bir notu Sedat'ın cebine koyar. Ancak Sedat bunu hafif görünümlü kadının bir buluşma teklifi gibi yorumlar ve nota önem vermez.

Ankara'ya inen uçağın yolcuları, Hilton Oteli'nde de buluşurlar. Nazan sevgilisi Yüksel Berke'ye uçakta olanlardan söz edince artık Sedat da tehlikededir. Zira Yüksel suikast planını yapanların adamıdır.

Bu arada Sedat, Şermin ile tanışmış, Şermin ise kocasına ondan boşanmak istediğini söylemiştir. Sedat ve Şermin birbirlerinden çok etkilenmişler ancak Şermin'in evliliği nedeniyle tam olarak yakınlaşamamışlardır.

Sedat'ın tehlike içinde olması ve Şermin ile ilişkisi, Şermin'i de bu maceranın içine çeker.

Bu arada Recep Solmaz olayını öğrenen Şermin, onun kocasıyla ortak çalıştığını da Sedat'a söyler. Sedat ise Recep ile ilgili notu hala önemsememektedir. Üstelik üst üste tehdit ve saldırıya da maruz kalmaktadır.

Recep Solmaz öldürülünce kendisine yönelik tehlikenin ciddiyetini anlayan Sedat, Şermin ile İstanbul'a döner ve olayların üzerine gider. Ancak patronu da en büyük gücün kapital sahiplerinde olduğuna inanan Jön Kapitalistler Derneği (JKD)'ne üyedir.

Tüm bu yaşananlar JKD'nin iç çekişme ve egemenlik mücadelesinin sonucudur. Olayların MİT de farkındadır ve onların amacı da kesin delillere ulaşmaktır. Sedat sayesinde bu delillere de erişen MİT, JKD'nin faaliyetlerini Başbakanlığa rapor eder.

Sedat ve Şermin ise evlenmiş ve bir bebek beklemektedirler. Sedat olaylarla ilgili yazdığı kitabı üzerinde çalışmaktadır. Nazan ise “acılı dul” olarak mirasa konmuştur.

8) Lenin'in Mangası, İnkılap Kitabevi, 1998, 507 s.

Olaylar Rusya'da Kafkas Cephesindeki ordu depolarından yüz adet nükleer başlık takılabilen taşınabilir roketin Moskova mafyası tarafından çalınmasıyla başlar. Tüm dünya çalınan silahların nereye götürüldüğünü, hangi ülkeye veya örgüte satıldığının merakı içindedir. PKK, HAMAS, IRA silahları alabilecek muhtemel örgütlerdir. İsraili MOSSAD, İngiliz MI6, Alman BND, A.B.D.'li CIA ajanları ve Türkiye'den de MİT Ajanı Ertan Göreç silahların akıbetini öğrenmek için Moskova'dadır.

Silahları çalıp, deposunda saklayan Rus Mafyasının başı Igor Pavlechenko'dur. Ancak sanıldığı aksine silahlar ülke dışına gönderilmeyecektir. Silahlar eski Komünist rejimi ve dolayısıyla Rusya'nın güçlü günlerini geri getirmek amacıyla kurulan “Lenin'in Mangası” adlı örgüt için çalınmıştır. Bu örgüte üst düzey subaylar da üyedir. Bunlar örgütün yönetim kademelerinde yer almaktadırlar.

İşte bu sırrı bilen eski GRU memuru Yuri Dunayev, Alman istihbaratı ile temasa geçer ancak onlarla görüşmeden bir trafik kazası geçirir. Yaveri Zuhan Kerimov ise MİT'ten Ertan Göreç ile bağlantı kurmuştur.

Hastanede öldürülen Yuri'nin kızı Sonya ise babasının tüm bilgilerine sahiptir. Zuhan sayesinde Ertan ile görüşen Sonya, hem Alman hem de İsrail örgütlerinin ele geçirmeye çalıştığı bir koz haline gelir.

Öte yandan MI6 ajanı Meg Wilson da dişiliğini kullanarak Igor'un oğlu Sergei ve Igor ile ilişkiye girer. Böylece silahların Moskova'da bir depoda tutulduğunu öğrenmeyi başarır. Sergei babasının adamlarınca öldürüldüğü sırada Meg de onunla yatmaktadır.

Sonya'nın evine girerek belgeleri almaya çalışan bir adamı da Ertan öldürmeyi başarır.

Öte yandan Manga'ya ihanet ettiğine inanılan bazı subaylar da öldürülür. Bu cinayetleri Manga'nın askeri kanadı gibi görev yapan Alcazar işlemektedir.

MİT ve FSB (eski adı KGB) de ortak çalışmaya başlar.

Bu arada depoda iş bulan Piyotr, silahların kanun dışı yollardan elde edildiğini anlar ve FSB ile bağlantı kurar.

Sonya'dan ve Ertan'dan gerekli bilgileri edinen, Piyotr'dan da silahların yerini öğrenen FSB başarılı bir operasyon ile silahlara el koyar ve Manga'nın faaliyetlerini sona erdirir.

Ancak Sonya, MOSSAD tarafından kaçırılmıştır ve kız bulunamamaktadır.

6 ay sonra Rusya'ya dönen Ertan, kendisi gibi Sonya'ya aşık olan FSB Müdür yardımcısı Abramov Timoşenko'dan kızın öldüğünü öğrenir. Darbeyi önleme operasyonunun asıl ve isimsiz kahramanı Sonya'dır.

9) Çöl Akrebi, İnkılap Yayınevi, 1998, 603 s.

Olaylar Avukat Engin Mert'in Hostes sevgilisi Gamze'nin evinden oğlunu gezdirmek için eski karısı Selda'nın evine gitmesiyle başlar. Selda Dr. Şükrü Namlıoğlu ile evlenmiştir. Okan'ı alan Engin, oğluyla Akmerkez'e gider. Selda ise onlara rastlayabilmek umuduyla Akmerkez'e gelir. Bu arada onları Harry Lewis de takip etmektedir.

Dr.Şükrü ise masör olarak tanıdığı Çöl Akrebi lakaplı Arap terörist Leyla'yı beklemektedir. Leyla'nın amacı ise militanı olduğu Kızıl Cihad örgütüne silah satan ancak son satış olayında örgütü dolandıran SİMKA yöneticileri ile hesaplaşmaktır. Bunun için de şirketin yeni patronu Şükrü ilk hedeftir. Masaj için geldiği evinde Şükrü'yü öldüren Leyla, Selda ile karşılaşır. Onunla boğuşurken Okan eve gelir ve arabada bekleyen babasını yukarı çağırır. Böylece Engin, Leyla ile mücadele eder. Ama Leyla kaçmayı başarır.

Bu olayın soruşturmasına MİT mensupları da katılır. Avukat Engin bunun ne anlama geldiğini bilmektedir. Tüm bunlara Şükrü'nün çevirdiği işlerin sebep olduğunu düşünmektedir. MİT ajanlarının sorgusu sırasında Engin avukatı olduğu SİMKA'nın çocukluk arkadaşı Ahmet'e ait olduğunu söyler ancak ajanlardan şirketin yeni sahibinin Şükrü olduğunu ve örgütlere aracılık yaparak silah sattığını öğrenir.

Böylece başlayan olaylar zinciri içinde Engin ve Selda, Engin'in evinde kalmaya başlar ve bu da onların eski mutlu günlerine dönerek yeniden yakınlaşmalarını sağlar.

Bu arada MİT,MOSSAD, Leyla ve Kızıl Cihad'ın İstanbul örgütünün peşindedir ve işbirliği içinde çalışmaktadır.

Kızıl Cihad'ın intikam planının temelinde, ISC adlı İngiliz firmasının ürettiği silahları aracı SİMKA şirketinin Kızıl Cihad'ın paralarını ödemesine rağmen, El Hakikat adlı diğer bir örgüte de satmış olması yatmaktadır. Lazkiye limanında, panama bandıralı Türk gemisi El Hakikat için silahları boşaltmaktadır. Diğer yandan da İngiliz ISC'nin başkanı, SİMKA'nın başında bulunan Ahmet Özveren'i öldürtmek istemektedir. Zira SİMKA aracısı olduğu ISC'ye silah bedellerini ödememektedir. Bu aksiliğin nereden kaynaklandığını anlamak için ISC Şirketinin Başkanı İngiliz Geoffrey Hughs Türkiye'ye Eliot Ward'ı yollar.

Engin'in sevgilisi Gamze de bu olayların içinde yer almaktadır. Ahmet'in metresi, Hughs'un adamı İngiliz Harry Lewis'in sevgilisi olan Gamze, Engin Mert'in şirket içinde neler yaptığının anlaşılması için ayarlanmış ve Engin ile beraber olmuştur.

İsraili ajanların en genç ve en yaşlı olanlarının Leyla ile görülecek hesapları vardır. Yaşlı ajan Jacop Ventura , Leyla'nın onu yaralayıp çölde bırakmasının, genç ajan Menahem Russo da Leyla'nın dayısını öldürmesinin hesaplaşmasını yapmak istemektedirler.

Bu arada Engin şirkette yaptığı araştırmalar sonucunda Ahmet'in hisselerini Dr.Şükrü'ye devrettiğine dair pay defterinde kayıt olmadığını anlar.

Kendisinin neden bu olayların içine çekilmek istendiğini anlamak isteyen Engin, Gamze ile görüşür. Bu görüşme sonucunda Ahmet ile Gamze'nin Şile'deki yazlık evde buluşacaklarını öğrenir. Karısı ve oğluyla Şile'ye gelen Engin, Gamze'yi ve köpeğini ölü bulur. Bu arada Engin'e de ateş edilir, ancak bu saldırıdan kurtulmayı başarır. Öte yandan koruma polislerini atlatarak bu buluşmaya gitmesi şüphe çeker.

SİMKA'nın mali danışmanı Erdal Cebeci tüm bu olayların arkasındaki asıl isimdir. Erdal, Engin Mert adını ve avukat olduğunu söyleyerek ISC ve Kızıl Cihad arasındaki ilişkiyi kurduğu gibi, Ahmet Özveren ile Şükrü'yü tanıştırmıştır. Hedefi hisselerin Ahmet A.B.D.'ye kaçtıktan sonra kendisine geçmesini sağlamaktır. İşbirlikçisi ise Harry Lewis'tir. Harry de ISC'den ayrılıp yeni bir şirkete geçmeyi ve aracılığı devam ettirmeyi planlamaktadır.

Ahmet, Engin'i arar ve onunla çiftlik evinde görüşmek ister. Kendinin masum ve tehlikede olduğunu söyler. Engin ve Selda çiftliğe birlikte gider. Ancak bu Ahmet'in tuzağıdır. Boğuşmanın ardından çiftlik yanar, böylece üçü de kurtulur. Ancak Engin'in yine polisleri atlatarak, Ahmet ile buluşması polisi ve MİT'i kızdırır.

Diğer yandan, MİT Leyla ve ekibinin yerini MOSSAD'a bildirir. Leyla'lar bunu fark edince başka bir eve geçerler. Bu arada Leyla, Ahmet'i Kudüs topu ile öldürmeyi planlamaktadır. Halil'i bu iş için Ahmet'in köşküne yollar. Plandan haberi olmayan Halil ve Ahmet'in yerine çantayı teslim alan adamı patlama sonucunda ölür.

Aynı gece MOSSAD Leyla'nın yeni saklandığı eve baskın düzenler, Leyla üst kata tırmanarak oradaki aileyi rehin alarak kurtulur. Ancak ekipten Yusuf Maksudi, Leyla için kendini feda eder ve ölür. Leyla oradan ayrılır ve İstanbul bağlantısı, konfeksiyon ve kumaş satıcısı Hüseyin Rıza'nın yanına gider. Hüseyin Rıza'nın dükkanında kalan Leyla'ya tezgahtar Abdülkadir tecavüz etmek ister, ancak Leyla onun hakkından gelir ve Abdülkadir de canını bağışladığı için borçlu olduğu Leyla'nın isteklerini yerine getirmeye başlar.

Bu arada Erdal Cebeci kendisi için bir tehdit olarak gördüğü Engin'i öldürtmek ister ve ona tuzak kurar. Bir kez daha tuzağa düşen Engin bu sefer polislere haber vermiş olması

sayesinde saldırıdan kurtulur. Erdal Cebeci ISC'den Hughs'un Ahmet'i öldürteceğini de bilmektedir. Zira durumdan Hughs'u da, Kızıl Cihad'ı da o haberdar etmiştir.

Sir Hughs'un tuttuğu kiralık katil Boşnak Nusret Simkoviç, Ahmet'i her gün takip eder. Ancak tüm planlarının aksine onu öldürmeyi başaramaz.

Bu arada MİT'in görüşmeleri sonucu Ward ve Lewis birbirlerine rakipken, tehlikeden beraber kurtulmaya çalışırlar ve ISC'deki işleri de artık sona ermiştir. MİT siyasi bir krize yol açmamak adına bu ikisinin İngiltere'ye dönmelerini engellemez.

Bu arada Ahmet de Erdal'ın arkasından çevirdiği işleri artık anlamıştır. Onu İncirli'deki evinde basmayı planlar. Yolda şans eseri Leyla ve Abdülkadir'in arabası ile Ahmet'inki yan yana gelir. Böylece üçlünün yolu İncirli'de birleşir.

Ahmet, Erdal'ın evine girmeyi başarır. Gamze'nin arkadaşı ve Erdal'ın metresi Pelin'e rağmen oradaki mücadeleyi Ahmet kazanır. Pelin'i de öldürür. Şehre giden Ahmet bankadan parasını çeker. Bu sefer Simkoviç başarılı olur ve Ahmet'i öldürür.

Leyla ise saklanacak yeni bir yer aramaktadır. Aklına Şükrü'nün evinin anahtarının kendinde olduğu gelir. Abdülkadir ile Etiler'deki evde saklanırlar. MİT tarafından dinlenen evin telefonundan Abdülkadir'in kendi evine haber vermek için telefon etmesi sonucu MİT devreye girer.

Bu arada Selda, Engin ve Okan eşyaları almak için Etiler'e gelir. Yine bir mücadele olur. Ancak bu sefer Abdülkadir de onlara yardım eder ve diğer yandan da MİT ve MOSSAD gelmiştir. Leyla kendine ihanet eden Abdülkadir'i de öldürmüştür. Engin ve Leyla içerideyken MOSSAD operasyonu başlar. Engin kurtulur. Leyla ise kendini öldürür. Mutlu sonda Engin ve Selda yeniden birleşirler.

10) Yanık Yüz, İnkılap Yayınevi, 1999, 704 s.

Olaylar Almanya'da Berti Reuter, İtalya'da Pisano Guisti, Türkiye'de Naci Toper'in ve Fransa'da Avukat Charles Parrot'un oğlu Pierre'in öldürülmesi ile başlar. Tüm bu cinayetlerin ortak noktası cesetlerin üzerine bırakılan S.İ.T. kartvizitleridir.

S.İ.T., eski bir komando subayı olan ve bir olay sırasında gerillalarca yakılan Harry Capshow tarafından kurulan bir örgüttür. Örgütün dünyanın dört bir yanına yayılan timleri seri cinayetler işlemektedir.

Ancak bu durumun ciddiyetini anlayan dünya polisleri birleşerek Dünya Terörle Mücadele Teşkilatı'nı (DTMT) kurarlar. Başkanlığını Sebastian Kruger'ın yaptığı teşkilatın Türk temsilcisi ise İstanbul Terörle Mücadele Şubesi'nden Kenan Işık'tır. DTMT derhal göreve başlar.

İtalyan Umberto Cassini ve Alman Hans Milch , Londra'da araştırmalarını sürdürürken, Işık ve Arjantinli Camillio Rodrigez S.İ.T.'in Frankfurt bağlantılarını bulurlar. Bu arada Londra'daki ekip de buradaki merkezi tespit etmeyi başarır.

Cassini öldürölür. Böylece Frankfurt'ta başarı kazanan Işık, Milch'in yanına gönderilir. Kenan, Capshow Hukuk Bürosunun sekreteri Betty Garrett ile ilişkiye girer ve böylece şirketin S.İ.T. ile bağlantılarını kanıtlayan sarı dosyalara ulaşır. Ancak Scotland Yard'dan Mc Rae Milch ve Işık'tan şüphelenir.

Bu arada S.İ.T. içinde de hesaplaşma başlamıştır. Harry kendisine ihanet ettiğine inandığı kardeşi Ethan'ı ve karısını, tabii bu arada evde bulunan tüm hizmetçileri öldürtür. Çünkü Ethan, Harry'e danışmadan Jason Boyle'u öldürtmüş ve ondan habersiz işler kabul etmeye başlamıştır. Frankfurt'ta tespit edilen bağlantının evinde de Hammer ve Goril öldürtölür.

Ethan'ın evinden hizmetçi Kay tek kurtulandır. S.İ.T.'in en iyi timleri Ingrid-Tom ve Paula-Max bu cinayetleri işleyenlerdir.

Son olarak Londra'da Garry Brend kalmıştır. Onu öldürmek için eve gelen Tom ve Max'i bir sürpriz beklemektedir. Scotland Yard'dan Mc Rae, Humprey ve Kenan da evdedir. Çatışmada Humprey ve Bayan Brend ölür. Diğerleri ise yaralanır. Bu, Kenan için büyük bir başarısızlıktır. Betty o evdeyken öldürölümüş, Brend bağlantısı kopmuş, şirkette daha önce gördüğü dosyalar yapılan aramada bulunamamıştır. Tüm bunlar, Harry'nin yardımcısı Crenna'nın yönettiği örgüt içi temizlik operasyonunun bir parçasıdır.

Kenan bir süre sonra Ankara'ya döner ancak birkaç ay sonra Scotland Yard Kenan'dan şüphelenerek yaptığı hatayı anlar. Böylece DTMT özel olarak Kenan'ı göreve çağırır.

Fakat DTMT'nin toplantısında Hollanda temsilcisi Hesp, Kenan'ın tüm önerilerine karşı çıkar. Kenan, Mc Rae ve Kruger ile görüşerek Harry'nin yaşadığı Corewega'ya gitme planı yapar.

Hesp ise S.İ.T. ile anlaşmış ve DTMT içinde ajanlık yapmaktadır. Böylece Corewega'da zaten bir tehlike içinde olduklarını sezen ve tedbir alan Harry Capshow, Kenan'dan da haberdar olur. Ancak onun çiftliğe girmesini de özellikle ister. Kendisini yüzü yanmış, bu yüzden insanlardan uzaklaşmış, namuslu bir çiftçi gibi tanıtmayı planlamaktadır.

Bu arada Crenna Avrupa'da olduğu için, çiftlikte ikinci en yetkili kişi Ingrid olmuştur. Ayrıca çiftliğe 20 paralı asker getirilmiştir. Kadın bu adamlardan biri ile de ilişkiye girer. Öte yandan Kenan'ı da kendi yardımcısı olarak alır işe.

Önceleri işçiler, aralarına bir ajan olarak sokulduklarına inandıkları Kenan'dan hoşlanmazlar ancak onun Ingrid'e karşı tavırlarını görünce severler Kenan'ı.

Öte yandan Kenan, büyük bir tehlike içinde olduğunu anlar ve DTMT'yi de bu tehlikeden haberdar edememektedir. Bu arada Capshow onun öldürülmesine karar verir. Tom bu iş ile görevlendirilir. Ancak Kenan onun elinden kurtulmayı başarır.

Ingrid'i esir alan Kenan, haberleşme odasına girer ancak tüm çiftlik bunun farkına varır ve tabii alarma geçer.

Kenan, Ingrid'i öldürür, merkeze faksla haber vermeyi başarır. Ama Capshow'un adamları onu yakalar.

Harry, büyük bir zevkle Kenan'a işkence yapmayı planlamaktadır. Fakat Kenan'ın işçi arkadaşları Iroha ve Nyathi Kenan'a yardım için peşinden gelmektedir. Nyathi çiftlikte eski olduğu için gizli geçitleri bilmektedir. Kenan'ın orada tutulduğunu düşünen Nyathi, Kenan'ı kurtarmayı başarır ve Harry'i de öldürür.

Uzun zaman Kenan'dan haber alamayan DTMT de gelen faks ile operasyona başlamıştır. Böylece Kenan'ı kurtarırlar. S.İ.T. artık çökmüştür. Timler öldürülmüştür. Ancak Crenna kurtulmayı başarmıştır. Kenan ise Ankara'ya döner. Artık Ingrid'in adını dahi duymak istememektedir.

11) Karanlıkta Fısıltılar, Evrim Yayınevi, Aralık 1999, 459 s.

Genç mimar Mine Otman'ın antikacı dükkanında "Kentucky Bird" adlı tabloyu çok beğenmesi ve orada bulunan Baran Holding'in patronu Erol Baran'ın da aynı tablo ile ilgilenerek tabloyu satın almasıyla macera başlar. Böylece tanışan Erol ve Mine'nin, Erol'un mimarlık işleri ile ilgili Mine'ye teklifte bulunması ile görüşmeleri devam eder. Ancak tüm bunlar bir tesadüf değildir.

Öte yandan aslında ressam olan ancak para kazanmak uğruna kiralık katil olan Orhan Keymen ise Mine'yi öldürmek için tutulmuştur. Fakat genç kızı görünce ondan çok etkilenen Orhan, kızla bağlantı kurar. Resmini yapmayı istediğini söyleyerek Mine ile görüşmeyi başarır.

Orhan'ı kiralık katil olarak Rıfkı Solmazer adlı işadamı tutmuştur. Ancak Oktay Duru adlı bir diğer işadamı durumu anlayınca Orhan'ı bu işten vazgeçirerek kızı kendi bulmak ister. Böylece Orhan Mine'nin bir komplo içinde olduğunu anlar.

Diğer yandan Mine ile Erol'un ilişkisi ilerlemiş ve nişanlanmışlardır.

Erol'un tüm amacı babasının ölümünden sorumlu tuttuğu adamın kızı olduğu için Mine ile evlenerek ona hayatı cehennem etmek ve böylece tüm intikamını almaktır.

Rıfki ile Oktay'ın da hedefi benzerdir. Babaları ile ilgili ticari suçların tüm sırlarına sahip olduğunu düşündükleri Mine'yi ele geçirmeyi istemektedirler.

Orhan'ın ise tek amacı vardır, öldürmesi için tutulduğu ancak sevdiği Mine'yi korumak. Sonunda Mine'yi içinde bulunduğu durumun bir komplo olduğuna ikna etmeyi başarır Orhan. Ancak kız son kez Erol ile görüşmeye karar verir. Bu arada Mine yolda şans eseri rastladığı cici teyzesi Lütfiye Hanım ile buluşur ve ondan her şeyi öğrenir.

Erol ise planladığının aksine Mine'yi seviyordur ve ona her şeyi anlatır.

Bu arada Mine'nin babası Seyfi Otman'ın da yaşadığı ortaya çıkar. Seyfi Otman kızı ve müstakbel damadıyla görüşür. Onlara gerçekleri anlatır. Asıl suçlular Erol'un babası değil, diğer iki ortak yani Rıfki ve Oktay'ın babalarıdır.

Seyfi kızı ve karısını korumak için öldüğüne inandırır herkesi. Rıfki ve Oktay'ın babalarından çaldığı altınlarla iyi yatırımlar yapan Seyfi zengin olmuştur.

Rıfki ve Oktay ile buluşan Seyfi, Erol, Orhan ve Salih ile bir çatışmanın ortasında kalır. Rıfki, Oktay ve Orhan ölür.

Erol ve Mine mutlu sona ulaşır. Seyfi ise kanserdir, son günlerinde gençlerin evlenip mutlu olduklarını görmek ister.

12) Kuşkunun Ötesi, Evrim Yayınevi, Ekim 1999, 479 s.

Yavuz Balkır, Lazkiye'de El Muhaberat ajanlarından Said Bin Amr ile 5 yıl önce girdiği çatışmadaki ihmali nedeniyle MİT'ten ayrılarak emekli olan bir ajandır. Bu arada Said de aynı olaydan dolayı örgütünden tard edilmiştir.

Beş yıl sonra iki ajan da örgütleri tarafından yeniden göreve çağırılırlar. Bu onların itibarlarının iadesi anlamına gelmektedir. Ancak yeni görev bu iki eski düşmanı da karşı karşıya getirir. Bu sefer bir farkla, iki ajanın da menfaatleri ortaktır; Yavuz MİT'teki haini Said'den öğrenmeyi, Said de Yavuz sayesinde A.B.D.'ye sığınmayı planlamaktadır.

Fakat planlarının aksine A.B.D. Said'i kabul etmez. Verdiği sözü tutmak isteyen Yavuz, Said'i saklar. Hem MİT hem de El Muhaberat böylece iki ajanın peşine düşer.

Bu arada görevde Yavuz'a yardımcı olması için Mine Doğançay'a görev verilir fakat kız çok acemi bir ajandır. El Muhaberat'tan Ebu Hafız kıza saldırır ve ondan Said'in saklandığı yeri öğrenmeye çalışır. Öte yandan Yavuz'un eski aşkı CIA ajanı Melanie Kerr de ortaya çıkar ve Yavuz'a Said'in söz ettiği hainin Operasyonlar Dairesi Başkanlığında müdür yardımcısı Okan İlker olduğunu söyler.

Ancak tüm bunların ardında şu gerçekler yatmaktadır: El Muhaberat içinde bir çekişme vardır. El Muhaberat'ın en yaşlı çalışanı ve en uzun süreli başkanı Mecit Kuseyri ve

yardımcısı Yusuf Bin Malik taraftarları örgüt içinde çatışmaktadır. CIA ise El Muhaberat'ın başına kendi yandaşı birinin gelmesi için operasyon planlamaktadır.

Öte yandan Operasyon Daire Başkanlığında müdür Metin Süzer MİT müsteşarı olmak istemektedir. Bu uğurda CIA ile ortak çalışmaktadır.

Melanie de tüm bu planların bir parçasıdır. Yavuz'a söylediğinin aksine hiç evlenmemiş ve CIA'den de ayrılmamıştır.

Olaylar Said'in öldürülmesi ve Yavuz'un Okan ile görüşmesi sonucunda ortaya çıkar.

Böylece Metin Süzer'in ihaneti kanıtlanır. Yavuz bu operasyonda başarıya ulaşır. CIA ise planladığı üzere El Muhaberat'ın merkezini bombalamakta başarılı olmuştur.

13) Şeytanın Maskesi, İnkılap Kitabevi, 1999, 536 s.

Olaylar 17 yaşındaki Meral'in cesedinin bulunmasıyla başlıyor. Ardından Ebru ve Hande Aras kardeşlerin kaçırılması ve cesetlerinin bulunmasıyla devam ediyor. Her üç ceset de tecavüze uğramıştır. Hatta Meral hamiledir. Ayrıca kızların cesetlerinde garip yaralara da rastlanmaktadır.

Bu arada Ataköy'de intihar eden liselilerle Satanizm olayı da gündeme gelmiştir. Gazeteci Murat Haksever konu ile ilgili araştırmalar yapmaktadır. Bir akşam arkadaşları ile eğlenmeye giden Murat, sosyolog Emine Duran ile tanışır ve iki genç birbiriyle yakınlaşır. Bu arada Satanizm konusunda Emine de Murat'a yardımcı olacaktır.

Diğer olayları da gören Murat ve diğer gazeteciler kendi aralarında bir ekip kurarak olayların üzerine gider. Onların araştırmaları sonucu Parlak Cem'e ulaşmaları Satanistleri rahatsız eder. Böylece Emine'yi korkutmaya çalışırlar. Ancak Murat araştırmalarını sürdürür. Çünkü bir kız kayıptır ve onu bulmak istemektedir.

Kayıp olan Ayşe Eğilmez ise Şeytana Tapanların başının yeni gözdesi olmuş, adamın cinsel işkencelerine alet olmaktadır.

Bu arada sürpriz bir gelişme olur. Şeytana Tapanların başındaki "Efendi"nin eski gözdesi Neriman işkenceden kaçır ve Murat'la bağlantı kurmayı başarır. Böylece olaylar çözüme ulaşır. Tüm bu olaylar Amerika'da birlikte okuyan Haşmet Tuna ve İzzet Vardaroğlu'nun eseridir. Bu ikili gençleri, yaşlıları uyuşturucu vb. yöntemlerle kendilerine bağlar ve böylece kendi sapıklıklarını tatmin için Satanizm ayini adı altında rezaletlere sebep olmaktadır.

Sonuçta Ayşe hamile kalmıştır ancak sapığın işkencelerinden kurtulmuştur. Emine ve Murat ise bir aradadırlar. Haşmet de polis tarafından yakalanmıştır.

14) Nemrut'un Gazabı, Evrim Yayınevi, Ocak 2000, 391 s.

Jeoloji Doçenti Altan Gürel, askeri pilot iken geçirdiği kaza sonucu bir bacağını kaybetmiştir. Daha sonra jeoloji okuyan Altan bu alanda başarılı bir doçent olmuştur.

Nemrut'a yaptığı gezi sonunda gördüğü işaretlerden dolayı dağın yeniden faaliyete geçebileceğine inanan Altan, üniversiteden ileri araştırmalar için destek bulamaz. Bunun üzerine görevinden istifa eder.

Bu arada Altan ve asistanı Belma Göksel birbirlerini sevmektedir. Ancak Altan sakatlığı nedeniyle kızıdan uzak durmaktadır.

Zengin bir ailenin kızı olan Belma, Altan'ın ileri araştırmaya verdiği önemi bilmektedir. Babası sanayici olan Belma, babasının firmasının sponsorluğunda araştırmaların yapılmasını sağlar. Tek isteği vardır o da kendisinin de bu geziye katılmasıdır. Ancak Altan onun bu isteğine karşı çıkmaktadır.

Araştırma ekibi İstanbul'dan yola çıkar. Altan ekibe Belma'yı almamıştır ama sevdiği adamın yanında olmak isteyen Belma firma temsilcisi olarak yolculuğa katılmayı başarır. Bu ana kadar firmanın kimin olduğunu bilmeyen Altan, sponsorun Belma'nın ailesi olduğunu anlar.

Böylece başlayan yolculuk esrarengiz olaylara sahne olur.

Sponsor firmanın reklam ekibinden Sema, hem Altan'ı, hem doçent Reha Sönmez'i ve hem de Belma'yı tehlike içinde oldukları konusunda uyarır.

Altan, yolculuk başlamadan önce düzenlenen kokteylde de aynı şekilde dikkatli olması konusunda uyarılmıştır. Tatvan'a geldiklerinde de bu kez polis Altan'ı uyarır.

Araştırma gezisi aslında firmanın uyuşturucu kaçakçılığını gizlemek için düzenlenmiştir.

Nemrut'a çıkış sırasında ekip bölünür. Çünkü Nemrut indifa edecektir artık bu kesindir, tehlike büyüktür. Ekipte Belma, Altan, kılavuz Hasan ve gazeteci Hakan ile, reklamcı Ersin ve Selma, yabancı gazeteci olduklarını söyleyen ama aslında kaçakçı olan Ian ve Giovanni yola devam eder. Asistan Mehmet ise Nemrut'ta kurulan istasyonun başında kalır. Ekibin diğer üyeleri ise Tatvan'a döner.

Sonunda Ersin gerçek kimliğini açıklar ve kaçakçıların başı Zeynel Ağa'nın çiftliğine götürür tüm ekibi. Zira uyuşturucu uçak ile buradan kaçırılacaktır.

Mafya babası Zeynel ve Belma'ların şirketinin küçük bir hissedarı olan Engin Yamaner çiftliğe uçakla gelir. Tüm bu planı titizlikle yapan ve kazancı paylaşmak istemeyen Engin tüm ortaklarını öldürür. Ian ve Giovanni ile oradan ayrılır.

Bu arada Nemrut indifa etmeye başlamıştır. Belma ve Altan'ı çiftlikte bırakmışlardır. Altan daha önce Hasan'dan öğrendiği üzere çiftlikte yıllardır kullanılmayan bir uçak olduğunu hatırlar.

İki sevgili zor da olsa yıllardır kullanılmayan bu uçağı çalıştırmayı başarır ve oradan kaçarlar. Engin ise yabancı ortaklarıyla Adana'da yakalanır.

Altan, Nemrut çalışması ile başarıya ulaşır ve profesörlüğe yükselir. Belma ile evlenen Altan düzenlenen konferansta başlarından geçenleri ve Nemrut'u anlatacaktır.

15) Bir Aşk Masalı, İnkılap Yayınevi, 2000, 472 s.

Sinan Okyay 40 yaşlarında, bekar bir avukattır. Bürosunda olduğu bir sırada Robert Kolejinden eski okul ve takım arkadaşı Vural Toksöz'ün onu ziyareti ile başlar olaylar.

Eski arkadaşı Sinan'ın hatırladığının aksine, bitmiş, tükenmiştir. Robert Kolejinde okurken Adanalı pamuk ağasının oğlu olan Vural, artık fakir, yıkılmış bir adamdır. Vural'ın Sinan'dan isteği, kaybolan 17 yaşındaki oğlu Kerim'i bulmasıdır. Vural oğlunun kayboluşu ile ilgili pek fazla ipucu da veremez Sinan'a.

Kerim, Vural'ın gençlik aşkı Aysel ile evliliğinden olma çocuğudur. Öte yandan Aysel ile Vural yıllar önce boşanmıştır. Aysel ise ikinci evliliğini bir banka müdürü ile yapmış, daha sonra ondan da boşanmış ve halen sürmekte olan üçüncü evliliğini ise sanayici Cahit Kalaycıoğlu ile yapmıştır.

Bu arada Vural'ın ve Sinan'ın eski arkadaşları Mahir İçöz de Cahit'in eski çalışanıdır ve Aysel'i de tanımaktadır.

Arkadaşı için çocuğun kaybolma olayını araştırmaya başlayan Sinan'ı, ilk olarak Vural'ın polisteki araştırma talebini geri aldığı öğrenmesi şaşırır. Daha sonra Vural'ın evinin orada oturan çocuklardan Vural ve Kerim'in peşinde olan başka kişilerin varlığını duyar. Bu arada babasının söylediğinin aksine Kerim'in Emel diye bir kız arkadaşı olduğunu da öğrenir.

Olayla ilgili kafasında pek çok soru işareti beliren ve giderek de artan sorular oluşan Sinan'ın evine iki adam gelir ve onu hırpalar. Böylece Sinan çözemediği olayların içine iyice girer.

Emel'in okuluna giderek onun nerede olduğunu bulmaya çalışan Sinan, kızın uzun zamandır kayıp olduğunu ve ev adresini öğrenir. Emel'in evine giden Sinan, kızın ev arkadaşı Doktor Jale Yılmaz ile böylece tanışır. Jale'ye ilk görüşte aşık olan Sinan yeni bir kaosun içine sürüklenir.

Jale'nin de evini alt üst eden adamlar kızı çok korkutur. Böylece Jale, kendisini korumak isteyen Sinan'ın evinde kalmaya başlar. İşte bu birliktelik giderek Sinan'ı Jale'ye sırlıslıkla aşık eder. Jale de ona pek çok kadınsı oyun oynar ve Sinan'ı kendisine iyice bağlar.

Öte yandan Jale ve Sinan adım adım takip edilmektedir ve bunu fark etmişlerdir.

Sinan olayları çözmek istemektedir ve bunun için bir fırsat da Mahir ile Cahit'in davetine katılması sırasında ortaya çıkar. Jale'yi tuvalete götürdüğü sırada, Jale'nin evini basan adamlardan birinin de orada olduğunu fark eden Sinan adamı takip eder ve kıyıya yakın duran bir tekneyi görür. Orada birilerinin saklandığını düşünen Sinan, daha sonra tekneyi araştırmaya karar verir. Birkaç gün sonra da bu planını gerçekleştirir. Teknede Emel'in eşyalarını bulur. Eşyaları alır. Bu arada Emel'in cesedi de sahile vurur, otopside kızın hamile olduğu ortaya çıkar.. Olaylar iyice karışmıştır.

Diğer yandan Vural, Aysel ile ilgili pek çok yalan söylemeye devam etmekte ve Sinan da bunları anlamaktadır. Yalnız nedenini çözememektedir.

Bu arada Sinan, Kalaycıoğlu'nun tüm gayrimenkulları hakkında da bilgi toplar. Böylece Kerim'i saklayabilecekleri yerleri bulmaya çalışır. Buraları araştırırken Aysel'i görür ve onun gittiği eve gider. Sinan artık Kerim'i bulmuştur. Ancak bununla olay çözülmemiştir. Soru işaretleri giderek artmaktadır.

Bu arada Jale de Sinan'ı giderek daha çok şaşırtmaktadır. Çünkü o da Sinan'a pek çok yalan söylemiştir. Dediğinin aksine doktor değildir örneğin. Ancak sonunda Sinan tüm olayları çözümlenmeyi başarır.

Aslında Emel'i hamile bırakıp, öldüren Kerim'dir. Aysel hem kendi ününü hem de Kerim'i korumak için, Vural ise hem Aysel'e olan aşkıdan hem de hayatını çaldığı kardeşi Macide'ye borcunu ödemek için tüm bu olayların içinde yer almıştır. Jale ise aslında Vural'ın kardeşi Macide'den başkası değildir. Öte yandan Kerim ise Vural'ın öz oğlu değildir.

Sonuçta Vural Jale ve Sinan'ı korumak için Kerim'i öldürür, ardından intihar eder. Hayatlarındaki tüm soru işaretleri yanıt bulan Sinan ve Jale evlenirler.

16) Ayışığı, Evrim Yayınevi, Kasım 2000, 408 s.

Sulawesi adası en yoğun günlerini yaşamaktadır. CIA (A.B.D.), BND (Almanya), MOSSAD (İsrail), FSB (Rusya), MI6 (İngiltere), SAVAMA (İran) ve MİT (Türkiye) ajanları adada İslamcı radikal örgüt "Yeşil Mücahitler"nin başı Muhammed Osuwa'nın peşindedir.

Olaylara hız veren ise bağlantı kurulacak bir adamın beyaz elbiseli adam tarafından öldürülmesidir. Batılı ajanlar kendilerinden önce davranarak bu adamı öldürenlerin kim olduğunu bilemedikleri gibi, Osuwa'nın da izini kaybetmişlerdir.

Öte yandan, CIA bu operasyonu MİT ile birlikte yürütmeyi planlamaktadır. Bunun için Cengiz Tamer ve Emre Dereli adlı Türk ajanlar da adaya gelmişlerdir.

BND ajanı Erika Müller ile MI6 ajanı Stanley Moore ise eski sevgilidir. Bu operasyonda da Erika Sulawesi'ye geldiğinde onu bir sürpriz beklemektedir. Stanley de Sulawesi'dedir. Ayrıca adada bulunan adı zikredilmeyen beyaz elbiseli adam ile de Erika'nın korkunç bir geçmişi vardır. Zira adam değişik fetişleri olan bir sapıktır. Ki bu sapık zevklerini bir kez de kadının üzerinde denemiş ve onunla yeniden aynı heyecanı yaşamak istemektedir. Erika'nın ise asıl amacı operasyon sayesinde voliyi vurup kendine yeni bir hayat kurmaktır.

Bu arada Emre, Osuwa'nın adamlarınca tuzağa düşürülür. Ama onların elinden kurtulmayı başarır. Şans eseri Doktor Ayşe Chung'un evine getirilir ve genç kadından çok hoşlanır. MOSSAD ajanı Moşe Goldberg takip ettiği Emre'yi Chung'un evine götüren kişidir. Ve az bir zaman sonra aynı sokakta öldürülür.

Osuwa hakkında yapılan planların farkındadır. Ancak tüm ajanlar ona karşı birleşirler.

Sulawesi Manado Polis Baş Müfettişi Habibi de Osuwa'nın sonunda yakalanacağını anlayınca o da yabancı ajanlara yardım eder. Osuwa'nın adamları ve ajanlar arasında çatışma çıkar.

Sonuçta Osuwa öldürülür. Erika, Emre, Cengiz ve CIA'den James Haris ile Richard Brown uçakla adadan ayrılırken, Habibi başına ne geleceğini bilememektedir, zira artık Osuwa ölmüştür.

17) Londra & Moskova Hattı, İnkılap Kitabevi, 2000, 582 s.

22 yaşındaki üniversite öğrencisi Jessica Stowe, İngiliz Bakan Jeffrey Drake'in sapık cinsel ihtiyaçlarının tatmini ve bu yolla da bakanın evindeki kasada bulunan belgelerin ele geçirilmesi için Peter Wilson tarafından tutulmuştur.

Bakanın ve dolayısıyla Jessica'nın peşinde MI6 ajanları da vardır. Kızı ve bakanı takip eden ajanlardan David Blandfort bir yandan da genç kızı etkilenmektedir.

Diğer yandan Rusya'da da mafya bazı belgeler için bir operasyon yapmayı planlamaktadır.

Tarihçi Doçent Doktor Sinan Kuru ise bir sempozyum için Moskova'ya gitmeden, MİT ajanı olduklarını söyleyen iki adamla karşılaşır. Adamların ondan istediği Moskova'da bir öğretim görevlisinden alacağı belgeyi Londra'ya götürmesidir. Zira Sinan, Moskova'nın ardından Londra'da da bir diğer sempozyuma katılacaktır.

Rusya'ya gittiğinde Sinan, kendisine belgeyi teslim edecek öğretim görevlisi Tatyana Yelisev ile tanışır. Sinan genç kadından, geç kadın da Sinan çok etkilenir.

Moskova Üniversitesi'nde Tarih Doçenti olan Tatyana Rus gizli servisi FSB için de çalışmaktadır. Elindeki belgeler babası, Duma üyesi ve mafya lideri Vasili Yelisev'i mahvedecek niteliktedir. Tatyana'nın amacı kendisini, Vasili ile yaşadığı gayri meşru ilişki sonucu dünyaya getiren annesinin ve kendinin öcünü almaktır. Bunun için Sinan'ı da sıkı koruma altına alır, zira Vasili'nin adamları da Sinan'ın peşindedir.

Vasili Rusya'da çok güçlüdür. Hatta öyle ki FSB'nin içinde onu destekleyenler dahi vardır. Tabii Tatyana'nın Sinan'ı sakladığı her yeri de Vasili'nin adamları bu sayede bulur.

Diğer yandan David, Jessica ile bağlantı kurmayı başarmış ve kızı kendilerine yardım etmek konusunda ikna etmiştir. Böylece Jessica, bakanın kasasını soymaya gelen eski kasa hırsızı Dean Sorvino'ya da engel olur. Tabii bu, onun Peter ve adamlarınca hedef olarak kabul edilmesine sebep olur. David kızı koruma altına alır. Jessica, David'in evinde kalırken ev arkadaşı Suzan Dale, Jessica zannedilerek öldürülür.

Bu arada Tatyana ve Sinan, Rusya'da peşlerinde olan adamlardan kurtulmak için Londra'ya gelir.

Bilgi ve belgeler ortaya çıkar böylece her şey çözüme kavuşur. Aristokrat Paul Harrington ve Jeffrey Drake'in ortak olduğu banka, Rusya'da yüklü miktarda para batırmıştır. Paul zimmetine yolsuzluk yapmaktadır ve para geçirmektedir. Tabii ortak iş yürüttüğü kişi Vasili'den başkası değildir. Hatta öyle ki Jeffrey'i batırmak ondan kurtulmak için Bakanlığa ihbarda dahi bulunmuştur.

Tatyana babasının adamlarınca öldürülür. Sinan ise aynı çatışmada yaralanır. Suçlular yakalanır. Jessica kurtulur. Jeffrey intihar eder. Sinan ise yurda dönüşünde mali polislerce karşılanır.

18) Yazar ve Aşk, İnkılap Yayınevi, 2001, 444 s.

Olaylar yazar Taner Yılmaz ve güzel Betül Ovacıklı'nın boğazda koşu yaptıkları sırada birbirlerine rastlamaları ve bakışmaları ile başlar.

Taner hiç tanımadığı halde kendisine gülümseyen bu güzel ve çekici kadından çok etkilenmiştir. O kadar ki bu kızı yeni yazacağı romanının kahramanı yapmak ister. İlginç bir rastlantı, o güne kadar fark etmemiştir ama bu kız onun apartman komşusudur.

Betül erkek arkadaşının Taner'in kitaplarına hayran olduğunu, bu nedenle de kitaplarını Taner'e imzalatmak istediğini söyler. Böylece Taner ve Betül, Taner'in evinde görüşür. Ancak Betül'ün, Taner'e ilginç bir teklifi de vardır. Taner'e yeni romanında kendisini model olarak kullanmasını hatta bu romanın ikisinin birlikte yaşayarak, Betül'ün

tasarladığı şekilde ve polisiye romanının asıl kurgusunun dışında, kötünün sonunda cezalandırılmadığı bir son ile yazılmasını önerir.

Taner çok etkilendiği kızın teklifini kabul eder. Böylece Betül, Taner'in evine yerleşir. Taner'e erkek arkadaşı Tonguç'tan ayrıldığını, İzmirli olduğunu, ailesinin bir trafik kazasında öldüğünü söyler. Ancak bir süre sonra Taner, Betül ve Tonguç'u birlikte görür.

Bu arada Taner'in yakın arkadaşlarından Ersin Karadayı ve karısı Sacide ile görüşür. Betül'ü de alarak çıktıkları yemekte Sacide, Betül'ün Fatihli olduğunda onu, Fatih'ten tanıdığına ısrar eder. Taner iyice şaşırmıştır.

Öte yandan Taner bir gün Betül'ü yaşlı bir kadın ile beraber alışveriş yaparken görür. Tüm bu çelişkileri Betül ile konuşur.

Betül, Tonguç'un kendisinin erotik fotoğraflarını çektiğini ve ona şantaj yaptığını söyler. Yaşlı kadın ise onun çocukluk günlerinden tanıdığı, öz teyzesi kadar sevdiği bir komşuları, annesinin yakın arkadaşıdır.

Bu arada Betül'ün kuzeni Erkan da İzmir'den gelmiştir ve Betül'ün evine yerleşmiştir. O da böylece ikilinin yazdığı romanın kahramanı olur birden.

Romanda Taner katil, Erkan katilin yardımcısı, Betül ise kurban olacaktır. Ancak Betül'ün şartı gereğince romanda geçen her sahne canlandırılacaktır. Böylece ne yazacaklarını da yaşamış olacaklardır. İşte bu sebeple Betül, arkadaşına ait olduğunu söylediği bir villada bu planı gerçekleştirmeyi ister.

Cinayet sahnesini oynayacaklarını zanneden Taner anlar ki Betül ona bir oyun oynamıştır. Zira vurulacak kadın Betül değil Hadiye'dir. Böylece Sacide'nin dediklerinin de doğru olduğunu anlar Taner, zira Betül ve Hadiye iki Fatih'li iki kız kardeştir. Betül kardeşini öldürmesi için Taner'e böyle bir oyun oynamıştır. Bunu anlayan Taner, Hadiye ile kaçır ve saklanır.

Kadını otel odasında bırakan Taner, ertesi gün eve döner. Betül hiçbir şey olmamış gibi evdedir. Tüm yaşananları da inkar etmektedir. Ne romandan, ne Hadiye'den ne de cinayetten haberi vardır. Taner neredeyse çıldıracaktır. Betül'ü de alarak bir gece önce korkunç anlar yaşadığı villaya gider.

Villanın sahibi olduğu söyleyen Leman hanımı görünce, Taner hepten delirecek gibi olur.

Yaşadığı bu garip olayların etkisinde kalan Taner'i eve döndüğünde yeni bir olay şaşırtır. Hadiye Taner'i arar ve onu villaya davet eder. Biraz önce geldiği villaya yeniden çağrılan ve yaşadıklarına bir anlam veremeyen Taner, Betül'ü de evden kovar.

Asıl sürpriz ise yeniden gittiği villada bekler Taner'i. Tüm yaşadıklarının bir oyun olduğunu anlar. Ona bu oyunu hazırlayan herkes de villadadır. Betül'ün abisi Turgut -ki onu Taner hep Tonguç olarak tanımıştır, ile Betül arasındaki bir iddiadır tüm bu olaylar. Abisiyle Taner'in romanlarından birisini kendisiyle birlikte yazacağı iddiasına giren Betül'e tüm ailesi ve hatta Taner'in arkadaşı Ersin ve karısı Sacide dahi yardım etmiştir.

Betül'ün iddiayı kazanmasıyla olaylar da çözüme kavuşmuştur.

Betül ile Taner evlenirler ve bu romanda işte o tasarlanan romanın ta kendisidir. Bu arada Betül abisi ile bir iddiaya daha girmiştir, bu da yeni bir romanın habercisi olabilecektir.

19) Odak Noktası, Evrim Yayınevi, Kasım 2001, 496 s.

İstanbul'da bulunan bir ceset hem polisi, hem MİT'i hem de A.B.D. Konsoloslugu'nu harekete geçirmiştir. MİT ve Konsolosluk yetkililerinin olayı örtbas etme çabası içinde olduğunu düşünen polisler olayı şüphe ile karşılamışlardır.

Eski MİT mensubu Orhan Yüce, bir olay sırasında yaralanmış ve birlikte çalıştığı takım arkadaşı da ölmüştür. Kendi hatası sonucu böyle bir olay meydana geldiği için kurumdan atılacağını bilen Orhan, istifa ederek kurumdan ayrılmıştır. O olaydan kalan bir kurşun ise hala belinde durmakta ve zaman zaman onu rahatsız etmektedir. Orhan ise artık kırtasiye dükkanı işletmektedir.

Bir gün Orhan'ın dükkanına gelerek adeta onu büyüleyen güzel Mehveş Kalkan, cüzdanını dükkanda unuttur. Bu, Orhan'ın kız ile bir kez daha görüşebilmesi için önemli bir fırsattır.

Bu arada David Eskinazi adlı Musevi bir işadamı da öldürülür. Bu olayda da MİT ve Polis bir kez daha karşı karşıya gelir. Bu kez polis delil olarak bulduğu bir düğmeyi MİT'ten saklar ve olayları, katile ait olduğu düşünülen bu düğmeyi araştırmaya devam eder.

Orhan ise Mehveş ile görüşmeye başlamıştır. Ancak diğer yandan da eski kurumu onu yeniden göreve çağırılmaktadır. Orhan ise bu teklifi önceleri ret etse de çok sevdiği iş arkadaşı Selçuk Yaraş'ın da öldürüldüğünü duyunca, sırf arkadaşı için kabul eder. Böylece göreve dönen Orhan'ı yeni maceralar beklemektedir.

Bir yandan Mehveş ile görüşmeye devam eden Orhan ile Selçuk'un karısı Nesrin temasa geçmeye çalışmaktadır. Zira Selçuk Nesrin'e İtalya'dan iki kart yollamıştır. Bu kartlarda MİT'in içinde yer alan ve kaçakçılara yardım eden köstebeğin adı şifreli olarak yazılıdır. Orhan ile görüşen Nesrin, Orhan'ın göreve döndüğünü öğrenince ona güvenemez ve kartları Orhan'a vermekten vazgeçer. Böylece Orhan'dan da uzaklaşan Nesrin, arkadaşı Meltem'in evinde saklanır. Ancak birileri onların peşindedir. Böylece iki kadını bulan adamlar onları öldürür. Ancak Nesrin son nefesini vermeden Orhan'ı aramayı başarır. Orhan

ise bazı adamlarca takip edilmekte ve onları atlatmaya çalışmaktadır tam da bu sırada. Bu adamlar tüm bu kaçakçılık işinin başında bulunan Ahmet Tan'ın adamlarıdır.

Öte yandan, Ahmet Tan'ın metresi asıl adı Eleni Eftimyadis olan Maria'nın da artık canına tak etmiştir. Ahmet'in ona yaptığı işkencelerden kurtulmak isteyen Maria, Ahmet'in defterlerindeki kayıtları ele geçirir ve Ahmet'in bir telefon konuşmasına da şahit olur. Böylece Orhan ve Mehveş'ten haberdar olan Maria onlarla bağlantıya geçer. Ancak bu Maria'nın da sonunu hazırlar. Zira Ahmet evi terk ederek bir arkadaşına giden Maria'nın ihanetini affetmez ve kadını saklandığı yerde bularak öldürür.

Ahmet, Orhan ve Mehveş'i de kaçıtır. Ancak her ikisi de Ahmet'in adamlarının elinden kurtulmayı başarırlar.

Bu arada Orhan polis Vural Togay ile işbirliği yapar. Bu işbirliği iyi sonuç verir. David Eskinazi'nin ailesi ile görüşürler ve daha önceden bir Amerikalı'ya ait olabileceğini öğrendikleri düğme sayesinde David'in kızının sevgilisi Amerikalı Leslie Davis'in evinde inceleme yaparlar. Şüphelendikleri gibi düğme Leslie'ye aittir ve Rachel ile arasında bir ilişki olduğunu da böylece anlarlar.

Planlarının bozulacağını anlayan Ahmet ve Leslie, Rachel'i de öldürürler. Öte yandan Ahmet'in adamları Mehveş'i kandırarak kaçıtır. Bu arada Orhan annesine verilen kartları öğrenir. Nesrin şifreli kartları Orhan'ın annesine vermiş ve kendisi haber verince bu kartları Orhan'a vermesini söylemiştir. Uzun süre oğluna Nesrin ile ilgili sorular soran kadın oğlunun nihayet Nesrin'in öldüğünü söylemesiyle kartları oğluna verir.

Kartlardaki şifre çözüldüğünde MİT'in içindeki köstebeğin Orhan'ı yeniden göreve çağıran MİT İstanbul Bölge Müdürlüğü Kontr-Terör Şube Müdür Yardımcısı Cahit Karaman'ın yardımcısı Hakan Berkes olduğu anlaşılır.

Vural ile Ahmet'in peşine düşen Orhan, Mehveş'i Ahmet'in ve adamlarının tecavüzünden kurtaramaz. Ancak Ahmet'i, adamlarını, ortaklarını ve tabii Hakan'ı yakalatmayı başarır.

Sonuç olarak olayların başında denizde cesedi bulunan adamın İnterpol'den bir memur olduğu ve onun da Leslie tarafından öldürüldüğü ortaya çıkar.

Böylece hem kendi hem de Selçuk'un itibarını yeniden kazanan Orhan kırtasiyecilik işlerine geri döner ve Mehveş ile evlenmeye karar verir.

20) Güvercin Kayalıkları, İnkılap Kitabevi, 2001, 556 s.

Olaylar benzin istasyonunda Mafya Babası Talat Alkan'ın oğlu Hasan Alkan'ın etrafa ateş açması ile başlar. Olay sırasında istasyonda bulunan Tolga Yazıcı, Hasan Alkan'a

silahıyla müdahale eder. Ancak çatışma sırasında Hasan ölür, Tolga ise ağır yaralanır ve felç olur.

Diğer yandan Hasan'ın ailesi artık Tolga'ya bir kan davası gütmektedir. Olayı soruşturmak için görevlendirilen komiser Nihat Molu, Talat Alkan'ın asıl amacını bilmekte ve etkilendiği Nur ile çocuklarını korumak istemektedir.

Resmi görevle Nur ve ailesini koruyan Nihat görev süresi dolunca yıllık iznini alır, Nur ve ailesini babasının Bolu'daki çiftliğine götürmek ister, ki bunun için Nur'u ikna etmesi hiç de zor olmaz. Zira Talat ve adamları Nur'un peşindedirler. Ancak yanlışlıkla oğlunun arkadaşı ve onun annesini vururlar. Tüm bu tehlikeleri gören Nur, Nihat'ın teklifini kabul eder ve Bolu'ya gider.

Ancak İstanbul'da iz sürmeye devam eden Talat ve adamları Nur'un ailesini konuşurmayı başarırlar. Böylece Nur ve ailesinin yerini öğrenen adamlar da Bolu'ya giderler. O sırada Nihat da Nur ve ailesi için görevinden ayrılmak üzere İstanbul'a gitmiş ve Bolu'ya dönmektedir.

Nihat'ın babası ve köylüler çiftliği korumaktadır. Talat'ın adamları ise çiftliği bulmuşlardır ve onlar çiftliğe girdiklerinde çatışma başlar. Nihat da bu sırada çiftliğe varmıştır.

Çatışmada neredeyse herkes ölür. Yaşayanlar Nur ve çocukları ile Nihattır. Cenazeler Bolu'ya gömülür. Ama Nur İstanbul'a döner. Nihat onu her yıl Bolu'da bekleyecektir.

21) Miras, İnkılap Yayınevi, 2001, 431 s.

Profesör Sadi Koray, Avukat Erdal Çimen'in saygı duyduğu, örnek aldığı bir büyüğüdür. Sadi Bey, Erdal'a yıllar önce aşık olup kendisinden hamile kalan ancak onunla evlenemediği kadından olan çocuğunun yakın bir tarihte öldüğünü söyler. Erdal'dan çocuğundan ona kalan torununu bulmasını ister.

Profesörün torunu çok güzel bir kız olan Suna Aytaç'tır. Erdal daha ilk görüşte kızıdan etkilenir. Suna önceleri reddetse de sonunda dedesi ile tanışmayı kabul eder. Sadi Bey, Suna'yı evlat edinmek ister ancak bunun için tek şartı vardır o da Suna ile Erdal'ın evlenmesidir.

Erdal bu fikri çok saçma bulsa da kanser olduğunu öğrendiği Sadi Bey için bu şartı kabul eder. Suna ise bir başkasını sevdiğini söylese de evliliğe olumlu bakar, ancak onun da bir şartı vardır. Erdal ile evli çiftler gibi olmak istemez.

Erdal ve Suna evlenir. Ancak daha ilk günlerde Erdal bir oyuna getirildiğini düşünmeye başlar. Zira Sadi Bey'in kanser olmadığını öğrenir. Öte yandan telefonlarla rahatsız edilmektedir. Suna'nın Sadi'nin torunu olmadığını söyler arayanlar. Ayrıca saldırıya

da uğrar Erdal. Onu döven adamı arkadaşı vasıtasıyla bulmayı başarır. Ayı Cemal'dir ona saldıran ve Erdal onu iyice döver. Bu arada öğrenir ki Hayri adlı biri tutmuştur Cemal'i. Diğer yandan da Muhsin adlı biri çıkar ortaya. Bu iki adam da Sadi'nin gerçek torunu ile ilgili iddialar ileri sürer. Hayri kendisinin torun olduğunu söylerken, Muhsin Sadi'nin torunu olmadığını zira kadının çocuğu doğurmadığını iddia eder. Ancak her ikisi de Erdal'ın oyuna getirildiğinde hem fikirdir. Bu arada Sadi'nin emektarı Nakşidil Kalfa da Erdal'a benzer şeyler anlatır.

Erdal, Suna'yı kendisini kandırmak ve fahişelik ile suçlar. Böylece sevdiği adamın, kocasının hakaretlerine dayanamayan Suna, Erdal'a her şeyi anlatır. Erdal'a oyun oynadıkları doğrudur. Erdal'dır hep aradıkları Sadi'nin gerçek torunu.

Böylece Sadi'nin köşküne giderler. Nakşidil ve Hayri'nin Sadi'yi tehdit ettiklerini duyar. Neyse ki zamanında müdahale eder ve bu ikisini etkisiz hale getirirler. Böylece Sadi torununa tüm sırrını anlatır.

Gençken Nahide adlı bir kızı sevmiştir. Nahide hamile kalmıştır. Sadi ona ev tutar ve evlenmeye karar verirler. Ancak Sadi'nin annesi Sadi'nin haberi olmaksızın kızla konuşur ve evliliklerine engel olur.

Sadi, Marmaris'e seyahati sırasında Erdal'ın gerçek annesi Filiz ile tanışır. Kadın kalp hastasıdır. Sadi onun evinde Nahide'nin fotoğraflarını görür. Filiz onun kayınvalidesi olduğunu, kocasının da öldüğünü söyler. Böylece Erdal'ın torunu olduğunu anlayan Sadi, çocukla kadını İstanbul'a getirir. Filiz ameliyat sırasında ölür. Sadi de güvenebileceği bir çiftin yanına yerleştirir Erdal'ı. Ama onunla bağlantısını hiç koparmaz. Bu arada baktığı, koruduğu Suna ile torunu Erdal'ı evlendirmeyi planlar. İşte tüm sır budur. Nakşidil ise huzurevine yerleştirilir.

22) Bıçak Sırtı, İnkılap Kitabevi, 2001, 402 s.

Olaylar zinciri Karacaahmet Mezarlığı'nda Devlet Deniz Yollarından emekli çımacı Ali Sözen'in boynunun kesilerek öldürülmesiyle başlar. Olayda dikkat çeken yan, cesedin üzerine iliştirilmiş şiirdir.

Muhabir Tülay ve Cahit olay yerine giden GTV ekibindedirler. İki genç şiiri elde ederler ve GTV'den arkadaşları, entel, şiir sever lakabı Üşütük olan Muhabir Nizam Yön'e şiirin kimin olduğunu sorarlar. Şiir Yaşar Nabi Nayır'ın "Karacaahmet'te Akşam" adlı şiiridir.

Sevim Karagül adlı sekreter, katilin ikinci kurbanıdır. Şair onun da boynunu keser ve bu kez Özdemir Asaf'ın "Altro"sunu iliştirir kadının cesedine.

Bu ikinci olayın ardından Tülay'ın isteği üzerine Cihat ve Nizam ile bir ekip oluştururlar ve olayların üzerine gitme kararı alırlar.

Herkes şair katilden söz etmektedir artık.

Üçüncü kurban ise katilin bir meyhanede tanıştığı Balıkçı Rüstem Reistir. Reisin üzerinde de Metin Eloğlu'nun "Erkek Zeliha'nın Torunu" adlı şiiri bulunur.

Katilin dördüncü ve beşinci kurbanları ise anne ve kızı Ayşe ile Gül Sözen'dir. Ancak katil Gül'ü isteyerek değil, geride şahit bırakmamak için öldürür ki bu da ona çok zor gelmiştir. Bu sefer küçük kızın üzerinde bulunur şiir. Ziya Osman Saba'nın "Patik Yap Kunduracı" şiiridir bu.

GTV muhabirleri bir yandan olayları takip ederken, diğer yandan da Cahit ve Tülay arasında bir yakınlaşma yaşanmaya başlar.

Bu arada Meral Arıkan katilin altıncı kurbanı olur. Katil onun üzerine de Ahmet Muhip Dıranas'ın "Köpük" şiirini bırakır.

Bir sonraki kurban simitçi Hüseyin Toper'dir. Onun üzerinde de Nevzat Üstün'ün "Şeytan" adlı şiiri bulunur.

Katil Divan Pastanesinde tanıştığı Nilüfer Kiraz'ı sekizinci kurbanı yapar ve kızın üzerine Necip Fazıl'ın "Kaldırımlar" şiirini ilişirir.

Katil'in son kurbanı Nilüfer'in arkadaşı Selda'dır. Onun da üzerinde İlhan Demiraslan'ın "Tophane" adlı şiiri bulunur.

Bu arada araştırmalarını sürdüren GTV ekibinden Tülay, katil ile Nizam'ın aynı yerde oturduğunu öğrenir. Nizam'ın tipinin, oturduğu yerin, şiir sevgisinin katille benzerliğini fark eden Tülay, Nizam'dan şüphelenir. Ancak bu arada Nizam da rahatsız olduğu gerekçesi ile işe gelmemektedir. Tülay birkaç kez onu arar ve sonunda evine gitmeye karar verir. Ama evde onu bir sürpriz beklemektedir.

Eve gitmeden önce, Çapa Hastanesinden bir psikiyatr ile görüşen Tülay, çift kişilik hakkında bilgi alır.

Nizam'ın evine giden Tülay, artık anlar ki Şair Katil Nizam'dır ve Nizam'ın içindeki ikinci Nizam'dır tüm bu canilikleri yapan.

Nizam, küçükken annesini döverek öldüren babasını öldürmüş ve her ikisini de evin bodrumuna gömmüştür. İşte o zamandan bu yana Nizam'ın içinde iki Nizam vardır. Bir korkusuz ve katil, diğeri ise üşütük diye lakap takılan pısrık Nizam'dır.

Öte yandan Cahit de Tülay'ı merak etmektedir. Zira kız öğleden beri ortada yoktur. Bu arada kafasındaki soru işaretlerini çözmeye çalışırken Cihat, katil'in şair isimleriyle kendi adını verdiğini anlar. Akrostişle şairlerin baş harflerini birleştirdiğinde Nizam'ın adı ve soyadına ulaşır Cihat.

Personelden Nizam'ın adresini bulup, yola çıktığında Nizam da Tülay'ı canlı canlı gömmeye başlamıştır. O işini bitirmeden Cihat yetişir ve ikisi boğuşurlar.

Polis de tam zamanında olay yerine gelir. Nizam o ana kadar kurbanlarını öldürmekte kullandığı sustalısıyla bu kez kendini öldürür.

Sonunda Cahit'i hastanede ziyaret eder Tülay. İki sevgili mutlu son ile birleşmişlerdir. Asil ve köklü bir ailenin üyesi olan Nizam daha doğrusu Şair Katil ise ölmüştür.

23) Terörün Gölgesinde, Evrim Yayınevi, Mayıs 2002, 409 s.

Emekli Tarih Profesörü Rüknettin Tözek, oğlunun asistanı Burcu ile sempozyuma hazırlanmaktadır. Sempozyumun konusu Ermeni Soykırımı Olayıdır.

Aynı gece oğlu tarihçi Doçent Orhan, profesörü olarak kendi evine götürür. Orhan farkına varmadan babasını kurtarmıştır. Çünkü Ermeni teröristler babasının evine o gece bir baskın yaparlar. Baskın sırasında öncelikle köpeği etkisiz hale getiriler ancak tabii asıl hedefleri evde olmadığı için bu girişimleri başarısızlıkla sonuçlanır.

Sabah profesörle randevusu için eve gelen Burcu, köpeğin ölüsünü bulur. Ancak profesör evde değildir. Bu arada Orhan ve babası eve gelir. Orhan evden bir şey alınmadığını görünce bunun bir hırsızlık olayı olmadığını, eve gelenlerin başkaca bir nedeni olduğunu düşünür. Nitekim bölge jandarması da aynı fikirdedir.

Bu arada eve yapılan baskının ertesi günü bir başka tarihçi Profesör Zeki Solmaz için plan yapmaktadır teröristler. Bunun için de Ermeni kökenli striptizci Nadya Melikyan'ı, Profesöre metres olması için tutmuşlardır. Nadya sevgilisi Zeki'yi eve çağırır ve takma adı Ohannes olan Rus Ermenisi Garabet Ohannesyan adamı öldürür.

O akşam Profesör Tözek, İngiliz Gazeteci Alex ve Fransız Profesör Daniel Colin bir televizyon programında karşı karşıya gelir. Zeki'nin de katılacağı programa, ölüm haberi ulaşır. İşin ilginç yanı profesörün cesedinin striptizci Nadya'nın evinde bulunmuş olmasıdır.

Ermeni Sorunu ile ilgili çalışmalar yapan bu iki profesörün başına gelenler arasında Orhan bir bağlantı olduğunu düşünür ve polise başvurur. Böylece Rüknettin Bey koruma altına alınır.

Öte yandan katilin elinden kurtulan Nadya da polise başvurur. Bildiklerini kendinin suçlanmayacağı şekilde anlatan Nadya daha sonra kendisine ilgisinin olduğunu bildiği ve kulüpten tanıdığı Hırant'ın evine sığınır. Ancak Nadya'nın bilmediği bir şey vardır ki, polis Nadya'yı takip etmektedir.

Bu arada Orhan, Babası ve Burcu polis korumalarıyla çiftliğe gelmişlerdir. Ancak teröristler planlarını sonuca kavuşturmak istemektedir. Onlar da çiftlikte pusudadır. Polisleri fark eden Arto ve takma adı Garbis olan Fransız Varujan Sauvagnargues onları öldürerek

hedeflerine ulaşmaya çalışırlar. Ancak polisler Arto'yu öldürür. Garbis ise Orhan ile boğuşmak zorunda kalır. Kulağından yaralanan Garbis çiftlikten kaçır.

İlerleyen günlerde Orhan, şans eseri kulağından yaraladığı Garbis'e rastlar. Onu takip eder ancak, Orhan'ı fark eden Garbis onu tuzağa düşürür ve bayıltır.

Bu ipucu ve Nadya'nın Ohannes korkusuyla tüm gerçekleri polise anlatmasıyla olaylar çözülmeye başlar.

Ermeni kökenli, bar işletmecisi Aşot Artinyan, olayların İstanbul'daki ayağıdır. Ancak, örgütün başı İngiliz gazetecinin ta kendisidir. Suçlular yakalanır.

Rüknettin ise tezini savunmak için sempozyuma hazırlanmaktadır. Orhan ise ilgi duyduğunu itiraf etmekten hep kaçındığı Burcu'yu göreceği için çok heyecanlıdır.

24) Taş Plak, İnkılap Kitabevi, 2002, 391 s.

Oktay Keçeci, genç bir işadamı ve aynı zamanda da Türk musikisine ilgi duyan ve bu konuda çalışmalar yapan bir yazardır.

Yaptığı çalışmada eski kadın şarkıcıları, sanatlarını ve hayatlarını ele almaktadır. Ancak Fikret Semiha adlı, genç yaşta hayatını kaybeden sanatçı hakkında herhangi bir bilgiye ulaşamamıştır.

Yüksekkaldırım'daki bir eskicide şans eseri kadının bir plağını ve resmini bulur. Eskici dükkanının sahibinden resmi kimden aldığını öğrenir, böylece Tamburi Hakkı Efendi'ye ulaşır.

Tamburi Hakkı Efendi Oktay'a yardım etmeyi kabul eder ve ona Fikret Semiha hakkında bildiklerini anlatacağını söyler.

Hakkı Bey, Fikret Semiha ile gençliğinde büyük bir aşk yaşamıştır, ancak dönemin kadın-erkek arasındaki mesafe, ilişkilerin resmiyeti, sosyal statü vb. nedenlerle iki aşık bir araya gelememiştir. Nitekim, Fikret Semiha, Necip Şahabettin ile evlenmiştir ve doğum sırasında da ölmüştür. Böylece bir yandan rakılarını yudumlarken bir yandan da sohbet eder Hakkı ve Oktay.

Bu görüşmenin ardından Oktay, rakı sebebiyle sızar ve bir rüya görmeye başlar. (bunu okur da Oktay da kitabın sonunda anlar).

Oktay sergiye gider ve orada çok güzel bir kıza rastlar. Kız ona Fikret Semiha'yı hatırlatır. Hiç alışkanlığı olmadığı halde tanımadığı bu kızla konuşmaya başlar. Ancak kız Oktay'ı tersler.

Birkaç gün sonra şirketin pazarlama bölümüne alınacak eleman için görüşmeye gelenlerden biri de büyük bir şans eseri bu güzel kızın ta kendisidir. Kızın adı Leyla Özge'dir ve Oktay bu kızdan çok etkilenmiştir. Kızı derhal işe alır.

Artık Oktay eskisinden farklı olarak sırf Leyla'yı görebilmek için işlerle daha alakalıdır. Bu durum amcası Rıdvan'ın da dikkatini çeker. Oktay'ı bekleyen bir diğer sürpriz de Amcası Rıdvan ve yengesi Nihal'in, Leyla'yı hemen gelinleri olarak benimsemeleri ve iki genci bir araya getirmek için sürekli planlar yapıyor olmalarıdır.

Oktay bir yandan da kitap çalışmalarına devam etmektedir. Fikret Semiha'nın hayatında yer almış isimlerle bir araya gelen Oktay, bir yandan da bu işin büyük bir sır taşıdığını düşünmeye başlar. Zira Leyla ve Fikret Semiha arasında anlayamadığı bir bağ vardır. Bir yandan da Oktay'a Leyla ile ilgili isimsiz telefonlar gelir.

Kızı takip eden Oktay onun daha önceden görüştüğü (Fikret Semiha ile ilgili) kişilerle bir araya geldiğini görünce şaşırır. Böylece kendisinin de daha önce kitabı için ziyaret ettiği Mübeccel Hanımın yalısına gizlice kızın peşinden girer. Oktay artık sırrı çözdüğünü düşünmektedir. Çünkü Leyla'nın kendi ağzından duymuştur Fikret Semiha'nın torunu olduğunu.

Tabii Oktay oradan çıktıktan sonra Leyla ile yaptığı bir görüşmede tüm bunları kızın yüzüne vurur. Ama Leyla ona tüm sırrını anlatmaya karar verdiğinde daha büyük bir sürpriz bekler Oktay'ı.

Aynı eve yine giderler. Leyla onu bir odaya götürür. Odada Fikret Semiha'nın yaşlanmış, yorgun bedeni yatıyordu. Üstelik yüzü yara izleri ile kaplıdır.

Aslında Hakkı'dan hamile kalan Fikret, Kanuni Ferit ile evlenmiştir ve çocuk da erken doğunca Ferit durumu anlar. Hakkı ise aşkını korumaya ve onu kaçırmaya çalışır. Ferit de karısının yüzüne kezzap atar ve onu işte bu hale getirir. Kadın artık insan içine çıkmak istemez ve kuzeni Mübeccel onun bakımını üstlenir. İşte tüm hikaye budur.

Leyla için asıl sorun ise Serdar'dır. Oktay bu sorunu çözmek için silahlı olarak Serdar'ın evine gider. Leyla'nın eski sevgilisi Serdar, kızın parasının peşindedir. Oktay Serdar ile kavga eder ve Serdar Oktay'ı vurur. İşte böylece sızarak daldığı uykudan uyanır Oktay. Tüm yaşadıkları rüyadan ibarettir.

25) Aşk Oyunu, Evrim Yayınevi, Ocak 2003, 422 s.

Atilla Şahin, pek fazla ilişkisi olmadığı babası Reha Şahin'in ölümü ile büyük bir mirasın sahibi olmuştur. Ancak o sadece bir doktor olduğunu bildiği babasının böyle büyük bir servete nasıl sahip olduğunu anlayamamış ve ayrıca babasının genç bir kadınla da evli olduğunu öğrenmiştir. Bunun yanı sıra Reha ve Müfide çiftinin onu evlat edindiklerini öğrenmesi de bir diğer şok olmuştur.

Böylesi sürprizlerle karşılaşan Atilla'nın, arkadaşı Orçun'un nişan töreninde tanıştığı Berrin de hem onu çok etkiler hem de yeni sorunlar getirir hayatına... Zira bu güzel kız ona bazı yalanlar söylemektedir.

Öte yandan da bir diğer şoku da babasının genç karısıyla evlenmesini vasiyet ettiğini öğrenmesiyle yaşar.

Bu arada iyice kafası karışır. Zira herkesin iyi bahsettiği babasının genç karısı Merve, tariflerin aksine ona şirret ve çirkin gelmiştir.

Sonuçta bir tesadüf eseri Berrin ve Merve'yi birlikte gören Atilla onları takip eder ve anlar ki bu iki kız aslında kardeşlerdir. Birinin adı Berrin Merve diğeriinki ise Merve Berrindir. Kendi sevgilisi aslında babasının genç karısıdır. Tüm bu yaşananlar da onun planıdır. Yıllar evvel görüp, aşık olduğu Atilla'nın gerçekten onu sevmesi için yapmıştır tüm bu planları... Ancak planlarda aksama kızın kardeşi ve babasının ondan para almak için tehditler savurmasıyla olur.

Atilla da para hırsı dolu Merve ve babasına istediklerini vererek çok sevdiği Berrin ile mutlu bir yaşama doğru yol alır.

26) Yedinci Uzman, İnkılap Kitabevi, 2003, 542 s.

Son iki yıldır nerede oldukları bilinmeyen ve bir anda ortaya çıkan beş bilim adamı birbiri peşi sıra öldürülür.

Olaylarla ilgili yapılan araştırmalar ise şüpheleri Irak'ın üzerinde toplar. Zira Irak'ın yeni bir kimyasal silah ürettiği yolunda iddialar vardır.

Gerçekten de öldürülen beş bilim adamı kendilerinden haber alınmadığı dönem Irak'ta böyle bir silahın üretiminde çalışmışlardır. Tam yedi bilim adamı vardır bu çalışmada.

İstihbarat servisleri altı bilim adamını belirlemişlerdir, ancak "7.Uzman" hakkında hiç kimsenin bilgisi yoktur. Bu arada olayın ciddiyetini anlayan tüm istihbarat örgütleri, silahları bulmak için Irak'ta hummalı bir çalışmanın içine girerler.

Öte yandan uzmanları öldürmesi için tutulan kiralık katil Nina'ya ulaşır Fransız ajanlar, ancak tecrübeli Nina onların asıl amacını anlar ve ajanları öldürür.

Irak'ta yapılan her çalışmadan da bu ülkenin istihbaratı El Muhaberat'ın haberi olmaktadır. Avrupalı ajanların aradıkları "7.Uzman" ise kendi aralarına sızan Dr. Fatma'dan başkası değildir. Dost sandıkları Dr. Fatma El Muhaberat'ın yararına çalışmaktadır ve onları deşifre eder. Böylece ajanlar El Muhaberat'ın esiri olurlar. Onların elinden kurtulabilen MİT ajanı Aykut ise ajanları başarılı bir operasyon sonucu özgürlüklerine kavuşturur.

Böylece tüm ajanlar deşifre olur ve silahların bulunması için yapılan operasyon başarısızlıkla sonuçlanır. Ancak Irak'ın kimyasal silah ürettiği tescil edilmiş olur.

27) Tilkiler Savaşı, Evrim Yayınevi, Haziran 2003, 414 s.

Emekli ajan Thomas Higgins, 20 yıl önce ülkesinden iltica talebinde bulunan, ancak bir anda ortadan kaybolan Vasili Krilenko'yu bulmak üzere İstanbul'a gelmiştir.

Kendisini halen görevli gibi tanıtan Thomas, MI6 ajanlarından ve Vasili'nin yeğeni Sergei'den yardım ister. Hatta Sergei'ye rüşvet de teklif eder. Sergei ise küçüklüğünden beri hayran olduğu dayısı Vasili'den bir yandan da intikam almak istemektedir. Zira onun devletine ihanet ederek ortadan kaybolması tüm aileye zarar vermiştir. Üstelik Thomas'ın vaat ettiği rakam hiç de reddedilecek gibi değildir.

Öte yandan, yerlerini tek Sergei'nin bildiği dayısı Vasili ve karısı Leonora, Sergei'ye zamanında aileye verdiği zararların karşılığı olarak ama aslında sırf yerlerini Tomas'a bildirmesin diye yüklü bir miktar para vermeyi teklif ederler.

Bu arada MI6'dan emekli Thomas ve FSB Ajanı Sergei'nin bir araya geldiğini tespit eden MİT de bu iki ajanın peşine düşer ve onları izlemeye alır.

MİT ajanı Erol, Leonora ve Vasiliye ulaşır, onlara kendini Sergei'nin onları izlemek üzere tuttuğu biri olarak tanıtır. Erol, yıllardır cinselliği yaşayamayan Leonora'yı çok etkiler.

Bu arada MI6 ajanlarından Horace da Thomas'ın B Planı için Neslihan'a yaklaşmıştır. Ancak MİT bu durumu da tespit eder ve kendi halinde yaşayan bu kızı uyarır.

MI6 şefi Daniel ise Thomas'ın emekli olduğunu bilmektedir ve böyle bir görevden kendisinin haberdar edilmemesinden şüphelenir. Merkeze durumu soran Daniel aldığı cevap ile şaşırır, zira Thomas, Vasili'yi bulmak ile görevlendirilmemiştir.

Gerçekten de tüm bu olanlar aslında Vasili ve Thomas arasındaki eski bir hesaptan kaynaklanmaktadır ve o hesap da Leonora'nın ta kendisidir. Thomas aşık olduğu Leonora için Vasili'yi aramaktadır. Yıllardır içinde büyüyen arzuların da onu cesaretlendirmesiyle Leonora Thomas'ı seçer ve onunla gitmek ister. Karısını kaybedeceğini anlayan Vasili ise intihar eder.

28) Saklı Gerçek, İnkılap Yayınevi, 2003, 430 s.

Doçent Selim Başak, evde profesörlük unvanını almak üzere hazırladığı kitabı için çalışmaktadır. Karısı Selma ve oğlu Ali ise sinemaya gitmiştir.

Evde yalnız olan Selim birinin kendisine seslendiğini duyar, ses ona değişim zamanının geldiğini söylemektedir. Evin içinde, sesin sahibini arayan Selim, sonunda o sesin sahibinin kendisi olduğunu anlar. Böylece içindeki "kötü", "güçlü" Selim ile karşılaşmış olur. Önce bunun yorgunluktan olduğunu düşünen Selim, zamanla anlar ki, içindeki kötü yön , onun kişiliğini yok edip, kendisine yaşam alanı açmaya çalışmaktadır. Zira "değişim" dediği anlarda içindeki o kötü ruhun yaptıklarına şahit olsa da ona engel olamamaktadır. Kötü ruh,

karısına tecavüz eder, sokaktaki bir adamı döver, bir fahişe ile birlikte olur ve onu öldüresiye döver. Selim zamanla bu tip olayların olduğu değişim anlarını da hatırlamamaya başlar.

Selma ve Ali'ye bir zarar vermek istemez. Evden ayrılır, ama daha sonra eve geri dönmek ve Selma'ya her şeyi açıklamak zorunda kalır. Artık tedavi olmak istemektedir. Ancak tedavi sürecine, içindeki kötü ruh izin vermek istemez. Onu engelleyebilmek için Selim, bir tedavi kliniğine yatmayı dahi kabul eder. Ama kötü ruh onun bu klinikten kaçmasını sağlar, hedefi Selma ve Ali'yi öldürüp, Selim'in iyi yönünden kurtulmaktır. Ancak Selim, ailesinin zarar görmesini istememektedir, yine de kötü ruhuna engel olamaz. O ruhu evine gizlice girer. Karısına zarar vermek üzereyken, Selma uyanır. Kadın, daha önce kocasını doktor hipnotize ederken varlığından haberdar olduğu ancak detayını Selim'in kötü ruhu anlatmasını engellediği için bilmediği, Selim'in çocukluğunda yaşadığı olayı biliyormuş gibi davranır. Böylece "blöf" yapan Selma'nın bağırarak, karşı çıkarak olayı bildiğinde ısrar etmesi üzerine kötü ruh daha fazla dayanamaz ve Selim'i terk eder. Böylece kendine gelen Selim, çocukluğunda yaşadığı olayı, hem karısına, hem de doktorlara anlatır.

Annesi onu doğururken ölmüştür Selim'in, babası ise bir mühendis olmasına rağmen, Şile'de Malkara Çiftliğinde çiftçilik yapmaktadır. Otoriter olan babası, Selim'e ve eve gelen herkese, bahçede "ambar" dediği yere yaklaşmayı yasaklamıştır. Ancak tabii Selim'in çocuksu merakı ona ambara gitme cesareti verir. Ambarın kapısı kilitlidir. Ancak köpeklerini almak için ambara gelen babası, ortadan yok olan köpeğe o kadar kızmıştır ki, köpeği ambarın içinde bulup da eve dönerken, ambarın kapısını kilitlemeyi unuttur. Bunu fırsat bilen Selim, ambara girer. Bir yandan da babasının ambara gelip onu orada bulmasından korkarken, diğer yandan da ambarda ne olup bittiğini, ne göreceğini merak etmektedir.

Sonunda ambarın altına oyulmuş bir oda bulur. Odada bir kadın vardır. Yıllardır oraya kapatıldığı, kırbaçla dövülerek eziyet edildiği bellidir. Tam bu sırada babası gelir Selim'in ve çocuğu kırbaçla dövmeye başlar. Onu amcası kurtarır. İşte bu olay yaşanırken ilk kez duyar o sesi Selim, ikinci sesini. Babasına isyan etmesini söylemektedir ona. Ama Selim'in hiç gücü yoktur. Yenilir babasına. Daha sonra evdeki emektarları bakar ona, yaralarını iyileştirir.

Olayın yaşanmasının ardındaki gece ambarda bir yangın çıkar. Selim'in babası ve o odadaki kadın bu yangında ölür. Tüm bu yangın da babasının intihar planıdır aslında. Ambardaki kadın ise, amcasından öğrendiğine göre teyzesidir Selim'in.

Tüm bu trajedinin arkasında da babası ile teyzesinin hazin aşk hikayesi yatmaktadır. İki kız kardeş aynı adama aşık olmuştur. Selim'in annesi büyük olduğu için, onu babasıyla evlendirirler. Annesi ölünce de babası teyzesini ambara kapatır. Böylece tüm hikayesini anlatıp, kötü ruhtan kurtulduğunu düşünür Selim.

Profesörlük için hazırladığı kitabını tamamlayan Selim, başarı ile arzuladığı unvana kavuşur. Evde arkadaşları arasında bir kutlama partisi verirken yeniden ona seslenir biri... Etrafına bakınır ama o ses yine içinden gelmektedir. İkinci ruhu onu bırakmamıştır...

KAYNAKÇA

1. GENEL KAYNAKLAR

AĞACIK, Musa; "Kaset Kutusu", http://www.musaagacik.net/site/musa_teyp.asp?yazi=156

ALEMDAR, Korkmaz ve ERDOĞAN, İrfan; *Popüler Kültür ve İletişim*, Ankara, Ümit Yayıncılık, 1994

ALEMDAR, Korkmaz ve ERDOĞAN, İrfan; *Öteki Kuram: Kitle İletişimine Yaklaşımların Eleştirel Bir Değerlendirmesi*, Ankara, Erk Yayınları , 2002

ALKAN, Sevdâ; “Mecburiyetten Polisiye Yazarı Oldum”, <http://www.yenisafak.com/arsiv/2003/ocak/19/kultur.html>

ARI, Mehmet Emin; “Türkiye’de Neden Polisiye Roman Yazılmaz?”, <http://www.omegama.org/omegamadergi/yazi.asp?hid=512>

ARSLANTUNALI, Mustafa; “Sahi Bizde Niye Polisiye Yoktu?”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Ekim 2000, Sayı 34, s. 66-67 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/34/1536.htm>

ARSLANTUNALI, Mustafa; “Le cas Simenon: Atmosfer Herşeydir”, <http://www.geocities.com/mufettismaigret/arslantunali.htm>

ASLAN, Sema; “Cinayeti Yazıyor”, <http://www.milliyet.com.tr/2000/12/22/pazar/ktp01.html>

BAYRAKTAR, Esin; “Peyami Safa-Cingöz Recâi”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Sayı 23, Kasım 1999

BAYRAKTAR, Esin; “Paranoya Polisiye ve 2.Abdülhamid”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Sayı 30, Mayıs 2000

BAYRAKTAR, Esin; *1984-1918 Yılları Arasında Türk Edebiyatında Polisiye Roman*, Tez, 2000

BORA, Aksu; “Polisyelerde Yeni Bir eğilim:Açık Mutfak Adeti”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Nisan 2000, Sayı 29, s.75 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/29/1281.htm>

BOYLE, Richard; “The Three Princes Of Serendip - Part One”, http://livingheritage.org/three_princes.htm , 2000

BOYLE, Richard; “The Three Princes Of Serendip - Part Two”, http://livingheritage.org/three_princes_2.htm , 2000

CHESTERTON, G.K., “The Ideal Detect...”, *London News*, 25 Ekim 1930

COWARD, Rosalind ve ELLIS, John; *Dil ve Maddecilik*, Çeviren Esen Tarım, İstanbul, İletişim Yayınları, 1985

DE QUINCEY, Thomas; *Güzel Sanatların Bir Dalı Olarak Cinayet*, Çev. İsmet Birkan, Ayraç Yayınevi, Ankara, 1998

ECO, Umberto; “James Bond: Ian Flemming’in Öyküsel Tasarımı”, *ALEMDAR, Korkmaz ve KAYA, Raşit; Kitle İletişimine Temel Yaklaşımlar*, Savaş Yayınevi, Ankara, s. 217 – 232

- EVANS, Colin; *En Şaşırtıcı 100 Polisiye Olay Nasıl Çözüldü?*, Çev. Füsün Doruker, Sabah Kitapları, İstanbul, 1997
- FINE, Gary ve DEEGAN, James; “Three Principles of Serendip: Insight, Chance, and Discovery in Qualitative Research”, www.ul.ie/~philos/vol2/deegan.html
- GOODMAN, L.A.; “Notes On The Etymology Of Serendipity and Some Related Philological Observations”, *Modern Language Notes*, 1961
- GÜNGÖR, Nazife; *Popüler Kültür ve İktidar* (Der.), Ankara, Vadi Yayınları, 1999
- HAYCRAFT, Howard; *Murder For Pleasure: The Life and Times of The Detective Story*, Avalon Publishing Group, 1984
- K., Tarık Dursun; *100 Filimde Başlangıcından Günümüze Polisiye Gerilim Filmleri*, Ankara, Bilgi Yayınevi, 1995
- KANAT, Ayşegül; “Yazarlık Dersleri-IX:Herkes Hancı'nın Katil Olduğunu Sanıyordu Ama Katil Alternoon Papazı İdi...”, http://www.kayipdunya.com/08-02/yazilar/aysegul_kanat/
- MANDEL, Ernest; *Hoş Cinayet Polisiye Romanın Toplumsal Bir Tarihi*, Çeviren N.Saraçoğlu ve B.Tanatar, 2. baskı, İstanbul, Yazın Yayıncılık, 1996
- MATUR, Remzi; “Zadig'den Dupin'e Uzanan Yol”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Temmuz - Ağustos 1999, Sayı 21, s. 14-15 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/21/841.htm>
- ÖZBAŞ, Filiz; *Agatha Christie'nin Cinayet Romanındaki Temel Örüntüler*, Doktora Tezi, A.Ü.D.T.C.F., 1990
- ÖZGÜR, Oytun; *Fransız Polisiye Romanının Tarihsel Gelişiminin Örneklerle İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi A.Ü.D.T.C.F., 1997
- ÖZGÜVEN, Fatih; “Neden Polisiye Roman Okuruz?”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Şubat 1998, Sayı 5, s.2 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/5/146.htm>
- ÖZTÜRK, M.; “Osman Aysu”, <http://212.154.21.41/2001/353/haberler/9.htm>
- PAMİR, Balçıçek; “Gerilim Türü Yazmak Hiç De Kolay Değil”, *Sabah Gazetesi Pazar Eki*, 30 Mart 2003, s. 2
- QUEEN, Ellery; *101 Years Entertainment*, The Random House, 1941
- ROLOFF B. ve SEEBLEN G.; *Cinayet Sineması: Polisiye Sinemasının Tarihi ve Mitolojisi*, Çev. Saliha Nazlı Kaya ve Süheyla N. Kaya, Alan Yayıncılık, İstanbul, 1997
- SAĞLAM, Şule Deniz; “Medya Organize Suçun Ortağı Mı?”, <http://gorunum.ilef.net/yazi.php?yad=1712>
- SOYDEMİR, Begüm; “Tarzın Yoksa Terzin Olsun”, *Milliyet Gazetesi Gazete Pazar Eki*, 20 Eylül 1998, http://www.milliyet.com.tr/ekler/gazete_pazar/980920/haber/hab8.html

SYMONS, Julian; *Bloody Murder: From The Detective Story To The Crime Novel*, New York, Viking, 1985

TEZEL, Mevlüt; “Tamamı Dijital Çekilen İlk Film”, *Hürriyet Gazetesi Keyif Eki*, 29 Aralık 2002 s. 4 ve 5

TOBIAS, Ronald B.; *Roman Yazma Sanatı*, Çev. Mehmet Harmancı, Say Yayınları, İstanbul, 1996

TÜRKEŞ, Ali Ömer; “Unutulmuş Yerli Polisiyeler”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Şubat 1998, Sayı 5, s.16 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/5/159.htm>

TÜRKEŞ, Ali Ömer; “Bir Polisiye Akımı:Hard Boiled”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Şubat 1998, Sayı 5, s.15 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/5/157.htm>

TÜRKEŞ, Ali Ömer; “Yeni Polisiye Diziler Yine Eski Kalıplar”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Şubat 1998, Sayı 5, s.3-6 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/5/147.htm>

TÜRKEŞ, Ali Ömer; “Polisiye Okuma Kılavuzları”, *Virgül Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Şubat 1998, Sayı 5, s.3-6 ve <http://www.matbuat.com/konular/edebiyat/edebiyatpolisiye.htm>

TÜRKEŞ, Ali Ömer; “Vala Nureddin: Kim Zehirliyor Bunları?”, <http://www.pandora.com.tr/sahaf/eski.asp?pid=39>

TÜRKEŞ, Ali Ömer; “Esat Mahmut Karakurt: Ankara Ekspresi”, <http://www.pandora.com.tr/sahaf/eski.asp?pid=11>

TÜRKEŞ, Ali Ömer; “Recai Sanay: İngiliz Kemal’in Maceraları”, <http://www.pandora.com.tr/sahaf/eski.asp?pid=99>

TÜRKEŞ, Ali Ömer ve BORA, Aksu; “Polisiye Edebiyatın Yeni Ürünleri”, <http://www.matbuat.com/konular/edebiyat/edebiyathemcool.htm>

ÜMİT, Ahmet; “İçimdeki Katille Yüzleştim”, *Hürriyet Gazetesi Keyif Eki*, 12 Ekim 2003, s.7

ÜYEPAZARCI, Erol; *Korkmayınız Mr. Sherlock Holmes:Polisiye Roman ve Gelişimi Hakkında Bazı Genel Bilgiler ile Latin Harflerinin Kabulüne Kadar (1881-1928) Türkiye’de Yayınlanmış Çeviri ve Telif Polisiye Romanlar Üzerine Bir Deneme*, İstanbul, Göçebe Yayınları, 1997

ÜYEPAZARCI, Erol; “Türkiye’de Polisiye Romanın 129 Yıllık Öyküsü”, <http://members.fortunecity.com/bilgistan/okunasi/polisiye.htm>

VANONCINI, Andre; *Polisiye Roman*, Çev. Galip Üstün, İstanbul, İletişim Yayınları, 1995

YILMAZ, İhsan; “İlk Travesti Dedektifin Babası”, *Hürriyet Gazetesi Cumartesi Eki*, 17 Mayıs 2003, s.1 ve s.15

“Kaktüs’ün Dedektifleri”,

<http://www.radikal.com.tr/diger/ekler/cumartesi/1999/06/12/kitap/kak.html>

“Terörün Edebiyatı Olur Mu?”, <http://www.yenisafak.com.tr/arsiv/2001/ekim/31/kultur.html>

“Polisiye’nin 10 Emri”, *Virgöl Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi*, Şubat 1998, Sayı 5, s.7 ve <http://www.pusula.com/virgul/sayfalar/5/148.htm>

“Şehir Hikayeleri”, <http://www.kentli.org/makale/sehir%20hikayeleri.htm>

“Negatif’i Kaçırmayın”, <http://www.milliyet.com.tr/1997/01/09/t/magazin/negatif.html>

“Casusluk Ondan Sorulur, Osman Aysu”, <http://www.max.com.tr/dergi/00119>

2. DERGİLER

Nisan Sayı: 4, Yıl: 1984

Milliyet Sanat Sayı:115, Yıl:1985

Varlık Sayı:1007, Yıl:1991

Virgöl Aylık Kitap ve Eleştiri Dergisi Sayı:5, Yıl:1998

3. ROMANLAR

ALATLI, Alev; *Schrödinger’in Kedisi 1. Kitap: Kabus*, Alfa Basım Yayım Dağıtım, İstanbul, 2001

ALTAN, Çetin; *Rıza Bey’in Polisiye Öyküleri*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul, 1998

ARJOUNI, Jakop; *İyi Ki Doğdun Türk*, Çev. Dilek Zaptçioğlu, Can Yayınları, İstanbul, 1993

ATASOY, Sibel; *Venüs Bağlantısı*, Ölümsüz Öyküler Yayım ve Reklamevi, İstanbul, 2003

AYKOL, Esmehan; *Kitapçı Dükkanı*, Everest Yayınları, İstanbul, 2001

AYKOL, Esmehan; *Kelepir Ev*, Everest Yayınları, İstanbul, 2003

EDEN, Cenk; *Rüzgarsız Şehir*, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 1999

GRANGE, Jean Christophe; *Kurtlar İmparatorluğu*, Çev. Şevket Deniz, Doğan Kitapçılık, 2003

GRISHAM, John; *Vasiyetname*, Çev. Enver Günsel, Remzi Kitabevi, İstanbul, 1999

HAMMETT, Dashiell; *Türk Sokağındaki Ev*, Çev. Sinan Fişek, Can Yayınları, İstanbul, 1996

KOONTZ, Dean R.; *Korku Yuvası*, Çev. Mehmet Harmancı, Altın Kitaplar, İstanbul, 1999

KÜR, Pınar; *Sonuncu Sonbahar*, Can Yayınları, İstanbul, 1994

KÜR, Pınar; *Bir Cinayet Romanı*, Can Yayınları, 1996

MAĞDEN, Perihan; *Haberci Çocuk Cinayetleri*, Everest Yayınları, İstanbul, 2001

NADEL, Barbara; *Belşazzarın Kızı*, Çev. Mehmet Harmancı, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2001

NADEL, Barbara; *Uyuşturucu Kafesi*, Çev. Mehmet Harmancı, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2002

NADEL, Barbara; *Arabesk*, Çev. Mehmet Harmancı, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2003

OĞUZ, Birol; *Siyah Beyaz*, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 1999

OĞUZ, Birol; *Siyah Mavi*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2001

OKER, Celil; *Bir Remzi Ünal Polisiyesi Çıplak Ceset*, Maceraperest Kitaplar Oğlak Yayınları, İstanbul, Nisan 1999

OKER, Celil; *Kramponlu Ceset*, Oğlak Yayınları, İstanbul, 1999

OKER, Celil; *1000 Lotluk Ceset*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2000

OKER, Celil; *Rol Çalan Ceset*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2001

PİRİNÇCİ, Akif; *Felidae*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 1999

PİRİNÇCİ, Akif; *Gövde*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2000

PİRİNÇCİ, Akif; *Francis*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2001

PİRİNÇCİ, Akif; *Sonu Hep Gözyaşı*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2001

PİRİNÇCİ, Akif; *Cave Canem*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2002

PİRİNÇCİ, Akif; *Düello*, Güncel Yayıncılık, İstanbul, 2003

RATHBONE, Julian; *Bıçak Atmada Üstüme Yoktur*, Çev. Şen Süer Kaya, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2001

RATHBONE, Julian; *Ölüm İlacı*, Çev. Zeynep Seyhan, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2001

RATHBONE, Julian; *Elmas Pazarı*, Çev. Şen Süer Kaya, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2001

RATHBONE, Julian; *Tuzak*, Çev. Zeynep Seyhan, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2002

SOMER, Mehmet Murat; *Peygamber Cinayetleri*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003

SOMER, Mehmet Murat; *Buse Cinayeti*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003

SOMER, Mehmet Murat; *Jigolo Cinayeti*, İletişim Yayınları, İstanbul, 2003

TAŞTEKİN, Nihan; *Kertenkelenin Uykusu*, Oğlak Yayıncılık, İstanbul, 2000

TAŞTEKİN, Nihan; *Yağmur Başlamıştı*, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, 2002

ÜMİT, Ahmet; *Agatha'nın Anahtarı*, Can Yayınları, İstanbul, 1999

ÜMİT, Ahmet; *Şeytan Ayrıntıda Gizlidir*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2002

ÜMİT, Ahmet; *Sis ve Gece*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2002

ÜMİT, Ahmet; *Patasana*, , Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2002

ÜMİT, Ahmet; *Çıplak Ayaklıydı Gece*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2003

ÜMİT, Ahmet; *Bir Ses Böler Geceyi*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2003

ÜMİT, Ahmet; *Kar Kokusu*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2003

ÜMİT, Ahmet; *Kukla*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2003
ÜMİT, Ahmet; *Beyoğlu Rapsodisi*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 2003
YALÇIN, Soner; *Behçet Cantürk Anıları: Beco*, Öteki Yayınevi, İstanbul, 1996
YALÇIN, Soner; *Binbaşı Ersever'in İtirafı*, Kaynak Yayınları, İstanbul, 1996
YALÇIN, Soner ve YURDAKUL, Doğan; *Reis: Gladio'nun Türk Tetikçisi*, Su Yayınları, İstanbul, 1999
YALÇIN, Soner ve YURDAKUL, Doğan; *Bay Pipo: Bir MİT Görevlisinin Sıradışı Yaşamı: Hiram Abas*, Doğan Kitapçılık, İstanbul, 1999
YEMNİ, Sadık; *Amsterdam'ın Gülü*, Metis Yayınları, İstanbul, 1996
YEMNİ, Sadık; *Öte Yer*, Metis Yayınları, İstanbul, 1997
YEMNİ, Sadık; *Muska*, Metis Yayınları, İstanbul, 1997
YEMNİ, Sadık; *Metros*, Everest Yayınları, İstanbul, 2002
YEMNİ, Sadık; *Çözücü*, Everest Yayınları, İstanbul, 2003

4. OSMAN AYSU ROMANLARI

Havyar Operasyonu, İstanbul, Altın Kitaplar, 1994
Sır Duvarları, İstanbul, Altın Kitaplar, 1995
Mavi Beyaz Rapsodi, İstanbul, Altın Kitaplar, 1996
Sorguç, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1996
At Kuyruklu Adam, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1997
Cellat, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1997
Lenin'in Mangası, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1998
Çöl Akrebi, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1998
Yanık Yüz, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1999
Kurt Sığınağı, 2. baskı, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1999
Karanlıkta Fısıltılar, İstanbul, 2. baskı, Evrim Yayınları, 1999
Kuşkunun Ötesi, İstanbul, Evrim Yayınları, 1999
Şeytanın Maskesi, 2. baskı, İstanbul, İnkılap Yayınları, 1999
Nemrut'un Gazabı, İstanbul, Evrim Yayınları, 2000
Bir Aşk Masalı, 4. baskı, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2000
Ayışığı, İstanbul, Evrim Yayınları, 2000
Londra & Moskova Hattı, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2000
Yazar ve Aşk, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001
Odak Noktası, İstanbul, Evrim Yayınları, 2001
Güvercin Kayalıkları, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001

Miras, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001
Bıçak Sırtı, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2001
Terörün Gölgesinde, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2002
Taş Plak, İstanbul, İnkılap Yayınevi, 2002
Aşk Oyunu, İstanbul, Evrim Yayınları, 2003
Yedinci Uzman, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2003
Tilkiler Savaşı, İstanbul, Evrim Yayınları, 2003
Saklı Gerçek, İstanbul, İnkılap Yayınları, 2003

ÖZET

“Türkiye’de Polisiye Roman: Osman Aysu Romanları” adlı bu tezin konusu Osman Aysu’nun romanlarının incelenmesidir.

Batı’da kent yaşamının karmaşık ilişkilerinin sonucunda ortaya çıkan ve gelişen polisiye roman, zamanla toplumsal hayatta yaşanan değişimlere ayak uydurmuş ve böylece de yeni alt türleri ortaya çıkmıştır. Fransız Devrimi döneminde gotik roman ile başlayan bu süreçte, kentleşme, adalet-yargı-emniyet gibi örgütlerin kurulmasıyla

dedektif hikayeleri yazılmıştır. Burada romanın amacı cinayetin kim tarafından ve neden işlendiğini aydınlatmaktır. Daha sonraları Dünya Savaşlarının etkisiyle romana giren casusluk, 2. Dünya Savaşı sonrasında tüm dünyada yaşanan değişim ve Soğuk Savaş'ın da polisiye romanı etkilemesiyle romanda ileri teknoloji ürünlerinin ve güçlü bir örgütlenmenin desteğini arkasında bulan "yeni casusların" hikayeleri anlatılmaya başlanmıştır. Ancak bu dönem casusların istihbarat ve operasyon maceralarının yanı sıra romanda ekonomik, kişisel ve politik çıkarlar sonucu işlenen suçlar da konu edilmiştir.

Türkiye'ye polisiye romanlar Osmanlı döneminde, Batı türü bir kent-yaşam ve ilişkiler sonucundan daha çok, Batılı toplumlar ile Osmanlı İmparatorluğunun ilişkilerinin artması ve Osmanlıda Batılılaşma hareketlerinin başlamasıyla birlikte, ilk olarak çeviriler yoluyla gelmiştir. Daha sonra pek çok yerli yazar telif eserler de yazmıştır.1980 sonrası yaşanan toplumsal değişim ve gelişmeler sonucunda polisiye romanların çeviri veya telif eserler ile okura ulaştırılmasında bir artış gözlenmektedir.

Osman Aysu da 1980 sonrası dönemde eser vermeye başlamış (1994) ve Batılı yazarların romanlarını iyi analiz etmesi dolayısıyla da başarılı uyarlamalar yazmıştır. Aysu'nun uluslararası olayları konu alan romanları gerçek anlamda *thriller* türünün örnekleridir. Bu romanlar, tıpkı türün geliştiği ve dünyaya yayıldığı A.B.D. edebiyatında olduğu gibi, teknoloji ve güçlü bir örgütün desteğini arkasında bulan casusların veya onlarla işbirliği yapan kişilerin hikayelerini anlatmaktadır. Aysu'nun bunlar dışındaki romanları ise *thriller* öğelerinden yararlanmakla birlikte, bu türe dahil edilemeyecek, çeşitlilik gösteren yapıtlardır. Yazar, romanlarında içinde bulunduğu toplumun ve kültürün de öğelerini irdeleyerek, polisiyenin Türkiye'deki uyarlamalarını yazmaktadır.

RESUME

This thesis, named as "Detective Novel in Turkey: Novels of Osman Aysu" is studying the novels of Osman Aysu.

The detective novel, which aroused and developed in West as a result of the complex relations of urban life, became adapted to the changes of social life in time; thus its new types have emerged. In this process, which started with the gothic novel during the French Revolution, detective novels were written as a result of urbanization and with the establishment of such organizations as justice, judgement and security. Here the novel's aim is to clear up who committed the murder and why he committed. Espionage entered into novel as an influence of the world wars. The changes that have occurred all over the world after the Second World War and the impact of the Cold War on detective novels, "new spy" stories which found the support of advanced technology products and strong organizational structure in the novel began to be told. However during this period both the intelligence and operational adventures of the spies and the crimes that are committed with the aim of economic, personal and political interests were treated.

The detective novel first came to Turkey through translations of Western detective novels with the beginning of the Westernisation process in the Ottoman Empire and the increased relations between the Empire and Western societies, not as a result of Western urban life and relations.

Later on lots of local writers made original works. As a result of the changes and progress in social life after 1980's it's observed that detective novels either translation or original work presented to readers have increased in Turkey.

One of the Turkish writers called Osman Aysu started to write detective novels after 1980's (1994) and because he analyses Western writers' novels well he wrote successful adaptations. Aysu's novels, which discuss international occasions, are the examples of thriller novels. These novels, just like in American literature where thrillers were developed and spread out the world, tell the story of spies or their collaborators who get support from technology and strong organizations. The other novels of Osman Aysu are various and include some of the elements of thrillers, but cannot be specified as thrillers. The writer examines the Turkish society and culture in his novels and writes the adaptations of detective novels in Turkey.